Magazyny

(cz. 2)

Załącznik do scenariusza „Jak w kabarecie – Morskie Oko czy Qui Pro Quo?”

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

niepodległa

Opracowanie: KONCEPT Kultura

Materiał edukacyjny uzupełnia pokazy filmu VR „Nie kochać w taką noc".

UWAGA!

Zamieszczone poniżej materiały należy wydrukować w formacie min. A3 lub wyświetlić w powiększeniu, aby były czytelne. Do każdego dokumentu podany jest także link, aby można było go pobrać w większej rozdzielczości.

Ilustrowany Kuryer Codzienny R20, nr 355 z dnia 29 grudnia 1929 r.
https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-20-nr-355-29-grudnia-1929,Njk4NTE3NTU/0/#info:metadata

WARSZAWA ul Przemysłowa 25.
PT.Ministerstwo Wyzn.Religij.
i Oświec.Publ. Biblioteka
14-11

rez. Wydanie: F E D

PRENUMERATA WYNOSI:
W Krakowie bez odnoszenia zł. 7.—
W Krakowie z odnoszeniem zł. 7.60
Na prowincji . . . . . . zł. 7.60
Zagranicą . . . . zł. 11.50

ILUSTROWANY KURJER CODZIENNY

Rękopisów nie zwraca się. Listy należy adresować do Redakcji a nie do współpracowników.
Telefony: 11 36, 15 12, 35 43. Dla rozmów międzymiast. Redakcji: 33 42, 14 96.

Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski
Kraków, Wielopole L. 1.

Naczelny Redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od godz. 1—2 popołudniu.
Konto czekowe Nr 144 30 Warszawa, 409 200 Kraków.
Konto żyrowe Dom bankowy A. Hosser — Kraków.

ODDZIAŁY: WARSZAWA, Nowogrodzka 26, tel. 234-65 i 70-21. KATOWICE, Teatralna 6, tel. 23-78. POZNAŃ, Św. Marcina 48, tel. 17-22. LWÓW, Kopernika 9, tel. admin. i redakcji 49-58. RÓWNE WOŁYŃSKIE, 3-go Maja 105, tel. 221. ŁÓDŹ, ul. Piłsudskiego 65 (Wschodnia), tel. 167 08. KIELCE, Sienkiewicza 45, tel. 348. NOWY SĄCZ, Jagiellońska 29, tel. 58. WILNO, Wileńska 26, tel. 14 82 i 466.

Rok XX. Kraków, niedziela 29 grudnia 1929. Nr. 355.

Nowa udała próba z wozem rakietowym.

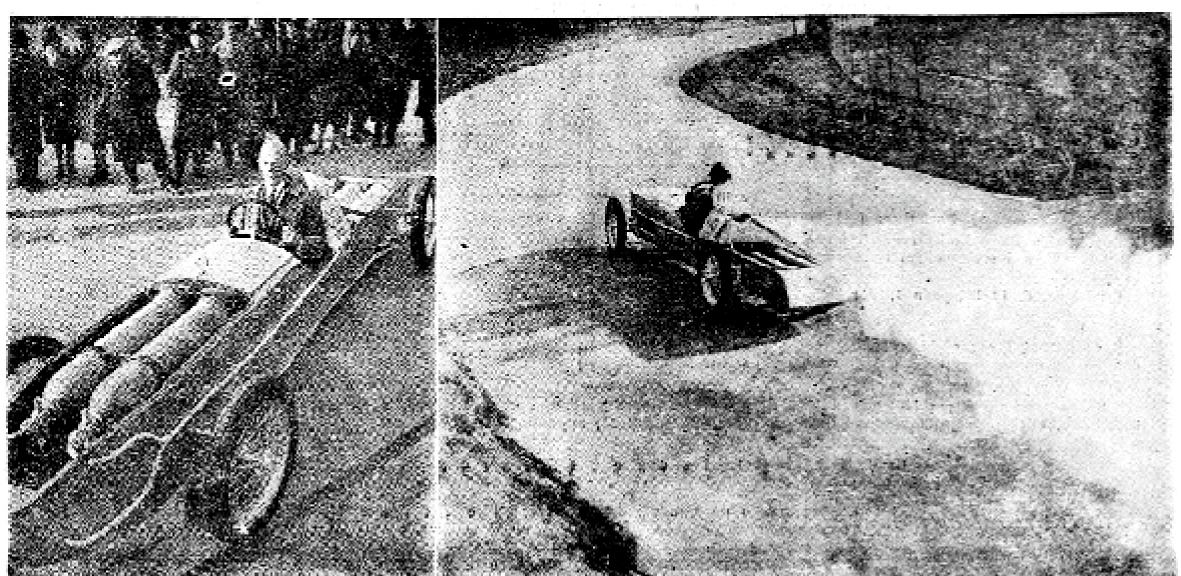

Znany astronom, *Max Valier*, dokonał dnia 22 b. m. interesującej próby z wozem rakietowym na torze wyścigowym Avus w Berlinie. Siłą popędową tym razem był nie proch strzelniczy, tylko kwas węglowy, który wypływał ze stalowych balonów i wychodząc pod wielkiem ciśnieniem na powietrze, powodował wybuchy, a w następstwie tego ruch wozu. Na rycinie widzimy (na lewo) odkryty „motor" tego wozu, składający się z dwóch balonów z kwasem węglowym. Obok zaś wóz rakietowy podczas próby.

ŻĄDAJCIE tylko polskich uznanych za najlepsze Ostrzy do golenia Gloria OSTRZE do GOLENIA. Wytwórnia: Kraków, ul. Zwierzyniecka L. 15

Sanatorjum Westend
Purkersdorf bei Wien. — Ceny umiarkowane. — Lekarz naczelny Dr. M. Berliner. — Informacji udziela: Juljusz Sperling, Kraków, Krzywa 8. 5773k

Utajone kryzysy rządowe

we Francji, Niemczech i Anglji.

Rządy, których byt ratuje... opozycja. — Polityka zagraniczna decyduje o losie gabinetów.

Kraków, 28 grudnia.

Ukończona obecnie **jesienna kampanja parlamentarna** dała wszędzie wyniki **mniej lub więcej ujemne dla rządów**. W trzech największych państwach europejskich — **we Francji, Niemczech i Anglji** rządy z trudem tylko **uniknęły kryzysów na same święta**. A jeżeli członkowie ich jedli świątecznego **indyka, plum-pudding**, czy jak tam w danym kraju nazywa się tradycyjny **przysmak gwiazdkowy, w poczuciu władzy ciągle jeszcze posiadanej**, to stało się to tylko dzięki **uprzejmości tych panów posłów w ich parlamencie**, którzy przy decydujących głosowaniach wychodzili **za... drzwi**, ratując w ten sposób **fikcję większości** dla rządów.

Francuska huśtawka.

We Francji **nowy rząd Tardieu** już piąty czy szósty raz musiał **stawiać kwestję zaufania**. Wprawdzie za każdym razem zaufanie to otrzymywał, ale zawsze **całkiem inną większością** i przy pomocy **innych stronnictw**. Jest to niemylnym objawem, że **podstawy gabinetu Tardieu są bardzo wiotkie i chwiejne** i że w każdej chwili, czy to z powodu złego humoru jakiejś grupy parlamentarnej, czy z powodu prostego przypadku, rząd ten może znaleźć się **bez większości i upaść**.

Niemcy wobec perspektywy nowych wyborów.

Niemiecki rząd koalicyjny otrzymał wprawdzie niedawno także **votum ufności** od parlamentu, ale tylko **mniejszością głosów**, która dzięki silnym absencjom w czasie głosowania stała się większością. Ten manewr parlamentarny **nie usunął też bynajmniej kryzysu**, w jakim się rząd koalicyjny w Niemczech znajduje, lecz tylko **odroczył jego ujawnienie** i konieczność doraźnego tworzenia nowego rządu.

Ale nawet mimo tych wysiłków całkowite stłumienie kryzysu **nie udało się**. Minister finansów **Hilferding** musiał przed kilku dniami **ustąpić** i to bezpośrednio po przedłożeniu **przez siebie nowego projektu finansowo-podatkowego** wysoce reakcyjnego, a więc całkowicie sprzecznego **z teorjami socjalistycznemi**.

Objawiła się tu **wielka potęga Prezydenta „Reichsbanku"** dra Schachta, który znienacka **zaatakował rząd w swojem słynnem memorandum** i mimo wszelkich prób oporu i obrony ze strony rządu **zmusił go ostatecznie nietylko do zmiany przedłożonego projektu ustawy podatkowej**, ale także do **pozbycia się Hilferdinga**, który w ten sposób już **po raz drugi bez chwały opuszcza stanowisko niemieckiego kanclerza skarbu**, okazując się za każdym razem **o wiele lepszym teoretykiem, niż praktykiem**.

Położenie rządu koalicyjnego jest **całkiem paradoksalne**. Jest on **formalnie rządem czterech stronnictw**, które utworzyły koalicję, ale pragną się z niej... **jak najprędzej wycofać**. W rządzie tym przewagę wpływów posiadają **socjaliści**. A mimo to gabinet **ten nie wytrzymał nacisku jednego Schachta**, który okazuje się w tej chwili **prawdziwym dyktatorem Niemiec**.

Oczywiście taki stan rzeczy potrwać długo nie może. Tajony wszystkimi możliwymi środkami i sztukami tłumiony kryzys **prędzej czy później wybuchnie, rząd Müllera ustąpi**. Wtedy zaś okaże się, że **parlament przed dwoma laty wybrany jest wogóle niezdolnym do wytworzenia większości**. Przed Niemcami z konieczności otwiera się więc **perspektywa nowych wyborów**, jakkolwiek nie leżą one w interesie żadnego ze stronnictw, ponieważ żadne z nich nie posiada szans znacznego rozszerzenia swego stanu posiadania.

Także i w Anglji wybory na horyzoncie.

Całkiem nielepiej ułożyły się **stosunki w Anglji**.

Jak wiadomo, rząd robotniczy **nie posiada większości**. Mac Donald otrzymał ster państwa tylko na tej zasadzie, **że jego stronnictwo jest w Izbie gmin najliczniejsze**. Utrzymanie się rządu robotniczego jest możliwe tylko **dzięki umiarkowaniu i uprzejmości obu stronnictw burżuazyjnych — konserwatystów i liberałów**, którzy po pierwsze nie łączą się ze sobą, po wtóre uważają pilnie, aby przy decydujących głosowaniach **nie znalazło się w Izbie... za wiele**.

Przed kilku dniami rząd Mac Donalda wisiał na włosku. Szło — jak wiadomo — **o ustawę węglową**, którą zarówno **konserwatyści**, jak **liberali, zwalczali tak ostro i bezwzględnie**, że powstała obawa, czy to aby nie wstęp do obalenia rządu robotniczego. Ale przy trzeciem czytaniu ustawy projekt rządowy przeszedł większością ośmiu głosów. Ze strony opozycji była to zatem tylko **„zbrojna demonstracja"** dla przypomnienia rządowi robotniczemu, że **trzyma się przy władzy tylko dzięki — opozycji**.

Konserwatyści i liberali przyszli na decydujące posiedzenie **w pełnym komplecie**. Jakkolwiek także i partja robotnicza zmobilizowała się do głosowania cała, **odkładając chwilowo na bok swoje wewnętrzne spory**, zaostrzające się — mówiąc nawiasem — coraz bardziej, to jednak **oba stronnictwa opozycyjne były z natury rzeczy liczniejsze**. Dopiero dosłownie **na minutę przed rozstrzygającem głosowaniem** opuściło salę 14 konserwatystów i 5 liberałów, dzięki czemu rząd otrzymał **ośm głosów t. zw. „większości"**. Ale kilkugodzinne posiedzenie **musiało kosztować dużo nerwów zarówno Mac Donalda, jak członków jego gabinetu**, którzy widzieli przed sobą ławy stronnictw opozycyjnych **obsadzone do ostatniego miejsca**, a do ostatniej chwili nie wiedzieli, **czy to tylko demonstracja siły**, czy też **decyzja praktycznego jej użycia**.

Postawiony w takiej sytuacji **rząd nie może się czuć pewnym siebie i nie może rozwijać żadnej energji, ani inicjatywy**. To też **taki stan rzeczy przedłużać się zbytnio nie może**. Gabinet Mac Donalda drugiego takiego głosowania nie wytrzyma. Będzie musiał albo **podać się do dymisji**, albo zdecydować się **na nowe wybory**. Tak więc także i **Anglja znajduje się w stanie utajonego, ale niemniej silnego i w gruncie rzeczy w** obecnej Izbie nieuleczalnego kryzysu rządowego.

Nie chcą obalać rządów przed załatwieniem spraw międzynarodowych.

Dalszą charakterystyczną cechą położenia jest to, że **jedynym czynnikiem**, który zarówno we **Francji**, jak **w Niemczech** i **Anglji** utrzymuje przy życiu **słabe rządy i cementuje w decydujących chwilach popierające je stronnictwa**, jest polityka zagraniczna.

W styczniu odbędzie się **druga konferencja haska, posiedzenie Rady Ligi Narodów, wreszcie trzecia z rzędu wielka konferencja w sprawie ograniczenia zbrojeń morskich**. Koalicję niemiecką utrzymał w kupie **wzgląd na konferencję w Hadze** i na plan **Younga**, który ma tam być ostatecznie wykończony. **Konserwatyści i liberali angielscy nie chcieli obalać Mac Donalda na kilka tygodni przed rozpoczęciem konferencji morskiej**, którą przygotował on **swoją podróżą do Waszyngtonu i tajemniczą umową z Hooverem**. **Stronnictwa** francuskie wreszcie **oszczędzają gabinet Tardieu** ze względu zarówno na **konferencję haską, jak londyńską**, na obu bowiem ważne sprawy francuskie będą się rozstrzygały, do czego **potrzeba nieodzownie rządu przynajmniej pod względem formalnym pełnowartościowego**.

Innemi słowy można powiedzieć, że wzajemne ciśnienie państw utrzymuje przy władzy ich rządy, które stoją nie tyle siłą własnych stronnictw czy koalicji, ile ważnością kwestyj, które mają załatwić. W życiu międzynarodowem jest to **niewątpliwie objaw nowy**, aby polityka **wewnętrzna każdego państwa w tym stopniu i tak jawnie zależała od aktualnych zagadnień jego polityki zewnętrznej**. Świadczy to o **dalszym postępie tego wielkiego dziejowego procesu**, który państwa europejskie wiąże coraz mocniej w **wyższe całości**, narzucające swoje racje każdemu z tych państw z osobna.

Pom.

Zbiory Biblioteki Narodowej, Polona, mf. 66465

Zgon lorda admiralicji angielskiej.

Onegdaj zmarł w Londynie w wieku 74 lat lord admiralicji ang., *Henry B. Jackson*, który pierwszy usiłował użyć fal Hertza do telegrafji bez drutu w marynarce ang.

Wigilijny wieczór włoskiego ludu.

(Oryginalna korespondencja „Il. Kuryera Codz.")

Rzym, w grudniu.

Wieczór wigilijny polskiego ludu ma swój **urok niezamowity**, ma w sobie **dużo** poezji i sielankowych obrazów, choćby tylko to wiązanie drzewek w ogrodzie słomą i śpiewy wśród drzew śniegiem osypanych.

Wieczór wigilijny włoskiego ludu, szczególnie na południu Italji, nie może mieć takich obrazów, jakie ma lud polski, za to ma swoje zwyczaje niezmiernie **piękne i swoiste** zarazem.

Wieczerza wigilijna włoskiego ludu **różni się poważnie** od wieczerzy, jaką my znamy w Polsce.

Przedewszystkiem taka wieczerza obfituje w **pokarmy i potrawy rybne oraz słodycze.** Nawet ryba w kilku odmianach jest przygotowana **na słodko.**

Wieczerza rozpoczyna się tu tak samo, jak i w Polsce t. j. z ukazaniem się pierwszej gwiazdy **na niebie.**

Boże drzewko, zwane u nas popularnie **choinką**, jest tu imitowane dosyć skromnie przez **gałązki świerku lub cyprysu.** Jest to całkiem zrozumiałe, gdyż **Italja jest uboga w lasy**, więc nie może sobie na takie wyrąbywanie choinek pozwolić, jak to ma miejsce w Polsce, gdzie **całemi pociągami płyną Boże drzewka** po całej Polsce, a nawet i **za granicę.**

Nawet takie małe Boże drzewko w Italji jest ubrane i **dwie, trzy świeczki** na niem się palą.

Konsumowanie potraw wigilijnych kończy się dość późno wieczorem, a później kobiety **znoszą śpiewać pastorełki**, mężczyźni grają **w tombole**, rodzaj loteryjki, w której pięć dobranych liczb stanowi główną wygraną, czyli **cinquina.**

Niezależnie od tego **na stole leżą słodycze**, jak figi, pomarańcze, daktyle i inne owoce, oraz **flaszki z dobrem winem.**

Włoch w wieczór wigilijny **nawet najuboższy**, musi mieć u siebie dobre **wino.**

Gra w tombole, śpiewy i wino **ze** słodyczami, umilnią czas do samej północy.

A kiedy zegar uderzy na wieży kościelnej godzinę dwunastą, wówczas w całem miasteczku czy kampanji, rozlegają się **głośne wiwaty** rozbawionych rodzin i **wystrzały z broni palnej.**

Co kto ma w domu **flaszę czy rewolwer**, otwiera okno i **strzela w górę**, boć przecież **Jezus się narodził** i wszelkie stworzenie weselić się powinno.

Niektórzy zamiast wystrzałów **wyrzucają na bruk puste butelki i stare naczynia kuchenne**, oczywiście to, padając, imituje wystrzały i zawsze robi trochę hałasu.

Po tych wiwatach wszyscy udają się do **kościoła na pasterkę**, która odprawiana jest bardzo uroczyście, a urządzony w kościele **żłóbek z figurami naturalnej wielkości** emocjonuje tak dzieci, jak również i starszych.

Włosi lubią bardzo tego rodzaju pokazy w **kościele i nie szczędzą** na nie ofiar.

Po nabożeństwie powracają wszyscy do domów, najczęściej całemi rodzinami i znowu **da capo** zajadają dobre wino zajadają się słodyczami i grają **w** tombole przy melodyjnym śpiewie pastorałek.

Tak spędzają czas **aż do rana.**

W niektórych miejscowościach **kobiety i dzieci fłuką przez całą tę noc orzechy**, a wybrane ziarna składają do dużej misy.

Z ziarn tych pieką później smaczny **kołacz.**

Tak spędza wigilię lud włoski w okolicy Rzymu, na Kampanji, aż po Neapol.

G. L.

CEGIELNIE

DACHÓWCZARNIE, SZAMOTOWNIE, SUSZNIE AUTOMATYCZNE, MŁYNY KULOWE, ŁAMACZE KAMIENI.

Kosztorysy odwiedziny inżynierów bezpłatnie.

RYSZARD RAUPACH 4607

KATOWICE, ULICA GLIWICKA L. 15.

Przedstawicielstwo na woj. krakowskie:

inż. ZYGMUNT REDENSTREIF, KRAKÓW, Solarego 12.

„PEPEGE" Polski Przemysł Gumowy Tow. Akc. w Grudziądzu

Bilans zamknięcia per 30 czerwca 1929 r.

AKTYWA.	Zł.
Kasa	125.502'48
Weksle i czeki	1,954.937'65
Papiery wartościowe	3.800'—
Udziały w zagr. przedsiębiorstwach	545.828'12
Odbiorcy krajowi	4,439.617'44
Odbiorcy zagraniczni	1,028.391'17
Surowce na składzie	9,376.808'19
Półfabrykaty w produkcji	1,690.419'54
Produkcja gotowa na składzie	4,431.162'51
Nieruchomości	5,496.815'23
Maszyny	4,521.618'15
Ruchomości, inst. i narzędzia	1,871.620'75
	35,586.611'24
Różnych za kaucje	140.000'—
	35,726.611'24

PASYWA.	Zł.
Kapitał zakładowy	10,000.000'—
Kapitał rezerwowy	626.000'48
Kapitał amortyzacyjny	1,911.520'20
Pożyczki zagran. długoterminowe	3,130.897'25
Kasa „Przezorności" Urzędn. „Pepege"	82.470'21
Kasa fabr. robotn. „Pepege"	24.752'01
Sumy przechodnie	223.966'33
Banki	2,345.822'08
Odbiorcy krajowi	2,582.033'80
Dostawcy	4,527.009'13
Akcepty	7,506.073'91
Fundusz bud. domów mieszkalnych	300.000'—
Zysk za rok obrach. 1928/29	2,326.063'84
	35,586.611'24
Akcepty gwarancyjne	140.000'—
	35,726.611'24

Główny Buchalter: (—) MERDAS.

Z polecenia Rady Nadzorczej zbadałem powyższy bilans i stwierdziłem zgodność z księgami Tow. Akc. „Pepege".

Grudziądz, d. 12 listopada 1929 roku.

(—) M. PACOSZYŃSKI.

(L. S.) Michał Pacoszyński, zaprzysiężony rewizor ksiąg handlowych na obwód Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

„PEPEGE"

Polski Przemysł Gumowy Tow. Akc.

(—) S. HALPERIN.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA ROK OBRACHUNKOWY 1928/29.

STRATY.	Zł.
R-k Podatków	1,401.195'92
„ świadczeń socjalnych	1,162.984'81
„ Udziałów	9.703'96
„ Amortyzacji	842.286'14
„ Czystego zysku	2,326.063'84
	5,742.234'67

ZYSKI.	Zł.
R-k Sprzedaży	5,742.234'67
	5,742.234'67

Główny Buchalter: (—) MERDAS.

Z polecenia Rady Nadzorczej zbadałem powyższy Rachunek Strat i zysków i stwierdziłem zgodność z księgami Tow. Akc. „PEPEGE".

Grudziądz, d. 12 listopada 1929 r.

(—) M. PACOSZYŃSKI.

L. S. Michał Pacoszyński, zaprzysiężony rewizor ksiąg handlowych na obwód Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

„PEPEGE"

Polski Przemysł Gumowy Tow. Akc.

(—) S. HALPERIN.

Bilans zamknięcia per 30 czerwca 1929 roku, oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło Walne Zgromadzenie w dniu 14 grudnia 1929 roku, udzielając jednocześnie Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorjum.

Czysty zysk w wysokości ... 2,326.063'84

podzielono:

5%	**czystego zysku na Fundusz Rezerwowy**	Zł. 116.303'20
6%	dywidendy od zł 5,200.000'— kap. zakł. (1—7 emisja)	„ 312.000'—
6%	dywid. od zł. 4,800.000'— kap zakł. (8-ma em. za ½ roku 28/9)	„ 144.000'—
	tytułem tantjemy dla Rady Nadzorczej	„ 50.000'—
19%	superdywidendy od zł. 5,200.000'—	„ 988.000'—
19%	superdywidendy od zł. 4,800.000'— za ½ roku 1928/29	„ 456.000'—
	z pozostałości zł. 259.760'64 dodatkowo na Fundusz Rezerwowy	„ 257.096'32
	na cele społeczne	„ 2.064'32
	Razem	Zł. 2,326.063'84

Dotychczasowy Kapitał zakładowy w wysokości zł. 10,000.000'— uchwalono podwyższyć o dalsze 5,000.000'— zł. przez wypuszczenie nowej (9-tej) emisji akcji w ilości 50.000 sztuk po cenie nominalnej zł. 100.—, zaś emisyjnej zł. 102'— za każdą akcję. Nowa emisja będzie ofiarowana wszystkim dotychczasowym akcjonarjuszom w stosunku jedna nowa akcja za dwie poprzednich emisji, przyczem akcje nowej emisji uczestniczyć będą w zyskach od 1 stycznia 1930 roku. Wypłatę dywidendy uskuteczni kasa Centrali w Grudziądzu, przy ul. Tuszewska Grobla Nr. 57/59. 6189k

ZARZĄD.

4½ miljarda złotych wynoszą budżety publiczne w Polsce.

30-procentowe obniżenie dochodu społecznego.

Trzeba przeprowadzić uzdrowienie finansów samorządowych.

Kraków, 28 grudnia.

Sprawy samorządu terytorjalnego w ostatnich czasach coraz bardziej wysuwają się na pierwszy plan. Złożyło się na to **kilka przyczyn.**

Znajdujemy się obecnie w **okresie tworzenia ustroju prawnego dla samorządu terytorjalnego**, tj. w trakcie **opracowywania projektów ustaw o ustroju gminy miejskiej i wiejskiej**, o **powiatowych i wojewódzkich związkach komunalnych.** Projekty te w tej chwili są przedmiotem dyskusji publicznej i rozważań sfer miarodajnych.

Kryzys finansowy miast.

Doba bieżąca wysunęła ponadto **doniosłe zagadnienia finansowe** samorządu, wynikłe na tle **ogólnego ciężkiego kryzysu finansów komunalnych.** W szczególności jesteśmy świadkami ostrego kryzysu finansów miejskich, którego przyczyny omówiliśmy już szczegółowo na łamach „I. K. C." (w „Kurjerze Gospodarczym"). Kryzys ten wyraża się **dopuszczaniem do protestu weksli samorządów miejskich**, zwłaszcza w **byłem Królestwie**, co **wstrząsa podstawami kredytu publicznego w Polsce** Kryzys ten odbił się także ujemnie na **gospodarce szeregu kas oszczędnościowych** (znowu w b. zaborze rosyjskim), zależnych od **gospodarki samorządów miejskich** i znalazł swój wyraz w **perturbacjach rynku pieniężnego szeregu ośrodków miejskich.** Miarą trudności finansowych **miasta jest fakt, że z liczby 21 większych miast**, które nadesłały odpowiedź na ankietę Związku Miast, **16 miast zamknie tegoroczny budżet zwyczajny** niedoborem dochodzącym do **25% całego budżetu.**

Wreszcie należy uwzględnić wagę zagadnienia samorządowego w **przyszłym planie finansowym**, którego opracowanie staje się w coraz wyższym stopniu koniecznością skarbową i gospodarczą.

Niewątpliwie po załatwieniu **najpilniejszych spraw ustrojowo-politycznych**, t. j. sprawy rewizji konstytucji, staniemy wobec konieczności opracowania nowego planu finansowego. Plan ten uwzględnić ma **szereg nowych a ważnych czynników gospodarki budżetowej**, w których poza sprawą urzędniczą, sprawą budowlaną i sprawą „małej" reformy podatkowej i finanse miejskie odgrywają ważną rolę.

Plan finansowy będzie musiał znaleźć dla tych nowych spraw, które domagają się uwzględnienia, **odpowiedni wyraz w obydwu stronach budżetu państwowego**, tj. zarówno po stronie **dochodów**, jak i po stronie **wydatków.** W związku z tem, **sprawa rozdziału źródeł podatkowych pomiędzy państwo a samorządy** wejdzie na tapet rozważań publicznych i będzie **ważnym czynnikiem** w strukturze planu finansowego.

Ponad 1 miljard złotych pochłaniają budżety samorządowe.

Z tych właśnie względów niezwykle ważną rzeczą jest **samo poznanie gospodarki finansowej naszego samorządu terytorjalnego w cyfrach** i danych zarówno ogólnych, jak i szczegółowych.

Dotychczas gospodarka samorządu terytorjalnego w Polsce **stanowiła ciemny gąszcz**, niedostępny ani dla nauki, ani dla praktyki. O finansach samorządu terytorjalnego w Polsce mieliśmy **luźne tylko informacje**, które dotyczyły poszczególnych gmin wiejskich, miast, czy związków poszczególnych terytorjów czy dzielnic; nie mieliśmy natomiast kompletnego obrazu całości, odpowiednio zebranej i uporządkowanej.

Dopiero w ostatnim czasie otrzymujemy w doskonałej pracy prof. **Bolesława Markowskiego**, b. wiceministra skarbu, ogłoszonej w nowo-wydanym kwartalniku „Samorząd Terytorjalny" (Nr. 1 i 2) **ogólne zestawienie dochodów i wydatków całego samorządu terytorjal-**

Niemasz lepszego

zegara i budzika

nad wyrób marki 5874k

HAMBURG-AMERICA

Sprzedaż hurtowa: **D/H. H. SZAKOW** Warszawa Leszno 40.

nego w Polsce według budżetów na rok 1927/28.

Z pracy tej okazuje się, że dochody zwyczajne całego samorządu terytorjalnego w Polsce, tj. gmin wiejskich i miejskich niewydzielonych z powiatów, miast wydzielonych, związków powiatowych i wojewódzkich wyniosły w 1927/28 r. **552.9 milj. zł.** Dochody nadzwyczajne wyniosły **187.7 milj. zł.**

Innemi słowy, dochody całego samorządu terytorjalnego w Polsce wyniosły łącznie 740.6 milj. zł.

Wydatki zwyczajne samorządu terytorjalnego wyniosły 519 milj. zł., wydatki nadzwyczajne 211.8.

Łącznie wydatki całego samorządu terytorjalnego w Polsce przedstawiały sumę **731.7** milj. zł.

Jaki stan osiągnęły **budżety łączne samorządu terytorjalnego** w r. **1928/29 — dotychczas nie wiemy.** Skądinąd wiemy jednak, że budżety w tym roku wzrosły bardzo silnie. Same tylko wydatki nadzwyczajne miast w r. 1928/29 wzrosły w porównaniu z rokiem 1927/28 o **150%**, tj. z 157 milj. zł. na kwotę 395 milj. zł. Innemi słowy, wydatki nadzwyczajne samych tylko miast były w r. 1928/29 o **184 milj. zł. wyższe,** niż wydatki nadzwyczajne całego samorządu terytorjalnego w Polsce w r. 1927/28.

Wiemy także, o ile chodzi o miasta — że ich budżet administracyjny w r. 1929 wzrósł w porównaniu z rokiem poprzednim o **37%** (cyfry te czerpiemy z tygodnika „Przemysł i Handel").

Na tej podstawie możemy przyjąć (uwzględniając znany nam już wzrost budżetów samych tylko gmin miejskich), iż budżety łączne całego samorządu terytorjalnego w Polsce, z wyjątkiem Górnego Śląska, w ubiegłym roku skarbowym osiągnęły conajmniej już kwotę 1 miljarda zł., a w roku bieżącym kwotę tę znacznie już przekroczyły.

Do tego doliczyć należy budżet autonomiczny województwa śląskiego, który utrzymuje się na poziomie około **100 milj. zł.** rocznie. Uwzględniając te cyfry otrzymamy łączne budżety samorządu terytorjalnego i autonomicznego w kwocie powyżej 1100 milj. zł.

3 + ½ + 1.

Łącznie z 3 miljardowym budżetem państwowym i półmiljardowym budżetem zakładów ubezpieczeń społecznych (w r. 1927 dochody zakładów ubezpieczeń wynosiły 408 milj. zł., a od tego czasu nastąpił wzrost dochodów i przybyło nowe ubezpieczenie pracowników umysłowych) otrzymamy **właściwą miarę obciążenia ogólnej gospodarki społecznej w Polsce z daninami publicznemi i społecznemi. Obciążenie to wyraża się kwotą ponad 4½ miljarda zł budżetów publicznych i zbliża się szybko do kwoty 5 miljardów zł.**

* * *

Zestawienie cyfr powyższych z ogólnym dochodem społecznym Polski **niestety nie jest możliwe,** a to z tej przyczyny, że pomimo 11 lat niepodległości, **Polska nie zdołała przeprowadzić inwentaryzacji** (szacunku) **ani swego majątku społecznego, ani swego dochodu społecznego.**

Wszystkie inne państwa europejskie przeprowadzają co jakiś czas bądź wprost **w badawczych instytutach państwowych,** bądź **drogą subwencjonowania odpowiednich prywatnych prac naukowych,** szacunek majątku i dochodu społecznego oparty **na naukowych podstawach,** a dający przybliżony obraz zmian zachodzących w majątku całego gospodarstwa społecznego, jak i w jego dochodowości. Prace takie mają **olbrzymią wagę** w wyznaczaniu kierunku ogólnej polityki gospodarczej państwa i stanowią odpowiednik inwentarza i bilansu w przedsiębiorstwie prywatnem.

Wszystkie dotychczasowe szacunki, zarówno majątku, jak i dochodu społecznego Polski, **są zwyczajną improwizacją,** których odsetek błędów zarówno in plus, jak in minus wynosić może **kilkadziesiąt procent.**

Trzeba zahamować wydatki samorządów.

Niemniej wszystkie szacunki dochodu społecznego, które pojawiły się w Polsce, operują kwotą od 8—14 miljardów zł. Jeślibyśmy więc stanęli na stanowisku maksymalnego szacunku **14 miljardowego,** to otrzymalibyśmy blisko **30-procentowy udział związków publicznych w Polsce w ogólnym dochodzie społecznym.** Udział bardzo wysoki, który jeśli nie ma ulec obniżeniu, to przynajmniej jego dalszy wzrost winien ulec zahamowaniu na długi okres czasu. A nie jest to rzeczą łatwą wobec **rozpędu gospodarki publicznej w Polsce.** Zahamowanie dalszego wzrostu rozmiarów gospodarki publicznej wymagać będzie dużego **wysiłku i wielkiej pracy oszczędnościowej i organizacyjnej.**

Toteż sanacja finansów samorządowych w Polsce, w szczególności finansów miejskich musi nastąpić przedewszystkiem pod hasłem oszczędności i redukcji wydatków, zahamowania nadmiernego pędu inwestycyjnego samorządów, który jakkolwiek sam jest godny pochwały, niestety, nie stoi w należytej proporcji ani do możliwości płatniczych, ani oszczędnościowych ludności. Dalszy ważny postulat łączy się ze sprawą skuteczniejszej i ściślejszej kontroli **nad gospodarką budżetową samorządów.**

Ojciec Święty w bazylice Laterańskiej.

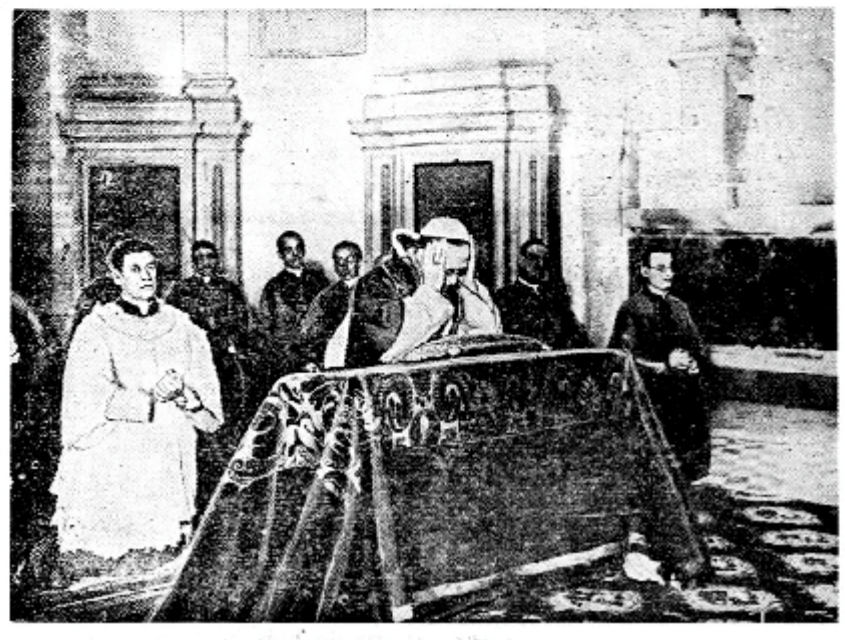

Jak nasi Czytelnicy przypominają sobie z niedawnego artykułu, po raz pierwszy od roku 1870 papież opuścił swoje „więzienie watykańskie" i udał się do bazyliki Laterańskiej, gdzie odprawił mszę świętą celem podziękowania Bogu za doczekanie 50-lecia kapłaństwa. Nasza rycina przedstawia Ojca św. podczas modłów w bazylice Laterańskiej.

Żądania Polaków w sejmie czeskim

„Żądamy sprawiedliwości na polu narodowem, kulturalnem i gospodarczem"

(Oryginalna korespondencja „Il. Kuryera Codz.").

Czeski Cieszyn, w grudniu.

(bi) **Ludność polska w Czechosłowacji** wysłała podczas ostatnich wyborów, jak wiadomo, **dwóch swoich posłów do sejmu praskiego.** Jeden z nich dyr. **Em. Chobot,** przemówił podczas ostatniej dyskusji nad oświadczeniem programowem nowego rządu czechosłowackiego i przedstawił **bolączki polskiej ludności,** ujmując żądania Polaków w następujące punkty:

Poseł Chobot przedewszystkiem stanowczo odparł zarzut, jakoby Polacy cieszyńscy byli „spolonizowanymi Morawcami". Stwierdził on, że **lud śląski czuł się i czuje polskim i że jest** zdecydowany bronić swych praw, których szowiniści czescy pragną nam odmówić.

Lud śląski nie da się wynarodowić,

ani nie da się przekupić obcym i wrogim nam czynnikom.

Poseł Chobot napiętnował **ulegodne postępowanie biurokracji na Śląsku,** która popiera różnych **renegatów,** co utrudnia porozumienie czesko-polskie, **tak potrzebne,** nietylko z punktu widzenia obu sąsiednich narodów i państw, ale i ze **względów miejscowych, śląskich.** Polacy śląscy są **żywiołem lojalnym w stosunku do republiki czechosłowackiej.** Przez całych dziewięć lat przynależności do Czechosłowacji **nie było na Śląsku ani jednego procesu o zdradę stanu.** Nikt jednak nie ma prawa zakazywać Polakom łączności **kulturalno-narodowej** z Polską.

Ludność polska w Czechosłowacji

pragnie zgody czesko-polskiej.

Trzeba jednak nareszcie **skończyć z polityką bakatyzmu i niesprawiedliwości,** bo takie postępowanie władz czeskich wobec ludności polskiej wytwarza sztucznie komunizm, tak obcy psychice i umysłowości polskiej.

Żądania nasze — mówił p. Chobot — są **nader skromne.** Ograniczają się one do

najprymitywniejszych praw narodowo kulturalnych i obywatelskich,

zagwarantowanych zresztą przez konstytucję czechosłowacką. Idzie n. p. o **napisy polskie na śląskich stacjach kolejowych,** gdzie mieszkają Polacy, o **urzędowanie polskie we wszystkich śląskich urzędach politycznych i sądowych, o utworzenie notarjatów polskich w Cieszynie Czeskim i Frysztacie** i t. p. Specjalnie pos. Chobot położył nacisk na **sprawę udzielenia obywatelstwa czechosłowackiego optantom polskim,** oraz tym obywatelom polskim, którzy w myśl umowy czesko-polskiej i traktatów pokojowych **obywatelstwo to otrzymać powinni,** aby ludzie ci nie byli **„cudzoziemcami we własnym kraju".**

Specjalny i obszerny ustęp swej mowy poświęcił pos. Chobot sprawie

szkolnictwa polskiego w Czechosłowacji.

Stwierdził on, że w stosunku do ilości szkół polskich, utrzymywanych przez rząd czeski, **Macierz Szkolna musi utrzymywać zbyt wiele szkół prywatnych, obciążających w sposób niebywały skromny budżet Macierzy. Jedyne gimnazjum polskie na terenie czeskim** (w Orłowej) **otrzymuje zalc-**

Prof. Askenazy o „krytykach i recenzentach warszawskich"

Rewizja naszego *stosunku do wielkiej poezji romantycznej,* która była balsamem, chroniącym od zepsucia ciało Polski w grobie, stała się z chwilą jej zmartwychwstania nietylko naturalna, ale i konieczna. Czuł to już *Wyspiański,* gdy warunek życia narodu widział w obcowaniu genjusza-Chochoła poezji grobowej i większą część swej twórczości wypełnił walką z rozmaitemi majakami polityki romantycznej, odbierającej narodowi zdolność do czynu.

W ślady jego wstąpił przedewszystkiem *autor „Zaraszy w Grecadzie",* który i w tej książce i w niektórych artykułach przedsięwziął „przewartościowanie" romantyki na rzecz poezji pracy w duchu S. Brzozowskiego, a nie szczędząc wycieczek przeciw poezji Mickiewicza, objął swą niechęcią także gniazdo tej poezji, *wileńskich Filaretów i Filomatów.* Opierając się na cytatach z ich korespondencyj, ogłosił ich za dość ograniczonych burszów, którzy nie mniej czasu jak jakimś dyskusjom oświatowym, poświęcali wesołym zabawom i hulankom.

„Rewizjonistyczne" zapędy *J. N. Millera,* oparte o mętną, niekonsekwentną ideologję współczesności, wywołały trochę wrzawy i protestów, ale naogół nie wywarły większego wrażenia. Można je jednak uważać za wyraz postawy duchowej wobec młodzieży wileńskiej z przed 110 lat pewnej grupy współczesnych literatów warszawskich, skoro *Boy Żeleński* w głośnem „Słowie wstępnem" do Królewego wydania „Dzieł" Mickiewicza (Warszawa, 1929) wyznaje, że go nie przeraziły „bluźnierstwa" Millera, dlatego, że sam jest „potrosze emerytowanym bluźniercą": „Kiedy byłem w szkole, budziły we mnie szczerą antypatję owi filareci, filomaci i promieniści, którzy wypisali sobie jako godła: naukę i cnotę. To są rzeczy, które starsi zalecają młodym, a przeciw którym młodzi się buntują lub sobie z nich kpią, ale żeby młody sam sobie stawiał za ideał naukę i cnotę, to mi się wydawało potworne". Kropkę nad i w tym sądzie o filomatach postawił Boy w zdaniu: Mickiewicz „wszedł w ramiona kobiety *dudkiem, filomatą,* a wyszedł z nich człowiekiem, poetą".

Tych kilka szczegółów trzeba było przypomnieć, aby zrozumieć pewien ekskurs w drugiem wydaniu drugiego tomu (str. 221) *„Łukasińskiego"*, świeżo wydanego przez prof. *Askenazego.* Znakomity historyk Królestwa Kongresowego („Rosja-Polska 1815—1930" i t. d.), przedstawiwszy rządowe represje wobec patrjotycznych związków studenckich w Królestwie, przechodzi (od str. 219) do pokrewnego, poczętego samorzutnie, tajnego *ruchu* akademickiego w Wilnie. *Kryl* on się pod postacią rozmaitych stowarzyszeń samokształcenia i zabawy: przyjaciół, promienistych, filaretów, filadelfów, filomatów, ale w porównaniu z organizacją warszawską był *„pomimo przeciwnych pozorów... tęższy i celowszy, polityczniejszy i organizacyjniejszy".* Duchowi przywódcy tego związku, nie obdarzeni ważną przedewszystkiem dla Kongresówki, obroną konstytucji, skupiali się tem wyłączniej na rewolucyjnem zagadnieniu terytorjalnem: dążyli oni nietylko *do wcielenia ściślejszej Litwy do Królestwa,* lecz do odzyskania całości, oderwania się od Rosji, przywrócenia pełnego, niepodległego bytu. Jeśli spiskowcy warszawscy myśleli przedewszystkiem o obronie stanu legalnego, stworzonego przez kongres wiedeński, to Filomaci widzieli w owym stanie jedynie nowy podział, a nawiązywali wprost do rewolucji litewskiej z r. 1812 i przygotowywali nowy jej wybuch.

Na jednym z pierwszych poufnych referatów filomackich oświadczył Suzin, że z uchwał wiedeńskich wolności się spodziewać nie można, a nawet o niej myśleć nie wolno. Narzucone przez te uchwały połączenie się z Moskalami nazwać się może ostatnią biedą, ostatniem nieszczęściem. Przeciw warszawskim „Smętolubom", dbającym jedynie o zachowanie wiedeńskiego pokarcza uprzywilejowanej Kongresówki, z konstytucją a bez Litwy, występował Zan w zjadliwym wiersu filomackim, a Czeczot w „Dumie nad mogiłą Francuzów" tak się wyraził o entuzjastycznem przyjęciu „dobroczyńcy" Aleksandra na pierwszym sejmie warszawskim 1818: „Dziś ci następcy Tatarów... naszych krajów zdzierce..., których w triumfie ciągnionych widziała Warszawa, o zgrozo!, polskich na się odzież królów biorą". To *nieprzejednane, rewolucyjne stanowisko Filomatów wobec Rosji i cara* podzielał od początku i Mickiewicz i dał mu wyraz w caroburczych piosenkach bazyljańskich z *Dziadów...*

To stwierdzenie przez kompetentnego historyka historyczności antyrosyjskich nastrojów Filomaty Mickiewicza, powinno *położyć kres dzisiejszym hipotezom niektórych rewizjonistów warszawskich,* jakoby nienawiść Konrada do Moskali była projekcją nastrojów poety z czasów po upadku powstania listopadowego i jakoby ten poeta przedtem, zwłaszcza podczas pobytu w Rosji, *usposobiony był — wzorowo,* by nie rzec moskalofilsko. Prof. Askenazy, przytoczywszy dokumenty antirosyjskich uczuć filomackich, przypomina, że ich puścizna zachowała się tylko w szczątkowej postaci, gdyż część jej najbardziej obciążającą niezawodnie zniszczyli przed uwięzieniem i wskazuje na nieporozumienie, wynikłe później na tle ohydnego procesu filareckiego:

„Męczono tam, skazano nieludzko młódź i dzieci, skazano bez dowodów, za samą myśl domniemaną, jak za wykonanie. Była w tem nikczemność katów, lecz *bynajmniej nie nicość ofiar".* Gdy potem obnażano tę zbrodnię przed opinję Polski i świata, *musiano się liczyć z tem, by nie odsłonić lżej tkniętych lub niedopatrzonych związkowych.* Dlatego *nie ujawniono rzeczywistych, politycznych, rewolucyjnych zadań organizacyj wileńskich, choć one były radykalniejsze, ale zarazem lepiej zakonspirowane od warszawskich.* Skorzystał z tego w dobie ugodowej *Spasowicz,* by po adwokacku wybielić poczciwego Wallenroda, i sławić polityczną nieskazitelność, omal prawomyślność sielankową *„pokornie dwie matki ssących samouków i majsterkowiczów filareckich".* Tu następuje ustęp, z którego wzięliśmy tytuł niniejszych uwag, ustęp, stanowiący odpowiedź kompetentnego historyka na rewizjonistyczne stanowisko J. N. Millera i Boya wobec Filomatów:

„Stąd (t. zn. ze zniszczenia „kompromitujących" dokumentów politycznych i przemilczania istotnych celów związków w procesie Filaretów i późniejszych publikacjach) ostatniemi czasy urosło *litościwe klepanie po ramieniu trzeźwiejących filareckich dudków,* dzięki niektórym „krytykom i recenzentom warszawskim", bohaterskim w wolnej Rzplitej belfrom i „odetgiwaczom", żądającym od filarecji dostarczenia gruntownych, czarno na białem, rewolucyjnego leh działania i zasługi świadectw, gdyż *quod non est in actis, non est in mundo;* żądającym niewynalezionego jeszcze wtedy dynamitu, gdyż dynamika duchowa, to furda".

Po tym niespodziewanym wybuchu oburzenia i sarkazmu na uwłaszczycieli Filomatów, ciągnie prof. Askenazy spokojniej, że ognisty irredentyzm polityczny młodzieży wileńskiej siedł w parze z *nader powściągliwą rozwagą organizacyjną.* Warunki litewskie były trudniejsze niż kongresowieckie, gdyż na Litwie nie było ani gwarancyj ustawodawczych, formalnie w pewnym stopniu ochronnych, ani wojska, walnej dźwigni rewolucyjnego czynu. Na bezbronnej Litwie *czyn musiał na razie zamykać się w duchu:* „Potężny, magnetyczny ładunek duchowy, z serca największego litewskiego związkowca na cały bijąc naród, przysposobił, zapalił zdala rewolucję warszawską. I nie darmo nazajutrz po nocy listopadowej, od wczesnego ranka, odpisane setkami rąk młodych, „rozumnych szałem", a odciskających gwałt gwałtem, zajaśnieją na murach Warszawy spiżowe strofy *Ody do młodości".*

Pomijamy dalsze wywody uczonego na temat ostrożności Filomatów wobec emisarjuszów warszawskich, wrocławskich i innych, na temat ich niewątpliwego porozumienia ze spiskowcami w Królestwie, wreszcie na temat działalności rewolucyjnej. To, cośmy przytoczyli, *wystarcza do poderwania wszelkich podstaw najpowszym sądom warszawskim o niepolityczności, nawet ugodowości Filomatów i o późnem dopiero obudzeniu się w Mickiewiczu nienawiści do Moskali.* Ktokolwiek gdziekolwiekby je powtarzał, powinien być odesłany do drugiego tomu „Łukasińskiego" prof. Askenazego.

Br.

—o—

dwie 20.000 koron cz. subwencji, co jest poprostu **śmiesznem.** Szereg polskich szkół prywatnych **czeka na upaństwowienie,** a szereg gmin śląskich **czeka na zezwolenie władz na otwarcie szkół.** I w jednym i w drugim wypadku władze są **nieprzychylnie usposobione.** W polskich szkołach zatrudnieni są n a u c z y c i e l e, k t ó r z y d o n a r o d u p o l s k i e g o i p o l s k o ś c i w o g ó l e s ą w r o g o u s p o s o b i e n i. Są to

Ukraińcy lub hakatyści niemieccy.

To musi ustać, musi zmienić się!

Niełepiej dzieje się na p o l u g o s p o d a r c z e m. Gdy w przemyśle

redukuje się robotników,

na **„pierwszy ogień" idą Polacy.** Za parę dni w ich miejsce sprowadza się **robotników czeskich.** W obawie przed wydalaniem, krzewi się w śląskich warsztatach pracy — **renegactwo,** bo nasi ludzie zmuszeni bywają do wstępowania do czeskich organizacyj. **Kolejarzy** polskich przenosi się **w głąb Czech,** zaś na Śląsk sprowadza się **kolejarzy czeskich. Przy parcelacji dóbr ziemskich dzieje się Polakom również krzywda,** zaś system protekcyjny i renegactwo święci istne triumfy.

Specjalną część swej mowy poświęcił pos. **Chobot** sprawie

autonomji Śląska

w myśl konstytucji czeskiej i przyrzeczenia rządu podczas akcji plebiscytowej. P. Chobot złożył energiczny **protest przeciwko przyłączeniu Śląska do Moraw** i domagał się **nowelizacji obecnej ustawy o samorządach krajowych.** Żądał on dalej wydatnych subwencyj rządowych **na rzecz naszego szkolnictwa i organizacyj humanitarnych.**

Podkreślając lojalność ludności polskiej w stosunku do państwa, **uzależnił** pos. **Chobot stosunek posłów polskich do rządu od**

spełnienia wyżej przytoczonych żądań.

Zakończył zaś swoją mowę następującem oświadczeniem:

„Domagamy się, by naszą ludność **traktowano sprawiedliwie,** aby jej dano **możność swobodnego rozwoju kulturalnego i gospodarczego, aby jej nie wypychano z fabryk i kopalń, aby jej nie odbierano ziemi na rzecz obcych,** aby **respektowano jej odrębny, swoisty charakter i aby nie wynaradawiano jej terorem i przymusem.** S p e ł n i e n i e t y c h p o s t u l a t ó w s t a n o w i ł o b y r e a l n ą p o d s t a w ę z g o d y i s p ó ł ż y c i a d w u b r a t n i c h n a r o d ó w: **czeskiego i polskiego.** W oczekiwaniu, że nasze postulaty zostaną spełnione, oświadczam w porozumieniu z posłem dr. Buzkiem, że **głosować będziemy za votum zaufania dla obecnego rządu".**

Mowa posła Chobota wywarła **wielkie wrażenie w Sejmie** zarówno na ławach poselskich, jak i wśród dziennikarzy. Mamy nadzieję, że rząd czechosłowacki, któremu chyba zależy na dobrych stosunkach z Polakami, **spełni wreszcie słuszne żądania ludności polskiej.**

Świeżo opuściły prasę:

SZKICE i PORTRETY LITERACKIE Kazimierza Bartoszewicza

Tom I. — Cena egzemplarza 9 złotych

Skład główny w księgarniach

Gebethnera i Wolffa w Krakowie i Warszawie

TREŚĆ: Z dziejów humoru polskiego: „Dziesięcioro przykazanie mężowe" Bartosza Paprockiego. — Rzeczpospolita Babińska. Małpa-człowiek, nieznana satyra z pocz. XVIII w. — Józef Jędrzej Załuski i jego niewydane dzieła. Oraczewski, inicjator Komisji Edukacyjnej. „Filantropi" na uniw. krakowskim. Napoleon w rymach polskich. Adam Napoleon Mickiewicz. 5982k

KRYNICA Dr. I. BETTER ordynuje jak corocznie zimą 1960k w willi „Krakus"

MAPA POLSKI (53 x 72 cm.) 9-te wyd. popraw. zł 1.50 Wydawn. J. M. BAZEWICZA Warszawa, Złota 30 i w księgarniach. 217W

→ JADWIGA SMOSARSKA ←

ukaże się wkrótce w swej najnowszej i najwspanialszej kreacji w sensacyjnym przeboju polskiej kinematografji — filmie „SFINKSA"

GRZESZNA MIŁOŚĆ

według powieści ANDRZEJA STRUGA — POKOLENIE MARKA ŚWIDY. 6003k

DWUTYGODNIK

›PRZEMYSŁ CHEMICZNY‹

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHEMICZNEGO I CHEMICZNEGO INSTYTUTU BADAWCZEGO

Rok 1930 wydawnictwa XIV

Jedyne w Polsce pismo, informujące o postępach, metodach i ulepszeniach w zakresie chemji stosowanej.

wychodzi 5-go i 20-go każdego miesiąca.

Treść pisma stanowi cenny materjał naukowy i informacyjny dla przemysłu chemicznego, garbarskiego, farbiarskiego, przemysłu środków spożywczych, tłuszczowych, olejowych, ceramiki, metalurgji, przetworów węgla kamiennego i t. d.

Prace oryginalne. Sprawozdania z pism zagranicznych, amerykańskich, angielskich, francuskich i niemieckich.

Prenumeratorzy „PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO otrzymują bez żadnych dodatkowych opłat organ Związku Przemysłu Chemicznego w Polsce: „WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO". 6177k

Prenumerata „Przemysłu Chemicznego" wynosi:

	w kraju i zagranicą:
rocznie	36 zł.
półrocznie	20 zł.
kwartalnie	10 zł.

Redakcja i Administracja
Warszawa 21, Żoliborz
Telefon Nr. 23-08
Konto w P. K. O. Nr. 149.581.

Kongres pokoju w Atenach.

(Orygin. korespondencja „Il. Kuryera Codz.").

Ateny, w grudniu.

W 27 Powszechnym Kongresie Pokoju, który odbył się świeżo w Atenach, wzięły udział **delegacje towarzystw Przyjaciół Pokoju 18 państw.** Były wśród nich najważniejsze państwa europejskie (brakło jednak Włochów) i Stanów Zjedn. Ameryki.

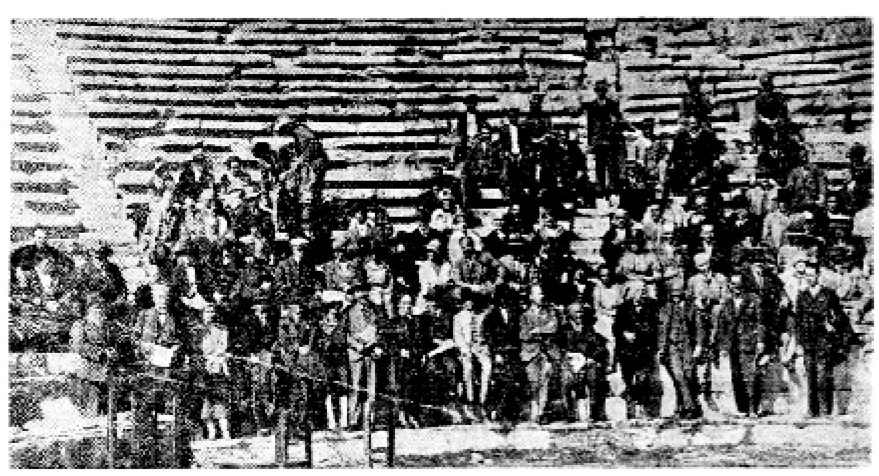

Plenarne posiedzenie kongresu pokoju w starożytnym teatrze w Delfach.

Kongresy Pokoju **są zjazdami nieoficjalnemi.** Obradują na nich nie delegaci rządów, ale **przedstawiciele społeczeństw.** Daje się na nich słyszeć głos ludów i urabia się prawdziwa opinja publiczna. W tem leży ich znaczenie. Byłoby **błędem nie doceniać rozwoju ruchu pacyfistycznego,** który pomimo wszystko, przenika społeczeństwa i coraz bardziej się rozwija, jednocząc narody, łagodząc przeciwieństwa i szerząc **kult humanitarnego,** istotnego postępu.

Dobrze się stało, że wśród przedstawicieli narodów, które manifestowały na cześć pokoju, znalazła się i **delegacja polska.** Był to jeden z tych widomych znaków, że Polska należy do społeczności narodów i że stara się wraz z innemi współpracować na rzecz pokoju powszechnego. Delegacja polska **należała do najliczniejszych.** Składała się z 14 osób. Udział delegacji polskiej w pracach kongresu był **bardzo wydatny,** co jest zasługą przedewszystkiem przewodniczącego delegacji, mecenasa **Łypacewicza.**

Kongres w Atenach był kongresem **„bałkańskim",** w tem znaczeniu, że po ukończeniu swych głównych obrad w Atenach, urzędował po kolei **w stolicach wszystkich państw bałkańskich,** a mianowicie: w Konstantynopolu, w Sofji, Bukareszcie i Belgradzie. Wszędzie kongres był witany niezwykle serdecznie, często z entuzjazmem, przyczem należy podkreślić, że **nietylko społeczeństwa** ale i rządy, starały się okazać, jak wielką wagę przywiązują do prac kongresu.

W Atenach członkowie kongresu byli podejmowani przez **prezydenta Rzeczpospolitej Greckiej,** ministra spraw zagranicznych, rektora uniwersytetu, mera miasta Aten, posła egipskiego w Atenach, zaś delegacja polska ponadto ze staropolską gościnnością była przyjęta przez **posła polskiego** w Atenach, p. ministra **Jurjewicza.** Ostatnie **posiedzenie plenarne** w Grecji odbyło się **w Delfach,** w starożytnym teatrze, **pod gołem niebem.**

Niezatarte wrażenie pozostawiło **powitanie** członków kongresu **na Akropolis przez młodzież grecką,** zebraną w liczbie 8.000 osób. Do młodzieży tej ze stopni starożytnego Partenonu wygłosił piękne przemówienie przewodniczący **delegacji polskiej mec. Łypacewicz,** które zostało przyjęte entuzjastycznie.

Prace kongresu zostały podzielone pomiędzy **4** komisje: 1) **paktu Kelloga,** 2) **obowiązkowego rozejmu, 3) federacji narodów, 4) kwestyj aktualnych.** W pierwszej komisji na wniosek przewodniczącego delegacji polskiej **została przyjęta zasada, że podżeganie do wojny powinno być karane,** tak samo, jak piractwo lub handel niewolnikami, **przez kodeksy** poszczególnych **państw** i przez kodeks międzynarodowy.

Członkowie kongresu otrzymali od gościnnych gospodarzy **różdżki oliwne,** jako symboliczne pamiątki, mające szerzyć w ich ojczyznach ideę powszechnego sprawiedliwego pokoju.

Wacław Reyndol.

Przewodniczący delegacji polskiej, p. Łypacewicz i autor artykułu, wraz z małżonkami na Akropolis w Atenach.

Filmy współczesne.

Opiszę święta.

W szkołach wprowadzono chwalebny zwyczaj pisania przez dzieci dzienniczków. — Wyjmujemy z jednego takiego **dzienniczka** małego Adasia opis świąt.

Święta są bardzo przyjemne i nikt się ich nie może doczekać. Dlatego nawet wieczór na wigilję prędko zapada, aby przyśpieszyć tę chwilę. Ale ja już rano bratem rycynus. Ryby tośmy nie mieli, bo Wikta jak ją niosła, poślizgnęła się i upadła, a ryba jej uciekła, bo tam była woda. Tato powiedział, że się jej tę rybę odciągnie, a ona powiedziała: To ładną mam rybę. (Napisało mi się przedtem „rygę"). Po wigilji to ja dostałem pistolet, mamusia dała tatkowi paczkę zioł przeciw palenia i picia. „Teraz już nie będziesz chodzić urżnięty, czego ci życzę przy tym święcie".

— Czem się tatko urzyna? — spytałem ja.

Tatko się uśmiechnął i nie chciał powiedzieć, a mamusia powiedziała, że szkłem.

— A ja co dostanę od ciebie na gwiazdkę? — spytała potem mamusia.

Tatko był bardzo zakłopotany i coś szukał i nie mógł znaleźć. Ale tu nagle zadzwoniło i posługacz przyniósł list i wielki pakunek. Mamcia tatkowi wydarła ten list i wszystko się wyjaśniło, dlaczego tatko był taki zakłopotany. Bo tatko posłał jednej pani przez pomyłkę maszynkę do prania, a ta maszynka miała być dla mamusi. I ta pani odesłała ten prezent i napisała, że jej się należy obiecany złoty zegarek. W rezultacie mamcia miała i maszynę do prania i zegarek. Ta pani to jest taka pani, że tylko tatuś ją zna, a mamusia nie. Ale mamusia nieraz mówi: „Ach, żebym ja ją poznała!".

Potem było bardzo ładnie, tylko choinka się nie świeciła, bo była z elektryczną instalacją i dlatego się zepsuła. Potem śpiewałem kolendy, a mamcia mówiła tatkowi takie słowa, że ja ich nie mogłem znaleźć w słowniku, a potem poszliśmy spać.

Na drugi dzień świąt było bardzo ładnie. Tatko czytał „Kuryerka" i nic nie mówił do nikogo, a mamcia mówiła do cioci i babci, że się rozwiedzie, ale ciocia mówiła że nie można, jak się niema pieniędzy. Potem mamcia mówiła, że sobie kogoś znajdzie, a tatko zaczął gwizdać.

Więcej sobie nie przypominam. Święta są bardzo ładne. Aha, u stróżów na dole też się bardzo kłócili.

Odpisał *Tommy.*

Każda Pani

własną pracą może ozdobić swe mieszkanie — wykonując tanio i szybko

bez warsztatu

dywan, makatkę, kilimek, poduszkę, narzutę na stół lub otomanę i t. p. Pouczenia udziela się bezpłatnie przy zakupnie. — Materjały pierwszorzędne: kanwa i wełna. — Bogaty wybór wzorów. — „Kapok" do wypełniania poduszek. — Przyjmuje się też poduszki do montowania. — Przyjmuje się do maszynowego strzyżenia. — Na prowincję wysyła się szybko i starannie.

›SMYRNAPERS‹

H. M. GODZISZEWSKA

Kraków, Sukiennice L. 30

Kraków, Sukiennice L. 30 · Kraków, Sukiennice L. 30

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę, lub wyrazili współczucie z powodu śmierci mego **brata** ś. p. **Antoniego Władysława Froncza,** a w szczególności Przewielebnemu Duchowieństwu z Wiel. Księdzem Infułatem Kulinowskim na czele, tudzież Przyjaciołom Zmarłego składam serdeczne „Bóg zapłać".

Anastazy Froncz.

1491g

LABORATORJUM ANALITYCZNO-CHEMICZNE

BIURO PORADY DLA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Inż. Dr HENRYK ROSE

zaprzys. znawca sądowy dla przemysłu chemicznego

Kraków, Sienna 2. Telefon 34.

Przeprowadza się analizy: metali, stopów, rud, popiołów, szlak, produktów ceramicznych i chemicznych, surowców, smarów, tłuszczów, mydeł, laków, garbników, skóry, odpadków przemysłowych i t. d. Fachowe wywiady i porady, techniczne orzeczenia, stała analityczna i techniczna kontrola fabryk, wypracowanie metod fabrykacji, urządzenie i reorganizacja produkcji, usuwanie błędów fabrycznych, zastosowanie wynalazków, ekspertyzy, szacowanie przemysłowych zakładów i t. d.

Niezwykła okazja!

KALOSZE

Marki

Tylko krótki czas!

ŚNIEGOWCE

Riga

6200k

Z powodu ogromnych zapasów sprzedajemy

taniej niż wyroby krajowe.

Dla przykładu kilka cen:

Śniegowce damskie gabardynowe z aksamitnemi wyłogami . . zł. 14·50
" " " bez kołnierza . . . . . " 10·00
" " " z błyskawicznem zamknięciem " 26·00
i t. d.

Sprzedaż rozpoczynamy od poniedziałku d. 30 grudnia br.

Wojciech Kapera
ul. Sławkowska 11 i św. Tomasza 29.

S. Schlaglied
ul. Krakowska 4. I. piętro

Tajemnica miljonera Wschodu.

Kairo, w listopadzie.

Od najwcześniejszego swego dzieciństwa był obecnie 80-letni exkról Hussein z Hedżasu niezwykle oszczędny. Mało oszczędny — skąpy i to do tego stopnia, że **podziwiał go nawet chciwy i zachłanny Wschód.**

Długi szereg lat dzierżył Hussein potężny urząd **wielkiego szeryfa świętych miast** Mekki i Medyny, przynoszący mu wysokie pobory i dochody w postaci bogatych podarunków wierzących mas muzułmańskiego ludu. Złe języki utrzymują, że pobierał on też **grube procenty od zysków band rozbójniczych,** które się opłacały szeryfowi w zamian **na bezkarne grasowanie na drogach,** prowadzących do świętych miejsc Islamu. Wielki szeryf protestował energicznie twierdząc, że nie potrzebuje korzystać z tego mętnego źródła, mając pod ręką wiele innych, które bez uszczerbku sumienia zasilają jego kasę.

W każdym razie nie wdając się w sprawę z jakiego źródła istotnie płynęły dochody, **wzrastał z dnia na dzień skarbiec Husseina.** Wielki szeryf Mekki i Medyny **uznawał tylko złoto,** gardząc banknotami papierowymi, pieczniały więc skrzynki, przechowywane w podziemnym skarbcu. Skoro zapasy złota dosięgały pewnej wysokości, zostawały przeniesione przez Husseina i kilku zaufanych sługących na tajemne miejsce **i tam zakopywane.** Hussein obawiał się zemsty swych licznych nieprzyjaciół, a przedewszystkiem sułtana Abdul Hamida i dlatego uważał za wielką lekkomyślność ze swej strony trzymanie większych zapasów złota w swych apartamentach pałacowych.

Po wojnie **powołano Husseina na króla Hedżasu.** Teraz mógł nareszcie zaspokoić swą nienasyconą żądzę złota. Armja głodowała, urzędnicy nie otrzymywali pensyj, szkoły i szpitale zostały zamknięte, **kraj ugiął się pod ciężarem podatków,** a wszystkie dochody wpływały do kieszeni króla. Trwało to do dnia, gdy dowódca Wahabitów Ibn Saud na czele zrewoltowanej armji, **strącił Husseina z tronu.** Zdetronizowany władca musiał ratować się ucieczką na angielskim okręcie wojennym **i szukać schronienia na wyspie Cypr.** Tutaj został exkról pośrednikiem handlowym i po pewnym czasie popadł w konkurs. Ze wszech stron posypały się pytania: **„Gdzież są skarby exkróla Husseina z Hedżasu,** które gromadził przez tyle lat z zachłanną chciwością?"

Stary Hussein uśmiecha się i milczy. A nad rozwiązaniem tej zagadki łamią sobie głowy władze syryjskie i palestyńskie w Egipcie i w Iraku, a przedewszystkiem w świętym Hedżasie. Majątek Husseina obliczają angielscy znawcy **na 10 mil. funtów w złocie.** Na rozkaz króla Ibn Sauda następcy Husseina, przekopano okolicę Mekki i Medyny i miasta portowego Dżeddy. Tysiące robotników pracowało miesiącami, ale **trud ich nie przyniósł żadnego rezultatu.** Wreszcie rozwścieczony Ibn Saud wysłał do Husseina pośredników. **„Pół tobie, pół mnie"** — brzmiało polecenie poufne, ale i na nie odpowiedział Hussein zagadkowym uśmiechem i odmową.

Niemniej zmartwieni są tym stanem rzeczy synowie exkróla. Emir Abdalah z Transjordanji i król Iraku Fejzal. Im również nie chce ustąpić władca powierzyć tajemnicy swych ukrytych skarbów. Gdy jeden ze synów chciał mu przemówić do przekonania i zwrócił jego uwagę, że jako 80-letni starzec **bliski jest raju Mahometa,** a zatem najwyższy czas ażeby zdradził miejsce, gdzie spoczywają ukryte miljony, odpowiedział: **„Moje dzieci, nie myślę zupełnie o mojej starości.** Czuję się zdrowym i rzeźkim, jak młodzieniec i mam zamiar zaślubić moją dziewczynę do usług i wierną sekretarkę Aiszę. Nasz ród jest potężny i błogosławiony. Wasz dziadek, mając sto lat, był jeszcze dzielnym mężem, a pradziadek dożył pięknego wieku 116 lat. Allah jest wielki, a jego dobroć niema granic".

Wobec tego syn Fejzal wpadł na pomysł zaproszenia swego wiekowego, a rzeźkiego ojca do Bagdadu, gdzie ofiarował eks-królowi Hedżasu piękny pałac i wielki, cienisty ogród nad brzegiem Tygrysu. Przypuszcza, że widując ojca codziennie, **zdobędzie prędzej jego zaufanie i wydrze z ust chciwego skąpca tajemnicę pustyni,** która skrywa w swem łonie skarby Husseina, zdobyte przez długie lata jego szeryfowskiej i królewskiej władzy.

Zamach bombowy na wicekróla Indyj.

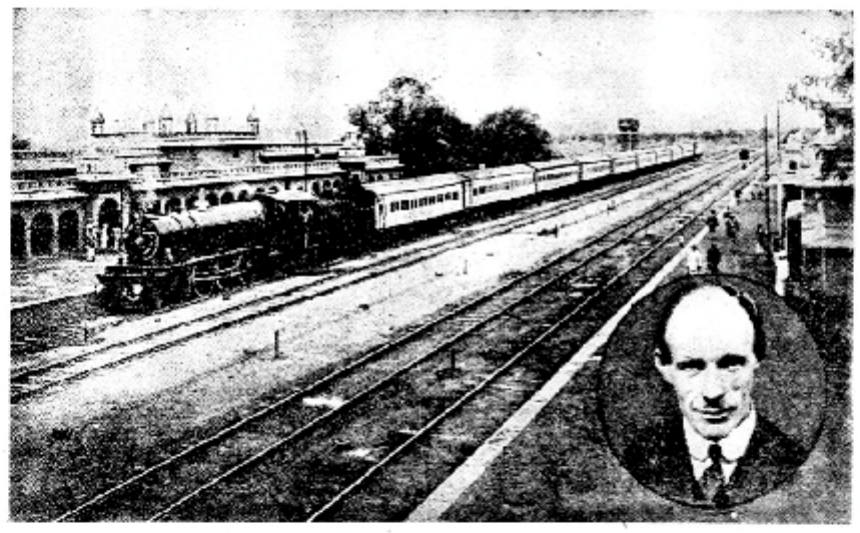

Przed paru dniami donieśliśmy o zamachu bombowym, dokonanym w pobliżu Delhi na wicekróla Indji lorda *Irwina*, jadącego ze swoją małżonką pociągiem. Zamach nie powiódł się i spowodował jedynie spustoszenie wagonu restauracyjnego, w którym jechał lord Irwin. Jeden z zamachowców został już ujęty. Nasza ryeina przedstawia pociąg, na którym dokonano zamachu. U dołu podobizna lorda Irwina.

Skomplikowany splot podejrzeń.

Dwaj posiadacze cennej monety w opałach. — Nie rzucaj lekkomyślnie podejrzeń.

Londyn, w grudniu.

(fd) Znany w londyńskich kołach **numizmatyk i zbieracz monet,** sir Artur P., w ostatnich dniach **przeżył bardzo niemiłą historję** w czasie swego przejazdu okrętem z Nowego Jorku do Anglji.

W towarzystwie, jadącem na „Aragonji", dziwnym zbiegiem okoliczności prócz wspomnianego Artura P. znajdował się **także inny amator starych monet i medali,** któremu właśnie powiodło się w Nowym Jorku nabyć **rzadki okaz starej amerykańskiej złotej monety.** Uszczęśliwiony tym wypadkiem, pewnego razu przy obiedzie **rzadki ten egzemplarz podał towarzystwu do oglądania,** rozprawiając przytem szeroko nad wartością archiwalną i artystyczną tego zabytku. Wtem nagle stwierdzono, że „biały ten kruk", krążąc z ręki do ręki, gdzieś... **zaginął.**

Zaczęło się **nerwowe szukanie na stole,** na podłodze, **ten i ów zaczął wytrząsać kieszenie a pa**nie torebki, ale wszystko na darmo, **cenny pieniądz przepadł bez śladu. Zaniepokojony,** a zarazem mocno urażony właściciel, **nie wahał się atoli wpewnej chwili zażądać, aby wszyscy uczestnicy obiadu, którzy pieniądz ten mieli w swem ręku, poddali się osobistej rewizji.**

Towarzystwo spełniło to życzenie, z wyjątkiem naszego Artura P., który kategorycznie oświadczył, że do winy się nie poczuwa, **a rewidować się nie pozwoli.** Ta jego odmowa była oczywiście **równoznaczna z przyznaniem się do winy,** a wiadomość o tem, że p. Artur P. przywłaszczył sobie cenną monetę, własność p. Williama R., momentalnie rozeszła się wśród wszystkich pasażerów „Aragonji", nie wyłączając załogi i służby.

Sir Artur P. zachował jednak zupełną pewność siebie i udał się na spoczynek, nie zdając sobie sprawy z tego że przed drzwiami jego kajuty **postawiono posterunek,** a kapitan okrętu **drogą iskrową już się porozumiał z dyrekcją portu Southampton** co do aresztowania winowajcy w chwili, gdy tam statek znajdzie się na kotwicy.

Zarządzenie to jednak już na drugi dzień okazało się niepotrzebne. Jeden z marynarzy czyszcząc jadalnię, **w szparze podłogi znalazł bowiem poszukiwaną monetę,** a wiedząc o zdarzeniu, wręczył ją kapitanowi okrętu.

O ile **pierwszy akt** tej historji mógł być niemiłym dla sir Artura P., posądzonego i właściwie już aresztowanego za kradzież, o tyle **akt drugi** pogrążył p. Williama R. w smutek bezbrzeżny i już na zawsze nieuleczalny.

Sir Artur P. zapytany bowiem przez kapitana okrętu, dlaczego nie poddał się rewizji i nie zdusił niejako w zarodku budzącego podejrzenia, oświadczył z flegmą: **„Nie mogłem się na to zgodzić, ponieważ właśnie nabyłem przed kilku dniami w Nowym Jorku taki sam egzemplarz staroamerykańskiej monety".** Tutaj okazał ją na dowód, poczem dodał: „Przy rewizji byłbym ją stracił i na zawsze uznanoby mnie ponadto za złodzieja. Ponadto powziąłem pewne podejrzenie, za które jednak p. Williamsa R. obecnie przepraszam. Zdawało mi się mianowicie, że p. Williams R. wie, iż jestem także posiadaczem numizmatu i **zręcznie chciał mnie mojego nabytku pozbawić.** Obecnie cofam podejrzenie, bo widzę, że w grze był tylko niefortunny przypadek".

Coprawda mimo tego oświadczenia p. Artura P., sprawa nie jest całkiem jasna i kto wie, czy udana strata nie była trickiem, obliczonym na pozbawienie go „duplikatu", którego istnienie deprecjonuje w mowie będący okaz archiwalny.

HOTEL i KAWIARNIA

w dużem mieście pow. w Woj. Lwowsk. z kompl. pierwszorzędn. utrzymanem urządzeniem do wydzierżawienia od 1. I. 1930. — Zgłoszenia pisemne 8269k Lwów, skrytka pocztowa 246.

UBOGI STUDENT (8 kl. gimn.), złotny, znajduje się w ciężkich warunkach materjalnych, chcąc jednak ukończyć gimnazjum, zwraca się do P. T. Czytelników, PP. Profesorów z prośbą o pomoc materjalną. — Łaskawe datki przyjmuje Administracja Ilustr. Kuryera Codz. pod szyfrą „Ubogi student".

Co dzień niesie?

28 Grudzień

Sobota

Młodzianków męcz.
Słowiański: Godzisław
Ewangelicki: Młodzianków
Grecko-kat.: 15 Elewterja

Na dzisiejszy **astronomiczny**:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Przyrost dnia	Astrol. początek	Zachód księżyca	Faza księżyca
7·45	15·30	7·45	1 m	5·38	19·18	

Ogólnopolski Zjazd Tatarów w Wilnie.

Z Wilna donosi (Flr): Dziś rozpoczęły się w Wilnie **obrady drugiego ogólno-polskiego zjazdu Tatarów** pod przewodnictwem **Abdula Hamida Surymowicza.** Zjazd ma na celu omówienie **spraw wyznaniowych gminy tatarskiej i organizacji życia Tatarów.**

Zjazd wysłał **depesze hołdownicze do Prezydenta Rzplitej i Marsz. Piłsudskiego.**

Rozbudowa polskiej sieci telefonicznej.

Przemysł elektrotechniczny, zasilający swoimi wyrobami nasze urządzenia **telefoniczne, telegraficzne i radjowe,** których pokaz ujrzymy na Międzynarodowej Wystawie Komunikacji i Turystyki w 1930 r. w Poznaniu, będzie miał niebawem **olbrzymie pole do jego zastosowania w Polsce.**

Opracowany plan rozbudowy sieci telefonicznej w Polsce pozwoliłby **osiągnąć ten cel w ciągu najbliższych lat dziesięciu.**

Rozbudowa **międzymiastowej sieci telefonicznej** ma być prowadzona przy pomocy **kabli podziemnych** o dużej ilości przewodów, co zapewni nam **sprawną komunikację telefoniczną** nietylko w kraju, lecz i za granicą.

Już rozpoczęto budowę sieci telefonicznej na szlaku **Warszawa—Łódź—Katowice—Cieszyn,** projektuje się zaś wybudowanie jeszcze następujących linj kablowych: **Warszawa—Poznań—Zbąszyń** (Berlin), **Warszawa—Gdynia—Gdańsk, Kraków—Lwów—Borysław i Warszawa—Tarnów.**

Koszt budowy tych linij obliczono na 180 miljonów złotych.

W dalszym planie projektuje się **budowę jeszcze 7 linij kablowych** ogólnej długości 4.000 klm.

Zagadnieniem **olbrzymiej doniosłości** dla rozwoju naszego eksportu i wogóle stosunków handlowych z państwami **skandynawskiemi,** jest urzeczywistnienie projektu **przedłużenia polskiej sieci kablowej** właśnie w kierunku tych państw przez **kabel podmorski z Gdyni do Szwecji lub do Danji** przez Bornholm.

Koszt budowy takiego kabla wyniósłby **około 5 miljonów złotych.**

Jak zaustrjaczono młodzież i pedagogów w b. zaborze austrjackim?

W związku z wystąpieniem b. ministra **Sujkowskiego,** który na akademji w Warszawie zarzucił **b. zaborowi austrjackiemu brak patrjotyzmu** w czasie niewoli, a szkołom tej dzielnicy, że wychowywały młodzież **w duchu habsburskiego lojalizmu,** otrzymujemy w dalszym ciągu **dziesiątki listów,** w których autorzy **protestują przeciwko kłamliwym zarzutom, skierowanym niesłusznie pod adresem Małopolski.**

M. in. zabiera w tej sprawie głos p. inspektor **Stanisław Lewik** z Rudek pod Samborem. W liście swym p. Lewik opisuje wzruszający fakt, jak to **w r. 1881** z racji stuletniej rocznicy uchwalenia konstytucji 3-go Maja, zachowali się uczniowie dawnej **wyższej szkoły realnej w Krakowie.**

W dniu tym cała młodzież szkoły realnej spodziewała się jakiejś uroczystości, dlatego przybyła do szkoły. Dowiedziawszy się jednak, że nauka odbędzie się normalnym trybem, **wszyscy uczniowie opuścili swe klasy i zgromadzili się na podwórzu zakładu,** wznosząc gromkie okrzyki: „Niech żyje konstytucja 3-go Maja!". Dopiero na wezwanie profesorów, którzy przyrzekli, że nauki w tym dniu nie będzie, wrócono do klas, gdzie **odbyły się pogadanki historyczne.**

A jacy byli profesorowie w tej szkole, to wystarczy wspomnieć gorliwych patrjotów w osobach prof. **Pieniążka** i prof. **Tomaszewicza,** sybiraka.

Tak to więc wygląda w rzeczywistości owe **„zaustrjaczenie" młodzieży i pedagogów** w dawnym zaborze austrjackim.

Żniwo śmierci wśród rodaków w kopalniach francuskich.

Od dłuższego czasu **niema prawie dnia,** by **nie poniósł śmierci** któryś z polskich robotników w kopalniach francuskich. I tak dzień za dniem w jednej i tejsamej kopalni w Angevillers **zginęło dwóch rodaków** przy pracy, mianowicie Józef Kuraiski i Andrzej Sypko, przysypany odłamami skały.

W kopalni „Ameja" w Wittelsheim, górnik, Szymon Turczyk, chcąc przełożyć kabel elektryczny do świdra, dotknął ręką końca kabla i padł **trupem na miejscu, skutkiem porażenia prądem,** gdyż przewód był źle izolowany. — W kopalni w Bruay 13-letni Piotr Boruń dostał się wśród niewyjaśnionych okoliczności między dwa wózki, które zgniotły nieszczęśliwemu głowę, powodując śmierć. Na przejeździe kolejowym w Dieulouard **zginął pod kołami pociągu,** robotnik polski, Michał Woźny.

Stada wilków napadają na osiedla na Wileńszczyźnie.

Z Święcian donosi (Ier): Z powiatu święciańskiego nadchodzą alarmujące wiadomości o ukazaniu się **większych stad wilków, które rozszerowalone napadają na ludzi i podchodzą pod zabudowania wiejskie, gdzie czynią podkopy pod obory, skąd porywają lub duszą inwentarz żywy.**

Dotychczas zanotowano **trzy podobne wypadki** na terenie powiatu święciańskiego.

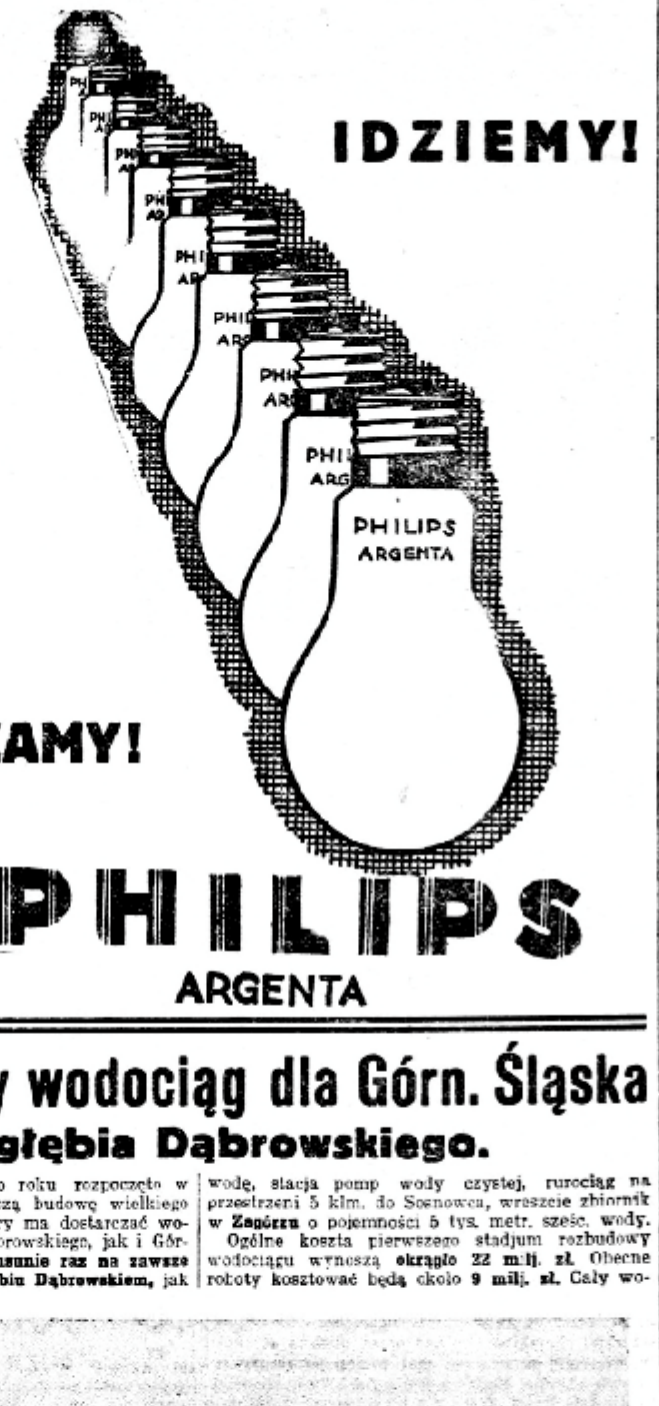

Państwowy wodociąg dla Górn. Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego.

(I. H.). W lecie bieżącego roku rozpoczęto w **Maczkach** pod Białą Przemszą budowę wielkiego państwowego wodociągu, który ma dostarczać wody zarówno dla Zagłębia Dąbrowskiego, jak i Górnego Śląska. **Wodociąg ten usunie raz na zawsze brak wody zarówno w Zagłębiu Dąbrowskiem,** jak **i za Górnym Śląsku.** Budujący się wodociąg obliczony jest na wydajność do **120 tys. metrów sześciennych wody dziennie.** Na razie w budowie znajduje się zaledwie drobna jego część, mianowicie w takich rozmiarach by już w połowie 1930 roku Sosnowiec i okolica mogły być zaopatrzone we wodę w ilości do 6 tys. metr. sześciennych dziennie.

W ciągu 4 miesięcy b. r. z amerykańską szybkością wykonano w Maczkach następujące objekty: jaz spiętrzający wodę na rzece Białej Przemszy w Maczkach, założony poniżej mostu kolejowego, betonowy kanał, doprowadzający wodę z piaskowem osadnikiem, automatyczna stacja pomp wody surowej, część odmulnika, część filtra piaskowego angielskiego, zbiornik na czystą wodę, stacja pomp wody czystej, rurociąg na przestrzeni 5 klm. do Sosnowca, wreszcie zbiornik **w Zagórzu** o pojemności 5 tys. metr. sześc. wody.

Ogólne koszta pierwszego stadjum rozbudowy wodociągu wynoszą **okrągło 22 milj. zł.** Obecne roboty kosztować będą około **9 milj. zł.** Cały wodociąg budowany będzie przez kilka lat. Po budowie portu w Gdyni jest to największa inwestycja państwowa w Polsce. Czerpać z niego będą **wodę gminy z powiatu chrzanowskiego w województwie krakowskiem.** Zagłębie Dąbrowskie (województwo kieleckie) i kilkadziesiąt gmin województwa śląskiego, a nie jest wykluczone, że i kilka gmin z **niemieckiego** Śląska. W roku 1937 gaśnie Konwencja Genewska i wtedy Niemcy zamkną z pewnością wodociąg, leżący częściowo na terenie niemieckiem Śląska. Wodociąg państwowy **w Maczkach** rozwiązuje sprawę wodną dla Śląska w sposób całkowity i pod tym względem można być spokojnym o zaopatrywanie we wodę w przyszłości śląskiego zagłębia przemysłowego.

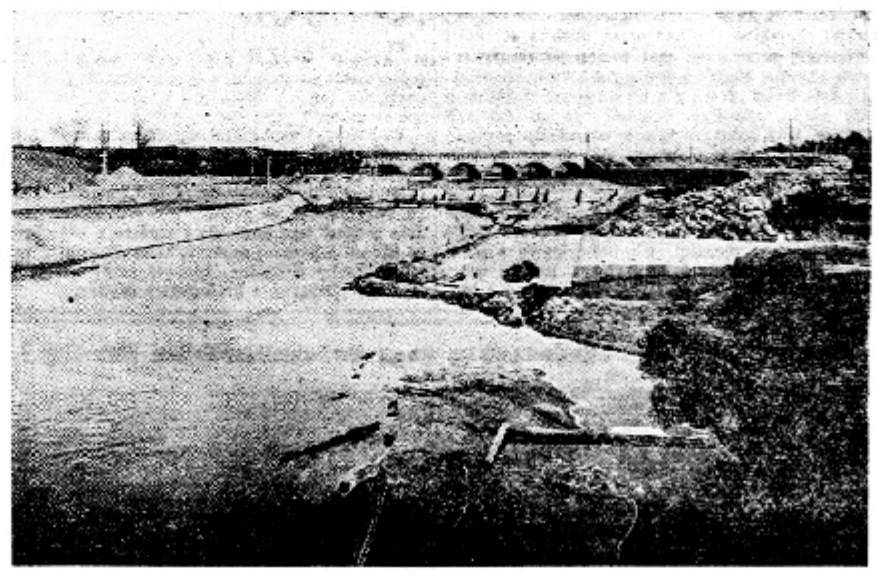

Rycina przedstawia widok na jaz żelazno-betonowy na rzece Białej Przemszy pod Maczkami, spiętrzający wodę dla państwowego wodociągu, przeznaczonego dla zaopatrywania w wodę Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego, którego budowę rozpoczęto w połowie lipca 1929 r.

Poznań uczcił uroczyście rocznicę wyswobodzenia ziem zachodnich

Z Poznania donosi (Sz): 11-ta rocznica wyswobodzenia ziem zachodnich Polski z pod jarzma pruskiego minęła **w bardzo podniosłym nastroju.** Miasto **udekorowane było bogato** sztandarami narodowemi i w każdem prawie oknie wywieszono nalepki iluminacyjne, wydane przez Związek inwalidów Wojsk Polskich.

O godz. 9.45 w katedrze odprawione zostało **nabożeństwo dziękczynne. Mszę św. odprawił w asyście licznego kleru ks. biskup Dymek.** W głównej nawie, tuż przy wielkim ołtarzu, zasiedli przedstawiciele władz w osobach pp. woj. **hr. Raczyńskiego, gen Dzierżanowskiego, gen. O. K. Kędzierskiego,** dcy 14 bryg. **płk. dypl. Dżugaja,** szefa szt. **płk. Malczewskiego** i komendanta placu, delegacje oficerskie i podoficerskie. Za przedstawicielami władz zajęli miejsca przybyli licznie na swój zjazd **ociemniali żołnierze polscy,** których związek w dniu święta narodowego **obchodził jubileusz 10-lecia.** Naokoło gości ustawiły się poczty sztandarowe z wszystkich towarzystw powstańczych, Sokoła, Strzelca, organizacyj W. F. i P. W. Po odprawieniu mszy św., ks. bisk. Dymek wygłosił płomienne **kazanie** o miłości ojczyzny, **podnosząc zarazem zasługi zebranych w kościele ociemniałych żołnierzy,** tych żywych pomników bohaterstwa narodu polskiego.

Z katedry wszyscy zebrani udali się na ul. św. Marcina, gdzie nastąpiło **odsłonięcie tablicy pamiątkowej pierwszego dowództwa W. P.,** umieszczonej w bramie domu pod nr. 38. W uroczystości wzięli udział: pierwszy dca wojsk powstańczych ówczesny major, a obecnie generał brygady **Taczak** dca O. K. Lublin, komendant placu **płk. Malczewski, ks. prał. Prądzyński,** prezes Izby skarbowej **Narzewicz,** dyr. poczt i tel. **Kaźmierski, płk. Lange** i szereg innych osobistości m. Poznania. Odsłonięcia tablicy dokonał p. gen. Taczak, poczem ks. prał. Prądzyński dokonał **poświęcenia.** Następnie p. Kasprowicz, prezes Związku podoficerów rez., odczytał akt erekcyjny. Tablica nosi następujący napis:

„W domu tym w czasie od 28 grudnia 1918 do 18 stycznia 1919, w okresie najcięższych walk o wolność Wielkopolski, mieściło się dowództwo główne i naczelna władza wojsk powstańczych".

Następnie ks. prał. Prądzyński w dłuższem przemówieniu **oddał hołd pamięci pierwszych „poległych powstańców.**

Równocześnie dokonał **odsłonięcia pamiątkowego krzyża Rady ludowej,** wmurowanego obok tablicy pamiątkowej pierwszego dowództwa. Okolicznościowe przemówienie wygłosił b. prezes Rady ludowej na m. Poznań, **dr Meisner.**

W południe poczty sztandarowe wszystkich towarzystw powstańczych udały się na cmentarz górczyński, gdzie u stóp pomnika poległych powstańców złożony został wspaniały **wieniec,** poczem w 2-minutowej ciszy oddano **hołd pamięci poległych.**

Popołudniu w auli uniwersytetu odbyła się wspaniała **akademja,** na którą przybyli przedstawiciele władz z woj. Raczyńskim i gen. Dzierżanowskim na czele, ociemniali żołnierze i wielka ilość publiczności. Akademję zagaił **płk. Lange,** poczem po produkcjach wokalnych przemówienia wygłosili **mjr. Wagner,** prezes związku ociemniałych żołnierzy, oraz prezes federacji polskich związków obrońców ojczyzny **gen. Górecki.**

Wkońcu nastąpiła **dekoracja krzyżem zasługi członków związku ociemniałych żołnierzy,** poczem nastąpiło **doręczenie dyplomów oszczędnościowo-ubezpieczeniowych** ociemniałym i dalszym członkom sfederowanych związków.

Miła niespodzianka świąteczna dla podatników... amerykańskich.

Z Nowego Jorku donosi (LR): Amerykańskie władze skarbowe sprawiły swoim podatnikom **miłą niespodziankę świąteczną,** w postaci **zwrotu nadpłaconych podatków** za ubiegły rok w łącznej sumie 190 miljonów dolarów, t. j. ok. 1.700 miljonów złotych.

Aż **zazdrość bierze,** że szczęśliwa Ameryka ma **tak dobrze wychowane** urzędy skarbowe. U nas, gdy ktoś zapłaci podatek w nadmiarze, w najlepszym razie doczeka się, że mu **nadwyżkę... zatrzymają na koszta przyszłych należności.**

Poszukiwanie lotników zaginionych na morzu Beringa.

Znany **pilot amerykański Ben Nielson,** który swojego czasu towarzyszył Wilkinsowi w jego locie ponad biegunem północnym i **pilot Borland,** wystartowali przed sześciu tygodniami **z Alaski,** aby dostarczyć **środków żywności okrętowi amerykańskiemu „Nanuk",** który na wybrzeżu syberyjskiem **uwięziony został w okowach lodowych.** Od tej pory **wszelki ślad** po lotnikach Ben Nielsonie i Borlandzie **zaginął.**

Rząd amerykański zwrócił się **drogą radjową nieoficjalnie do rządu sowieckiego** i różnych znajdujących się na wybrzeżu syberyjskiem okrętów z prośbą, aby zechciały współdziałać w **poszukiwaniu zaginionych pilotów.** Na prośbę rządu amerykańskiego postanowił rząd sowiecki wysłać na wybrzeże syberyjskie **ekspedycję samolotów typu „Krasj Sowietow"** w celu poszukiwania amerykańskich pilotów Nielsona i Borlanda.

Wyprawą kierować ma **lotnik Szestakow,** który przed paru dniami dopiero powrócił ze swego lotu na linji Moskwa—Nowy Jork.

Pociągi grzęzną w śniegu na Ukrainie i w południowej Rosji.

Z Moskwy donosi (Hr): Z Ukrainy i południowej Rosji nadeszły wiadomości o **niezwykle silnej burzy,** jaka szalała na Ukrainie w nocy z 23 na 24 b. m. i w ciągu całego dnia 24 b. m.

Silne wiatry i obfite opady śnieżne spowodowały **opóźnienia pociągów szybkobieżnych, a pociągi towarowe i osobowe ugrzęzły w śniegu.** Na kolejach południowych m. in. na odcinku Sewastopol-Kursk pociągi utknęły w śniegu przeciętnie na 6 godzin.

Więzienie rozłożone na raty.

(fd). W amerykańskiej miejscowości Vancouver (stan waszyngtoński), jak podaje „Europa-Press", pewien szofer, nazwiskiem Fred Lewis, **za szybką jazdę w stanie nietrzeźwym, skazany został na 45 dni aresztu.**

Zasądzony przyjął tę karę, oświadczył jednak, że **nie może jej odbyć w jednym ciągu,** gdyż w myśl umowy w razie absentowania się w garażu przez 40 dni z rzędu, **utraci chleb,** co jest równoznaczne ze śmiercią głodową jego samego i jego rodziny, złożonej z 5 osób. Oświadczył natomiast, że **chętnie przeznaczy na ten cel swój coroczny urlop 15-dniowy,** czyli gotów jest karę tę odbyć w ciągu trzech lat po sobie w okresie urlopowym.

Sędzia uwzględnił ten motyw i zgodził się na karę w ratach.

Para nóg wartości pół milj. dolarów.

Pułkownik Neilson Morris, syn posła Stanów Zjednoczonych w Sztokholmie, jest niepocieszony. Bo oto mimo gorączkowej akcji, jaką prowadził, **nie udało mu się przeszkodzić występowi swej żony** w nowej rewji w paryskim teatrzyku „Palace".

Pułkownik Morris zagroził dyrektorowi teatru, iż wniesie przeciwko niemu skargę do sądu, o ile ten dopuści do występu pani pułkownikowej. Groźba ta nie zdała się na nic, a tylko w odpowiedzi na nią pani Morris wytoczyła swemu mężowi **skargę rozwodową.**

Zrozpaczony swą bezsilnością pułkownik Morris chciał przynajmniej **zdobyć miejsce na premierę rewji,** w której występowała jego żona i **to mu się jednak nie udało,** gdyż pani pułkownikowa **wykupiła wszystkie miejsca.** Młoda ta energiczna kobietka jest 24 letnią piękną blondynką. Przed **za-**

DZIŚ w kinie „CORSO" przez ostatni
CÓRKA WODZA w gł. roli FRED THOMSON
6192k

małżpójściem występowała w teatrze pod nazwiskiem Jane Aubert.

Po sławnej divie kabaretowej Mistinguet posiada ona **najpiękniejsze nogi w całej Francji.** Zdając sobie sprawę z tych „wartości", pani pułkownikowa Morris **ubezpieczyła swe nóżki na kwotę 500 tysięcy dolarów.**

Wesołe i swobodne więzienie we Francji.

Od czasu, gdy miasto Limoges wsławiło się sensacyjnym lokatorem miejskiego więzienia, słynnym mordercą **Barataudem,** także i więzienie to uzyskało **sławę i popularność.** Panują tam **stosunki nader liberalne.** Przeważna ilość więźniów posiadała **licznych znajomych,** którzy **odwiedzali ich, jakgdyby w pensjonacie,** przynosząc ze sobą **hojne dary** i przyprowadzając piękne kobiety.

Interwencję władz przełożonych wywołała ucieczka **niebezpiecznego zbrodniarza Bre, który wyszedł bez żadnych przeszkód przez otwarte drzwi celi i bramę więzienną i naturalnie już nie powrócił.** W niespełna tydzień później pewna młoda **aresztantka, przebywająca w więzieniu w Limoges od dwóch lat, powiła dziecko, które bezpośrednio po urodzeniu zamordowała i zakopała w stosie śmieci,** znajdującym się za murami więzienia.

Do więzienia w Limoges zjechała **komisja śledcza,** która stwierdziła, **że nad 250 więźniami czuwał personel, składający się aż — z 6 osób!** Naturalnie szczupła ta garstka straży i służby więzienne; **wolała załatwiać wszelkie kwestje sporne kompromisowo.**

Po odjeździe komisji, która nic nie zdziałała, wykryto nowy skandal. Trafiono na zorganizowany aż do najdrobniejszych szczegółów **plan ucieczki z więzienia.** Inicjatorem i głównym wykonawcą planu był przyjaciel Bre, **bandyta i morderca Jean Ravaud,** który skazany na kilkanaście lat więzienia, miał jeszcze do odsiedzenia kilka lat. W celi jego znaleziono **wzorowo wyposażony magazyn.** Klucze do 50 cel, pęk mocnych lin, piły, pilniki, wytrychy i skomplikowane przyrządy, posiadające swą nazwę jedynie w gwarze złodziejskiej. Aresztanci od szeregu miesięcy przygotowywali ucieczkę, którą im udaremniono.

Car Michał Samozwaniec.

W Rosji sowieckiej zjawiają się co pewien czas oszuści, podający się za któregoś z wielkich książąt lub samego cara i korzystają w ten sposób z **łatwowierności chłopów rosyjskich.**

I tak wielki książę Michał, rozstrzelany w roku 1917, ukazał się ubiegłego lata w rozmaitych wsiach ukraińskich i ustanowił tam na kilka miesięcy swoje królestwo.

Ten **„Michał Samozwaniec"** ukazał się pewnego dnia we wsi Sinica ubrany we **wspaniały strój królewski i złotą koronę.** Przerażeni chłopi upadli przed nim na kolana i przysięgli mu wierność, wierząc, iż jest **rzeczywiście** carem Michałem. Oszust zapowiedział **wojnę z bolszewikami.**

Wkrótce rozciągnęły się granice jego cesarstwa na sąsiadujące wioski i car otoczył się **całym dworem.** Dochody jego płynęły **z podatków,** nakładanych na poddanych.

W najważniejszej chwili, kiedy wojna z bolszewikami miała się rozpocząć zjawiła się policja i aresztowała „cara Michała", rozpoznawszy w nim niejakiego **Nikitę Imurczyka,** znanego obwiesia z Pawłowska. Suknie królewskie i koronę kupił za 100 rubli w pewnym prowincjonalnym teatrze. **Na starej fotografji,** przedstawiającej carską rodzinę, Imurczyk **nalepił swoją podobiznę** na twarzy W. ks. Michała i to wystarczyło jako dowód jego łożsamości dla łatwowiernych chłopów.

Car Samozwaniec miał również „carową" imieniem Olga, która została aresztowana wraz z 78 dworzanami.

Co potrafi zazdrość?

Z Berlina piszą: W jednej z podmiejskich cukierni rozegrał się wczoraj **niezwykły dramat,** którego tło stanowiła **zazdrość pewnej żony o swojego męża w stosunku do swej służącej.**

Zdradzana żona, młoda kobieta, przybyła właśnie do cukierni i poczęła przed właścicielką rozwodzić swe żale na niewiernego **męża,** gdy przypadkowo **weszła do cukierni jej rywalka.** Rozdrażniona kobieta pochwyciła stojący **kubeł ze smołą,** przygotowaną do jakichś robót gospodarczych i z całą zawartością **wsadziła na głowę dziewczyny.**

Wszelkie sposoby oswobodzenia nieszczęśliwej ofiary z tego narzędzia tortury **okazały się bezskuteczne,** dopiero musiano wezwać pomocy ślusarza, który zdołał zdjąć kubeł z głowy dziewczyny.

Sprawczyni została aresztowana, a jej ofiara odwieziona do szpitala. Jak orzekli lekarze **grozi jej utrata wzroku.**

OSOBISTE.

(J) **PREZYDENT RZPLITEJ POWRACA DNIA 31 B. M. ZE SPAŁY,** gdzie spędził święta Bożego Narodzenia, a w dniu 2 stycznia będzie przyjmował życzenia noworoczne na Zamku.

(J) **KANCELARJA CYWILNA P. PREZYDENTA RZPLITEJ** komunikuje, że osoby, chcące złożyć Prezydentowi Rzplitej życzenia noworoczne, mogą otrzymać zaproszenie w biurze kanclerji od 27 do 30 bm. w godzinach od 10 do 1-ej.

(J) **POWRÓT MINISTRÓW DO WARSZAWY.** Dnia 27 bm. powrócili do Warszawy prezes Rady ministrów Świtalski, który dwa dni świąt spędził w Spale w gościnie u p. Prezydenta Rzeczypospolitej, następnie min. przem. i handlu Kwiatkowski, który powrócił z Krynicy oraz minister spraw wewnętrznych Składkowski, który bawił w Nałęczowie, min. poczt i tel. Boerner, który przybył ze Lwowa. Ze świąt nie powrócił jeszcze min. spraw zagr. Zaleski.

(ML) **STAROSTĄ POW. WE WRZESNI** mianowanym został zarządzeniem ministra spraw wewnętrznych p. Bronisław Chodakowski, dotychczasowy radca wojew. w Poznaniu.

ŚLUB DRA IGNACEGO SCHENKERA Z P. ANNĄ GRESCHLERÓWNĄ odbył się dnia 22 grudnia 1929. Błogosławieństwa udzielił Przewielebny Nadrabin miasta Krakowa, Kornitzer. 1490g

JUTRO W NIEDZIELĘ DNIA 29 b. m. WIELKI PRZEBÓJ SEZONU
OLIVE BORDEN, NOAH BERRY w monumentalno-egzotycznym filmie na tle walki Europejczyka z arabskim szejkiem o najpiękniejszą kobietę wschodu p. t.
MIŁOŚĆ w PUSTYNI
fascynująca symfonja miłości.

Zmiany w gabinecie niemieckim.

Dotychczasowy min. finansów dr. *Hilferding.*

Dr. Moldenhauer, dotychczasowy min. gospodarstwa, obecnie min. finansów.

Robert Schmidt, nowy minister gospodarstwa.

Jak już donosiliśmy, znamiennem wydarzeniem w życiu wewnętrznem Niemiec była demonstracyjna dymisja socjalistycznego ministra skarbu *Hilferdinga* i jego podsekretarza stanu *Popitza,* na miejsce których koła narodowe domagały się i przeprowadziły powołanie dotychczasowego ministra gospodarstwa dra *Moldenhauera,* godząc się jedynie na oddanie socjalistom teki ministra gospodarki, którą uzyskał *Robert Schmidt.* W miejsce wspomnianego Popitza oczekiwaną jest nominacja dotychczasowego dyrektora ministerstwa dra Schäffera, względnie dra Zardena. Przesunięcia te pozostają w związku ze zbliżającą się konferencją w Hadze, gdzie w ten sposób w miejsce socjalistycznych ministrów wystąpią raczej żywioły naejonalistyczne. Forsowana kandydatura socjalistyczna w osobie dra Hertza, jako niemieckiego ministra skarbu, upadła.

BIELIZNĘ MĘSKĄ białą i kolorową ze słynną marką LWA poleca firma
A. SKÓRCZEWSKI i POLAKIEWICZ. KRAKÓW, Florjańska L. 13.
2003k

Katastrofy dni świątecznych.

Święta Bożego Narodzenia **przerwały** wszędzie **regularny rytm pracy,** wysiłku i pośpiechu. Mimo to nie załamały komunikacji. I dlatego **codzienna kronika katastrof** komunikacyjnych **nie milknie** i w dni świąteczne.

W pobliżu Salonik wydarzyła się w dniu 26 bm. straszna katastrofa. Oto **auto ciężarowe z 18-tu pasażerami** chciało przejechać przez otwarty tor kolejowy, gdy nagle nadjechał **pociąg pośpieszny** i zdruzgotał prawie doszczętnie samochód. **Dwunastu pasażerów poniosło śmierć na miejscu, sześciu zostało ciężko rannych.**

W wieczór wigilijny **pociąg towarowy** na linji Paderborn—Mord najechał **na samochód ciężarowy,** który uległ kompletnemu zniszczeniu. Z pięciu osób, znajdujących się w samochodzie, **dwie** zostały zabite, a trzy ciężko ranne.

W dniu 25 bm. o godz. 6 rano **pociąg osobowy wykoleił się** przy wjeździe na stację Aldingen koło Speichingen. Wykoleiła się lokomotywa i wagon bagażowy. Nikt nie odniósł ran. Celem uprzątnięcia toru, komunikacja na tej linji została przerwana do wieczora.

Agencja Havasa donosi z Vigo, że **okręt norweski „Asland",** płynący z Irlandji, **ugrzązł na mieliźnie** skutkiem gwałtownej burzy niedaleko Bayony na wybrzeżu hiszpańskiem. Kilka łodzi próbowało pośpieszyć okrętowi z pomocą. Musiały jednak zrezygnować z tego planu skutkiem szalejącego huraganu. **Istnieje obawa, iż 24 ludzi z załogi norweskiego okrętu utonęło.**

Parowóz kurjera Wiedeń-Warszawa wywrócił się

Z Warszawy donosi *(J):* W piątek 27 bm. pociąg idący z Wiednia przybył do Warszawy z 2-godzinnem opóźnieniem. Przyczyną opóźnienia — jak już donosiliśmy — była **katastrofa kolejowa,** jaka się wydarzyła ub. nocy **w Przerowie na moście nad rzeką Beczwą.**

Z powodu **zbyt silnego zahamowania pociągu, parowóz wyskoczył z szyn i wywrócił się. Maszynista zginął na miejscu, palacz zaś został ciężko ranny.**

Wóz z podróżnymi wpadł na pociąg.

Jedna osoba zabita, cztery ranne.

Z Poznania donosi (Sz): W pobliżu Orli pow. międzychodzkiego nad torem kolejowym **spłoszyły się konie, zaprzężone do wozu, którym jechało 8 osób i wpadły na nadjeżdżający pociąg.** Skutki wypadku były straszne: **7-letni Henryk Lotte poniósł śmierć na miejscu, ciężko pokaleczeni zostali Anna i Herta Szuman, oraz Hildegarda i Herbert Szmalowie.**

Okaleczonych odstawiono do szpitala w Sierakowie.

Pierwsze ofiary przeprawy po lodzie.

Z Poznania donosi *(Sz):* Przez cały tydzień przed świętami Bożego Narodzenia **temperatura w Wielkopolsce spadała** tak, że na stawach potworzył się **lód nieraz dość znacznej grubości.**

W noc wigilijną mróz się załamał i w pierwsze święto rano temperatura wynosiła kilka stopni powyżej zera. Lód począł **gwałtownie topnieć.**

Przez taki **topniejący lód na jeziorze w Swarzędzu** przeprawiali się onegdaj **dwaj przyjaciele:** 20-letni Władysław Skórkowski i 19-letni Jan Matysiak. Kiedy obaj znaleźli się daleko od brzegu, **lód się załamał.**

Przyjaciele wpadli do wody i **utopili się.** Zwłoki ich wydobyto następnego dnia.

Tajemnice rybołostwa na polskiem morzu.

(dz) **Rybołóstwo morskie** u brzegów naszego morza należy do jednego z najcięższych, najbardziej **niebezpiecznych** i przynać trzeba, **bardzo zawodnych zajęć.** Niejednokrotnie w ciągu roku **zmienia się rybostan naszego morza,** wzmagając się lub opadając zupełnie, co nie pozwala nigdy na ułożenie ścisłego **budżetu,** ani **planu pracy.**

Kilka jest tego zjawiska przyczyn, które obszernie omawia kierownik stacji hydrobiologicznej w Helu, p. **K. Demel.** Rybostan morski na **Helu** i na **Małem Morzu** (nazwa zatoki Puckiej), t. j. między **Gdynią—Puckiem** i **Helem,** zależy przedewszystkiem od panujących **wiatrów.** Wiatry **zachodnie, północno-zachodnie** i **północne** napędzają większe **masy ryb** z pełnego morza ku nam. Natomiast wschodnie i południowo-wschodnie odpędzają je. Następnie **szczupłość** naszego wybrzeża sprawia, że **rybostan jest bardziej przypadkowy,** niż gdzieindziej.

Wylewy Wisły i wezbrane masy słodkiej wody u jej ujścia, **odganiają od wybrzeża wszystkie ryby słonowodne.**

Bardzo często zaś psikrego figla sprawia rybakom t. zw. **„Głębia gdańska",** t. j. zagłębienie na dnie Bałtyku w zatoce Gdańskiej, dochodzące do **118 mtr.** i wypełnione t. zw. **wodą nieprodukcyjną,** czyli nie nadającą się do przebywania w niej użytecznych ryb. Skoro tylko **wiatr wschodni** (lub południowo wschodni) zapędzi na zachód górne wody zatoki Gdańskiej, natychmiast w Głębi gdańskiej **wypływają jej zimne wody, wypędzają węgorze, śledzie, szprotki i makrele, a przynoszące** podlejszy gatunek **dorsza** i **limandy.** Przez kilka dni takiego odwrotu ryb, zwanego **„przystępem flonder",** połów ich jest bardzo obfity, poczem następuje czas martwy. Zato wiatry **zachodnie i północno-zachodnie** pokrywają **„żyzną" wodą** Głębię gdańską i **napełniają** całe wybrzeże rybami. Podobne zjawisko **działania „głębia"** istnieje u wybrzeży **Algieru,** u północno-zachodnich i południowych wybrzeży **Afryki.**

Zjawisko takie, odpływ ryb na morzu polskiem, obserwujemy teraz właśnie. Od kilku dni, z powodu wiejących wiatrów wschodnich, **połowy na morzu polskiem są ubogie** i ograniczają się głównie do **łowienia przybrzeżnego.**

Znieważenie kapłana katolickiego w Grodnie

Jak podaje wychodzące w Grodnie „Nowe Życie", ławnik tamtejszego magistratu Leon Mazurkiewicz, członek lewicy PPS w Grodnie, **wykonując czynności sądowe przy powtórz budowie kościelnej najpierw słownie, a następnie czynnie przy świadkach znieważył miejscowego proboszcza i dziekana ks. kanonika Sperskiego.**

To samo źródło podaje, że obrażony w ten niesłychany sposób kapłan wystąpił na drogę sądową.

Podając powyższą informację na odpowiedzialność źródła, które wymieniamy, nie możemy się powstrzymać od uwagi, że **ten niesłychany wypadek, który zaszedł w mieście krosnowem, musi być szczegółowo wyjaśniony.** Ks. kan. Sperski należy bowiem do najzasłużeńszych kapłanów naszych, w swoim czasie **był więziony i wraz z biskupem wileńskim ks. Hryniewieckim wywieziony w głąb Rosji.** W czasie wojny światowej pośpieszył do szeregów polskiej armji ochotniczej gen. Hallera i uzyskał wysokie odznaczenia wojenne.

(J) **PROGNOZA.** W piątek 27 bm. o godz. 8 rano zanotowano następujące temperatury: Warszawa 0, Kielce 1, Poznań 1, Kraków 1, Bydgoszcz 1, Morskie Oko 1, Gdynia 2, Grudziądz 2, Hala Gąsienicowa 2, Zakopane minus 1, Białystok minus 4, Brześć n. B. minus 4, Grodno minus 4, Lida minus 5, Lwów minus 7, Pińsk minus 8, Wilno minus 8, Tarnopol minus 11. W piątek na terenie całego kraju było pochmurno. W niektórych miejscach padał deszcz, względnie śnieg.

Przewidywany przebieg pogody na sobotę 28 bm.: Na wschodzie i południu kraju pochmurno, miejscami śniegi. Mglisto, w nocy lekkie przymrozki, w ciągu dnia temperatura około 0.

(—) W KRAKOWIE TRANZAKCJE PARCELAMI NADAL SILNE. Według wykazu zmian w stanie posiadania realności na terenie Wielkiego Krakowa, wygotowanym przez Biuro statystyczne m. Krakowa za miesiąc wrzesień, ruch gruntami i parcelami budowlanemi nadal silny. Na 36 kontraktów kupna, dokonanych w tym miesiącu, 23 dotyczyły gruntów i parcel, reszta domów parterowych i kamienic piętrowych.

(—) WYSPIAŃSKI W MUZEUM NARODOWEM. Zarząd Muzeum Narodowego w Krakowie, chcąc uprzystępnić dla publiczności jak największą część zbiorów, zgrupował część dzieł Stanisława Wyspiańskiego, stanowiącą własność Muzeum w jednej z sali (Langierówce). Dołączyły się do tego dzieła Wyspiańskiego, złożone w depozyt przed kilku dniami przez jedną z rodzin krakowskich. Wśród obrazów wystawionych podziwiać można takie arcydzieła, jak: „Św. Salomeę", „Macierzyństwo", „Portret artysty z żoną" i cały szereg portretów i pejzaży. Poza obrazami Wyspiańskiego znalazły w sali pomieszczenie również zioła wybitnego, a niestety przedwcześnie zmarłego malarza, Witolda Wojtkiewicza.

Z KRAJU.

(ML.) **25-LECIE KAPŁAŃSTWA,** zasłużonego działacza narodowego i gorliwego duszpasterza ks. prob. Fr. Napierały, uczczono w Gnieźnie uroczystym obchodem, zainaugurowanym mszą św. w kościele św. Michała, przy udziale ks. biskupa Laubitza, licznie zgromadzonego duchowieństwa oraz tłumu parafjan. Wieczorem zaś, odbyła się w sali hotelu Europejskiego akademja jubileuszowa. Program akademji wypełniły przemówienia, występy wokalne, deklamacje uczenic oraz występy chóru kościelnego pod batutą dyr. Burego. Na zakończenie jubilat podziękował czcigodny jubilat, dziękując wszystkim za życzenia, szczególnie zaś parafjanom za liczne dowody przywiązania.

ZJAZD PRACOWNIKÓW KOLEI PAŃSTWOWYCH. W Warszawie odbyło się doroczne walne zgromadzenie związku pracowników kolei państwowych, które zagaił prezes zarządu głównego p. Zajas. Do prezydjum wybrano dra Haraschina i dra Klechniowskiego oraz dra Chojnackiego. W czasie obrad wygłosili referaty: p. Kuc, p. Zajas i p. Okolowicz. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono przez aklamację ustępującemu zarządowi absolutorjum, poczem wybrano jednogłośnie nowy zarząd w składzie: prezes p. Zajas, wiceprezesi: p. Siekierski i p. Puszkowicz, sekretarz dr. Lewicki, skarbnik p. Janowski, asesorowie pp. Plocer, Czajkowski, Batycki, Dobrucki. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Głowackiego, dra Majewskiego i Gorieckiego. Zjazd zakończono uchwaleniem szeregu postulatów dotyczących spraw zawodowych pracowników P. K. P. oraz postanowiono, że piąty walny zjazd pracowników P. K. P. odbędzie się w dniach 13—15 czerwca 1930 w Wilnie.

IX WALNY ZJAZD ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO odbędzie się 28 bm. w Warszawie w auli gimn. państw. im. St. Batorego (ul. Myśliwiecka 6) o godz. 11 rano.

(Ilr) **STRAJK ŻYDOWSKICH PRACOWNIKÓW HANDLOWYCH W WILNIE ZATACZA CORAZ SZERSZE KRĘGI.** Obecnie strajkuje 1800 pracowników. Do strajku przyłączyli się wszyscy pracownicy zajęci w żydowskich instytucjach bankowych i biurach. Narady, jakie toczyły się w inspektoracie pracy w sprawie zlikwidowania strajku, nie dały pożądanego rezultatu. Powodem strajku było, jak wiadomo, wydalenie jednego pracownika z biura związku kupców żydowskich. Strajk niema więc podłoża ekonomicznego.

KIEPSKIE PAPIEROSY „PŁASKIE" W STRYJU. Czytelnicy nasi ze Stryja komunikują nam, że w tamtejszych trafikach sprzedaje się papierosy t. zw. „płaskie" w bardzo złym gatunku. W pudełku połowa tych papierosów jest nie do użytku, ponieważ napełnione są one prochem i rozmaitemi odpadkami tytoniowemi. Państwowy monopol tytoniowy powinien zbadać, czy sprzedawane w Stryju papierosy faktycznie pochodzą z fabryk państwowych.

(LB) **SKARB ODNALEZIONY PRZEZ UCZNIÓW.** W dniu 18 grudnia b. r. uczniowie szkółki w Nowogrodzie za Łomżą podczas pauzy, kopiąc głęboki dół dla zabawy, znaleźli garnek glinisty pełen złotych i srebrnych monet, razem było 29 sztuk: pięciorublówki polskie z XIX wieku oraz pięciorublówki rosyjskie.

ARESZTOWANIE W SKŁADACH MONOPOLU W JAROCINIE. Z Bydgoszczy donosi *(Ag):* W związku z nadużyciami w składach monopolu wódczanego w Jarocinie, prokurator nakazał aresztowanie kierownika monopolu Witolda Roszkowskiego i magazyniera Stanisława Jasińskiego.

(Ag) **TAKŻE SPOSÓB DO UZYSKANIA SATYSFAKCJI!** Przed kilku dniami jeden z bydgoskich kabaretów „Oko" był widownią zajść na tle obrazy jednego z akademików. Koledzy obrażonego przez właściciela lokalu przez trzy dni z rzędu zajmowali lokal, nie dopuszczając innych gości i narażając w ten sposób właściciela kabaretu na poważne straty. Po uzyskaniu całkowitej satysfakcji od właściciela kabaretu, akademicy lokal opuścili.

(J) **SPŁOSZONY KOŃ SPOWODOWAŁ KATASTROFĘ.** Zofja Jabłońska, mieszkanka wsi Dawidy, przejeżdżając z synem Bolesławem koło toru kolejowego, uległa wypadkowi. Oto koń przestraszony widokiem kolei, wpadł pod parowóz. Wóz został rozbity, a Jabłońscy doznali ciężkich potłuczeń i okaleczeń.

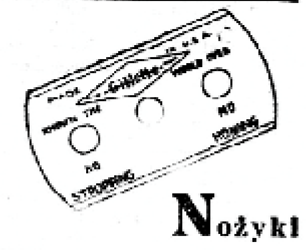

Nożyki Gillette wyrabia się tylko jednej jakości— najlepszej

Najlepszy gatunek stali, najdokładniejsze maszyny, szczegółowa i bezwzględna kontrola jakości każdego nożyka wychodzącego z fabryki tłómaczą przysłowiową doskonałość nożyków Gillette. Żądać wyraźnie nożyków Gilletta.

Gillette

ZE ŚWIATA.

13-TO MIESIĘCZNY ROK W AMERYCE. Jedna z wielkich firm handlowych amerykańskich wprowadziła u siebie „napróbę" nowy kalendarz, obejmujący 13 miesięcy, z który każdy liczy okrągło 4 tygodnie. Wprowadzenie kalendarza 13-to miesięcznego ma ułatwić prace statystyczne i rachunkowe danej firmy. Rok 13-tomiesięczny obowiązywać będzie od 1 stycznia 1930 r. tylko w wewnętrznym obrocie owej firmy amerykańskiej, nie znajdzie zaś, rzecz prosta, zastosowania w ruchu zewnętrznym.

MAC DONALD I SNOWDEN, JAKO PIEKARZE. Podczas uroczystości nadania obywatelstwa honorowego m. Londynu Mac Donaldowi i Snowdenowi, premjer angielski i kanclerz skarbu pozdrowieni zostali jako „obywatele i piekarze". Zgodnie z odwieczną tradycją Londynu, żaden z Anglików, choćby zajmował jak najwyższe stanowisko społeczne, nie może być przyjęty do gminy „obywateli City", o ile nie jest członkiem któregoś ze starych cechów. Wobec tego Mac Donald i Snowden, zanim otrzymali honorowe obywatelstwo Londynu, musieli wpisać się do cechu piekarskiego.

(Łk) **LEON DAUDET DOCZEKA SIĘ WKRÓTCE AMNESTJI.** Rząd francuski przygotowuje dekret amnestyjny, który ma objąć poza przywódcą rojalistów Leonem Daudet również kilku innych politycznych skazańców wśród obozu komunistycznego.

(Łk) **STRZAŁY W PARLAMENCIE BRAZYLIJSKIM.** Na posiedzeniu brazylijskiego parlamentu w dn. 26 bm. doszło między dwoma posłami do ostrej wymiany zdań, w przebiegu której, jeden z nich, poseł Lopez dobył rewolweru i celnym wystrzałem w głowę położył trupem swego przeciwnika politycznego.

WESOŁE ŚWIĘTA WIĘŹNIÓW AMERYKAŃSKICH. Część więźniów, odsiadujących karę w więzieniach stanu Nowy Jork, przebyła wesoło Boże Narodzenie. Ci z pośród więźniów, którzy zachowywali się nienagannie przez cały rok ubiegły, otrzymali na święta Bożego Narodzenia urlop, celem odwiedzenia swych rodzin.

POPEŁNIŁ SAMOBÓJSTWO Z NUDÓW. 34-letni miljoner amerykański Hunt Wentworth zastrzelił się w Chicago z powodu nudy życiowej. Brat samobójcy oświadczył, iż Hunt Wentworth popełnił samobójstwo z tego powodu, iż nie mógł znaleźć takiego zajęcia, któreby mu pozwoliło zabić monotonję i nudę szarych dni żywota.

(Łk) **GRAŁ BEZ PRZERWY 83 GODZ. NA FORTEPIANIE.** Pianista Ledevsk[illegible] postawił w Bratislawie nowy rekord długotrwałej gry na fortepianie, grając bez przerwy 83 godziny.

WŁOSKI HYDROPLAN WPADŁ W MORZE. Donoszą, że w pobliżu wybrzeża tureckiego wpadł w morze włoski hydroplan pocztowy. Wskutek silnej burzy nikogo z pięciu osób samolotu nie udało się uratować. Samolot zatonął w falach.

—0—

Edison mówi...

Cały świat kulturalny obchodził w zeszłym miesiącu 50-ciolecie genjalnego wynalazku Edisona — żarówki elektrycznej.

W dniu uroczystym sędziwy wynalazca udzielił wywiadu dziennikarzom — i oto są jego odpowiedzi na przedkładane mu na piśmie pytania. (Edison jest głuchy).

„Swego czasu określiłem genjalność jako sumę jednego procentu natchnienia i 99% wytrwałości. Wszystkie moje wynalazki, a jest ich blisko tysiąc, dowodzą tego. Tajemnicą powodzenia jest zawsze wytrwała praca, opierająca się na idei, głęboko w umyśle zakorzenionej. Pierwszym warunkiem powodzenia jest wytrwałość stosowania energji fizycznej i umysłowej do rozwiązania danego zadania oraz niepoddawanie się zmęczeniu". Według Edisona — najlepszym eliksirem życiowym jest praca i umiarkowanie wszelkiego rodzaju używania. Wiele jeszcze wspaniałych perspektyw technicznych roztoczył przed oczyma słuchaczów ten genjalny, 80-letni starzec, pisały o tem liczne pisma, ale zapamiętajmy sobie przynajmniej co mówił on o wytrwałości, pracy, umiarkowaniu.

Istotnie, jakżebyście chcieli dojść do czegoś w życiu bez wydajnej, wytrwałej pracy, a ponadto jakto sobie Państwo wyobrażacie osiągnięcie trwałych rezultatów, bez umiarkowania, powściągliwości, a nadewszystko bez o s z c z ę d n o ś c i?

Tylko z uporem i poświęceniem stosowana oszczędność, odkładanie części rezultatów naszej pracy do P. K. O. — doprowadzić nas może do zgromadzenia funduszu, naszej niezależności.

Na zdaniu genjalnego Edisona, twórcy blisko tysiąca wspaniałych wynalazków — śmiało możecie polegać.

A więc: praca, wytrwałość, umiarkowanie, oszczędność.

—0—

PAMIĘTAJCIE, że Kino „SZTUKA" stało zawsze pod względem doborowego i niezawodnego repertuaru na pierwszem miejscu w Krakowie! — Prowadzone od miesiąca adaptacje przez dzień i noc pod kierunkiem czterech inżynierów, dobiegają końca i wkrótce już zachwyci cały Kraków

prawdziwy film dźwiękowy

synchronizowany na filmie! — „Czterech Djabłów już wkrótce w Kinie „Sztuka". 6201k

DNIA 29 XII. 1929 r. O G. 8·30 WIECZÓR.
WSZYSTKIE RADJOSTACJE W POLSCE
NADAWAĆ BĘDĄ
WIELKI KONKURS MUZYCZNY
RADJOWY
DOSTĘPNY DLA WSZYSTKICH
RADJOSŁUCHACZY
NIEZWYKLE LICZNE I CENNE
NAGRODY
OFIAROWANE PRZEZ WIELKIE FIRMY
RADJOWE
6.07k
SZCZEGÓŁY KONKURSU PODAWANE BĘDĄ CODZIENNIE wieczór przez RADJO.

Komuniści hulali po ulicach Kolonji.

Z Kolonji donoszą: Wzrastająca ustawicznie ilość **bezrobotnych w Niemczech** posłużyła partji komunistycznej do zorganizowania szeregu **burzliwych demonstracyj,** połączonych **z plandrowaniem magazynów i sklepów,** a kończących się wkroczeniem policji, strzelaniną i rozlewem krwi.

Przed 14-tu dniami był Berlin widownią awantur komunistycznych, które przybrały poważniejsze rozmiary. Przed tygodniem odbyły się demonstracje komunistyczne we Frankfurcie nad Menem, a wreszcie **w przeddzień wigilji zorganizowali komuniści rewoltę bezrobotnych w Kolonji.**

O godz. 6-tej wieczorem w czasie, gdy **ruch przedświąteczny** na ulicach i w lokalach **był największy,** poczęli napływać z bocznych ulic do śródmieścia **bezrobotni,** jak się później okazało, **uzbrojeni w kamienie, grube laski, a nawet broń.** Jakby na dany sygnał posypały się **kamienie w okna wystawowe** na jednej z najbardziej ożywionych ulic — Kolner Ringu. To było **hasłem dla demonstrantów,** którzy **rzucili się do magazynów,** rabując co wpadło pod rękę. Następnie ofiarą padła **pierwszorzędna kawiarnia „Cafe Wien",** w której **wybito olbrzymie okna i zniszczono kompletnie urządzenie.**

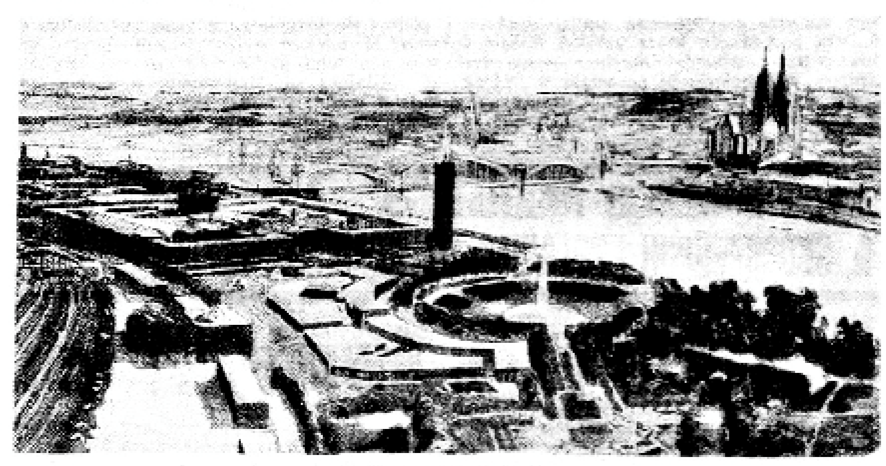

Ogólny widok Kolonji.

Rozruchy zastały **policję zupełnie nieprzygotowaną.** Większość policji zajęta była przy regulowaniu ruchu przedświątecznego. Dopiero w półtorej godziny zjawiły się uzbrojone oddziały policji, która pałkami gumowemi i szablami, oraz ślepymi strzałami, rozpędziła bandę komunistyczną.

Kupcy kolońscy ponieśli znaczne straty. Panuje wśród nich wielkie rozgoryczenie przeciwko władzom policyjnym, które wykazały zupełną indolencję.

Towar sowiecki ma już wyrobioną markę.

600 tysięcy zepsutych gęsi rosyjskich w Berlinie.

Rosja sowiecka, mimo, iż ludność jej ugina się pod ciężarem klęski głodu, postanowiła wysłać przy okazji świąt Bożego Narodzenia do Niemiec **transport własnego kawioru i gęsi.**

W związku z tą sprawą, prasa berlińska donosi, iż **do Berlina** w przeddzień świąt Bożego Narodzenia nadeszło z Rosji kilka pociągów zawierających z górą 600 tysięcy bitych gęsi.

Berliński urząd higjeny skonstatował, iż **mięso gęsi sowieckich było już od tygodni całkowicie zepsute i jest zupełnie niezdatne do konsumcji.**

Strajk pod przymusem.

Komunistyczne związki zawodowe w Paryżu wymyśliły sobie **nową metodę w prowadzeniu „walki klasowej".**

Pomocnicy piekarscy prowadzą tam od pewnego czasu walkę ze swymi pracodawcami o **podwyżkę płac.**

Walkę tę chcieliby komuniści zamienić w zupełnie **oficjalny strajk piekarzy.**

W tym celu zwołali komuniści do lokalu związków zawodowych **zebranie protestacyjne.** Gdy 800 pomocników piekarskich znalazło się w sali, **cały budynek został szczelnie zamknięty.** Wszystkim obecnym na sali piekarczykom podano do wiadomości, iż **w tym przymusowym areszcie** będą trzymani aż **do godz. 4 rano,** aby nie mogli udać się na czas do nocnej roboty w piekarniach.

Na koszt komunistycznych organizacyj sprowadzone zostały dla „uwięzionych" **wielkie zapasy** chleba, kiełbasy i wina, które miały umilić im ów areszt przymusowy. Dopiero po godzinie 4 **nad ranem wszyscy pomocnicy piekarscy wypuszczeni** zostali na wolność. Z budynku związków zawodowych rozwinął się pochód mocno „zawianych" proletarjuszy, przy dźwiękach „Międzynarodówki".

Czy „Zeppelin" poleci do bieguna północnego?

(fd) W uzupełnieniu wczorajszego doniesienia „I. K. C." w sprawie **odroczenia polarnego lotu niemieckiego statku powietrznego „Zeppelin",** nadchodzą dzisiaj charakterystyczne dalsze wiadomości, z których wynika, że winę ponosi raczej norweskie towarzystwo badań „A e r o a r k t y k", którego prezesem jest znany podróżnik F r i t j o f N a n s e n, a nie Tow. budowy „Zeppelina" w Friedrichshafen, ani jego kierownik dr. E c k e n e r.

Ten ostatni ogłasza w tej sprawie sensacyjne oświadczenie, że nie dostarczono mu na czas potrzebnych urządzeń, ani nie przeprowadzono ubezpieczenia załogi, jakkolwiek on wszystkie warunki i przyjęte zobowiązania **co do siebie terminowo wypełnił.**

Sensacją jest także oznajmienie, że sam **dr. Eckener nie miał wogóle brać udziału w locie polarnym,** gdyż nie czuje się do tego dostatecznie zdrowy. W tych warunkach jest rzeczą wątpliwą, **czy szumnie zapowiadana wyprawa niemieckiego sterowca wogóle dojdzie kiedykolwiek do skutku.** Losy jen. Nobilego i jego „Italji" zdaje się na długo stały się przestrogą przed tego rodzaju awanturniczem przedsięwzięciem.

Nie przyrzekaj małżeństwa dziewczynie,

nawet gdy jest niemowlęciem.

(fd) Wedle doniesienia z Chicago, niejaki J a m e s C o n r o y, jeden z bogatszych kupców miejscowych, wprawdzie nie stary, ale w każdym razie 45 lat liczący kawaler, **nagle otrzymał skargę sądową o dotrzymanie umowy ślubnej,** względnie o wypłacenie odszkodowania za niedotrzymanie zobowiązania małżeńskiego.

Dziwna ta historja wynikła zaś z następującego powodu: Licząc lat 24 James Conroy, wówczas dopiero początkujący urzędnik pewnej firmy, **trzymał do chrztu dziecko płci żeńskiej E w e l i n ę S.,** a po zakończeniu tej uroczystości **zaryzykował żartobliwe oświadczenie, że się z panienką tą w stosownym czasie ożeni,** co rodzice przyjęli do wiadomości i o czem często w domu tym mówiono, zwłaszcza zaś od chwili, gdy James Conroy z czasem uzyskał samodzielność **i stał się właścicielem silnej i poważnej firmy.** Ewelina S. wzrastała też **w przekonaniu, że jest narzeczoną,** co też mniej lub bardziej żartobliwie, **a zalotnie w towarzystwie p. Conroya powtarzała,** zwłaszcza gdy w 18 roku życia poczuła już wybitne powołanie do stanu małżeńskiego.

Przed niejakim czasem papa Eweliny **odbył też w sprawie tej z p. Jamesem zasadniczą rozmowę,** a gdy ona pozostała bez skutku, dzisiaj 21-letnia Ewelina S. **wystąpiła na drogę prawa,** które w Ameryce pod tym względem jest bardzo surowe. Ponieważ zaś Ewelina S. czuje się poważnie pokrzywdzoną, więc żądane przez nią **odszkodowanie w wysokości jednego miljona dolarów,** skłoni chyba p. Jamesa do ustępliwości, zwłaszcza że **„wierna"** jego narzeczona posiada prawdziwe zalety urody i charakteru.

—o§o—

SYLWESTER W TEATRZE IM. JUL. SŁOWACKIEGO I W STARYM TEATRZE. We wtorek 31 bm. o godz. 8 i o godz. 10.15 wieczór **w Starym Teatrze,** oraz o godz. 11.30 w nocy **w Teatrze im. Jul. Słowackiego** odbędą się wieczory sylwestrowe, w których królować będzie humor, dowcip, piosenka i taniec. Świetni artyści, a to: **Zula Pogorzelska,** niezrównana reprezentantka wesołej muzy, **Alina Konopka i Stanisława Welska,** występujące zagranicą pod pseudonimem **„Welly Sisters",** urocze tancerki, które swojemi kreacjami w zeszłym roku wzbudziły ogromny zachwyt wśród publiczności krak., **Marjan Rentgen,** jedyny polski trubadur-pieśniarz, ulubieniec naszej publiczności, oraz **Leon Wyrwicz,** świetny satyryk, wystąpią z zupełnie nowym programem, pełnym humoru i werwy.

—0—

Przeprowadzki lokalne i zamiejscowe fachowo i najtaniej uskutecznia **W. Bujański, Kraków, Rynek Linja A-B 47.**

—o§o—

Z kroniki żałobnej.

Ś. p. Erazm Piltz.

Warszawa, 27 grudnia (J). Dzisiaj w nocy **zmarł w Warszawie Erazm Piltz,** b. członek Komitetu Narodowego w Paryżu, minister pełnomocny Rzpl. i b. poseł w Pradze, oraz wiceminister spraw zagr.

* * *

Ś. p. Erazm Piltz urodził się w r. 1851 i już w wczesnej młodości ujawnił zdolności publicystyczne, oraz zainteresowania polityczne. W r. 1979 założył „Nowiny" warszawskie, a od r. 1882 rozpoczął w Petersburgu wydawnictwo znanego tygodnika „Kraj", który stał się ośrodkiem zachowawczej myśli politycznej, orjentującej się zupełnie wyraźnie w stronę Rosji. Na tym posterunku był przedmiotem rozlicznych ataków, w szczególności ze strony Narodowej Demokracji. Pod pseudonimem „Scriptora" ogłosił słynne w swoim czasie publikacje p. t.: „Nasza młodzież" (1901) i „Nasze stronnictwa skrajne" (1902). Od r. 1905 był dyrektorem Biura pracy społecznej w Warszawie. Wybuch wojny w r. 1914 zbliżył go — ongiś wielkiego przeciwnika — do Nar. Demokracji, gdyż stał się od początku jednym z przywódców orjentacji koalicyjnej. Przyjął stanowisko wiceprezesa Polskiego Komitetu Narodowego najpierw w Petersburgu, a potem w Paryżu. W r. 1919 został zamianowany pierwszym posłem polskim w Pradze. W r. 1922 piastował przez jakiś czas stanowisko wiceministra spraw zagranicznych. Ze względu na podeszły wiek i zły stan zdrowia wycofał się ostatecznie z życia publicznego.

Ze ś. p. Erazmem Piltzem odchodzi polityk wysokiej miary i zasłużony pracownik.

Kurjer sportowy.

Kanada w hokeju lodowym niepokonana.

Podobnie, jak w narciarstwie supremacja w świecie należy do Skandynawów, tak w hokeju na lodzie reprezentanci Kanady są dotychczas niepokonani. Okazało się to dowodnie na dotychczasowych Olimpjadach zimowych, gdzie drużyny hokejowe kanadyjskie wygrywały, w jakim niemal sobie życzyły stosunku, z drużynami krajów europejskich. Że mimo niezaprzeczonego postępu, jaki czyni hokej europejski, przewaga Kanady jest jeszcze bezsporna, dowodzą m. in. dotychczasowe wyniki, jakie uzyskała na swojem tournee w Europie drużyna kanadyjska „Toronto".

Rozegrała ona w ub. tygodniu w Berlinie dwa mecze z teamami europejskiemi, w skład których wchodzili najlepsi gracze Niemiec, Szwecji i Czechosłowacji. Byli tam niemal wszyscy najlepsi gracze Europy. A jednak Kanadyjczycy nie kapitulowali ani razu, dwa mecze i dwa zwycięstwa wysokie mogli oni na swoje konto zapisać, pierwszy raz 7:2, drugim razem 4:1.

Wrażenie, jakie pozostawili w Berlinie mistrze hokeja, było n a d z w y c z a j n e: sprawozdania pism niemieckich n i e m a j ą s ł ó w u z n a n i a i p o c h w a ł p o d a d r e s e m K a n a d y j c z y k ó w. Imponowała sprawozdawcom berlińskich pism w szczególności ich fantastyczna szybkość, z jaką poruszali się po tafli lodowej, śmiałe skoki tak przez kija przeciwnika, jak i przez upadających graczy, niezwykły „dribbling" w biegu zygzakowatym, „stopping dokładny, jak i zamykanie śmiało i zdecydowane nieprzyjacielskich ataków, oraz energiczna obrona przed nimi tak, iż bramkarz Kanady nie miał sposobności wykazania swych zalet.

Najwięcej jednak zaimponował berlińskim znawcom fakt, iż Kanadyjczycy dali za każdym razem wspaniały pokaz hokeju, jako g r y z e s p o ł o w e j. Jak jakaś maszyna elektryczna, pracowały obrona i napad Kanadyjczyków z obopólnem zrozumieniem. W tym idealnie pracującym aparacie widziało się przepiękne kombinacje, najwyższą doskonałość w zmianie prowadzenia tak kija, jak i krążka, niewiarygodną pewność w biegu, a także i e k o n o m i c z n e w y z y s k i w a n i e sił. Po wszystkich niemal gwizdkach sędziego, napad został zmieniany drogą wymiany przez graczy rezerwowych.

Tej drużynie przeciwstawiony team europejski nie spełnił swych zadań, złożył się on potrafił tylko na solowe wielkie wysiłki, ale nie stać go było na systematyczną pracę całości i to było też przyczyną tak dotkliwych porażek.

MISTRZ ŚWIATA PAILLARD POWRACA DO FORMY. Po kilku ostatnich niepowodzeniach, które prześladowały mistrza świata za prowadzeniem motorów, wziął on rewanż w Brukseli, gdzie w trójmeczu pobił bezapelacyjnie Benetta i Linarta. Mecz lotności rozegrany bezpośrednio, przyniósł małą sensację. Mianowicie, belgijski [illegible] Arlet pokonał dwukrotnie Kaufmanna. Arletowi przepowiadają znawcy wielką przyszłość.

Teatr, literatura i sztuka.

ORGAN MINISTERSTWA OŚWIATY „OŚWIATA I WYCHOWANIE". Rocznicę swego istnienia obchodzi obecnie pismo p. t. „Oświata i wychowanie" wydawane przez ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Pismo to ma za cel a omawiać całokształt działalności ministerstwa i poruszać rozmaite aktualne kwestje z dziedziny oświaty i wychowania, a na łamach jego mogą się wypowiadać wszyscy, którym nieobojętny jest rozwój młodego szkolnictwa polskiego. „Oświata i wychowanie" od stycznia 1930 r. przekształca się z dwumiesięcznika na miesięcznik.

TEATR „BAGATELA", KARMELICKA 4. „W objęciach miłości rok 1930", oto frapujący tytuł Sylwestra w „Bagateli". Świetną tradycją stają się noce sylwestrowe w teatrze „Bagatela". Tegoroczne pożegnanie starego roku i powitanie nowego będzie prawdziwą atrakcją Krakowa. Szereg wybitnych i znanych sił artystycznych, wspaniały pełen humoru program i okazała wystawa, oto walory, które zapewne ściągną tłumy widzów do wytwornej sali „Bagateli" w noc Sylwestrową. Bilety sprzedaje kasa teatru codziennie od godz. 10—1 przedpołudniem i od 4—9-tej wieczorem.

2.000-LECIE WERGILEGO. Od dłuższego czasu przygotowują się Włochy do obchodu rocznicy uroczystości z okazji 2.000-lecia urodzin Wergilego, przypadającego w przyszłym roku.

Co grają w teatrach?

Warszawa. Wielki: „Ljola"; Narodowy: „Kres wędrówki"; Nowy: „Adwokat i róże"; Letni: „Panna z dyplomacją"; Polski: „Rewizor"; Mały: „Czarujący emeryt"; Ateneum: „Pani prezesowa"; Operetka i. Mossol: „Bohaterowie"; Morskie Oko: „Cała Warszawa"; Qui pro quo: „Coś wisi w powietrzu"; Orfeum: Codziennie dwa przedstawienia programu inauguracyjnego.

Kraków. Teatr m. im. J. Słowackiego: popoł.: „Kopciuszek" (ceny zniżone), wiecz.: „Pościg za narzeczonym"; Stary Teatr: „Szczęście Frania" z udz. St. Jaracza; Teatr rewji Pastera: „Coś się święci".

Lwów. Wielki pop.: „Cudowny pierścień", wiecz.: „Księżniczka Chicago"; Mały: „Codziennie o piątej"; Gong: „Lwów w nocy" 2 przedstawienia.

Wilno. Teatr Miejski na Pohulance w niedzielę pop.: „Sen nocy letniej", wiecz.: „Mirla Efros"; Lutnia w niedzielę pop.: „Pokój nr. 4", wiecz.: „Mysz kościelna".

Lublin. Miejski: Rewja „Coś dla każdego".

Scena kameralna Starego Teatru w Krakowie.

Szczęście Frania

Perzyńskiego.

Wznowienie tej najlepszej bodaj ze sztuk Perzyńskiego uznać należy, zwłaszcza po „Uśmiechu losu", za pomysł szczęśliwy. Przed paru laty grana ona była zresztą w Krakowie przez p. Jaracza w otoczeniu bardzo nieszczególnego zespołu wędrownego. Obecnie, wykonano ją w sposób wzorowy, stwarzając bardzo suggestywne i miłe przedstawienie kameralne.

„Szczęście Frania" jest arcydziełem zarówno kunsztu komedjopisarskiego, jak i niepowszedniego pogłębienia psychologicznego. Świetna technika sceniczna, oszczędny w słowach, a subtelny i mocny w wyrazie djalog, kapitalne zakończenia aktów, spoistość i zwięzłość budowy łączą się w niej z rysunkiem psychologicznym bardzo cienkim, wolnym od przesady i polowania na efekt. Figury obojga Lipowskich są prawdziwe i dobrze pomyślane, postać Hali została zaobserwowana trafnie a nakreślona z dużym wdziękiem — wystarczy tu przypomnieć choćby ową śliczną i delikatnie napisaną scenę, gdy Hela opowiada o swoim stanie kochankowi w słowach tchnących nieuświadomionem jeszcze, a już tak suggestywnem przeczuciem przyszłego macierzyństwa. Wreszcie sam Franio prosty i wybachowy, śmieszny a zarazem rozczulający, przemawia bardzo wymownie do serc słuchaczy. W całości jest sztuka Perzyńskiego jednym z nielicznych produktów naszego komedjopisarstwa, które w pełni zasługują na eksport.

Rola Frania stanowi jedną z najlepszych kreacyj p. **Stefana Jaracza.** Artysta stwarza w niej prostemi środkami i ogromną bezpośredniością, promieniującą z każdego słowa i gestu, maksimum ekspresji dramatycznej. Patrząc się na tę postać sceniczną tak prawdziwą, tak ludzką, tak sympatyczną, zapominamy mimowoli o tem, jak wielkiego potrzeba było trudu, ze strony czterdziestoparoletniego artysty, aby przezwyciężyć swój wiek i przedzierzgnąć się w młodego chłopca.

Ale i cały zespół stanął na wysokości zadania. P. **Jednowski** może zaliczyć rolę Lipowskiego do swoich ról najlepszych. P. **Kiełska** bardzo trafnie zagrała postać matki. P. **Zalewska** wzorowa w roli starej służącej. P. **Marzewska** była bez zarzutu w momentach lirycznych, natomiast nieporównanie słabsza w wybuchowych. P. **Mielęcka** obsadzona właściwie w swej epizodycznej rólce, podobnie jak p. **Hierowski** w roli uwodziciela. Reżyserja mądra, ostojna i troskliwa przynosi zaszczyt kulturze artystycznej i smakowi p. **Jaracza.** Całość przedstawienia bardzo suggestywna, chwilami wzruszająca.

Druga z rzędu premjera na estradzie Starego Teatru udowadnia raz jeszcze, jak bardzo była nam potrzebna scena kameralna. Spodziewamy się, że dyrekcja teatru użyje jej nie tylko przy wzmożonym popycie świątecznym, lecz że uważać ją będzie za placówkę kultury teatralnej, że ukaże nam na niej szereg dzieł wartościowych, które z racji swego skupionego wyrazu nie mogą być grane na wielkiej scenie. Słyszeliśmy, że już w styczniu wystawiona mabyć doskonała sztuka Acharda „Jean de la Lune". Oby ta linja była kontynuowana jak najdłużej i jak najkonsekwentniej.

„Szczęście Frania" zasługuje stanowczo na większą frekwencję, niż tę, którą zaobserwowaliśmy na pierwszych przedstawieniach. Kulturalna publiczność krakowska wystawiłaby sobie niezbyt pochlebne świadectwo, gdyby zechciała bojkotować dzieło prawdziwej sztuki, tłocząc się równocześnie na „Artystach", amerykańskiej bujdzie o „rozśpiewanych" gwiazdach.

—o§o—

Kurjer radjowy.

Program stacyj radjofonicznych

na niedzielę, dnia 29 grudnia 1929 r.

Wilno (385) Godz. 10.15: Transm. z bazyliki, godz. 11.55: Sygnał czasu z Warszawy, godz. 12: Bicie zegara i hejnał z wieży katedr. w Wilnie, godz. 12.10: Transm. z Warszawy, godz. 16.50: Pogadanka prawna wygł. adw. St. Węsławski, godz. 17.15: Transm. z Warszawy, godz. 17.40: Transm. z bazyliki, recital organowy w wyk. prof. B. Rutkowskiego. Słowo wstępne wygł. S. Węsławski, godz. 19: „Dziecko szkolne — przyszły obywatel państwa!" — III odczyt organiz. przez Kuratorjum okr. szkol. — wygł. wizytator M. Matuszewski, godz. 19.35: 15-ta lekcja [illegible] prow. dr W. [illegible] godz. 19.58: Program na poniedziałek, sygnał czasu, rozmaitości, godz. 20: Transm. z Warszawy, godz. 21.45: Transm. z Poznania, godz. 22.15: Transm. z Warszawy.

Kraków (313) Godz. 10.15: Nabożeństwo z bazyliki wileńskiej, godz. 11.58: Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej oraz kom. meteor., godz. 12.10: Poranek symf. z Filharm. Warsz., godz. 14: Inż. Fr. Gajewski: „Jakich pokarmów wymagają rośliny uprawne", godz. 14.20: Muzyka z Warszawy, godz. 14.30: Odczyt p. t. „Meljoracje torfowisk" — wygł. dr A. Rożański, prof. U. J., godz. 14.50: Muzyka z Warszawy, godz. 15: Dr W. Płoski: „Kronika rolnicza", godz. 15.20: Muzyka z Warszawy, godz. 16: Transm. koncertu popularnego z Katowic, godz. 17.20: Feljeton: „Nad Orawą... góry, zamki i doliny" — wygł. dr M. Korowicz, godz. 17.40: Koncert z Warszawy, godz. 19: Rozmaitości, komun., program na dzień następny, godz. 19.10: „Halne echa" — audycja tatrzańska — pp. St. Kaszycki, Z. Leśnodorski, W. Hłoszek, M. Wojtaszewski, J. K. Zaremba, godz. 19.58: Sygnał czasu, godz. 20: Kwadrans literacki z Warszawy, godz. 20.15: Feljeton z Warszawy, godz. 20.30: Konkurs muzyczny z Warszawy, godz. 21.45: Słuchowisko z Poznania, godz. 22.15: Feljeton i kom. z Warszawy, godz. 23: Muzyka taneczna z restauracji „Pavillon", godz. 24: Hejnał z wieży Marjackiej.

Warszawa (1411.7) Godz. 10.15: Nabożeństwo z bazyliki wileńskiej, godz. 11.58: Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie, kom. meteor., godz. 12.10: Poranek symf. z Filh. Warsz., godz. 14: „O konieczności poczynań i nakładów w gospodarstwie rolnem" — wygł. inż. W. Chmielecki, godz. 14.20: Muzyka, godz. 14.30: „Uprawa gleb podmokłych" — wygł. prof. St. Biedrzycki, godz. 14.50: Muzyka, godz. 15: „Co słychać, o czem wiedzieć trzeba" — wygł. dyr. S. Mędrzecki, godz. 15.20: Muzyka, godz. 16: „O polskiej wyprawie do Kamerunu" opowie p. L. Janikowski, godz. 16.20: Muzyka gramof., godz. 16.40: Odczyt p. t. „Znani i nieznani śpiewacy Warszawy" — wygł. dr St. Samiński, godz. 16.55: Muzyka gramof., godz. 17.15: „O Marszałku Wielkiego Sejmu St. Małachowskim z powodu 120-tej rocznicy zgonu — mówić będzie prof. H. Mościcki, godz. 17.40: Koncert reprez. ork. P. P. st. m. Warszawy pod dyr. Al. Sielskiego, godz. 19: Rozmaitości, godz. 19.35: Feljeton o zaletach w Brazylji — wygł. p. J. Makarczyk, godz. 19.40: Odczytanie programu na dzień nast. Wiadomości bieżące, godz. 19.58: Sygnał czasu, godz. 20: Kwadrans literacki „Pojedynek piłacki" Z. Kaczkowskiego, godz. 20.15: Jak otrzymać nagrodę na konkursie radjowym? Poradnik dla biorących udział w konkursie — wygł. p. W. Frenkiel, kier. Wydz. Propagandy P. R. Koncert wieczorny, godz. 20.30: Konkurs muzyczny P. R. z nagrodami (bez zapowiedzi speakera). Tytuły utworów i nazwiska autorów stanowią zagadkę konkursową, godz. 21.45: Słuchowisko z Poznania, godz. 22.15: K-m. meteor., polic., sportowy, godz. 22.25: „Z dymkiem papierosa", wygł. p. Z. Kawecki, godz. 22.35: Kom. PAT, godz. 23: Muzyka taneczna z „Oazy".

Katowice (408.7) Godz. 10.15: Transm. z bazyliki wil., godz. 11.58: Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie oraz kom. meteor. z Warszawy, godz. 12.10: Transm. z Warszawy, godz. 15.20: Ks. dr B. Rosiński: Z cyklu wykładów religijnych — „Nasze przeznaczenie", godz. 15.40: Prof. dr A. Piekarski: „Choroby roślin uprawnych w Woj. Śląskiem w roku 1929", godz. 16: Koncert popul. z udziałem zespołu instrum. P. R. w Katowicach, godz. 17.15: A. Moszkowski: Podstawowe wiad. w grze szachowej oraz aktualja dla zaawansowanych miłośników gry, godz. 17.40: Koncert P. P. z Warszawy, godz. 19: Rozmaitości, godz. 19.20: Intermezzo muz., godz. 19.30: „Bery i bojki śląskie" — Karlik z Kocyndra — prof. St. Ligoń, godz. 19.58: Transm. z Warszawy, godz. 21.45: Słuchowisko z Poznania, godz. 22.15: Transm. z Warszawy, kom. sport. oraz zapowiedź programu na dzień nast. w jęz. franc.

Główne Źródło Dywanów Perskich
I. Blühbaum, Kraków, Dietla 81.
60778

Co uczynił departament sztuki dla twórczości i kultury?

Wywiad z prof. W. Jastrzębowskim.

Warszawa, w grudniu.

Przedstawiciel stołecznej ajencji prasowej „**Iskra**" zwrócił się do dyrektora departamentu sztuki w ministerstwie oświaty prof. W. **Jastrzębowskiego** z prośbą o wywiad na temat rozwoju działalności departamentu sztuki w ciągu 1929 roku.

Wywiad ten, zawierający szereg ciekawych szczegółów, mogących zainteresować szerszy ogół, zamieszczamy poniżej w obszernem streszczeniu.

W zakresie opieki nad literaturą — mówił p. prof. **Jastrzębowski** — starania departamentu szły w kierunku jak najwydatniejszego **wzmożenia akcji materjalnego popierania twórczości i kultury literackiej.**

Zwiększono zatem **ilość stypendjów z 6 do 14, podniesiono kwoty stypendjalne z 300 zł. na 400 zł.** miesięcznie, nadto uruchomiono 5 stypendjów po 600 zł. miesięcznie, oprócz czterech **stałych stypendjów dziennikarskich po 2.500 zł. rocznie.** Zasady rozdziału stypendjów zyskały nową podstawę w świeżo opracowanych regulaminach, które niebawem zostaną ogłoszone. **Podwyższono państwową nagrodę literacką z 10.000 zł. na 15.000 zł.** i uzyskano po porozumieniu się z min. skarbu **całkowite jej zwolnienie od podatku dochodowego.** Wprowadzono kilka stałych subwencyj miesięcznych na wykończenie w ciągu roku zamierzonych większych prac literackich. Kilkadziesiąt **subwencyj jednorazowych w wysokości od 500 zł. do 10.000 zł. zasiliło rozmaite cele,** związane z twórczym ruchem literackim. Uzyskano wreszcie **dla ogółu literatów znaczne ulgi w wymiarze podatku dochodowego** w granicach od 25% do 50% potrąceń całego przychodu na koszta produkcji.

Stowarzyszenia i związki otrzymały w pierwszych trzech kwartałach 1929 r. około 50.000 zł. głównie na upowszechnianie kultury literackiej, częściowo na cele organizacyjne. **Największa kwota z tego działu została przeznaczona na budowę „Domu Literatury" w Warszawie.** Suma subwencyj wydatkowanych na działalność **teatrów** (głównie prowincjonalnych i objazdowych) dosięga **500.000 zł.**, z czego najpoważniejszy zasiłek przypadł „**Reducie**" i **teatrowi w Katowicach.** W zakresie zamierzeń ustawodawczych przygotowano projekt ustawy bibljotecznej (obecnie uzgodniany z innemi departamentami) i **projekt utworzenia „Polskiej Akademji Sztuki".**

W zakresie opieki nad muzyką, poza materjalnem poparciem twórców i wykonawców drogą **5-ciu stypendjów podwyższonych obecnie do 400 zł.** miesięcznie, kreowano nagrodę muzyczną **w wysokości 10.000 zł.** w r. ub., a podwyższoną do 15.000 zł. w r. b., **przyznaną po raz pierwszy Karolowi Szymanowskiemu.** Udzielono szeregu subwencyj w sumie **około 400.000 zł.** na wszystkie możliwe formy życia muzycznego, w szczególności **zaś na uruchomienie koncertów symfonicznych i oratoryjnych w Poznaniu, Krakowie, Łodzi, Wilnie,** skutkiem czego, zamiast dwóch ośrodków symfonicznych, Warszawy i Lwowa, działa dziś 6. Wysiłek departamentu w kierunku **rozbudowania szkolnictwa muzycznego** znalazł swój wyraz przedewszystkiem **w stworzeniu** nader ważnej placówki, mianowicie **Państwowego Konserwatorjum Muzycznego w Katowicach.**

W odniesieniu **do sztuk plastycznych** rozwinął departament działalność szczególnie żywą, **umożliwiającą 27 plastykom pomoc materjalną** przez udzielenie stypendjów **w kwocie 400 zł. miesięcznie,** lub **subwencjonując** cały szereg **artystów łączną sumą 80.000 zł.**

W dziale **opieki nad zabytkami** przeprowadzono **szereg prac ochronnych poszczególnych zabytków oraz restauracje.** Sporządzono **projekty rozporządzeń** wykonawczych do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej **o opiece nad zabytkami,** których brak dotkliwie daje się uczuwać. Projekty owe niebawem wejdą w życie.

Wreszcie, celem należytego **usprawnienia działalności konserwatorów,** stworzono **przy departamencie urząd generalnego konserwatora.** Na skutek tego zdołano przeprowadzić odpowiednie zmiany personalne na stanowiskach konserwatorów i należycie całą ich pracą pokierować. Utworzono **centralne** biuro inwentaryzacji zabytków sztuki, opracowano zarazem **projekt** instrukcji dla inwentaryzatorów. W ramach biura inwentaryzacyjnego **założony** został centralny zbiór klisz, fotografij, zdjęć pomiarowych, katalogów, bibljoteki podręcznej do **inwentaryzacji** i konserwacji. **Podjęto wyprawę informacyjno-inwentaryzatorską na Polesie, która przyniosła pełny rezultat.** Pozatem wydano 21 numery „Wiadomości Konserwatorskich", jako dodatek do czasopisma „**Ziemia**". Bibljoteka sztuki w zbiorach państwowych zwiększona o 256 tomów. Zdołano uzyskać 56 nowych depozytów dzieł sztuki oraz zwiększyć inwentarz zbiorów o 675 numerów (suma wydana na zakupy dosięga 60.000 zł.).

Kurjer gospodarczy.

Konkurencja drzewa sowieckiego na rynkach zagranicznych i na rynku polskim

Kraków, 28 grudnia.

(*b*) Na posiedzeniu **Komitetu Drzewnego** przy Państwowym Instytucie Eksportowym, uchwalono domagać się od rządu:

a) **by zaniechał uprzywilejowania transportów tranzytowych drzewa sowieckiego** przez Polskę w porównaniu z transportami drzewa krajowego [illegible] wagonów,

b) by w taryfie PD1 zamieścił drzewo z poz. 1002 a. 4., które w tej taryfie zostało opuszczone a które natomiast figuruje w taryfie tranzytowo-portowej dla drzewa sowieckiego PD2;

c) by utrzymał **bez podwyższania dotychczasową taryfę związkową polsko-niemiecką;**

d) by wprowadził **nową taryfę związkową polsko-czeskosłowacką,** do Łaby, względnie do [illegible] wych stacyj granicznych [illegible] skich (taryfę o bardzo [illegible]

Natomiast [illegible] ciela Lasów sprawę w [illegible] **surowca w wysokości około 10 zł. jako środek** walki przeciw dumpingowi sowieckiemu, uznano naogół **za niedojrzałą do decyzji** i postanowiono rozpatrzeć na jednem z późniejszych **posiedzeń.** Przy tej sposobności sprostowano fałszywe enuncjacje, pochodzące z kół leśniczych — enuncjacje, które twierdziły, że przemysł krajowy nie jest w stanie przerobić nietylko drzewa sowieckiego w obrocie uszlachetniającym, lecz nawet surowca krajowego. Enuncjacje takie pojawiły się w prasie. W rzeczywistości **krajowy przemysł tartaczny nie dlatego nie przerabia całego surowca krajowego** jakoby nie miał dostatecznych urządzeń, lecz wyłącznie dlatego, **że duża część tego surowca z lasów państwowych jest dla niego za droga** i że nie dysponuje on często odpowiedniemi kapitałami.

W tych warunkach sprawa obrotu uszlachetniającego na drzewo sowieckie może być bardzo aktualna — i nie może decydować o ochronie celnej naszego surowca drzewnego bez odpowiedniego załatwienia kwestji takiego obrotu uszlachetniającego.

Projekt nowych przepisów policyjno-budowlanych.

(*b*) W ostatnich dniach obradowała specjalna komisja, wyłoniona z ramienia zarządu Związku miast polskich, celem opracowania **nowych, bardziej racjonalnych i życiowych przepisów policyjno-budowlanych.** Dotychczasowe rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o prawie budowlanem z dnia 16 lutego 1928 r., okazało się w praktyce **niewystarczające i niedogodne** tak dla samych miast, jak i dla zainteresowanego przemysłu budowlanego.

Obecnie Związek miast **przygotował projekt nowych przepisów policyjno-budowlanych** na podstawie opinji, otrzymanych od uproszonych specjalistów.

Projekt ten ma być jeszcze uzgodniony z ministerstwem robót publicznych i organizacjami przemysłu budowlanego.

Podwyższenie kwoty imigracyjnej dla Polski.

Z Nowego Jorku donoszą: Rząd St. Zjedn. ustalił nową kwotę imigracyjną. 40 krajom, m. in. Polsce przyznano podwyższenie kwoty. Roczny kontyngent Polski ustalono na 6.524 (przedtem 5.982). Niemcom, Szwajcarji i Irlandji zmniejszono kwotę.

Obciążenie przemysłu i handlu podatkiem od obrotu.

(b) Jak znaczne jest obciążenie handlu i przemysłu podatkiem przemysłowym od obrotu, może wskazać fakt, że na ogólną sumę 892,2 milj. złotych, która wpłynęła w r. 1928/29 z podatków, z podatku przemysłowego od obrotu wpłynęło 350.4 milj. zł. (łącznie z wpływami ze świadectw przemysłowych) czyli, że stosunek procentowy wpływu z tego podatku do ogólnych wpływów wyraża się cyfrą 39.3.

Stosunek ten jest wyższy, niż gdziekolwiek w Europie, i to w bardzo wysokim stopniu.

Uruchomienie nowych linij kolejowych.

(b) Na Śląsku otwarto dla ruchu publicznego wybudowaną przez województwo śląskie i przekazaną do eksploatacji dyrekcji kolejowej w Krakowie normalno-torową linję kolejową **Polana—Wisła** długości **około 5 klm.**

Pozatem otwarto wybudowaną przez **prywatne** towarzystwo normalno-torową linję kolejową **Młociny—Łomianki, długości 13,8 klm.,** prywatną **kolej elektryczną Będzin—Czeladź,** długości 4,5 klm. i prywatną kolej wąsko-torową elektryczną **Konstantynów—Łutomirsk** długości 7,3 klm.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Płacono za dolara gotówkowego 8.88—8.89. Czeki bankowe 8.87½—8.88½. Kurs płacenia Banku Polskiego nie uległ zmianie.

Waluty i dewizy oficjalnie bez transakcji.

Ruch panował naogół słaby przy niewielkich obrotach. Mocniej notowano Bank Polski. Z innych papierów Zieleniewski słabiej przy większej podaży. Siersza górnicza bez zmiany. Z papierów procentowych 5% Prem. Poż. dolarowa nieco słabiej. 4% Prem. Poż. inwestycyjna i 4½% listy zast. Banku Krajowego utrzymane.

Na pogiełdziu robiono jedynie Cegielskim po kursie zniżkowym. Obroty drobne.

Akcje bankowe: Bank Polski 180.

Akcje przemysłowe: Zieleniewski 60, Siersza Górnicza 160.

Papiery procentowe: 5% Prem. Poż. dolarowa 63—69, 4½% listy zast. Banku Kraj. 48.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (*PAT*) **Waluty:** Dolary 8.88 8.90—8.86. **Dewizy:** Belgja 124.61—124.92—124.30, Holandja 359.30—360.20—358.40, Kopenhaga 238.80—239.40—238.20, Londyn 43.43¾—43.54—43.33½, Nowy Jork 8.878—8.898—8.858, Paryż 35.06½—35.15—34.98, Praga 26 40¾—26.47—26.34½, Szwajcarja 173.06—173.49—172.63, Wiedeń 125.30—125.61—124.99, Włochy 46.58—46.70—46.46, marka niem. w obr. nieofic. 213.13, Gdańsk (kurs orjentacyjny) 173.71.

Akcje: Bank Polski 178, Bank Zw. Sp. Zarobkowych 78.50, Kijewski 60, Warsz. Tow. Fabr. Cukr. 27, Lilpop 37.50, Modrzejów 18, Starachowice 21.75, Haberbusch 105, Majewski 60.

Pożyczki: 4% prem. inwest. 119—118.50, 5% dolarowa 67.50—67, 5% konwersyjna 49.75, 6% dolarowa 80, 7% stabilizac. 88.50, 8% listy zast. Banku Kraj. 94.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (*PAT*) Paryż 20.26¼, Londyn 25.09¼, N. Jork 5.14, Bruksela 71.98, Włochy 26.90¾, Hiszpanja 70, Holandja 207.55, Berlin 123.15, Wiedeń 72.41, Sztokholm 138.65, Oslo 137.92½, Kopenhaga 137.95, Sofja 3.72¾, Praga 15.26½, Warszawa 57.75, Budapeszt 90.15, Białogród 9.12⅞, Ateny 6.73, Konstantynopol 2.40, Bukareszt 3.07½, Helsingfors 12.97, Buenos Aires 20.

ZIEMIOPŁODY.

Warszawa, 27 grudnia. (*I*) Giełda zbożowa. Żyto 24.50—24.75, pszenica 38—39, owies jednolity 23—24, jęczmień na kaszę 24—25, jęczmień browarowy 27—29, groch polny jadalny 38—43, fasola biała 90—95, mąka pszenna luksusowa 71—74, mąka pszenna 0000 61—64, mąka żytnia podług typu przepisowego 40—42, otręby pszenne grube 20—21, otręby pszenne średnie 17—18, otręby żytnie 14—14.25, łuby[?] lniane 42—43, kuchy rzepakowe 33—34. Obroty małe, usposobienie spokojne.

GIEŁDA LWOWSKA.

[illegible] 5 proc. pożyczka [illegible] 69.25—69, Polski Bank [illegible] inwestycyjna 119. Obroty [illegible] usposobienie ustalone. [illegible] prywatnych 8.85.

Błogosławieństwo apostolskie dla Marsz. Piłsudskiego.

Depesza z okazji życzeń jubileuszowych.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 27 grudnia. (J). Kardynał Gaspari przesłał na ręce **Marszałka Piłsudskiego** depeszę treści następującej:

„Wzruszony serdecznemi życzeniami **Waszej Ekscelencji** z okazji złotego jubileuszu, **Ojciec święty dziękuje za nie z całego serca,** oraz przesyła **Waszej Ekscelencji, jak i Jego Rodzinie życzenia pomyślności i błogosławieństwo apostolskie".**

—0—

Nad czem obradować będzie Senat?

Warszawa. (*PAT*). Plenarne posiedzenie **Senatu** odbędzie się w poniedziałek dnia 30 bm. o godz. 16.50.

Posiedzenie **komisji skarbowo-budżetowej** Senatu odbędzie się w poniedziałek o godz. 12 w południe.

Na porządku dziennym **projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych rozporządzeń** p. Prezydenta Rzplitej i przedłużeniu mocy obowiązującej i uzupełnieniu ustawy z dnia 1 kwietnia 19252 r. w sprawie **wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich,** oraz niektórych budynków w gminach wiejskich.

Ponadto na porządku dziennym znajduje się **podział referatów preliminarza budżetowego na rok 1930-31.** Posiedzenie komisji gospodarstwa społecznego Senatu odbędzie się **w poniedziałek.**

Na porządku dziennym projekt ustawy **o zmianie niektórych postanowień ustawy z miesiąca lipca 19224 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.**

Posiedzenie komisji administracyjnej i **samorządowej Senatu odbędzie się w poniedziałek.**

Porządek dzienny obejmuje **projekt ustawy o zmianie nazwisk haftbiących,** oraz projekt ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do sejmu śląskiego.

Posiedzenie komisji budżetowej Sejmu.

Warszawa. (*PAT*). Dnia 28 bm. obradować będzie **komisja budżetowa Sejmu.** Na porządku dziennym sprawozdanie posła **Wyrzykowskiego o preliminarzu budżetowym. P. Prez. Rzplitej, Sejmu i Senatu i N. I. K. P.**

—0—

Pół miljardowej wartości zbiory należą nam się od Rosji.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 27 grudnia. *(J)* Z mienia, należnego nam od Rosji, na mocy traktatu ryskiego, **pozostało jeszcze do odebrania mienie bibljotekarskie i archiwalne.** Ogólna wartość wszystkich księgozbiorów (dotychczas otrzymano tylko rękopisy) sięga **sumy około 500 miljonów zł.** Mieszczą się tutaj bezcenne **zbiory bibljoteki Załuskich, Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Uniwersytetu warszawskiego i inne.** Należy przypuszczać, że pełnej wartości książek nie otrzymamy, **lecz częściowo w ekwiwalencie o różnej wartości naukowej i artystycznej.**

Z mienia archiwalnego otrzymaliśmy już część archiwów, wywiezionych przez Rosję w czasie inwazji, m. i. część archiwum karnego. Obecnie prowadzone są prace w dwóch komisjach: polskiej i rosyjskiej w sprawie **podziału archiwów między Polskę i Rosję z tytułu podziału terytorjalnego.** Prace te są już znacznie zaawansowane, a ukończenia ich należy się spodziewać za 2—3 lat.

—0—

Banki łódzkie przeciw nadużywaniu nadzoru sądowego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Łódź, 27 grudnia. *(W)* **Liczne ostatnie upadłości i nadzory sądowe wywołały odpowiednią akcję w sferach bankowych, które postanowiły** w tej sprawie wdrożyć **energiczne kroki u czynników rządowych.** Czynniki bankowe występują przeciwko **zbyt liberalnemu stosowaniu ustawy o nadzorach sądowych.** Z ustawy tej korzystały zwłaszcza w Łodzi osoby i firmy, które stanowczo nie zasługiwały na ułatwienia i przedłużanie im egzystencji. Nadzory sądowe w Łodzi stały się zjawiskiem nagminnem i wysoce szkodliwem.

W praktyce stały się one **ulegalizowanem wyjściem,** które doprowadziło do **świadomego uchylania się od płatności.** W dniach najbliższych w tej sprawie ma być wysłana specjalna **delegacja banków łódzkich do Warszawy,** która zwróci się do **ministra sprawiedliwości z prośbą o wydanie polecenia władzom sądowym, aby te nie wydawały kupcom i firmom zezwolenia na zawieszanie wypłat bez uzasadnionej przyczyny.** Do delegacji tej przyłączyć się ma delegacja **banków stołecznych.**

Niezależnie od tego w Izbie przemysłowo-handlowej w Łodzi **trwają obecnie prace nad szczegółowym memorjałem sfer gospodarczych,** które również wychodzą z założenia, że udzielania nadzoru w obecnej formie jest szkodliwe dla życia gospodarczego.

Projekt asekuracji na wypadek bankructwa.

Łódź, 27 grudnia. *(W)* W związku z obecną krytyczną sytuacją w kupiectwie i przemyśle, sfery kupieckie zastanawiają się obecnie nad **kwestją utworzenia kasy asekuracyjnej, któraby ubezpieczała na wypadek bankructwa.** W tych dniach przystąpiono do realizacji tego projektu. W myśl projektu, **każdy fabrykant dolicza łby do rachunku pewien procent, który byłby użyty na fundusz kasy asekuracyjnej.** Wszystkie te wpływy miałyby odprowadzane do centralnej kasy Izby przemysłowo-handlowej, a każdy kupiec, któryby padł ofiarą bankructwa, otrzymałby odpowiednie **odszkodowanie.**

—0—

Wyrok śmierci w Wilejce.

Wilno, 27 grudnia *(Hr)*. W Wilejce powiatowej sesja wyjazdowa sądu okr. wileńskiego rozpatrywała sprawę Jana Dziadunia, **oskarżonego o zamordowanie w sposób potworny swych rodziców.** Sąd skazał go za zabójstwo rodziców na **karę śmierci** przez powieszenie.

Premier dr Bartel prowadzi konferencje

nad sformowaniem gabinetu.

Fałszywe pogłoski. — Możliwość większych zmian na stanowiskach ministrów. — Rząd przed N. Rokiem

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 27 grudnia. (Wrz) Przybyły dzisiaj rano o godz. 8.20 do Warszawy desygnowany **premjer prof. Bartel** został powitany na dworcu przez marszałka Senatu p. **Szymańskiego,** podsekretarza stanu w ministerstwie komunikacji **Czapskiego,** oraz adjutanta p. Prezydenta Rzplitej mjr. **Jugielewicza.**

P. prof. Bartel **udał się na Zamek** do swych apartamentów, poczem o godz. 10.55 **przybył do gmachu Sejmu,** gdzie złożył **wizytę marszałkowi Daszyńskiemu,** z którym następnie odbył **półtorągodzinną konferencję.**

O godz. 12.30 p. premjer udał się do parlamentu, udając się **z powrotem na Zamek.**

Tam o godz. 1.30 przyjął ministra przemysłu i handlu inż. Kwiatkowskiego, którego współudział w gabinecie sobie zapewnił.

O godz. 4-tej popoł. p. premjer Bartel udał się do generalnego Inspektoratu sił zbrojnych, gdzie odbył **dłuższą konferencję z Marszałkiem Piłsudskim.**

Warszawa, 27 grudnia. (Wrz). Dzisiejsza **konferencja prem. Bartla** począwszy od rozmowy z **marszałkami Izb** po — przez **konferencję z Marszałkiem Piłsudskim,** a skończywszy na rozmowach z ministrami **Kwiatkowskim, Carem, Boernerem, Czerwińskim i Moraczewskim,** można uznać za najbardziej **zasadnicze, jakie desygnowany premjer przeprowadził w związku ze swoją rolą.**

Półtorągodzinna konferencja, jaka się dziś odbyła **w gabinecie marsz. Sejmu,** dotyczyła **zasadniczych możliwości współpracy między parlamentem i przyszłym rządem** — miała charakter **najbardziej ogólny.**

Wobec tego też **rozpuszczane w związku z nią pogłoski** ,żądanie ustąpienia pięciu ministrów, sprecyzowanie na piśmie postulatów przez p. marszałka Daszyńskiego i t. d." — jak zdołaliśmy stwierdzić — nie **odpowiadają prawdzie.**

Pogłoski te widocznie **powstały na tle nastrojów klubów centro-lewicowych odnośnych ministrów: Spraw Wewnętrznych, Robót Publicznych, Pracy i Opieki Społecznej, Sprawiedliwości i Poczt.**

Jacy ministrowie pozostaną w gabinecie?

W toku dzisiejszych rozmów, przeprowadzonych **przez p. Bartla,** można wnioskować, iż **wbrew pierwotnym przypuszczeniom, zmiany** w nowym gabinecie mogą być **nieco większe, niemniej jednak,** zdaniem naszem, **nie w personaljach tkwi istota rzeczy**

Tkwi ona **w zmianie szefa rządu,** którego poglądy na temat możliwości **współpracy rządu z Sejmem i konstytucji dokładnie są znane naszym czytelnikom,** z opublikowanego przez nas **wywiadu premjera Bartla.** A ponieważ w kierunku współpracy będzie szła **solidarna praca całego gabinetu,** więc **odpadną ci ministrowie,** którzy co do tej taktyki mieliby zastrzeżenia.

Nie jest wykluczone, jak zaznaczyliśmy, iż liczba tych ministrów będzie **większa niż początkowo przypuszczano,** na podstawie **istniejącego stanu rzeczy.** Początkowo wnioskować można było, żei zmianie ulegną **dwa resorty.** Obecnie cyfrę tę **nawet podwajają.** W każdym razie **do soboty wieczora powinna być lista nowego gabinetu znana.**

W ciągu **soboty** premjer Bartel będzie konferował jeszcze z ministrami, z którymi dotychczas konferencyj nie odbył, t. j. z pp **Niezabytowskim, Stanciewiczem i Prystorem.**

Rozmowy te p. premjer zakończy też w ciągu dnia jutrzejszego, tak iż **przed Nowym Rokiem kraj otrzyma gabinet w nowym składzie.**

Plotki o kandydatach na teki min. spraw wewn. i rolnictwa.

Warszawa, 27 grudnia. (*J*). Jesteśmy upoważnieni do **sprostowania,** iż wiadomość, podana wczoraj przez jedno z pism warszawskich o **zaproponowanym jakoby przez dra Bartla** objęciu teki spraw wewnętrznych **b. wojewodzie lwowskiemu Borkowskiemu** i teki **rolnictwa obecnemu wojewodzie Gołuchowskiemu,** nie odpowiada prawdzie.

W dniu 28 b. m., po pierwszym dniu rozmów, poświęconych tworzeniu gabinetu, p. premjer Bartel odjechał do Lwowa w towarzystwie 2-ch swoich współpracowników, pp. Jerzego *Stempowskiego* i sekretarza por. *Zaćwilichowskiego*. Zdjęcie nasze przedstawia premjera *Bartla* (na lewo) z nieodstępnym długoletnim sekretarzem, por. *Zaćwilichowskim*.

Rok 1929 — rokiem przełomowym

dla komisji kodyfikacyjnej.

Prace dokonane w ciągu dziesięciolecia. — Zadania na przyszłość

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 27 grudnia. (*S*). Dzisiaj w godzinach wieczornych odbyła się **w komisji kodyfikacyjnej konferencja prasowa,** na której sekretarz generalny komisji p. prof. St. **Rappaport** udzielił prasie szeregu wyjaśnień o **pracach tej komisji.**

Kończący się **rok 1929 jest** — mówił p. Rappaport — dla komisji kodyfikacyjnej **rokiem przełomowego znaczenia.**

Jest on nietylko rokiem **jubileuszowym 10-lecia,** lecz co ważniejsze rokiem **ukończenia ostatecznie lub prawie ostatecznie szeregu doniosłych całokształtów kodyfikacyjnych.**

Mianowicie ukończono ważny dział **prawa familijnego** (prawo małżeńskie), **kodeks postępowania cywilnego** i wreszcie w drugiem **czytaniu sejmowem samo prawo karne,** (kodeks karny wraz z ustawą o wykroczeniach).

Prace te prowadzone w roku bieżącym już niestety w nieobecności zasłużonych zmarłych w roku ubiegłym prezydenta komisji **ś. p. Pierycha** i jednego z jej wiceprezydentów ś. p. prezesa **Mańkowskiego.**

Brak ten doprowadził z konieczności do zreformowania kierownictwa naczelnego komisji kodyfikacyjnej **w duchu kolegjalności** opartej na podziale funkcji prezydenta.

Funkcje merytoryczne sprawuje **wiceprezydent,** prezes prokuratorji generalnej Rzplitej polskiej **Bukowiecki, a** w jego zastępstwie wiceprezydent prof. **Koschenbahr-Łyskowski,** funkcje zaś administracyjne (kierownictwo biur w Warszawie i we Lwowie, stosunki z władzami) sekretarz generalny prof. **Rappaport, a** w jego zastępstwie prof. **Lutoskawski** i sędzia **M. Dbałowski.**

Szóstym członkiem prezydjum szerszego komisji kodyfikacyjnej pozostaje **bez zmiany funkcyj uprzednio sprawowanych przewodniczący podkomisji redakcyjnej** prezydjum szerszego prezes naczelnej rady adw. **Konic.**

Wnioski ustawodawcze opracowywane, jako projekty w podkomisjach przygotowawczych i skontrolowane następnie w sekcjach lub podsekcjach (cywilistycznych) uchwala jak i w latach poprzednich **komitet organizacji pracy.** Do rzeczonego komitetu oprócz wyżej wskazanych 6-ciu członków prezydjum szerszego obejmującego zarazem **przewodniczących 3-ch podsekcyj cywilistycznych** (pp. Bukowiecki, Konic i Łyskowski) należą: przewodniczący sekcji prawa handlowego prof. **Doliński,** przewodniczący sekcji postępowania cywilnego prof. **Litauer,** przewodniczący sekcji prawa karnego prof. **Makarewicz** oraz posłowie prof. **Makowski** i dr. **Marek.**

Ten faktyczny **ustrój komisji kodyfikacyjnej** z roku bieżącego 1929 **odpowiada ściśle 10-letniej ewolucji organizacyjnej komisji kodyfikacyjnej** w kierunku pracy merytorycznej szeregu **nielicznych co do swego składu zespołów,** złączonych pod względem administracyjnym i informacyjnym również z nielicznemi co do swego składu ciałami prezydjalnemi.

Prezydjum szersze decyduje **więc w materjach budżetowo-administracyjnych,** a komitet organizacji pracy uchwala ostatecznie projekty.

Wynik prac z roku 19292 dowodzi, że ten **specyficzny ustrój obecny komisji kodyfikacyjnej** jeszcze bardziej przyczynił się do **wszechstronnego usprawnienia prac bieżących.** Poza wymienionymi członkami prezydjum, będącymi również referentami poszczególnych projektów, pracuje nader intenzywnie szereg innych referentów głównych, współreferentów głównych i korreferentów komisji kodyfikacyjnej, że wymienię w tem miejscu tylko **referentów głównych prof. Jaworskiego** (Prawo opiekuńcze) prof. **Longchampsa** (prawo zobowiązań), prof. **Stefkę** (prawo egzekucyjne), prof. **Wella** (prawo rzeczowe).

Ponadto **szczególne prace** w roku bieżącym wykonali: referent główny prawa małżeńskiego prof. **Lutostański,** prezes sekcji postępowania cywilnego, prof. **Litauer** i wespół z nimi współreferenci projektu kodeksu postępowania cywilnego prof. **Gołąb,** sędzia S. N. **Dbałowski,** oraz delegat główny ministerstwa sprawiedliwości przy komisji kodyfikacyjnej **wiceminister Sieszkowski.**

Ustawę o wprowadzeniu **kodeksu postępowania cywilnego opracował** głównie sędzia **Dbałowski,** ustawę zaś o **kosztach sądowych sędzia S. N. Miszewski** i adwokat **Rymowicz.**

Wreszcie w sekcji prawa karnego **wykończyli prace referenci główni prof. Makarewicz** i **prof. Makowski** i wespół z nimi **prof. Mogilnicki i prof. Rappaport.**

Dla pełni tego całkowitego obrazu zaznaczyć należy, że i sekcje i podsekcje i podkomisje **przygotowawcze pracowały nie mniej wydatnie,** jak np. **sekcja prawa handlowego** przy współdziałaniu biegłych, przedstawicieli ministerstwa przemysłu i handlu, adwokata **dr Supińskiego** i radcy Bouduin do Courtenay ukończyła już **opracowywanie kodeksu handlowego w pierwszem czytaniu** (Referent gł. prof. Doliński, współreferenci profesorowie Chełmoński, Dziurzyński, Chełczyński, Jackowski i Sułkowski.

Następnie podsekcja części ogólnej kodeksu cywilnego i zobowiązań poświęciła nawet część **okresu wakacyjnego** (przewodniczący Konic, referenci główni Łyskowski, Longchamps i Domański). Ponadto **podsekcja prawa rzeczowego zorganizowała się ostatecznie.** Przewodnictwo objął jej **wiceprezydent Bukowiecki,** referat główny **prof. Zoll,** referat prawa **hipotecznego prof. Glass.**

Podsekcja ta rozpoczęła swe prace od obrad nad projektem **jednolitego dla całej Polski prawa hipotecznego** (prawo ksiąg gruntowych). Wreszcie poza ukończeniem prac nad najdonioślejszem zadaniem projektu **kodeksu postępowania cywilnego odnośna sekcja uruchomiła,** już bądź uruchomi w najbliższym czasie szereg podkomisyj przygotowawczych. Już zaznaczyliśmy wyżej, że są w pełnym biegu prace nad **prawem egzekucyjnem,** ponadto nad **postępowaniem niespornem,** opracowywanem zwłaszcza przez prof. **Allerhanda i Waśkowskiego,** nad ordynacją adwokacką opracowywaną przez prof. **Litauera,** nad ustawą notarjalną przez prof. **Glassa.**

Wkrótce zaś obok adwokata **Prammera** poświęci swój czas **ustawie o upadłościach prezes Najwyższej Izby Kontroli prof. Wróblewski.** Oczywiście niema obecnie jednego **działu pracy w komisji kodyfikacyjnej** w zakresie postępowania cywilnego i **prawa handlowego** (prawo karne jest na ukończeniu), któreby nie posiadało w komisji kodyfikacyjnej **zorganizowanej** opieki i dla którego nie byłby przewidziany **plan prac na szereg lat najbliższych.** Jeżeli nadal komisja kodyfikacyjna korzystać będzie **z dostatecznego poparcia jej ważnych zadań przez czynniki miarodajne,** zwłaszcza pod względem budżetowym dziś wysoce upośledzonym, to niewątpliwie **bieżące drugie dziesięciolecie** jej pracy będzie zarazem **dziesięcioleciem ostatnim komisji kodyfikacyjnej w zakresie obecnie wykonywanego programu.**

Pójdą teraz rok po roku nie zapowiedzi i **obietnice,** lecz całokształt **kodyfikacji i to co zapowiedziała w tym względzie** komisja kodyfikacyjna na uroczystej akademji **dziesięciolecia w dniu 3 sierpnia 1929 r.** dotrzymała ona w roku bieżącym ściśle.

Realizacja ostateczna tej w szybkiem tempie przeprowadzonej unifikacji ustawodawczej **w zakresie prawa cywilnego i karnego nie zależy już od komisji kodyfikacyjnej,** lecz od czynników **rządowych i ustawodawczych.**

Nie mogąc w granicach zbyt szczupłego budżetu **zapewnić sobie należycie pomocy naukowej** i materjałów prawnoporównawczych komisja kodyfikacyjna zebrała wokół siebie **szereg organizacyj pomocniczych,** z których od szeregu lat **użytecznie korzysta,** stając się powoli jednym **z najpoważniejszych ośrodków ruchu prawniczego całego państwa.** Ta rola pośrednia komisji kodyfikacyjnej promieniowania sił twórczych wśród obecnego prawniczego pokolenia **Polski odrodzonej,** a wraz z nim i współpraca z innemi narodami i państwami naszczęła komisji kodyfikacyjnej **mocą istotnej potrzeby życiowej niemal od zarania** istnienia, nadała komisji znaczenie **organu nie tylko przygotowującego technicznie wnioski ustawodawcze** dla ich ustawodawczej realizacji przez **czynniki decydujące,** lecz i organu **kształcącego w zakresie swego działania,** poczucie **prawne własnego społeczeństwa,** a zarazem łączącego to społeczeństwo z najnowszym dorobkiem myśli prawniczej innych krajów.

Tu dążność do uchwycenia **istotnych potrzeb życia współczesnego** na szerokiem podłożu prawnoporównawczem odbija się z kolei dodatnio i na opracowywanych **w komisji projektach.**

Trucizna bolszewicka przez radjo.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Katowice, 27 grudnia (*H*). Radjo bolszewickie w pierwszy dzień świąt nadawało tranemiejęc odezytu z Petersburga i Moskwy, **skierowane przeciw kościołowi katolickiemu i świętu Bożego Narodzenia, apelując do robotników polskich o zastosowanie bojkotu tych świąt,** zwracając się zwłaszcza do robotników górnośląskich.

Mimo agitacji antyreligijnej tłumy zapełniały cerkwie w Rosji.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Moskwa, 27 grudnia. *(Hr)* Pomimo **zakrojonej na wielką skalę agitacji antyreligijnej w Moskwie** dni 25 i 26 bm. upłynęły pod znakiem wielkiego **podniecenia religijnego.** Cerkwie były **przepełnione tłumami modlących się.**

Robotnicy prawie **wszystkich fabryk porzucili pracę łącznie ze swojemi jaczejkami komunistycznemi.** Wiece i demonstracje antyreligijne **nie miały powodzenia,** a w dzielnicach, gdzie odbywały się **zebrania bezbożników bez osłony policji,** ci ostatni byli rozpędzani przez ludność.

Bluźniercze sceny „bezbożników" i krwawy odwet.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wilno, 27 grudnia (Hr). Z pogranicza sowieckiego donoszą, że na terenie Białorusi sowieckiej w miejscowościach, zamieszkałych przez ludność polską, w czasie wigilji Bożego Narodzenia w świątyniach katolickich podczas odprawiania pasterki doszło do gorszących zajść, wywołanych przez związek bezbożników. Zajścia takie miały miejsce w Pleszczewicach, Głuchapsku, Dziembinie, Źniwiczach, Ostrzyniewiczach i Kozmińsku. Modląca się ludność przybyłych bezbożników obsypała kamieniami. W świątyniach, do których wdarli się bezbożnicy, urządzali niebulzkie wycie, przjamując je przez śpiewanie sprośnych piosenek. W Pleszczewie bezbożnicy pobili dotkliwie proboszcza. W Dziembinie ludność rozwścieczona zachowaniem się bezbożników, zabiła dwóch z tych na cmentarzu kościelnym.

Cziczerin powraca do Rosji.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 27 grudnia. (Wir) Komisarz ludowy dla spraw zagranicznych związku Sowietów p. Cziczerin powraca w najbliższych dniach po dłuższej kuracji z Niemiec do Rosji.

Komisarz Cziczerin przejeżdżać będzie 4 stycznia 1930 r. przez Katowice, skąd po 2-godzinnym postoju udaje się do Warszawy. Według dotychczasowych dyspozycyj, kom. Cziczerin nie zatrzyma się w Warszawie i wagon salonowy będzie doczepiony do pociągu moskiewskiego.

W Niegorełoje komisarz Cziczerin przesiądzie się do specjalnego wagonu rosyjskiego i odjedzie do Moskwy.

—0—

Smetona nie chce przyjąć nuncjusza papieskiego.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Kowno, 27 grudnia. (Hr) Internuncjusz papieski Barthmolomi zwrócił się do prezydenta republiki Smetony za pośrednictwem ministra spraw zagranicznych o uzyskanie audjencji w sprawie zatargu rządu z episkopatem litewskim.

Prez. Smetona odmówił przyjęcia internuncjusza Stolicy Apostolskiej, polecając mu zwrócić się do ministra wyznań religijnych.

Odmowa prez. Smetony komentowana jest jako niezwykły wypadek w świecie dyplomatycznym. Przypuszczają, że następstwem stanowiska Smetony będzie odwołanie internuncjusza z Kowna.

—0—

Ogólny program konferencji rozbrojeniowej.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Londyn, 27 grudnia (Lk). Jak donoszą, główni delegaci na londyńską konferencję rozbrojeniową odbędą w przededniu rozpoczęcia konferencji, t. j. dnia 20 stycznia konferencję z premjerem Mac Donaldem, celem ustalenia szczegółów obrad.

Popołudniu tego dnia król angielski przyjmie delegatów na audjencji, a wieczorem będą oni gośćmi rządu na wielkim bankiecie.

Zezwolenie na publikację mowy inauguracyjnej, wygłoszonej przez króla angielskiego zostało już udzielone.

Posiedzenia plenarne będą publiczne, natomiast narady podkomisyj technicznych odbędą się prawdopodobnie z wykluczeniem publiczności.

Przewodniczącym konferencji, jakoteż jego zastępcą ma być obywatel brytyjski.

Komisja główna, która będzie się składała z delegatów głównych, będzie się nazywała pierwszą komisją. Do niej podkomisje będą wnosiły swoje sprawozdania.

—0—

Usunięcie „świńskiego" podsekretarza stanu.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 27 grudnia. (d) Podsekretarz stanu w ministerstwie dla „zajętych" (polskich) obszarów, F. Schmidt, jeden z głównych przeciwników układu handlowego z Polską, popularnie zwany „Schweine-Schmidt" pod naciskiem ół politycznych złożył swoje ustąpienie.

Należy on do największych krzykaczy w nacjonalistycznej grupie Huggenberga i był dotąd prawą ręką osławionego Hermesa, który od lat sabotował układy polsko-niemieckie.

—0—

Ambasador amerykański w Berlinie ustąpił.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 27 grudnia (ch). Od prezydenta Hoovera przyszedł telegram z zawiadomieniem o przyjęciu dymisji ambasadora Stanów Zjednoczonych Shurmana. Shurman wyjedzie z Berlina w styczniu.

Shurman sprawował przez cztery i pół roku urząd ambasadora Stanów w Berlinie i przez cały ten czas położył wielkie zasługi względem poprawy stosunków między Stanami i Niemcami. Obecnie liczy 75 lat.

Mimo tego podeszłego wieku nie ograniczał się tylko wyłącznie do wykonywania obowiązków politycznych i dyplomatycznych, lecz pracował także w dziedzinie naukowej.

W maju ub. r. otrzymał równocześnie ze Stresemannem godność doktora honorowego uniwersytetu heidelberskiego.

Nominacja następcy Shurmana na stanowisko ambasadora przy rządzie niemieckim nastąpi prawdopodobnie niebawem.

W kołach poinformowanych wymieniają jako kandydatów na to stanowisko Eugenjusza Meyera, przewodniczącego amerykańskiej komisji finansowej i obecnego ambasadora w Turcji Grewa.

—0—

Chiny znoszą eksterytorjalność cudzoziemców.

Londyn, 27 grudnia. (Ch). Z Nankinu donoszą, że centralna rada polityczna postanowiła na nadzwyczajnem posiedzeniu wydać dekret, znoszący z dniem 1 stycznia 1930 eksterytorjalność zamieszkałych w Chinach cudzoziemców, którzy mają odtąd podlegać sądownictwu chińskiemu.

Równocześnie będzie wydana ustawa, normująca procedurę prawną między Chińczykami i cudzoziemcami.

Awanse i zmiany personalne w wojsku.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 27 grudnia (J). W dzienniku personalnym zamieszczone są następujące zarządzenia Prezydenta Rzplitej, nadające z dniem 1 stycznia 1930 stopień generała brygady pułkownikom: Raczyński-Maksymowicz Włodzimierz, Jarnuszkiewicz Czesław, Skotnicki Stanisław, Fijałkowski Czesław, Frank Oswald, Miller Stanisław. (Powyższą część depeszy podaliśmy wczoraj. Red.)

Stopień pułkownika podpułkownikom:

W korpusie oficerów piechoty: Grzedziński January, Włodarski Jan, Duski Zygmunt, Machowicz Stanisław, Bieriacki Wacław, Rudka Ludwik Mikołaj, Mysłowicz Mieczysław, Jaklicz Józef, Kossecki Stefan, Dłutniakiewicz Janusz Wacław, Endel-Ragis Leopold, Gestek Stefan, Pytel Bolesław, Tarczyński-Alf Tadeusz Stefan, Mozdyniewicz Mieczysław, Korzeniowski Bolesław Marjan, Grot Leon.

W korpusie oficerów kawalerji: Świdziński Bolesław Jerzy, Skóratowicz Piotr, Grobicki Jerzy, Rupp Rudolf Apolinary.

W korpusie oficerów artylerji: Drozdowski Władysław, D'Erceville Edward, Gnoiński Michał Roch, Rarogowicz Stanisław Filip, Odzierzyński Roman Władysław, Dawidajtis Władysław, Hanke Karol January Stanisław, Kuliński Władysław.

Stopień podpułkownika majorom:

W korpusie oficerów piechoty: Sokołowski Kazimierz, Gebel Leopold, Smolkowski Franciszek, Piwnicek Zygmunt Marjan, Greifner Alfred, Gruszka Józef, Winiarski Władysław, Borkowski Bolesław Stanisław, Cieślak Stefan, Majewski Wiktor Adam, Kasza Władysław, Konkiewicz Alfred, Mikołajczyk Włodzimierz Józef, Czuryłło Stanisław, Matuszczak Franciszek Antoni, Englich Józef, Żabiński Władysław, Fronczek Władysław, Rataj Franciszek, Dworzak Stanisław, Gorgoń Henryk Kazimierz, Lenczewski Karol, Lipiński Stanisław Michał, Liro Władysław, Ruścień Wiktor, Dąbek Stanisław, Michniewicz Jan, Komunicki Karol Adalbert, Krajewski Alfred, Thomas Paweł, Łukowski Mieczysław, Duch Bronisław Bolesław, Chojnowski Stanisław, Michalski Stefan, Zajączkowski Zdzisław, Muzyka Władysław, Kocur Szymon, Kominkowski Kazimierz, Kobyłecki Józef, Pecka Józef, Frydrych Marjan Ludwik.

W korpusie oficerów kawalerji: Falewicz Tadeusz Antoni, Smoleński Józef, Filipowicz Juljan, Kwiatkowski Zdzisław, Tatar Jan, Rakowski Bronisław, Chmielewski Czesław, Godlewski Edward Józef, Kowalczewski Ignacy, Kunachowicz Andrzej, Michalski Leonard, Mastalarz Kazimierz Władysław, Jaroszewicz Tadeusz, Bokalski Karol Krzysztof, Koczwara Józef, Liszko Stefan Juljan, Stachlewski Bohdan Kazimierz, Tarnasiewicz-Heldut Edmund Józef, Klepacz Stanisław, Kosiarski Kazimierz, Zembrzuski Konrad, Kurnatowski Tadeusz, Miłkiewicz-Zótek Leon.

W korpusie oficerów artylerji: Dziubiński Bolesław, Rudowicz Edward, Szule Tadeusz, Korewo Marjan Kazimierz, Ludwig Włodzimierz, Kulczycki Jan, Stachowicz Wojciech, Czerny Edward, Alików Mikołaj, Adamczyk Zdzisław, Jakubowski Wiktor, Głabisz Kazimierz, Josiński Lucjan, Karaszewicz Mieczysław, Fischer Zygmunt Michał, Zimmer Edmund Albin, Mołodyński Franciszek Ksawery, Łopatkiewicz Karol, Gorczyński Roman Władysław, Gruiński Władysław, Gadomski Władysław Karol, Uthe Andrzej Juljusz, Godnar Tadeusz ś. p. Studencki Adam Karol.

Mianowania na stanowiska w korpusie generałów: gen. bryg. Dobrodzicki Jerzy dcą okręgu korpusu nr. 2, gen. bryg. Jarnuszkiewicz Czesław zastępcą dcy O. K. nr. 1.

Przeniesieni w stan spoczynku zostali z dniem 28 lutego 1930 w korpusie generałów: gen. bryg. Taczak Stanisław, gen. bryg. Jacynik Kazimierz.

Zarządzeniem ministra spraw wojskowych mianowany został w korpusie generałów gen. bryg. Frank Oswald, dca 10 dyw. piech., pomocnikiem dcy O. K. 3 do spraw uzupełnień.

Dziwne wycieczki Brianda pod adresem Polski.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Paryż, (PAT). Incydent między Briandem, a posłem Franklin Bouillonem, jaki miał miejsce w Izbie deputowanych w ubiegły poniedziałek, przedstawia się według oficjalnego sprawozdania, podanego w dzienniku urzędowym, jak następuje:

W zakończeniu swego długiego przemówienia Franklin Bouillon oświadczył: Musimy powiedzieć prawdę zarówno Niemcom, jak i Francji. Należy wyraźnie zaznaczyć, że zbliżenie francusko-niemieckie nie może być osiągnięte inaczej, jak na podstawie traktatu wersalskiego. Tym sposobem sparaliżujemy politykę niemiecką i dodamy otuchy naszym aljantom.

Książę Radziwiłł, jeden z przywódców koalicji rządowej w Polsce, pisze: „Jedyną rzeczą, która nas obchodzi, jest ochrona naszych granic. Otóż polityka, która bierze swą nazwę z Locarna, nie daje nam pod tym względem żadnej gwarancji". —

Na to min. spraw zagranicznych Briand odpowiedział: „Nie są to słowa rządu polskiego".

Franklin Bouillon powiedział: „Tak mówi jeden z przywódców grupy rządowej" — na co odparł minister spraw zagranicznych: „Jestem doskonale powiadomiony o zabiegach, czynionych przez niektóre czynniki w Polsce i nie jestem pewien, czy zabiegi te są korzystne dla utrzymania pokoju".

Franklin Bouillon: „To, co pan powiedział przed chwilą, panie ministrze, jest daleko poważniejsze, niż moje twierdzenie. Są to wyrażenia bardzo nieostrożne, nie winszuję ich panu. Zobaczy pan, jaki oddźwięk one wywołają w Polsce. Lepiejby pan uczynił, gdyby mi nie przerywał".

Na to min. spraw zagranicznych: „Cieszę się owszem z tego, co powiedziałem. Dla mnie wchodzi w rachubę jedynie rząd polski. Przyłączył się on do dzieła, dokonanego w Locarno. Lecz w Polsce i niestety we wszystkich krajach są szowiniści. (Oklaski na lewicy i na skrajnej lewicy)."

Briand w obronie swej polityki zagranicznej.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Paryż, 27 grudnia. (Hl). Na popołudniowem posiedzeniu Izby deputowanych odbytem w drugi dzień Bożego Narodzenia wygłosił minister spraw zagranicznych Briand obszerną mowę, która w przeważającej części była polemiką na wywody dep. Franclina Bulion.

Briand oświadczył, że polityka jego jest organizowaniem pokoju świata. Mówiąc parlamentarnie — oświadczył Briand — ażeby politykę tę zmienić musi usunąć się człowieka, który politykę tę uprawia.

Tymczasem deputowani ze skrajnej prawicy głosowali za votum ufności dla gabinetu Tardieu, w którym on, t. j. Briand zajmuje stanowisko ministra spraw zagranicznych.

Najcięższem zarzutem jaki mu przeciwnicy stawiają jest zarzut, że prowadzi politykę rezygnacji jednakże przeciwnicy moi — oświadcza Briand — przypisują mi różne rezygnacje, na które zgodzili się inni ministrowie.

Nie jestem za to odpowiedzialny, iż niedopuszczono do wydania winowajców wojennych i nie odpowiadam za zmiany, jakie poczyniono w militarnych klauzulach traktatu wersalskiego.

Specjalnie obszerny ustęp przemówienia poświęcił Briand stosunkowi Francji do Polski.

Przeciwnicy moi — oświadcza Briand — zapytywali mnie co uczyniłem z Polski. Aż do ostatniej chwili walczyłem o bezpieczeństwo Polski i powtarzam swoje twierdzenie, iż uroczyste oświadczenie rządu niemieckiego, że nie będzie dążył do zmiany granic wschodnich środkami wojennymi jest sukcesem (burzliwe oklaski na ławach środka i lewicy). Powiedziano, że Locarno nie jest ideą francuską lecz niemiecką. Tak w rzeczywistości nie jest. Pierwsze ziarno pod traktat lokarneński ułożyłem w r. 1922 na konferencji w Cannes. — Lecz dopiero w kilka lat później zamiary moje mogłem zrealizować.

W pierwszych latach po traktacie wersalskim polityka Francji wobec Niemiec była polityką zwycięzcy. Oblicze, jakie Francja ukazywała Niemcom, było obliczem przeciwnika, który wygrał największą wojnę w dziejach świata. Polityka taka tworzyła jednak w Niemczech coraz to większą nienawiść. Dopiero plan Davesa i traktat lokarneński zapoczątkowały zbliżenie.

Polska, Czechy i Jugosławja podpisały traktat lokarneński i traktat reparacyjny w Londynie. Polski minister spraw zagranicznych oświadczył wyraźnie, iż Polska nigdy nie będzie robić trudności na drodze do zbliżenia między Niemcami a Francją, ale przeciwnie przez tego rodzaju umowę jak traktat lokarneński, bezpieczeństwo Polski zostało wzmocnione. Podobnie czesko-słowacki minister spraw zagranicznych Benesz oświadczył, że tego rodzaju traktat przyczyni się do wzmocnienia bezpieczeństwa państwa czesko-słowackiego.

Następnie Briand przypomina, że jego to zasługą jest usunięcie wielkich trudności, jakie wyłoniły się po plebiscycie na G. Śląsku. Uregulowanie sprawy G. Śląska jest przyczyną, że niema z powinnością jednego Polaka, któryby nie uznawał wielkiej zasługi, jaką Francja w tej sprawie oddała Polsce.

Jest rzeczą niegodną, oświadcza Briand, ustawicznie szerzyć zaniepokojenie w państwie z nami sprzymierzonem i wysuwać twierdzenie, jakoby rokując z Niemcami, mieliśmy na oku tylko nasze egoistyczne cele i poświęcali interesy naszego polskiego sprzymierzeńca.

Następnie Briand zajął się obszernie krytyką, jaka ujawniła się w pismach francuskich z powodu wizyty francuskich katolickich deputowanych w Berlinie. Jest prawdą — oświadczył Briand — iż jeden z posłów, pewien prałat, wygłosił przemówienie, w którem dał wyraz ubolewania z powodu niemieckiej granicy wschodniej. Ale wszakże zarówno Francja, jak i Niemcy przyrzekły, że o wszystkich swoich troskach mówić będą w sposób otwarty.

Następnie Briand przypomina, iż w sprawie mniejszościowej przeciwstawił się w Genewie usiłowaniom niemieckim, zmierzającym do tego, aby sprawy mniejszościowe użyć jako środka przeciwko suwerenności niektórych państw.

Dopiero wystąpienie Brianda spowodowało zmianę taktyki Niemiec w sprawie mniejszościowej, co przyczyniło się do odprężenia stosunków w polityce międzynarodowej.

Następnie Briand w bardzo patetycznych słowach oświadczył, iż pozostanie wierny swojej dotychczasowej polityce międzynarodowego porozumienia.

Pertinax ostro krytykuje przemówienie Brianda.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Paryż, 27 grudnia, (Lk). Petrinax poddaje „Echo de Paris" wczorajszą mowę Brianda w sprawie polityki zagranicznej ostrej krytyce, oświadczając m. in., że minister spraw zagranicznych zapomocą potoku słów chciał zatuszować wszystkie popełnione błędy.

Jego usprawiedliwienie traktatu lokarneńskiego nie może nikomu trafić do przekonania. Należy przedewszystkiem zawsze podkreślić, że myśl ta pochodzi od dra Stresemanna i lorda d'Abernoona. Jeżeli p. Briand twierdzi, że Niemcy wzięli na siebie formalne zobowiązanie, nienaruszenia przemocą granic Polski i Czechosłowacji, to o wartości tego obowiązania świadczy najlepiej fakt, iż Polska jeszcze podczas rokowań genewskich usiłowała za wszelką cenę uzyskać od Niemców wschodnie Locarno.

Pozatem Niemcy bezustannie powtarzają, że ostatecznie zrezygnowali z Alzacji-Lotaryngji, lecz rezygnacji tej nie mogą rozszerzyć również co do obszarów, ustąpionych Polsce.

Jeżeli Briand dalej twierdzi, iż traktat locarneński zapobiegł niemiecko-rosyjskiemu zbliżeniu, to zapomina on przytem o traktacie berlińskim z roku 1926.

Wedle zdania Brianda, kwestja ewakuacji Nadrenji uregulowana jest traktatem wersalskim oraz oświadczeniem Clemenceau z roku 1919. Bardzo dziwnem jest, że w izbie nie znalazł się nikt, któryby stwierdził, iż oświadczenie Clemenceau również wedle poglądów amerykańskich pod względem prawniczym jest bezwartościowe. Taksamo twierdzenie, jakoby plan Younga był niemożliwy do zrewidowania, jest nietrafne, wystarczy bowiem tylko przeczytać kilka ustępów sprawozdania rzeczoznawców, aby zdać sobie sprawę, że rewizja prawdopodobnie już wkrótce okaże się konieczną.

Pertinax kończy swoją krytykę, zauważając, że będzie wprawdzie trudnem, naprawić już popełnione błędy, lecz na przyszłość Briand powinien się starać, aby swoje konto nie obciążył jeszcze bardziej.

Haga da możliwość do ocalenia tylko szczątków, lecz na konferencji londyńskiej od premjera oczekujemy, iż naprawi on zasadniczo naszą sytuację zagraniczną.

Wystąpienie Brianda rozczarowało nawet jego wielbicieli.

Paryż. (PAT). Debata budżetowa ministerstwa spraw zagranicznych zbliża się ku końcowi.

Liczba mówców, zapisanych do głosu, jest już prawie wyczerpana. Oczekiwane z niecierpliwością wystąpienie Brainda rozczarowało wielu jego wielbicieli.

Wczoraj powtórzył Braind mniej więcej to samo, co mówił przed kilku dniami w senacie, jednak bez zwykłego mu animuszu, widać było, iż napaści mówców, którzy zabierali głos w tych dniach w dyskusji budżetowej, mocno go zniechęciły.

W przemówieniu swojem Briand trzymał się zdala od konkretnych faktów w rodzaju tych, na których oparte było rzeczowe przemówienie posła Franklina Boullona, wychwalał ponownie układy locarneńskie, oświadczając, że powstały one w październiku 1925 r. z projektu paktu francusko-angielskiego, naszkicowanego jego staraniem już w grudniu 1921 r., oraz w styczniu 1922 roku na konferencji w Cannes.

Jak przedstawia prof. Pinon zajście z ks. Ulitzką?

Paryż. (PAT). Wobec poruszenia, jakie wywołała ostatnia konferencja delegacji katolików francuskich z przedstawicielami niemieckiego centrum, korespondent P. A. T. zwrócił się do jednego z uczestników wycieczki, prof. Rene Pinon'a, który udzielił mu następujących wyjaśnień o charakterze konferencji, a w szczególności o incydencie z ks. Ulitzką.

Konferencja ta nie była pierwszą. Od kilku lat grupa katolików francuskich spotyka się co roku z odpowiednią grupą niemiecką. Celem tych spotkań jest ustalenie coraz ściślejszych stosunków osobistych, aby tą drogą rozwiązać nieporozumienia i usunąć między obu narodami podejrzenia, jakie zrodziły się w toku wypadków ostatniej wojny.

Program mających się toczyć rozmów ustalany jest zgóry w głównych swych zarysach. W tym roku dwaj referenci, wyznaczeni z obu stron, powinni byli przedstawić to, co obywatele francuscy zarzucają Niemcom i odwrotnie.

Niema więc czego się dziwić, że jeden z referentów, pos. Ulitzka, zarzucił m. in. Francji, że staje w obronie interesów Polski i nie dopuszcza możliwości jakiejkolwiek zmiany granic polsko-niemieckich. Lecz gdy delegacja niemiecka wyraziła żądanie, by wymieniona kwestja granic dyskutowana była na następnem posiedzeniu, delegacja francuska zebrała się na naradę i przedstawiła na piśmie deklarację.

Według brzmienia tej deklaracji, Francuzi odmówili wogóle dyskutowania wszelkich kwestyj politycznych, interesujących poszczególne rządy, albo Ligę Narodów, a tembardziej spraw, obchodzących państwo trzecie, nie reprezentowane na konferencji.

Stanowisko, zajęte w tej kwestji przez delegację francuską, wywołało wielkie zamieszanie w kołach delegacji niemieckiej. Zebrała się ona na prywatną naradę i po dość burzliwych naradach oświadczyła, że przyjmuje punkt widzenia delegacji francuskiej.

Wyjaśnienia te — oświadczył w zakończeniu prof. Pinon — powinny wystarczyć dla sprostowania pewnych błędnych informacyj, które wkradły się do sprawozdań prasowych i do odparcia zarzutów, uczynionych w prasie nacjonalistycznej, jakoby delegacja francuska biernie zniosła ofensywę pos. Ulitzki.

Ks. Seipel spotka się z b. ces. Zytą?

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Wiedeń, 27 grudnia. (S) „Neue Freie Presse" donosi, że ks. dr. Seipel, który bawi obecnie w Luksemburgu na tournee odczytowem, spotkać się ma z b. cesarzową Zytą.

Przyjechała ona do Luksemburgu w odwiedziny do tamtejszego domu panującego.

—0—

Szczegóły spisku w Chorwacji.

Wiedeń. (PAT). Dzienniki wiedeńskie donoszą z Białogrodu, „Wreme" podaje bliższe szczegóły o organizacji spiskowej b. członków partji Radicza.

Spiskowcy zorganizowani byli według systemu czwórek na wzór trójek i piątek rewolucyjnej organizacji macedońskiej. Pośrednikami między poszczególnemi grupami byli kandydaci adwokaccy Hadzija i Berrardic.

Część członków organizacji miała wykonać zamachy na gmachy publiczne, aby w ten sposób zadokumentować niezadowolenie Chorwatów z istniejących stosunków, inni zaś zamachy na osoby, zwłaszcza na zagrzebskiego komendanta placu i komendanta dywizji w Zagrzebiu, tudzież na przewodniczącego „Sokoła" chorwackiego, który wziął udział w podróży delegacji hołdowniczej do Belgradu.

Jedna z czwórek obserwowała przez dłuższy czas obu generałów, nie miała jednak sposobności do wykonania zamachu.

Inicjatywa do założenia tej organizacji wyszła z zagranicy, a mianowicie od chorwackich emigrantów i b. posłów stronnictwa dra Kosutica i

dra Krujeivca, jakoteż redaktora zawieszonego organu federalistów chorwackich „Hrvatu" Cislara. „Politika" donosi, że spiskowcy otrzymywali wsparcia pieniężne z zagranicy za **pośrednictwem dra Krujevica.**

Pieniądze te otrzymywał **dr Macek** i kazał je rozdzielać za **pośrednictwem b. posła prof. Jellasica i spensjonowanego płk. Begica** między grupy spiskowców. Policja wiedziała odrazu o **istnieniu tej niebezpiecznej organizacji terorystycznej.** Podczas gdy jedna grupa składała się z **członków b. stronnictwa Frankistów,** drugą grupę stanowili członkowie b. **stronnictwa Radicza.** Policja obserwowała **szczególnie członków b. stronnictwa Radicza,** a zwłaszcza studenta **Hadzija.** Aresztowano go w chwili, kiedy odbierał bomby od urzędnika gminnego **Stefanecha.**

Obaj zostali aresztowani i przyznali, że bomby przeznaczone były do **wysadzenia w powietrze toru kolejowego między Belgradem a Zagrzebiem** i to w czasie, kiedy miała jechać delegacja chorwacka do Belgradu. Obaj aresztowani wymienili także **nazwiska reszty członków organizacji.**

Na podstawie ich zeznań aresztowany został b. prezydent stronnictwa Radicza **dr Macek.** Policja **skonfiskowała 5 bomb.** Bomby te jednak nie posiadają zbyt **wielkiej siły wybuchowej,** nacają się tylko do celów **demonstracyjnych.**

Kilku aresztowanych przyznało, że rzucili **bombę na promenadzie** zagrzebskiej. Bomba ta jednak była zbyt słaba, że nawet nie można było słyszeć detonacji.

—0—

Szczegóły zamachu na prezydenta Argentyny.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Londyn, 27 grudnia (Lk). Z Buenos Aires donoszą dodatkowo **w sprawie zamachu na argentyńskiego prezydenta Irigoyena:**

Zamachowiec jest **z pochodzenia Włochem** i nazywa się **Marinelli.** Oddał on w kierunku prezydenta **3 strzały z rewolweru.**

Pierwszy strzał zranił **ciężko jednego z tajnych policjantów,** znajdujących się w otoczeniu prezydenta, zaś drugi śmiertelnie **ugodził szofera osobistego prezydenta.** Trzecia kula chybiła prezydenta tylko **o kilka centymetrów.**

Nim **Marinelli** mógł oddać czwarty strzał, został on przez policjanta zastrzelony. — Prezydent Irigoyen po zamachu uległ **silnemu wstrząsu nerwów.**

—0—

Szlakiem katastrof.

Śmiertelne pokłosie świąteczne.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Londyn, 27 grudnia. (hk). Podczas ubiegłych świąt w **wypadkach ulicznych w Londynie zginęło 17 osób.**

Masowe zatrucie na zabawie.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Wrocław, 27 grudnia. (Lk). Podczas zabawy gwiazdkowej robotniczego Związku teatralnego „Deutschland" (grupa lokalna „Wrocław") szereg uczestników **zachorowało nagle na zatrucie wewnętrzne. 26 osób musiano przewieść do szpitala,** lecz życiu ich nie grozi żadne niebezpieczeństwo. Stwierdzono zatrucie dwutlenkiem węgla.

Okręty toną.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Ateny, 27 grudnia. (Lk). Na morzu Marmarytyjskiem **zderzył się grecki parowiec „Chrysis" z bułgarskim parowcem „Warna".** „Chrysis" został tak ciężko uszkodzony, że niebawem **utonął i z nim cała załoga, licząca 24 osób, oraz trzech pasażerów greckich,** znajdujących się na pokładzie.

Londyn, 27 grudnia (Lk). Burza, jaka szalała pierwszej nocy świąt Bożego Narodzenia **nad Anglją** i północnem wybrzeżem **kontynentu spowodowała** m. in. również zatonięcie **norweskiego parowca „Salun",** znajdującego się w **drodze do Hiszpanji.**

Załoga w liczbie **24 znalazła śmierć w falach oceanu.**

Śmierć 11 pasażerów w katastrofie autobusowej.

Ateny, 27 grudnia. (Lk). W miejscowości Xanti **zderzył się samochód ciężarowy z samochodem osobowym.** Katastrofa ta pociągnęła za sobą **11 ofiar śmiertelnych. 7 osób odniosło rany.**

Kronika warszawska.

WYSTAWA KRAJOWA ŻYDOWSKICH SZKÓŁ ŚWIECKICH zjednoczenia szkół żydowskich odbędzie się w Warszawie od 28 bm. w lokalu żydowskiej szkoły świeckiej przy ul. Krochmalnej 36.

(J) SERJA DUŻYCH KRADZIEŻY. W piątek dnia 27 b. m. zanotowano w Warszawie cały szereg kradzieży. Z ważniejszych wymienić należy kradzież dokonaną przez podkop do składu futer Mendelbauma. Marszałkowska 88, udzie nie wykryci dotychczas złodzieje skradli cały szereg czapek futrzanych i torebek wartości około 20.000 zł. Również przez podkop dostali się złodzieje do składu Sławatycza Lejbusia Grossvatera, skąd zrabowali rozych towarów na sumę 5.000 zł. Przy ul. Czerniakowskiej l. 32 złodzieje przy pomocy wytrychu dostali się do restauracji Gustawa Frommera, skąd skradli większą ilość likieru i bielizny stołowej na sumę około 5.000 zł. Wreszcie z mieszkania Lautersteina przy ul. Grzybowskiej złodzieje zrabowali całą masę różnych przedmiotów na łączną sumę około 6.120 zł.

Kronika łódzka.

(W) ANONIMOWE POGRÓŻKI. Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej radny Lichtenstein (Bund) m. in. wygłosił przemówienie na temat wysokości czynszu komornego w domach na Polesiu Konstantynowskiem. Między innemi radny Lichtenstein stwierdził, że niektórzy właściciele domów bezlitośnie zdzierają skórę z lokatorów, a pozatem skrupulatnie ukrywają źródła swoich dochodów. Obecnie, jak donosi jedna z ajencyj reporterskich, radny Lichtenstein w związku z tem przemówieniem otrzymać miał rzekomo anonimowy list, w którym autor grozi mu, że gdyby raz jeszcze odważył się zabrać głos w podobnej sprawie i poddawać krytyce właścicieli nieruchomości, wówczas zginie gwałtowną śmiercią. List ten wywołał zrozumiałą sensację.

Dyktatura p. Schachta
obejmuje także politykę zagraniczną.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 27 grudnia. (*Il*). Dyktatura prezydenta Banku Rzeszy p. **Schachta,** jak się obecnie okazuje, dosięga nietylko **dziedziny skarbowej,** ale także **polityki zagranicznej.**

W tutejszych kołach politycznych uważają za pewnik, iż **na czele delegacji niemieckiej na konferencję haską nie stanie,** jak to pierwotnie było zamierzone, **kanclerz Rzeszy p. Müller.**

Po usunięciu socjalistycznego ministra skarbu p. **Hilferdinga** i obsadzeniu tej teki przez **członka niemieckiej partji ludowej p. Moldenhauera,** postulaty **Schachta** idą obecnie w tym kierunku, ażeby **socjalistów** usunąć **zupełnie od wpływu na rokowania reparacyjne.**

W skład delegacji niemieckiej na drugą konferencję haską wszedł obok p. **Schachta minister spraw zagranicznych Rzeszy p. Curtius** i minister skarbu **Moldenhauer,** obaj członkowie niemieckiej **partji ludowej,** ponadto ewentualnie minister terenów **okupowanych p. Wirth.**

Oficjalnym kierownikiem delegacji byłby **oczywiście min. Curtius,** dla znających jednak sytuację jest rzeczą jasną, że **rozstrzygający wpływ na taktykę delegacji** niemieckiej **wywarłby prezydent Banku Rzeszy.**

Wobec takiego stanu rzeczy **żaden ze socjalistycznych ministrów** nie chce do delegacji należeć. Tego jednak p. **Schacht** domaga się, **wysuwając kandydaturę** nowego ministra spraw gospodarczych **socjalisty Schmidta.**

Delegacja niemiecka wyjedzie z Berlina 2 stycznia, albowiem oficjalne otwarcie konferencji nastąpi już 3 stycznia 1930.

—0—

Skandal dyplomatyczny w Moskwie
Ambasador francuski, obrażony przez Litwinowa, opuszcza swe stanowisko.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Moskwa, 27 grudnia. **Ambasador francuski Herbette** wręczył **Litwinowowi** notę w **imieniu rządu rumuńskiego,** w której ten zgłasza **akces Rumunji,** jako sygnatarjuszki paktu Kelloga **do noty Stimpsona,** wręczonej w swoim czasie rządowi moskiewskiemu z wezwaniem do pokojowego załatwienia sporu rosyjsko-chińskiego, a to w myśl postanowień paktu Kelloga.

Wówczas rząd moskiewski noty Stimpsona **do wiadomości nie przyjął,** powołując się na to, że Stany Zjednoczone do tej pory oficjalnie rządu sowieckiego nie uznały.

Gdy więc teraz Herbette przedstawił Litwinowowi notę rządu rumuńskiego z aczesem do noty Stimpsona, **Litwinow w tonie wysoce podrażnionym odmówił przyjęcia tej noty** do wiadomości, motywując to tem, że notę Stimpsona już raz rząd sowiecki odrzucił, z Rumunją zaś nie utrzymuje żadnych stosunków, więc także not rządu rumuńskiego do wiadomości przyjmować nie będzie. Nadto Litwinow oświadczył, że uważa wystąpienie mocarstw z wezwaniem do pokojowego załatwienia sporu chińsko-rosyjskiego **za akt nieprzyjazny wobec Sowietów,** stanowi on bowiem mieszanie się do ich spraw wewnętrznych.

Kiedy Herbette mimo tego oświadczenia Litwinowa **chciał notę rumuńską odczytać, Litwinow demonstracyjnie opuścił gabinet.** Kiedy zaś Herbette odchodząc, chciał niedoczytaną notę zostawić przynajmniej **na stole Litwinowa,** ten także i na to **nie pozwolił.**

Następstwa afrontu.

Moskwa, 27 grudnia. (Id) Wobec faktu, że komisarz dla spraw zagranicznych **Litwinow odmówił przyjęcia noty rumuńskiej, doręczonej mu za pośrednictwem francuskiego ambasadora Herbette** jako doyen korpusu dyplomatycznego w Moskwie, **wynikł zatarg dyplomatyczny o charakterze skandalu.**

Wedle pogłosek, które obiegają, p. **Herbette opuści Moskwę w celu złożenia swemu rządowi szczegółowego sprawozdania, poczem na stanowisko swoje już nie wróci.** P. Herbette złożył już godność doyen korpusu dyplomatycznego do rąk ambasadora Tanaka i **zerwał stosunki osobiste** z Litwinowem.

Rosyjskie napaści prasowe na Rumunję.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Moskwa, 27 grudnia (*Hr*). **Prasa sowiecka** rozpoczęła **gwałtowną kampanję przeciw Rumunji** z powodu przyłączenia się **do noty trzech mocarstw w sprawie wypadków w Mandżurji.**

„Prawda" pisze, że próba **zagarnięcia przez Chiny kolei wschodnio-chińskiej** przypomina **rozbójnicze zagarnięcie w roku 1918 Besarabji przez Rumunję.**

Z tego powodu Rumunja z pośród **wszystkich państw, sąsiadujących z Rosją sowiecką,** ma najmniej **prawa występowania z interwencją z powodu wypadków w Mandżurji.**

—0—

Wielki pożar w Kuźnicach.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Zakopane, 27 grudnia. (Ts) W nocy z 24 na 25 bm. wybuchł pożar w jednym z budynków **Zakładów kórnickich,** mieszczącym drukarnię i kancelarję Zakładu. Zaalarmowana straż pożarna z Zakopanego przybyła z motopompą i po kilkugodzinnej uciążliwej pracy z żywiołem **zdołała ogień zlokalizować. Spłonął dach i poddasze wraz z częściowem urządzeniem budynku,** który składał się z 16-tu ubikacyj.

Przyczyną pożaru było **niedomknięcie drzwiczek od piecyka żelaznego w łazience,** z którego to piecyka wypadł żarzący się węgiel. Przy ratowaniu urządzenia wewnętrznego strażacy posługiwali się maskami gazowemi, bez pomocy których niemożliwe byłoby znajdowanie się w ubikacjach, przepełnionych gryzącym dymem.

Nowy ślad „upiora z Düsseldorfu"
Wiersz, który zdradził osobistość mordercy. — Sensacyjne zeznania, złożone policji austrjackiej.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Wiedeń, 27 grudnia (*Rg*). **Pewna mieszkanka** miejscowości **Sollenau** koło Wiener Neustadt złożyła miejscowej żandarmerji **sensacyjne zeznania,** które w razie sprawdzenia się **mogą naprowadzić na prawdziwy ślad „upiora z Duesseldorfu".**

Mianowicie dzienniki ogłosiły niedawno **wiersz wojenny,** który nieznany morderca **z Duesseldorfu przepisał,** a którego egzemplarz znajduje się w rękach **niemieckiej policji kryminalnej.**

Pewna kobieta, zamieszkała w Sollenau, **odczytała obecnie w dziennikach ten wiersz i przypomniała sobie,** że w czasie wojny **otrzymała ten sam wiersz od pewnego robotnika,** z którym łączyła ją **bliższa znajomość,** a który pracował w fabryce **materjałów wybuchowych w Bluman.** Kobieta znalazła rzeczywiście ten **wiersz wśród swoich starych listów** i zaniosła go do **żandarmerji, która natychmiast rozpoczęła dochodzenia.**

Po żmudnych poszukiwaniach w spisach robotników **fabryki w Bluman,** po szczegółowej rewizji ksiąg i przesłuchaniu starych urzędników okazało się, że **dotyczący robotnik nazywa się Kowalsky,** miejscem jego **zamieszkania był Duesseldorf,** a w czasie wojny został przydzielony do pełnienia służby **w fabryce w Blumau w charakterze werkmistrza.**

Po przewrocie wrócił **do Duesseldorfu.**

Władze bezpieczeństwa w Duesseldorfie zostały **natychmiast zawiadomione** o tym fakcie, okazało się jednak, że **Kowalsky dawno już z Duesseldorfu wyjechał i obecne jego miejsce zamieszkania jest nieznane.** Władze policyjne **rozesłały za nim listy gończe od władz policyjnych w całym świecie.**

Porównanie charakteru pisma w listach, **znajdujących się w posiadaniu kobiety** w Sollenau z pismem listów masowego mordercy, posiadanych przez władze **niemieckie, miało wykazać ponad wszelką wątpliwość,** że wszystkie pochodzą **z jednej i tej samej ręki.**

Badanie papieru, na którym nieznany **morderca pisał swoje listy** ostatnio w Duesseldorfie wykazało, że **nie jest to papier pochodzenia rotacyjnego,** lecz t. zw. **„papier nitrowy",** używany w przemyśle materjałów wybuchowych **do celów doświadczalnych.**

Wszystkie te wiadomości dotychczas **nie zostały potwierdzone,** ani **przez władze policyjne** w Wiedniu, ani przez **władze niemieckie w Duesseldorfie.** Prawdopodobnie jutro dopiero zostanie **wydany w tej sprawie oficjalny komunikat.**

—0—

Wielka afera prohibicyjna w Chicago.
Tysiąc osób aresztowano wśród przemysłowców, polityków i urzędników.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Chicago, 27 grudnia. (hk). Władze prohibicyjne wydały rozkaz **aresztowania przeszło tysiąca osób za świata przemysłowego, politycznego, oraz kilkunastu urzędników prohibicyjnych.** Wszyscy aresztowani stoją pod zarzutem **puszczania na sprzedaż alkoholu, przeznaczonego dla celów przemysłowych. Wartość tego alkoholu przekracza sumę 50 miljonów dolarów.**

Masowe zatrucie alkoholem w Nowym Jorku.

Nowy Jork, 27 grudnia. (hk). Z różnych miast amerykańskich donoszą o licznych wypadkach **zatrucia alkoholem podczas ubiegłych świąt.** Podczas gdy w roku ubiegłym zanotowano w Nowym Jorku 59 wypadków zatrucia alkoholem, w czasie ubiegłych świąt doprowadzono do szpitali nowojorskich **sto osób, z których 3 zmarły.**

Hoover zapowiada zaostrzenie prohibicji.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Nowy Jork, 27 grudnia (Lk). Walka między zwolennikami i przeciwnikami prohibicji zaostrzyła się obecnie **przez niespodziewany atak senatora Borah na ospałość władz.**

Prezydent Hoover **zaprosił senatora na dłuższą konferencję,** w wyniku której **ogłosił zamiar zaostrzenia w przyszłym roku ustaw prohibicyjnych.**

Żelazną pięścią, tak oświadczył prezydent, będę się starał usunąć niedomagania ustawy.

M. in. planowane jest ujednostajnienie **straży pogranicznych,** ograniczenie liczby portów wjazdowych **dla okrętów,** przybywających z Kanady i dalsza rozbudowa policji prohibicyjnej. Rząd zażąda na ten cel zwiększonych kredytów.

Sędziowie członkami bandy zawodowych morderców.

Nowy Jork, 27 grudnia. (hk) W Nowym Jorku wpadła policja **na trop zorganizowanej bandy zawodowych morderców, do której należało nawet kilka osób ze stanu sędziowskiego(!)** Organizacja ta ma na sumieniu ostatnie liczne **zamachy klubowe** w Chicago i w Nowym Jorku.

Szczegóły skandalicznej afery.

Nowy Jork, 27 grudnia. (*Lk*). W sprawie wytropienia przez policję nowojorską niebezpiecznej szajki bandytów, wychodzą obecnie na jaw następujące **szczegóły:**

W Nowym Jorku istnieje związek demokratyczny t. zw. **„Bronx-Klub",** do którego należy, jak się obecnie okazało, **820 członków, składających się przeważnie z karanych kilkakrotnie zbrodniarzy.** Prezydentem klubu jest włoskiego pochodzenia handlarz owoców **Terranova,** który już 7 krotnie był karany za różne przestępstwa, zaś protektorem klubu jest sędzia nowojorski **Vitale.**

Jak swego czasu już doniesiono, w dniu 9 grudnia do willi, gdzie odbywał się właśnie bankiet „Bronx-Klubu", **wtargnęło 7 bandytów i pod groźbą rewolwerów odebrali gościom gotówkę i klejnoty.** Jak obecnie dochodzenia wykazały, **napad ten był tylko upozorowany,** gdyż w kilka godzin później wszyscy goście otrzymali z powrotem swoją własność, natomiast jednemu z nich, który rościł do Vitale pretensje o zapłacenie **5 tysięcy dolarów tytułem nagrody za zamordowanie dwóch bandytów-wspólników w Chicago, zginął bezpowrotnie dokument, zawierający pisemną umowę,** zawartą **między sędzią Vitale i najętym mordercą.**

Prezes klubu **Terranova** jest równocześnie członkiem rozgałęzionej we Włoszech **szajki bandyckiej** pod imieniem **„Unione Siciliano nazionale".**

Ze zrozumiałych względów władze starają się udzielać **jak najmniej wiadomości** rewelacyjnych, a nadto nader znamienny jest fakt, że tak prezes, jak i protektor klubu „Bronx" **znajdują się jeszcze na wolnej stopie.**

—0—

Co było przyczyną pożaru w Białym Domu.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Nowy Jork, 27 grudnia (Lk). Jak donoszą z Waszyngtonu, **naczelnik straży pożarnej,** Watkon, stwierdził, że **przyczyną wielkiego pożaru w Białym Domu** była **nieszczelność rury pieca,** znajdującego się **w biurze sekretarza prezydenta Hoovera.**

Kronika zakopiańska.

(Ts). WYSTĘPY ZNAKOMITYCH ARTYSTÓW PP. MALICKIEJ I WĘGIERKI podczas świąt w sztuce: „Świt, dzień i noc" cieszyły się wielkiem powodzeniem. W dniach 28 i 29 b. m. w sali „Morskiego Oka" odegraną zostanie sztuka „Tylo" z udziałem Malickiej, Węgierki i Sawana, która budzi również wielkie zainteresowanie w Zakopanem.

Kronika śląska.

(H) POGRZEB 5-CIU OFIAR KATASTROFY GÓRNICZEJ, jaka zdarzyła się na kopalni „Juljusz" odbył się wczoraj popołudniu przy olbrzymim udziale publiczności, zwłaszcza robotników.

(H) REPERTUAR TEATRU POLSKIEGO W KATOWICACH. W sobotę o godz. 15.30 „Za siedmioma górami", o godz. 19.30: „Boże Narodzenie", w niedzielę o g. 12.30: „Boże Narodzenie", pom.: „Proces Mary Dugan", ogodz 19.30: „Legenda Bałtyku".

Kronika telegraficzna.

(J) ODZNACZENIA SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI. Jak donosi „Monitor Polski", srebrne krzyże zasługi otrzymali: Juljan Bach, Bronisław Gause, Stanisław Latosz, Henryk Małkowski, Stefanja Marzyńska, Stanisław Ossulja-Bochowski, Antonina Uziębłina, Stanisław Wallas, Tadeusz Mazurkiewicz, Czesław Świrski, Stanisław Żukow i Henryk Turski.

(C) ZAGADKOWA ŚMIERĆ KADETA. W Olesku rozegrała się w pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia ponura tragedja, popełniona w zagadkowych okolicznościach. Ofiarą jej padł wychowanek szkoły kadeckiej we Lwowie Zbigniew Sołowiecki, którego zwłoki znaleziono na polu. Pewne okoliczności przemawiają za tem, że Sołowiecki popełnił samobójstwo. O wypadku zawiadomiono władze wojskowe.

(PAT) ARESZTOWANIE POLKI W WIEDNIU. Onegdaj aresztowała policja zamieszkałą w jednym z pensjonatów wiedeńskich Irenę Chrzanowską z Tarnowa pod zarzutem kradzieży biżuterji wartości 35.700 szyl. na szkodę zamieszkałej w tymże samym pensjonacie pewnej pani.

(hk) NAPAD RABUNKOWY NA URZĄD POCZTOWY. Krótko po zamknięciu urzędowania w agencji pocztowej w miejscowości Gundeldorf w Niemczech, w chwili gdy kierowniczka urzędu przeprowadzała zamknięcie rachunku dziennego, przybył do okienka nieznany mężczyzna, pozorując spóźnionego klienta. Gdy urzędniczka otwarła okienko, nieznajomy [illegible] jej oczy pieprzem, zrabował całą gotówkę w wysokości 3 tysięcy marek i zbiegł.

Składki nadesłane do Administr.:

Na „Burse im. ks. Kurnowicza": K. Z. zł. 5'—.
Dla „M. J.": M. R. zł. 5'—.
Dla „Ciężko chorej": M. R. zł. 3'—.
Dla „Wdowy w nędzy": M. L. zł. 3'—.
Dla „Ratunek": N. R. zł. 3'—.
Dla „Niezdolnej do pracy": M. R. zł. 3'—.
Dla „Wdowy z 7-giem dzieci": M. R. zł. 5'—
Dla „Wdowy z 4-giem dzieci". M. R. 4'—.
Na „Schronisko im. ks. Lubomirskiego": Anastazy Froncz, Kraków zł. 25'—.
Na „Burse im. ks. Kurnowicza": Anastazy Froncz, Kraków zł. 25'—.
Na „Obiady dla uczniów S. Samueli": Anastazy Froncz Kraków zł. 25'—.
Dla „Bez opieki": Anastazy Froncz, Kraków zł. 10'—.
Dla „Wdowy z 4-giem dzieci", Anastazy Froncz, Kraków zł. 10'—.
Dla „Staruszki": Anastazy Froncz, Kraków zł. 5'—
Na „Polski ołtarz św. Antoniego w Nazarecie": Stefan Stokowy, Katowice zł. 3'30.
Dla „Wdowy w nędzy": N. N. Kalisz zł. 5'—.
Dla „Ratunek": Zając Józef, Przemyśl zł. 10.—.
Dla „Niezdolnej do pracy": H. Terlecka. Siersza zł. 3.
Na „Polskie sieroty we Francji": H. Terlecka, Siersza zł. 2'—.
Na „Obiady dla uczniów S. Samueli": M. S. zł. 3'—.

PISTOLET

straszak Nr. 6 zagranicznej roboty, naboje metalowe kal. 6 mm., huk ogromny, obrona od złodziei mieszkań, letnisk, wozów, rowerów, samochodów, odstrasza wrony i złodziei od ogrodów owocowych i t. p. Wysyłamy pocztą bez pozwolenia. Cena z przesyłką zł. 12.—. Setka nabojów 3 zł., futerał 2.50 zł., oliwa 1 zł. Wybór jak przed wojną pistoletów Savage, Colt. Webley, Mauser, Lignose, Browning i inne. 9019k

PRZYBORY DO RYBOŁOWSTWA
Wyciąć i zachować!
Składnica broni, amunicji i przyborów techn.
T. FALFOWSKI
WARSZAWA, UL. EMILJI PLATER. Nr. 20 525.

BUDOWNICZY

architektury wewnętrznej, samodzielny w szkicach i szczegółach, doskonały w klasycznych rodzajach stylowych, obywatel polski, znajomością języka polskiego i niemieckiego, do Wielkopolski (okręg Noteci) od zaraz poszukiwany

Oferty z życiorysem, odpisami świadectw, podaniem pensji i fotografją do Fabryki mebli artystycznych Fr. Hege, Bydgoszcz. 7899k

Biuro przesyłek do ROSJI

Spółka z ogr. odp.
Warszawa, Senatorska 29, tel. 277-42.
(gał. Luxenburga). 7000k

NATURALNY ZAPACH
kwitnącego bzu
PERFUMY
woda kwiatowa,
puder i mydło.
7804k

Institut Polytechnique

61, Boulevard Exelmans
PARIS (XVI-me)

Prowadzi wykłady za aprobatą Ministerstwa Oświecenia Publicznego w Polsce pod Wysokim Patronatem Francuskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Wykłady drogą korespondencji w języku polskim w celu kształcenia młodzieży w zakresie następujących specjalności z przygotowaniem do dyplomów:

1. DZIAŁ ELEKTROTECHNICZNY z przygotowaniem do dyplomów: montera, pomocnika inżyniera, inżyniera.
2. DZIAŁ BUDOWLANY w celu otrzymania dyplomów: pomocnika inżyniera i inżyniera.
3. DZIAŁ HANDLOWY z przysposobieniem do dyplomów: sekretarza i inżyniera-handlowego.

Informacje i programy wysyłamy bezpłatnie na żądanie. 8218k

Ingenieurschule Frankenhausen Kyffhäuser Wydział inżynierski i werkmistrzowski dla budowy maszyn i samochod., dla techniki prądów silnych i słabych. Wyższy osobny wydział dla budowy maszyn rolniczych i lotnictwa.
4729k

SULFOCOL
LAOKOON

No Rej. M. S. W. 281
leczy skutecznie **kaszel, chrypkę**, katary dróg oddechowych
Odrzucać naśladownictwa!
Do nabycia w aptekach
Cena flaszki — Zł 2.60 7630k

KONKURS.

Tymczasowy Zarząd miasta Brzeska rozpisuje konkurs

na posadę rachmistrza.

WYMAGANE:

1) ukończona szkoła średnia, egzamin z rachunkowości państwowej, odbycie praktyki w prowadzeniu rachunkowości samorządowej,
2) nieprzekraczalny 40 rok życia,
3) posiadanie obywatelstwa polskiego.

Wynagrodzenie według umowy.

Zgłoszenia z własnoręcznie pisanym życiorysem i dołączeniem wszystkich świadectw (w odpisie) należy kierować do Tymczasowego Zarządu do dnia 10 stycznia 1930.

Posada do objęcia zaraz. 8246k

Brzesko, dnia 28 grudnia 1929.

Komisarz rządowy:
Leopold Kolarz

Widzi przyszłość każdego człowieka

Adres: Warszawa, ul. Bednarska 17.

Powie Wam czy przyszłość Wasza będzie szczęśliwa i jasna. Jakie osiągniecie powodzenie w przedsięwzięciach Waszych, w planach, miłości, małżeństwie i t.d.

Napisz do mnie

Kto nie może osobiście odwiedzić astrologa-chiromantę **W. Pyffello**, nadeśle: imię, datę urodzenia swoją lub osoby zainteresowanej i **95 groszy** w znaczkach pocztowych. Otrzyma pocztą wypisaną **analizę - horoskop** swego życia i przeznaczenia.

Adres: Warszawa, ul. Bednarska 17.
Osobiście przyjmuje: 12-ta—2-ga i 6-ta—8-ma.

Uspakaja nerwy broszura p.t. „Droga do szczęścia i powodzenia". **Bezpłatnie** wyślę pocztą po nadesłaniu 95 gr. znaczkami pocztowemi.
Adres: **W. Pyffello**, Warszawa, Bednarska 17.
7583k

Adres: Warszawa, ul. Bednarska 17.

L: 599/29.

KONKURS.

Wydział powiatowy — Powiatowy Zarząd Drogowy w Dobromilu ogłasza niniejszem konkurs

na posadę nadzorcy drogowego (drogomistrza)

z poborami XII—XI stopnia służbowego zależnie od kwalifikacji.

Od kandydata wymagane: warunki oznaczone w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych z dnia 12. 7. 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64/22. poz. 579) oraz nieprzekraczalny wiek 40 lat.

Posada narazie prowizoryczna — do objęcia zaraz — po roku zadowalającej służby może nastąpić stabilizacja.

Podania z dołączeniem odpisu świadectwa należy wnosić w terminie do 15 stycznia 1930 roku.

Kierownik Tymcz. Zarządu powiatowego
Starosta: **Kassala** m. p.

Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego:
8243k **Inż. Amon** m. p.

L. Bb. 4965/1929.

Ogłoszenie XIV.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa podaje do publicznej wiadomości:

I. o przystąpieniu po myśli art. 21 prawa budowlanego z dnia 16 lutego 1928 Dz. U. Rz. Nr. 23. poz. 202 do sporządzenia planów zabudowania:

1) otworzyć się mającej ulicy w miejsce drogi polnej lk. 1517 w Dz. XIII. Zwierzyniec obok rogatki Wolskiej przy ul. Król. Jadwigi.
2) rozszerzenia wylotu ulicy Szewskiej do ul. Karmelickiej — w obrębie plantacyj miejskich.
3) obszar gruntów położonych między drogą lk. 840 Dz. X. Zakrzówek, a projektowanym kanałem spławnym.
4) obszaru gruntów lwh. 189 Dz. XVIII. położonego na północ od bastjonu IV a na Warszawskiem między Aleją Królewską a projektowaną linją kolejową Kraków—Miechów, nadto do rewizji planu zabudowania gruntu Krak. Towarzystwa Ubezpieczeń przy ul. Basztowej uprawomocnionego stosownie do ogłoszenia Magistratu z dnia 17/VI 1929. L. 1957/Bb/27.

Odnośne projekty będą wyłożone do przeglądu w Budownictwie m. Oddz. B. Ratusz III. p. drzwi Nr. 20 od dnia 2—9 stycznia 1930 r.

Tamże można zgłaszać wnioski w dniach od 9—16 stycznia 1930 r.

II. o uchwaleniu przez Radę miasta na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 1929 r. planów zabudowania:

1) obszaru gruntów ograniczonego ulicami M. Konopnickiej, Piotra Skargi i przedłużeniem ul. Krasickiego w Podgórzu.
2) gruntów przeznaczonych pod budowę domu im. J. Piłsudskiego domu akademickiego i miejskiego domu wycieczkowego przy Alei 3 Maja.
3) obszaru gruntów ograniczonego ul. Mogilską, Rymarską, przedłużeniem ul. Bohdana Zaleskiego i wschodnią granicą gruntu lwh. 420 Dz. XIX.
4) obszaru ograniczonego ul. Piekarską, Skawińską, gruntem miejskim i gruntem Klasztoru Św. Miłosierdzia Dz. VIII.
5) przedłużenia ul. Juljusza Lea wzdłuż granicy Bronowic Małych i Łobzowa.
6) przebicia ul. Kalwaryjskiej do ul. Wadowickiej.
7) obszaru ograniczonego ulicami Krakusa, Wita Stwosza, pl. Zgody i ul. Na Zjeździe w Podgórzu.

Powyższe plany będą wyłożone do przeglądu j. w. w Budownictwie m. Oddz. B. Ratusz III. p. drzwi Nr. 20 w dniach od 2 do 31 stycznia 1930 r.

Tamże można zgłaszać zarzuty w dniach od 1 do 15 lutego 1930 r. 8247k

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

Kraków, dnia 20 grudnia 1929 r.

Wiedza magów!

i jej zastosowanie w teorji i w praktyce. Tajemnice okultyzmu spirytyzmu, hypnotyzmu, czarnej magji i innych nauk tajemnych. Wysyła za nadesłaniem zł. 2.50 w znaczkach pocztowych lub przekazem poczt. Księgarnia M. Wahla, w Przemyślu. 8828k

Z. SARNECKI
ZWYCZAJE TOWARZYSKIE!

Księga obyczajów towarzyskich. Kodeks wypróbowanych przepisów, porad i wskazówek jak prowadzić dom światowy. Jak żyć z ludźmi. Jak się zachować w każdej okazji życia. Dzieło obszerne. 225 stron druku. Wysyła za nadesłaniem zł. 5 w znaczkach pocztowych albo przekazem pocztowym: Księgarnia M. Wahla w Przemyślu. 8254k

NOWOŚĆ! NOWOŚĆ!
Dr. KEHREN
W cztery oczy...

Szkoła miłości małżeńskiej. W tym dziele po raz 1-szy mówi się bez fałszywego wstydu o najdyskretniejszych rzeczach. Liczne wielobarwne ilustracje. — Duża książka. Wysyła za nadesłaniem zł. 9.— przekazem pocztowym. 8359k

KSIĘGARNIA
M. WAHLA
W PRZEMYŚLU.

W MIESIĄCU grasz z nut na fortepianie. Samouczek nuty. Dwanaście złotych W. Grąd, Skawina. 8011g

UNIEWAŻNIAM książeczkę wojskową P. K. U. Sanok, rocznik 1902 Zacharij Bachao. 8399k

PYJAMY

damskie i męskie po niskich cenach, sprzedaje Wytwórnia Kraków. Koletek 1. III p. 8870k

7928k

Podarunek na Gwiazdkę!

Skrzypce szkolne z futerałem zł. 22. Stainer lub Stradivarius zł. 30. Koncertowe od 40. Mandoliny od 18—50. Gitary od 30 do 50 zł. Na prowincję wysyłamy z gwarancją. Dla szkół i Kółek ulgi w spłatach. 7903k

Zastępstwa Instr. wiosk[ich]
Kraków. Szpitalna 4 (podw.)

Dancing!!!

Praktyczny samouczek wszystkich nowoczesnych tańców salonowych bez pomocy nauczyciela — bogato ilustrowany, wysyła za nadesłaniem zł. 2.— w znaczkach pocztowych albo przekazem pocztowym. — Księgarnia M. Wahla w Przemyślu. 8360k

8228k

Urząd Miejski w Szczakowej powiat Chrzanów ogłasza

KONKURS

NA POSADĘ SEKRETARZA MIEJSKIEGO

Do posady tej przywiązane są pobory X stop. służbowego grupa A. z 15% dodatkiem komunalnym, oraz mieszkanie z 2 pokoi i 1 kuchni i ryczałt opałowy.

Posada nadana zostanie prowizorycznie, a stabilizacja nastąpić może po roku zadawalniającej służby.

WARUNKI:

1) Wykształcenie średnie.
2) Ukończenie kursu samorządowego, lub wykazanie się kilkoletnią praktyką samorządową.
3) Nieprzekroczony 40 rok życia.
4) Obywatelstwo polskie.
5) Świadectwo zdrowia.

Zgłoszenia z własnoręcznie napisanem życiorysem i dołączeniem wszystkich świadectw należy kierować do Urzędu miejskiego do dnia 15 stycznia 1930 roku. 8245k

(Pieczęć). Burmistrz: (Podpis nieczyt.).

DO SPRZEDANIA DRUKARNIA

nakładowa w pełnym komplecie i z dużym zapasem czcionek nowego kroju za cenę 15.000 dolarów. — Oferty i zgłoszenia kierować do Tow. Rekl. Międz. j. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124, sub: „WPM. 58". 8229k

EDGAR WALLACE. 74

ZAMARŁE OCZY LONDYNU.

Wówczas usłyszałem ciężkie kroki policjanta, zbliżającego się z bocznej uliczki i z całych sił starałem się uciec jak najprędzej. Lecz ten pies mimo tego dojrzał mię i przyprowadzono mię przed sędziego śledczego, gdzie musiałem udowodnić, że nie miałem nic wspólnego z morderstwem i że biegłem jedynie poto aby poszukać lekarza...

Urwał znowu dla zaczerpnięcia oddechu. Widać było również że Grogan pragnie wyminąć pewne okoliczności niebezpieczne dla niego. Potem mówił dalej wolno, jakby wyczerpany:

— Gdy powróciłem do Londynu, uważałem za swój obowiązek odszukać Mr. Dawida Judda — rzekł. — Nie było go w biurze. Miał prywatne mieszkanie w Towarzystwie Ubezpieczeń Greewich — lecz wówczas rozmówiłem się z jego bratem, przed którym otworzyłem swoje serce.

— Przez otwarcie serca rozumie pan naturalnie to, że chciał pan od niego wyciągnąć sumę za milczenie. Czy mam rację?

— Zupełnie słusznie, Mr. Holt. Co za bajeczną głowę pan ma! Dr. Judd był strasznie podniecony i rzekł mi, że pomówi z bratem, skoro tylko powróci z podróży. Wówczas jednak wydarzyło się coś, co w pierwszej chwili zdawało się burzyć wszelkie moje plany. Dawid zmarł. W drodze powrotnej do Londynu przeziębił się i zmarł w przeciągu dwudziestu czterech godzin. Byłem na pogrzebie i założę się, że nikt z uczestników nie żałował tak nieboszczyka, jak ja. Muszę jednak przyznać, że doktor Judd okazał się naprawdę bardzo wielkodusznym człowiekiem. Po pogrzebie brata zawezwał mnie do siebie, powiedział mi, że nie chciałby, by pamięć brata była czemkolwiek splamiona i zaofiarował mi roczną pensję za milczenie.

— Zamordowany wówczas człowiek był urzędnikiem? — spytał Larry.

— Był naczelnikiem — rzekł Fred powoli — a mianowicie naczelnikiem Towarzystwa Ubezpieczeń Greenwich, i wywierał represje na Dawidzie Judd.

Larry zagwizdał cicho.

— Towarzystwo Ubezpieczeń Greenwich — powtórzył — represje na Dawidzie! — Cóż za zbrodnię mógł popełnić Dawid?

Fred potrząsnął głową.

— Tego już, niestety, nie mogę panu powiedzieć, Mr. Holt. Gdybym to wiedział... Musiała to być w każdym razie brzydka sprawa. Doktór Judd powiedział tylko, że jego naczelnik przepuścił bardzo dużo pieniędzy, co było prawdą, gdyż przypominam sobie, że bardzo często i bardzo wysoko grywał na Floquarta. Otóż, by nie przewlekać bardzo opowiadania, powiem, że przez cztery lata powodziło mi się bardzo dobrze dzięki d-rowi Juddowi. Nie mam zamiaru usprawiedliwiać się lub dowodzić panu, że żyłem jak człowiek z najlepszego towarzystwa. — To przecież pana nie interesuje. Przed kilku dniami spotkałem się z dr. Juddem na ślubie. On należał do gości zaproszonych, ja zaś nie — ale mniejsza o to, w każdym razie poszedłem do kościoła. Wówczas zaprosił mnie dr. Judd na kolację do siebie do Chelsea. Ma tam dr. Judd bardzo elegancki dom, cały ozdobiony malowidłami i antykami. A ponieważ zaproponował mi bardzo ładną sumkę jako jednorazowe odszkodowanie, więc zdecydowałem się pójść. Ale u dra Judda służy pewien łajdak. Nie mam zamiaru nikogo zdradzać, Mr. Holt, ale on jest starym przestępcą i siedział w Portland w sąsiedniej celi obok mnie.

— Nazywa się Strauss — spytał Larry. — Specjalnie lubi „koks" i był trzykrotnie zasądzony.

— Ach, więc pan już wie o nim? — rzekł Fred zaskoczony. — Otóż ja go też znam i spotkałem się z nim na Piccodilly. Próbował bowiem „spuścić" kilka drobnostek, które przepadły jego chlebodawcy i nie pozostało mu nic innego, jak podzielić się ze mną dochodem. Była to para spinek mankietowych...

Larry zerwał się.

— A zatem z willi dra Judda pochodzą te spinki!

— Nie jestem całkiem pewny, czyją były one własnością.

(C. d. n.)

Magistrat król. stoł. miasta Lwowa — Wydział I.

LPr. 8911/29. Lwów, dnia 14 grudnia 1929 r.

KONKURS

Zarząd miasta Lwowa ogłasza niniejszem konkurs na posadę

dyrektora budownictwa miejskiego we Lwowie

naczelnika Wydziału III, dla spraw technicznych i techniczno-administrac.

Kandydaci winni się wykazać dokumentami stwierdzającymi: 8264k

1) Obywatelstwo polskie;
2) Nieposzlakowaną przeszłość;
3) Uzyskanie dyplomu inżynierskiego na jednej z politechnik z działu inżynierji budowy lub architektury;
4) Conajmniej 10-letnią praktykę zawodową.

Przedłożyć należy ewentualnie i inne dowody kwalifikacji.

Do posady przywiązany jest piąty stopień służbowy pracowników państwowych wraz z dodatkiem samorządowym i ewentualnie dodatkiem osobistym.

Nie jest wykluczone nadanie stanowiska kontraktowego, na warunkach w drodze umowy.

O stanowisko to ubiegać się mogą również dotychczasowi pracownicy Gminy miasta Lwowa.

Reflektuje się tylko na osobistość o wybitnej działalności technicznej i techniczno administracyjnej.

Udokumentowane podania należy wnosić w terminie do 31 stycznia 1930 roku, do Wydziału I. Magistratu we Lwowie.

Dr. Otto Nadolski w. r.
Komisarz Rządu p. o. Prezydenta miasta Lwowa.

Wydział Powiatowy Sejmiku Szczerzyńskiego w Grajewie ogłasza

KONKURS

na stanowisko Inspektora Samorządu Gminnego.

Pobory według grupy VII pracowników państwowych.

Od kandydatów wymagane jest ukończenie wyższego zakładu naukowego, względnie wykształcenie średnie i studja samorządowe, oraz 3 letnia praktyka służbowa. Posada do objęcia od zaraz.

Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. 8241k

Przewodniczący Wydziału
Starosta:
Stefanus.

Jak jedwab delikatne, Jak żelazo trwałe, Jedynie tylko „Olla" Są tak doskonałe! 9305k

---

Likwidator

mienia b. rosyjskiego Towarzystwa Moskiewskiej Fabryki Koronek na podstawie art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o likwidacji mienia byłych rosyjskich osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 377) podaje do publicznej wiadomości, że zostanie wystawiona **na sprzedaż z wolnej ręki nieruchomość w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 278**, Nr. hip. 622/rej. hip. 788, składająca się z domu mieszkalnego, budynków fabrycznych wraz z maszynami i urządzeniami do produkcji koronek oraz z budynków gospodarczych łącznie z placem i ogrodem.

Bliższe informacje otrzymać można u likwidatora w Warszawie ul. Mokotowska 26 m. 4 codziennie w godzinach od 4 do 5 popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

9356g **Likwidator Dr. Leopold Bulanda.**

ELEKTRO-TECHNICZNE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

L. B. JAWOROWSKI KRAKÓW. 4w Tomasza 12

DYNAMO-MASZYNY

MOTORY prądu zmiennego i stałego

ZWOJENIA przepalonych maszyn

Wykonanie gwarancyjne. 9301k

Piękna cera

pociąga więcej niż regularne rysy twarzy. Nie każda kobieta może być piękną, ale zato powabną i miłą. **Kremu Khasana-Superb** nadaje cerze czarujący wygląd.

Użycie znikomej ilości tego kremu o pomarańczowym kolorze wystarcza, aby nadać skórze zachwycającą indywidualną różowość.

Działanie **kremu Khasana-Superb** jest analogiczne z działaniem ołówka do warg Khasana-Superb — charakteryzującego odporność na zmiany atmosferyczne, nie ściera się przy pocałunku, usunąć go może tylko woda i mydło.

Dr. M. Albersheim, Frankfurt n. M., London, Gdansk.

KHASANA SUPERB

8283k

L. dz. 18580/29.

Ogłoszenie przetargu

Magistrat miasta Gdyni rozpisuje niniejszem publiczny przetarg ofertowy pisemny

na koncesję na budowę i eksploatację gazowni w Gdyni.

Oferty wypełnione ściśle w/g sporządzonego przez Magistrat projektu umowy koncesyjnej mają być wniesione lub przesłane w zalakowanych kopertach z napisem:

„Oferta do przetargu na koncesję na budowę i eksploatację gazowni w Gdyni"

do Magistratu miasta Gdyni pokój Nr. 33 do dnia 20-go stycznia 1930 r. do godziny 10-tej rano, w którym to czasie nastąpi otwarcie ofert.

Do oferty winien być dołączony kwit na złożone w Głównej Kasie Miejskiej w Gdyni wadjum w wysokości zł. 10.000.

Projekt umowy koncesyjnej można nabywać w godzinach urzędowych w Magistracie miasta Gdyni pokój Nr. 33 po cenie zł. 10.

Magistrat zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, względnie nieprzyjęcie żadnej z ofert.

Gdynia, dnia 20-go grudnia 1929 r.

Magistrat miasta Gdyni
8250k Prezydent miasta wz. (—) **M. Bilek.**

BEZPŁATNIE!

Redaktor Szyller Szkolnik (autor prac naukowych), określa charakter, zdolności i przeznaczenie bez interesownie. Napisz linię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę darmo. Poznasz, kim jesteś, kim być możesz. Warszawa, Pięcha grafolog Szyller Szkolnik, Nowowiejska 32 m. 6. Znaczkami pocztowemi 75 gr. na przesyłkę załączyć. Przyjmuje osobiście płatne godz. 11—7 wiecz. 7838k

---

III. L. 1/29.
15.

W SPRAWIE ODROCZENIA WYPŁAT

firmie

Książęcy Dom Towarowy Maks Grosskreutz w Murckach — podpisany Sąd po wysłuchaniu wyjaśnień dłużnika i nadzorcy sądowego postanawia: „Otworzyć na wniosek dłużnika postępowanie układowe w myśl Rozporządzenia P. Prezydenta Rz. Pol. z dnia 6 marca 1928 r. Dz. Ust. Nr. 27".

Mikołów, dnia 18 grudnia 1929 r.
8251k **Sąd Grodzki w Mikołowie.**

MAJĄTEK ZIEMSKI 1400 ha

przestrzeń przeważnie leśna, bez budynków. Ładne położenie na Wilją, piękne młodniki

sprzedam tanio

w jedne ręce za gotówkę (17 dol. am. hektar). Duży popyt okoliczny na ziemię umożliwia zwrot kapitału z parcelacji połowy obszaru. — Oferty i zgłoszenia należy nadsyłać: Jan Łuczkowski, Wilno, ul. Rossa Nr. 10/2

8143k **Niezrównana**

Pruneika Simon'a

W. Nowakowski i Synowie, Poznań

Fabryka mebli stylowych

Oddział I.
Górna Wilda nr. 134

Oddział II.
ul. Przemysłowa nr. 32

Biuro Centralne:
Górna Wilda nr. 134
Telefony: 29-72. 48-17. 12-91.

Własna bocznica kolejowa

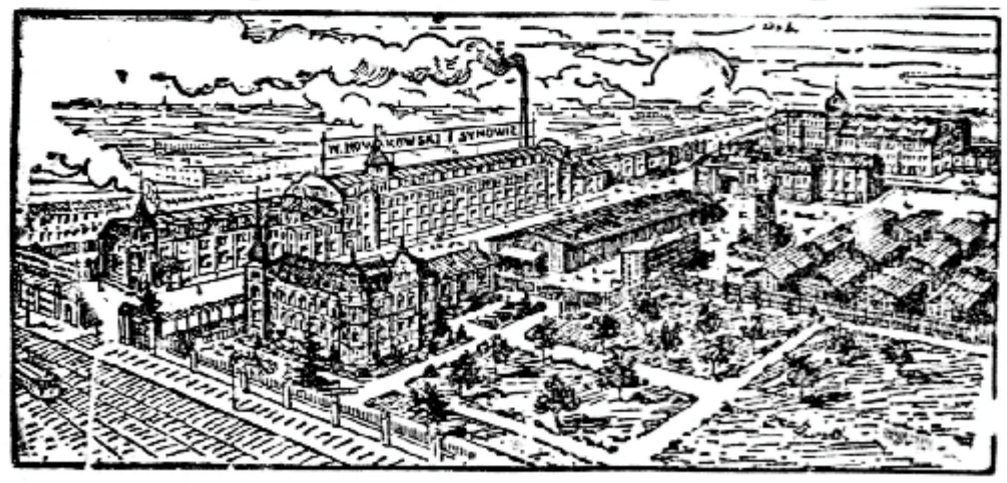

Magazyn i sprzedaż mebli (hurtowna i detaliczna)
wyłącznie przy głównej fabryce

Górna Wilda nr. 134

Dojazd tramwajami nr. 4 przyst. fabr. Cegielskiego i nr. 7 i 8 przystanek ul. Traugutta w kierunku Wildy.

Sypialnie - Jadalnie - Męskie pokoje - Salony i wszelkie meble wyścielane.

w wielkim wyborze stale na składzie.

8268k ***Sprzedaż na dogodnych warunkach po cenach fabrycznych.***

Posad poszukują

MAGISTER farmacji — Żyd rutyna polecenia tyrocinium obejmie posadę w Krakowie lub na prowincji ewentualnie asystencję. Zgłoszenia Kurjer „Galenica". 5784g

NA KRESACH WSCHODNICH poszukuje b. student, oficer rez. posiadający porcjotnią praktykę w Poznańskiem posady od zaraz jako siła pomocnicza w rolnictwie. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować: Głowacka Toruń, ul. Rybaki 45. 5765g

INŻYNIER elektryk — młody, poszukuje posady. Zgłoszenia „Inżynier elektryk 33" Kraków Adm. Kurjera. 6797g

MŁODY człowiek poszukuje zajęcia chętnie na prowincję. Może złożyć kaucji do 1000 zł. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Styczeń 1930". 6795g

KELNER wysłużony z wojska poszukuje pracy (miejscowość obojętna) — wykaże się świadectwami pierwszorzędnych firm. — inteligentny z dobrej rodziny trzeźwy niepalący, lat 24 rel. rzym. kat. — Łaskawe zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Kelner 369". 6825g

RUTYNOWANA stenotypistka polsko - niemiecka poszukuje zajęcia na godziny wieczorne. Zgłoszenia do Kurjera pod „Od 5". 6821g

KWINTET pierwszorzędny nowoczesne instrumenty. Repertuar bogaty koncertowo - dancingowy. Wolny od 1-go stycznia Danielewskiego 2 Kaliszak Toruń. 6812g

POMOCNIK handlowy z działu korzenno - kolonialno - delikatesów z językiem niemieckim poszukuje posady zaraz. Skoczów Śląsk, Zabawa 222. 6814g

Kupno

KUPIĘ kocioł parowy rurkowy, stojący, mało używany, o powierzchni ogrzewalnej 8—10 m². ciśnienie 4 atm. Zgłoszenia natychmiast do Kurjera pod „H. S." 6737g

INDYKI drób, dziczyznę zakupujemy. Zgłoszenia Gremjum pensjonatów — Zakopane. 7743g

KUPIĘ biurko używane krzesła, stół. Proszę podać najniższe ceny. „Omega" Kurjer Ilustrowany. — 6781g

ZNACZKI używane polskie, każdą ilość kupuje 1000 — 2 zł. — Stephan, Kraków, Czysta 3, II p., 3—4. 6861g

Sprzedaż

ODCISKI usuwa radykalnie i bez bólu Redera płyn na odciski. Apteka Redera Kraków Karmelicka 23. 7802k

KILIMY oraz PASIAKI w wielkim wyborze poleca Artyst. Wytwórnia Kilimów „Ognisko". Rynek 45 I. p. 7975k

PIANINO okazyjnie sprzeda, zagraniczne, krzyżowe, stan doskonały, Szachowski, Kraków, Zacisze 4. 8015k

KASETKI na papiery — teki skórzane na biurka poleca: Skład papieru i galanterji Michał Stemlany Kraków, ul. Sławkowska 24 Telefon 1744. — 8364k

KARETĘ parokonną — Wóz platformowy — Dynamo maszynę ze szalbratem napięcie 220 Volt 50 amp. Agregat motor benzynowy typu Fiat 18 HP. do sprzedania. Wiadomość z grzeczności „Medicum" Plac Marjacki 3 Kraków. 6865g

DOBRZE PROSPERUJĄCY handel delikatesowy restauracja z powodu choroby do sprzedania lub przyjmę spólnika. Wiadomość: Lwów, Kochanowskiego 6, Filipowicz. — 5421.

8.500 metrów kwadratowych gruntu budowlanego, nadającego się pod fabrykę, zaraz do sprzedania. 5 minut od Katowic — Ligota, G. Śląsk. Zgłoszenia do Kurjera Krakowskiego, Katowice, Teatralna 6, pod „Korzystne". 8403k

WYPUKŁA rzeźba (relief) Jan III Sobieski pod Wiedniem 12. V 1683 r. M. Piotrowskiego, waży 60 funtów, powleczona bronzem, jednolita, czarna rama, do sprzedania — Clara Lübbe, Zoppot k. Danzing Seestr. 15 II. 6877g

FRYZJERSKI zakład — pierwszorzędny, damski i męski, na 3 obsługi, centrum, mieszkanie, zaraz do sprzedania na dogodnych warunkach z powodu nagłego wyjazdu. Jarosław, ul. Dietziusa 34, Józef Walek. 6882g

KRAWATY!! KRAWATY!! na Gwiazdkę ceny ... Fabryka Krawatów, Grodzka 4. 8273k

PIECE żelazno szamotowe emaljowane polskie i czeskie. Automaty — „Swobody" piecyki naftowe bezwonne „Demon" poleca Kontschner, Lwów, Legjonów 37. 490L

FUTRA damskie i męskie, płaszcze, suknie wieczorowe, balowe, kostjumy okazyjnie. Gołębia 8, „Stefanja". 6826g

„KILIM", wytwórnia Mikołajska 12. Projektują wybitni artyści. Kilimy tkane przędzą „AHO". 8406k

STARA WIEŚ — PIĘKNE PARCELE LEŚNE są zaraz do nabycia pomiędzy Otwockiem a Celestynowem. Komunikacja dogodna. Stacja kolei na miejscu w lesie. Starodrzew do 100 lat. Działki wszystkie zalesione od 750 m² do 3.000 m². — Sprzedaż na raty. Zgłoszenia i informacje: Główny Zarząd Ordynacji Zamojskiej — Dział parcelacji: Warszawa, Żabia 4, tel. 2—89. 8403k

BILETY wizytowe od 3.— zawiadomienia ślubne — wszelkie druki — pieczęcie gumowe — szyldy emaljowane dostarcza tanio solidnie Ziembicki — Kraków Plac Marjacki 2 Zapamiętajcie adres. — 7815k

OBRAZY pierwszorzędnych artystów malarzy. Wielka kolekcja po cenach zniżonych do sprzedania w czasie świątecznym w Domu Sztuki, Kraków, Sławkowska 9 (obok Grandu). 6705g

STANIOL celofan kolorowy, bibułki krepowe, gladkie, gwiazdki, szopki — wszelkiej wielkości. Zamówienia pocztą odwrotnie najtaniej Ziembicki Kraków, Plac Marjacki 2. — Zapamiętajcie adres. — 7816k

OBRAZY oryginalne upominkiem gwiazdkowym od zł. 10.— oprawne Ziembicki Kraków, Plac Marjacki 2. 7817k

ANTYKWARJAT ARTYSTYCZNY F. Studzińskiego, Kraków, Straszewskiego 27, kupno — sprzedaż pierwszorzędnych dzieł sztuki, specjalność: zabytki polskie. 7817k

RYDZE kiszone w beczułkach około 5 kg. za 15 zł. grzyby suszone ładne po 22 zł. za 1 kg. gogodze brusznice smażone z cukrem 5 kg. za 16 zł. wysyła franco za pobraniem pocztowem Pinkas Stumer Kosów k. Kołomyi. 4215g

NAJWYKWINTNIEJSZE PERFUMY

„LILAS ROYAL"

Parfumerie LUBIN
PARIS

Do nabycia w perfumerjach i składach aptecznych

7699k

„SUCCESS" — typ 41 — maszyny kuśnierskie angielskiej fabryki Allbook & Hashfield Ltd. London: maszyny bębenkowe do szycia i hafto, tak do użytku domowego jak do celów rzemieślniczych w cenie od 260 do 1050 zł.; — rowery francuskie „Louvet", jakoteż części składowe do wszelkich maszyn i rowerów poleca Tow. handlowe „Irwing" Kraków, Grodzka 60, tel. 4742 Cenniki bezpłatnie. 7479k

MOTOR BENZYNOWY leżący, 10 HP., z 2 kołami zamachowemi, w dobrym stanie, sprzedam bardzo tanio i na korzystnych warunkach, jak również szyny normalno-torowe i zwrotnice. Elsen, Dębica. 6671g

KILIMY na raty, największy wybór poleca wytwórnia „Ostoja", Lea 5, naprzeciw Parku Krakowskiego. 7974g

BROŃ i amunicję zakupuje się najtaniej i najkorzystniej we fabryce broni T. Jaruszewski. Poznań Woźna 6, telefon 32-65. — Cenniki na żądanie wysyłam bezpłatnie. 8395k

FUNDACJA — „Zakłady Kórnickie" Zarząd Dóbr Zakopane ma do sprzedania lokomobilę loco fundament, fabrykat firmy Brand & Lhuillier w Bernie, rok budowy 1918, 140 KM 46 m² powierzchni ogrzewalnej z przegrzewaczem 38 m², ciśnienie 12½ atm. w stanie zdolnym do natychmiastowego ruchu, wraz z generatorem firmy Siemens i Schuckert, trójfazowym, 3250 volt. 15 amperów, 120 kw. bez tablicy rozdzielczej. Zgłoszenia pod powyższym adresem. 8366k

CERĘ ŚWIEŻĄ i czystą uzyskuje się pijąc Redera Zioła na przemianę materji. — Pudełko 2 złote. Apteka Redera — Kraków Karmelicka 23. 7684k

GRZYBY suszone prawdziwe całe we wiankach 20 złotych kilo — wysyła Jan Słomiński, Rytel (Pomorze). 6578g

Z OKAZJI świąt można meble kuchenne o 20 proc. taniej kupić w firmie Petzenbaum, Starowiślna 29, o czem każdy może się przekonać. Warunki dogodne. 8240k

ZAKŁAD krawiecki (lokal sklepowy) z wyrobioną klijentelą w Krakowie katolikowi do sprzedania. Zgłoszenia do Adm. pod „10.000 zł." 8298k

AUTOBUS duży Hansa lloyd sprzedam okazyjnie. Żołija Kraków Mogilska 86. 6302g

MEBLE na RATY, Komplety i pojedynczo — najtaniej. Kotowicz, Kraków Dietlowska 90. Dla urzędników i wojskowych dogodne spłaty. 8004k

BEZPŁATNIE!! Kto chce bajecznie tanio nabyć płótna, wyroby lniane i wełniane, bieliznę, tekstylja, pończochy, galanterię i wszystko co potrzeba dla domu, niech żąda natychmiast cennika, który odwrotnie wysyłamy bezpłatnie „NAP". Pierwszy Chrześcijański Dom Wysyłkowy Poznań, Nowy Rynek 13, II. 8163k

SAMOCHODY okazyjne także najnowsze modele najkorzystniej sprzedaje Automobilowe Biuro Inż. Z. Braun, Lwów, Tarnowskiego 7, tel. 74-98. 8051k

Bezsprężarkowe silniki Diesel'a

do mocy włącznie 1500 KM. dla każdego ruchu.

Gdańsk Wertgasse 4.
Warszawa Jasna 11 m 5, tel. 99-18
Łódź Traugutta 9, tel. 41-63.
Poznań Słowackiego 18, tel. 71-88.
Kraków Wiślna 12, tel. 30-10.
Katowice Wita Stwosza 3, tel. 27-10.
Lwów Podleskiego 7, tel. 48-88
Lublin Krakowskie Przedmieście 56 m 8, tel. 9-62.
Równe 3-go Maja 50, tel. 307.
Wilno Jagiellońska 9 m. 12, tel. 8 81. 6466k

Odznaczone zostały na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu medalem „Grand Prix" i wielkim medalem złotym.

81k

ZAKŁADY MECHANICZNE „URSUS"

Spółka Akcyjna

Centrala: Warszawa, Skierniewicka 27/29. Tel. 11-84

poleca:

SILNIKI SPALINOWE od 3-ch do 600 K/M.

MAXIMUM WYDAJNOŚCI przy minimalnych kosztach eksploatacji.

ODLEWY z żeliwa i metali półszlachetnych.

ARMATURĘ do pary, wody, gazu oraz specjalną do cukrowni. 6549k

KILIMY na 4—8 rat sprzedaje dla reklamy po cenach konkurencyjnych — Wytwórnia „Ostoja" — Kraków, Juljusza Lea 5, naprzeciw Parku Krakowskiego. 7967k

Matrymonjalne

ZIEMIANIN w sile wieku wyznania rzymsko katolickiego właściciel majątku ziemskiego, samodzielnie prowadzący gospodarstwo, żywego usposobienia, poszukuje w celu matrymonialnym osoby solidnej, miłej powierzchowności lubiącej wieś i gospodarstwo odpowiednio sytuowanej, któraby zechciała stworzyć miłe domowe ognisko. Zgłoszenia osób serjo i dobrze myślących przyjmuje Administracja Ilustrowanego Kurjera Codziennego Warszawa Nowogrodzka 26 dla „Conrada". 218W

WIELE bogatych pań — pragnie bezzwłocznie wyjść zamąż, nawet za panów bez stanowiska i majątku. — Szczegółowych informacyj udziela dyskretnie. Powszechne Biuro Pośrednictwa Małżeństw „Przyszłość" — Warszawa, ul. Jasna 15. 8330k

CHCESZ się ożenić lub wyjść zamąż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonialnego „Postęp" — Warszawa, Poznańska 22. Na każde listowne zgłoszenie wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert. 8250k

TOWARZYSZA życia — (żyda) najchętniej lekarza, szuka dobra szlachetna młoda elegancka blondynka (sierota dlatego też obiera tą drogę). Mieszkanie urządzenie w Krakowie oraz gotówka. Szczero odpowiedzi do Kurjera „Mój dom". 6855g

GENTLEMEN po trzydziestce, dobrze sytuowany, podobno przystojniejszy od djabła, szuka towarzyszki życia inteligentnej, zdrowej, przystojnej, wyznającej konserwatywne zasady. Majątek niewymagany, ale nie zaszkodzi. Zgłoszenia nieanonimowe z fotografją kierować do Ajencji Prasowej Siemianowskiego w Zakopanem, dla „Szatyna". 8412k

SPÓLNICZKI z większą gotówką poszukuje, małżeństwo możliwe. Kurjer pod „Zabezpieczenie 11". 6809g

Lokale

LOKAL przemysłowy — sklep frontowy 3 ubikacyj ul. główna śródmieście od 1 kwietnia do wynajęcia. Wiadomość adwokat Bader Kraków Plac Dominikański 2. 6126g

POKÓJ duży, frontowy, jasny, o dwu oknach, elektryka na parterze w śródmieściu — wejście wprost ze sieni — odpowiedni na biuro — zaraz do wynajęcia. Czynsz półroczny. — Zgłoszenia do Kurjera pod „S. G." 8386k

POKÓJ umeblowany z całkowitem utrzymaniem niedaleko Szkoły Przemysłowej od 1-go stycznia. — Łaskawe zgłoszenia pod „Przystań". 6632g

POKOJE UMEBLOWANE, mieszkania, poleca najstarsze biuro mieszkaniowe Szachowski, Zacisze 4. Tel. 2248. 8165k

POKOJE — MIESZKANIA poleca biuro mieszkaniowe „POLONJA" Gołębia 16. 6646g

DO WYNAJĘCIA od 1 stycznia kompletne mieszkanie 2 pokoje, kuchnia, łazienka, przedpokój, ogrzewanie centralne, ciepła woda, taras. Wysoki parter we willi koło Parku Krakowskiego. — Czynsz kwartalny. Zgłoszenia pod W. K. 3. 6732g

DO wynajęcia 2 pokoje z telefonem na biuro lub mieszkanie. Św. Tomasza 29, II od 1—3. 6786g

5 POKOI łazienka, gaz, elektryczność do wynajęcia zaraz chrześcijaninowi za czynszem 2-letnim z góry (10.000 zł.) Wiadomość parter na lewo ul. Krowoderska 19. 6792g

POKOJE umeblowane — komfort też na krótki czas do wynajęcia. Szczepańska 6 II. 6864g

DWOM zamożnym akademikom (mleczkom) pokój, łazienka utrzymanie. — Zwierzyniecka 11, III lewo. 6816g

POKÓJ piec kuchenny — roczny czynsz do wynajęcia. Piastowska 7. — 6847g

LOKAL w ruchliwej, bezkonkurencyjnej okolicy, nadający się na zakład pogrzebowy lub fotograficzny, albo też na pralnię z farbiarnią, do wynajęcia; czynsz roczny z góry. Zgłoszenia z grzeczności: Medicum, Plac Marjacki 3, Kraków. 6866g

POSZUKIWANY pokój na biuro. „Emwu" Adm. Kuryera. 6862g

DO wynajęcia pokój umeblowany, czysty, spokojny, elektryka, dla jednej osoby zaraz. Krowoderska 29, I p., prawo, od 4—6. 6843g

POKÓJ dla 2 panów osobne wejście. — Floriańska 49/II. 6842g

SKLEP do wynajęcia. — Zgłoszenia pisemne do Biura „Ruch", Szczepańska 9 pod „Krowoderska". 6841g

W CENTRALNEM położeniu przy plantach umeblowany pokój z niekrępującem wejściem do wynajęcia od stycznia. Zgłoszenia: Kurjer pod „Niedrogo". 8408k

Nauka i wychowanie

FRANCUSKI, niemiecki początkującym, ceny przystępne — akademiczka. — Wielopole 22, II piętro, 4 drzwi. 3981g

BUCHALTERYJNE — Współczesne wykłady Pallera gwarantują wielodziedzinową samodzielność! Warszawa, Nowogrodzka 48. Zamiejscowi listownie. 7792k

SZYBKO I PEWNIE wyuczy każdego listownie buchalterji — stenografji, korespondencji. — Po ukończeniu świadectwo. — Listowna nauka handlowa S. Karitana — Przemyśl, ul. Wolna 6. — 8005k

BIURO Marji Rechter — Lwów Chmielowskiego 9, poleca młode Francuzki, nauczycielki, frebianki — poszukuje Niemki z dobrą muzyką, nauczycielek z konwersacją francuską. 6810g

NAUCZYCIELKA doskonałe polecenia konwersacja francuska przyjmie miejsce od Nowego Roku Zgłoszenia II. Kurjer C. dla „B. P." 6788g

POZNAŃSKIE KURSY BUDOWLANE (MĘSKIE I ŻEŃSKIE) uruchomiają w lutym 1930 kursy: Przygotowawczy do kl. I-ej Państw. Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Meljoracyjnej w Poznaniu. — Kurs I. odpow. kl. I-ej i Kurs II. odpow. kl. 2-ej Szkoły Budownictwa. — Zgłoszenia przyjmuje, prospekty wysyła Sekretarjat, Poznań, Kraszewskiego 17, II, prawo. 8405k

WYKSZTAŁCENIE za darmo! Prospekt gratis! Ks. Wojciechowski, Raczyń, Pomorze. 6830g

1 ZŁOTY godzina lekcji. Zakres 4 gimnazjalne. — Administracja „Złoty". 6875g

POSADA łacinnika w gimnazjum, miasto powiatowe, Kongresówka, do objęcia natychmiast ewentualnie od półrocza. Warunki dobre. Zgłoszenia piśmienne pod „Łacina" Biuro ogłoszeń, Sienna 13. 6851g

ZDROJOWISKA

KRYNICA — pensjonat „FLORA" Marji KIEPUROWEJ, otwarty cały rok, kuchnia wyśmienita, z komfortem urządzony, centralne ogrzewanie, 3 minuty drogi pieszej do Nowych Łazienek. 8310k

RABKA PENSION PRIMAVERA. Piękne położenie, komfort, wykwintna kuchnia. Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Centralnie ogrzewane korytarze i łazienki. — Kąpiele solankowe na miejscu. Zgłoszenia: Kraków, Aleje Krasińskiego 4, tel. 4199 lub Rabka — telefon 29. 8387k

HOTEL „SPORT" W ZAKOPANEM, został gruntownie odnowiony i mojej Szanownej Klijenteli uprzejmie go polecam. St. Karpowicz, właściciel. — 8885k

Różne

DUSZKO! Powiem Ci na uszko że bieliznę damską, męską i pościelową szyje, mereżkuje, haftuje pięknie, starannie i tanio — „Polars". Sławkowska 11. 8149k

NA gwiazdkę artystycznego wykonania pajace, poduszki abażury itp. wykonuje i uczy „Zdobnictwo" Zyblikiewicza 5. — 5340g

„MISTRZOSTWO pamięci", Mnemonika, sztuka wyrobienia doskonałej pamięci, usuwanie roztargnienia, lenistwa, wzmocnienie zdolności umysłowych. Wysyłamy za 5 złote. Warszawa, Redakcja „Świt" Nowowiejska 32. 8149k

ROZPYLACZE naprawia tanio solidnie Perfumerja „Alba" Kraków Szczepańska 7. 7658k

INTELIGENTNY, młody inżynier pozna samotną panią z towarzystwa w celu uprzyjemnienia wypoczynku w Zakopanem. Zgłoszenia nieanonimowe z fotografją dla „Domatora", Ajencja Siemianowskiego. Zakopane. 8411k

WIDZI przyszłość każdego człowieka. Krupnicza 16, parter na lewo. 6839g

100 złotych, kto poszuka natychmiast posady biurowej lub innej. Administracja „Alfa". 6853g

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową na imię Barush Leib Grünbaum recte Lubliner, wydaną przez P. K. U. Jarosław. 6857g

FASCINATA, woda do ust, odświeża jamę ustną i konserwuje dziąsła. Żądać wszędzie. 8312k

FRYZJER Rosołowski w Sanoku wydzierżawi zaraz specjaliście damskiemu osobny gabinet dla pań na korzystnych warunkach. 6834g

UNIEWAŻNIAM skradzioną książkę wojskową na nazwisko Radoszek Wojciech, wystawioną w Krakowie przez P. K. U. 6835g

SPÓLNIKA jakiejkolwiek branży poszukuję. Posiadam lokal pięciopokojowy w oficynie oraz trochę kapitału. Zgłoszenia pod „Stradom" Kuryer. 6856g

MIŁEGO inteligentnego Krakowianka lat średnich pozna dziewczynka tego samego wieku. Cel towarzyski małżeństwo możliwe. Zgłoszenia Kurjer „Niezależna". 6767g

UNIEWAŻNIAM zagubioną książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Buczacz. Andrzej Kuklewicz — Gruszka pow. Buczacz. 6824g

„SERDECZNIE Bożo zapłać" błogosławię Wszystkim. Zacnym istotom Tym które (na skromne ogłoszenie moje zamieszczone w I. K. C. 15, 21, XI 29. na deslały mi z łaski Swej liczne (idące w setki) Swe, wysoce cenne odezwy. Serdecznie żałuję, przepraszam, że nikomu nie jeszcze nie napisałem. Jestem ogromnie zajęty pracą przedświąteczną. Od maja br. stałem się akcjonarjuszem mienia i pracy w pewnej fabryce. Po Świętach napiszę dużo listów. Serdecznie szczerze życzę szczęśliwych zdrowych wesołych Świąt Bożego Narodzenia. Jabłonowski. 6862g

INŻYNIER-rolnik, lat 34, na bardzo poważnem stanowisku, nawiąże korespondencję z osobą zamożną, posiadającą wysokie walory duchowe i towarzyskie. Zgłoszenia nieanonimowe z fotografją: Ajencja Prasowa, Siemianowskiego, Zakopane — dla „Zdzisława". 8414k

SPÓŁDZ. Stow. Prac. Poczt. Telegr. i Telef. — „Stepo" w Krakowie z odpow. udziałami na mocy uchwał dwóch walnych zgromadzeń uległa rozwiązaniu i przystępuje do likwidacji. Stosownie do przepisu art. 76 Ustawy o spółdzielniach likwidatorzy wzywają wierzycieli spółdzielni do niezwłocznego zgłoszenia swych roszczeń pod adresem likwidatorów ul. Lubelska 2, I. p. 6845g

DZIERŻAWY ogrodu poszukuję z kilkoma morgami ziemi, pod warzywnictwo. Oferty Karpeta P. K. U. Radom „Ogrodnikowi". 29KI

NAPRAWA kilimów, dywanów, gobelinów perską techniką. „Ostoja" Kraków, Jul. Lea 5. 7856k

OFICEROWIE! Pasy galowe, czapki, ostrogi, szabliki i medale najtaniej Censor, Kraków Szewska 18. 8269k

MENDEL Dismant unieważnia książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Kraków. 6780g

1.000 DOL. pożyczę dam na procent pokój wraz z utrzymaniem. Zgłoszenia do Kurjera pod „Pożyczka". 6779g

ZORGANIZUJĘ sprzedaż wyrobów fabrycznych zapotrzebowywanych przez gospodarstwa rolne, stwarzając systematyczne przedstawicielstwo w okręgu wileńskim. Zgłoszenia do Oddziału I. K. C. w Wilnie pod „Handlowiec" 25W1

WIECZORY DŁUGIE uprzyjemnić sobie można tylko najświeższemi nowościami z wypożyczalni Adolfa Gumplowicza — Bracka 9 front. 7494k

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową wystawioną przez P. K. U. w Stanisławowie Łuciw Dmytro Fochówka poczta Bohorodczany pow. Bohorodczany. 6893g

ZDROWIE!!!

SEKSUALIZM! ŻYCIE PŁCIOWE!

Księgarnia M. WAHLA w Przemyślu

poleca następujące książki:

Stosunki płciowe. Co o nich młodzież nasza i małżeństwo każde wiedzieć powinno. Człowiek czy zwierzę. Czystość w stosunkach małżeńskich. List do rodziców i lekarzy	2.—
Weininger: Płeć i charakter — 2 duże tomy	8.—
Życie płciowe! Przewodnik dla niewiadomych małżonków. Sposoby pobudzenia miłości. Występki małżeństwa. Impotencja. Bezpłodność. Cierpienia erotyczne. Wiek krytyczny u mężczyzn i kobiet	2.50
„Nowość". Niepokój płciowy	5.—
Samogwałt u mężczyzn i kobiet, jego skutki i skuteczne leczenie	1.—
Grzechy młodości. — Jak uchronić siebie od przedwczesnego wycieńczenia i upadku sił	2.50
Higjena życia płciowego — rady i wskazówki	4.80
Poradnik dla młodych mężatek	2.50
Tajemnicze siły w miłości dla pań i panów	2.50
Prof. Forel: Zagadnienia seksualne. — Wydanie nowe, 2 tomy. — Treść: Związek małżeński. Przyległy. — Formy małżeństwa. — Patalogja płciowa. Prostytucja i stręczenie do nierządu. Higjena małżeństwa. Miłość płciowa	6.—
Choroby weneryczne, leczenie, zapobieganie	1.50
Prof. Wyrobek: Obszerny i poradnik o chorobach wenerycznych	6.—
Podręcznik analizy moczu ilustr.	1.60
Upławy i ich leczenie	1.60
Dr. Spenzer: Etyka stosunków płciowych	1.—
Dr. Geisen: Hygjena miłosnych miesięcy	1.—
Rozwój stosunków płciowych	1.—
Dr. Surbled Sekretne sposoby małżeńskie	1.—
Prof. Tangey: Zboczenia płciowe w świetle nauki	1.—
Prof. Steinach: Odmłodzenia — przez eksperymentalne ożywienie starzejącego gruczołu płciowego	3.20
Prof. Wertheim: Odmłodzenie ludzi i zwierząt	1.30
Dr. S. Brener: „Wielki lekarz domowy". Nauka o zdrowiu. Przyczyny, objawy i leczenie wszystkich chorób zwykłemi domowemi środkami, trawami i sposobami medycznemi. Mnóstwo ilustracyj. Jak zachować młodość, piękność i zdrowie. Wielka księga w bogatej, płóciennej oprawie	10.—

Książki wysyłamy tylko za poprzedniem nadesłaniem należytości przekazem pocztowym. Na porto i polecenie przesyłki dołączyć Zł. 1.60. 8282k

LWOWSKIE KURSY SZOFERSKIE
Inż. Aleks. JUHREGO
LWÓW, ul. Kopernika 1. 34
prowadzone przy największych warsztatach i garażach samochod. w Małopolsce. Najlepiej uczą na szoferów fachowców. Mieszkania przygotowane. Piszcie o bezpłatne ilustrowane prospekty. 7932k

Wolne posady

DO 600 ZŁOTYCH miesięcznie może zarobić każdy (a) pisaniem nie przerywając swych prac. Załączcie złoty znaczkami pocztowemi — otrzymacie powiększony numer okazowy oraz warunki współpracy z nami. „Głos Serca" Stanisławów — Sienkiewiczego 26. 6117g

WOŹNEGO do posyłek i wszelkich robót biurowych oraz pomocnika magazyniera poszukuje fabryka w Podgórzu. Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw i poleceniami pod „66" do Towarzystwa Reklamy Międzynarodowej Rudolf Mosse — Kraków, Zyblikiewicza 16. 8353k

FRYZJERA pierwszorzędnego, damskiego na sezon zimowy poszukuje zaraz „Alba", Zakopane, Krupówki 25. 6719g

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK
Czytelnia naukowa i beletrystyczna KRAKÓW ul. św. Jana 8
posiada stale wszelkie nowości powieściowe. Bogaty dział naukowy książki dla młodzieży. Wysyła na prowincję w praktycznych, lekkich skrzyneczkach. — Warunki przystępne.
Katalog kompletny 3 złote.
7390k

PEWNY ZAROBEK 1000 złotych miesięcznie może zarobić każdy. Potrzebni ajenci (tki) do przyjmowania zamówień na wyrób artystyczny w miastach i prowincji. Firma „Rembrandt" Wilno ul. św. Jańska 6. 33W1

AJENCI i domokrążcy do zwiedzania rolników i mieszkańców miast, na bardzo pokupne artykuły przy wysokich zarobkach poszukiwani. „Zenit" Zakłady Chemiczne Bydgoszcz. 6380g

POSZUKIWANI delegaci do rozpowszechniania deklaracji na cel budowy kościoła we wszystkich miastach i miasteczkach Polski. Warunki korzystne. Oferty życiorys odpis świadectw, referencje — nadsyłać „Ruch", Kraków, Szczepańska do 31. XII br. pod „Kościół". Pierwszeństwo mają emeryci. 6301g

25 ZŁOTYCH dziennie nietrudno zarobić lekką pracą piśmienną. Zgłoszenia firma Carton, Gdynia. 6749g

STENOGRAFJI polskiej, niemieckiej wyucza listownie Instytut Stenograficzny — Warszawa — Krucza 26. 8164k

KONKURS na posady w Sierocińcu kierowniczki wychowawczyni, gospodyni zarządzającej. Wymagane kwalifikacje i praktyka w podobnych zakładach — Zgłoszenia Sierociniec Żydowski Kielce, Seminaryjska 22. 8088k

MASZYNISTY - WERKMISTRZA do tartaku i wąskotorowej kolejki poszukuje Zarząd Dóbr Nowostawy poczta Bojanów k. Niska. Reflektanci zechcą nadesłać odpisy świadectw, których się nie zwraca i podać warunki. 6464g

KOMINIARZA młodego od stycznia potrzeba — Zgłoszenia Zakład kominiarski Rejon IV Chrzanów. 6657g

GOSPODYNI - kucharki, wykwintnie gotującej, z pierwszorzędnemi świadectwami z większych domów ziemiańskich poszukuje od 1 stycznia Zarząd Dóbr Plaza p. Chrzanów. Warunki według umowy. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 6775g

POSZUKUJE się panny rutynowanej do 3-ch i 5 letniego dziecka. Zgłoszenia Dr. Tepper, Podgórze ul. Krakusa 22 I p. oferty. 6790g

ZDOLNI zastępcy dobrze wprowadzeni w sklepach kolonjalnych w Krakowie i na prowincji zaraz potrzebni. Zgłoszenia do Kurjera Ilustrowanego pod „Tylko prowizja" — 6794g

POSZUKUJE się zdolnego organizatora, katolika, celem zorganizowania agentów dla sprzedaży artykułów rolniczych. Zgłoszenia pod „Organizator" do Kurjera. 6823g

SŁUŻĄCA do wszystkiego z dobrem gotowaniem potrzebna od 1 stycznia u lekarza do dwojga osób koło Krakowa. Warunki korzystne. Wymagane długoletnie świadectwa. Zgłoszenia Kraków Straszewskiego 9, III wprost schodów 2—3 popołudniu. 6815g

BIURALISTKA, ze znajomością doskonałą języka niemieckiego i francuskiego, biegle pisząca na maszynie, samodzielna, ze znajomością stenografji poszukiwana od zaraz. — Tylko panie szybko orjentujące się w pracy biurowej zechcą złożyć dokładne oferty do Adm. Kurjera pod „Patent 50". 6817g

PIELĘGNIARKI do kilkumiesięcznego dziecka poszukuje. Dr. Borkowski Rynek Podgórski 11 — Kraków. 6818g

ZASTĘPCY I SUBZASTĘPCY LOSÓW. Udzielamy zastępstwa sprzedaży obligacyj państwowych na raty oraz towarzystwa asekuracyjnego wszystkich działów. **PŁACIMY BEZKONKURENCYJNĄ NAJWYŻSZĄ PROWIZJĘ** Oferty: Powszechny Bank Gospodarczy — Stanisławów, Szydłowskiego — Gmach Sokoła. 7901k

OBRAZY!
WYSTAWA GWIAZDKOWA.
„Salon Dzieł Sztuki" Wojciechowskiego Kraków św. Jana 3 — Ceny przystępne 7952k

1.500—3.400 ZŁOTYCH miesięcznie zarobią zdolni zastępcy i subzastępcy przy sprzedaży ratalnej obligacyj — najnowszym systemem na rachunek pewnego Banku. **NAJWYŻSZA** prowizja, zdolnym pensja, patent, kolej, diety. — **UWAGA!** Ułatwiona sprzedaż — najniższe ceny. Skrupulatne obliczenia prowizyjne. Początkujących pouczamy. Oferty: Lwów, skrytka pocztowa 296. 7890k

POSADĘ otrzymacie — opłaćcie Kursy Samochodowe Inż. Fronia, Warszawa, Hoża 65. 8088k

PRZEDŁUŻAMY do 15. stycznia 1930 r.
wskutek olbrzymiej ilości zgłoszeń, otwarte przez nas specjalne kursa bezpłatnego pończoszarstwa, dla zaznajomienia każdego z naszą maszyną pończoszniczą
„REKORD"
Kursa odbywają się jak dotąd.
We Lwowie: ul. Senatorska Nr. 9, przy placu Akademickim I. p.
W Tarnowie: ul. Zabłocka 1. 5, I. p. przez podwórze na prawo. 8186k
Bezkonkurencyjną maszynę „REKORD" można nabyć tylko w Król Hucie:
K. GŁOWACKI, przy ulicy Sobieskiego 14
Bliższych informacji udzielamy bezpłatnie.

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekułowicza — Warszawa, Żórawia 42a. Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu — prawa, kaligrafji — pisania na maszynach — towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 7893k

PRZY ZAKUPNIE OD 18.— ZŁOTYCH
otrzyma każdy bezpłatnie oryginalny aparat
„GILLETTE"
w Perfumerji „MIMOSA"
Kraków, Plac Szczepański 2. 8226k

ZASTĘPCY losowi, płacimy wam przeszło 3 razy prowizji, koszta podróży, patent. Ze względu na nowość, dotychczas nieznaną, zapewnione kolosalne zyski! Początkujących pouczamy. Oferty składać: Lwów, skrytka pocztowa 165. 8213k

AGENCI do sprzedaży narzędzi rolniczych poszukiwani. Zgłoszenia: Zakłady Rolnicze, Lwów — Skrytka pocztowa 174. — 8325k

Świeże Wątróbki
GĘSIE I WIEPRZOWE kupuje stale po cenach targowych
Fabryka wyrobów i konserw mięsnych
RUDOLF VOGL
Bielsko Rynek 30 — tel. 1528. 990g

POWAŻNA INSTYTUCJA BANKOWA — poszukuje zdolnych zastępców do nowo utworzonego działu losowego. Niebywała okazja. Bezkonkurencyjna prowizja. Stałe wynagrodzenie, miesięczne bilety podróży. Pod „Początkujących pouczamy" do Administracji. 7902k

KANCELARJA adwokacka w Krakowie poszukuje koncypjenta z substytucją, ewentualnie na przedpołudnie. Zgłoszenia pisemne pod „Koncypjent" z podaniem warunków: Biuro Prasy, Kraków, Karmelicka 16. 6876g

BUFETOWCA młodego poszukuje od 1 stycznia. Wiadomość: Haas, Łobzowska 61. 6840g

Olbrzymi teleskop lustrzany.

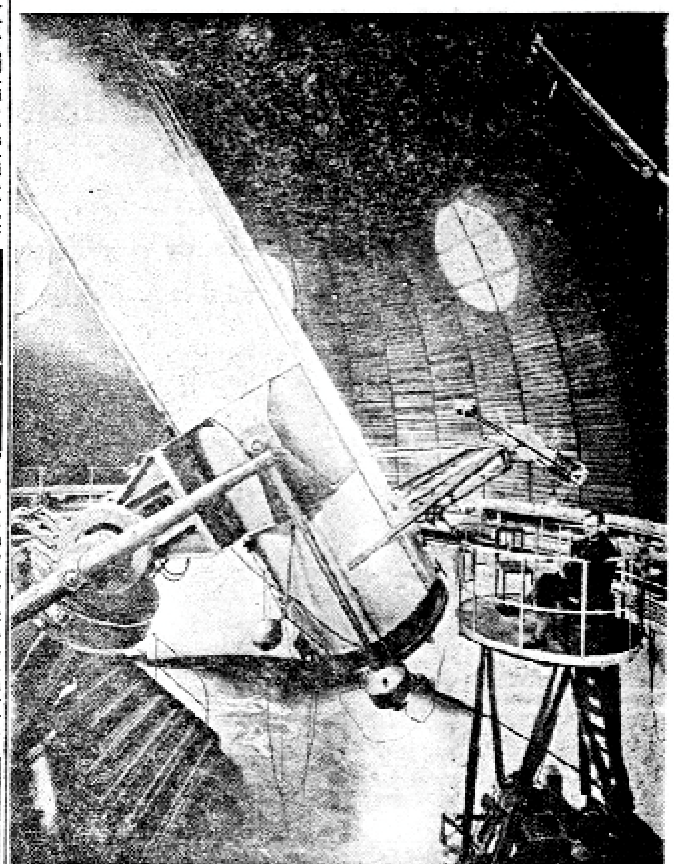

W obserwatorjum astronomicznem Baberberg pod Berlinem zainstalowano nowy, olbrzymi teleskop zwierciadlany o średnicy 125 cm. Teleskop poruszają specjalne motory.

Taśmy Iskra
do maszyn piszących Są bardzo wydatne. Prosimy spróbować. Wszędzie do nabycia. 7708k

BUCHALTERA - organizatora Komunalnej Kasy Oszczędności poszukuje zaraz Wydział Powiatowy w Grybowie (wojew. krakowskie). 539L

UCZEŃ wybitnie uzdolniony i zamiłowany do mechaniki precyzyjnej — potrzebny dla Obserwatorjum w Krakowie. Wymagane conajmniej kilka klas szkoły średniej. Konkurs zamyka się 6 stycznia. Zgłoszenia listowne do Obserwatorjum. Osobiście mechanik Uniwersytetu Grodzka 53 godziny 17—18-ta. 6820g

ZAKOPANE. Poszukuję panny do składu kapeluszy damskich, samodzielnej i dobrze się prezentującej, która umiałaby kapelusze przerabiać, musi posiadać dobry gust. Posada natychmiast do objęcia w nowej firmie „Femina", ul. Kościuszki — dom Rajskiego. 8404k

PANNĘ, piszącą ortograficznie, biegłą w rachunkach przyjmie Księgarnia. Oferty: Adm. Kurjera — „Sześciodniowa próba" 6867g

PANNY do trzechletniej dziewczynki poszukuje. — Safier, Gertrudy 15. 6889g

CHŁOPCA do posług przyjmie zaraz Offen, Gertrudy 23, fryzjer. 6854g

POTRZEBNE zaraz dwie zdolne panny do sprzedaży wędlin, biegłe w rachunkach i ekspedycji. — Zgłoszenia: Konopacki, Lwów, Halicka 16. 540L

SŁUŻĄCĄ z dobrem gotowaniem i drugą do prania i sprzątania poszukuje od 1 stycznia. Wiadomość: Biuro ogłoszeń Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 6860g

Posad poszukują

EMERYTOWANY urzędnik skarbowy poszukuje administracji domów w Krakowie. — Wymagania skromne. Zgłoszenia pod „Emeryt" do Adm. Il. Kurjera Codz. 8871k

Humor i satyra.

Z okazji imienin swego przyjaciela Parasola — Krupka kupił wspaniały tort, który zamierzał mu wręczyć osobiście. Kiedy Krupka był już w drodze do domu przyjaciela, zaczął padać deszcz. — W jakim stanie udało się Krupce donieść tort — widzimy powyżej.

KWARTET humorystyczno-koncertowy, podwójna obsada, wolny od 1 lub 15 stycznia. — Łaskawe zgłoszenia do Ilustr. Kurycra, Łódź, Piłsudskiego 63 pod „Orkiestra". 73Łd

KONCYPIENT ADWOKACKI z roczną praktyką, częściowo prowincjonalną poszukuje posady w Krakowie lub prowincji zaraz. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Dr. T." — 6845g

SZUKAM posady do dzieci w lepszym domu izrael. Najchętniej w Zakopanem lub okolicy Zgłoszenia: Kurjer Krak., Katowice, Teatralna 4, pod „Bona". 840k

INTELIGENTNA, solidna, lat 30, przyjmie posadę zarządzającej lub bufetowej. Łaskawe zgłoszenia Ajencja Siemianowskiego, Zakopane pod „Królewianka". 8413k

OGRODNIK Kongresowiak lat 3., z ukończoną szkołą zawodową, doświadczony fachowiec, ze znajomością gospodarstwa rolnego, chętnie przyjmie posadę w ogrodach handlowych zaraz lub od 15 lutego. Łaskawe zgłoszenia: S. M. ogrodnik, Zarząd Dóbr Aleksandryjskich księcia Huberta Lubomirskiego, poczta Aleksandrja, powiat rowieński. 840k

Trwalit
Doskonały środek zapobiegający szybkiemu zdzieraniu podeszew i nie przepuszczający wilgoci! Kto kupuje podwójnie oszczędza Trwalit parokrotnie podeszwę! Do nabycia w Drogerjach, Kółkach rolniczych i składach farb.
Główny skład: Drogerja Z. Bujasa Jaworzno Mip. 992g

FRYZJERSKI praktykant z ukończoną szkołą przemysłową, po 28-miesięcznej praktyce, poszukuje posady na dokończenie nauki. Warunki: kompletne utrzymanie z mieszkaniem. Zgłoszenia: Stefan Pincsek Nowy Sącz Bohdana Zaleskiego. 8401k

STENOTYPISTKA - korespondentka polska, pisząca biegle na maszynie, ze znajomością księgowości, z kilkuletnią praktyką, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Espe". 6848g

TECHNIK DENTYSTYCZNY, pierwszorzędna siła, 10 lat w zawodzie, pracujący samodzielnie w technice i operatywie, zmieni posadę od 1 ew. 15 stycznia 1930. Posiada częściowe urządzenie. — Zgłoszenia do Administr. pod „6831" 6831g

OBEJMĘ prowadzenie domu, również plebanji. Kuryer „Leśnieczanka". 6833g

KANDYDAT notarjalny, emerytowany sędzia, lat 40, przyjmie posadę ewentualnie na prowincji. — Łaskawe zgłoszenia do Administracji Kuryera we Lwowie pod „Notarjat". 544L

KUCHARKA z dobrem gotowaniem poszukuje posady na wyjazd lub w miejscu. Zgłoszenia: Wielopole 12. Jankaszowa. 6859g

MASZYNISTA egz. monter, poszukuje posady. Obeznany, kotlarstwo, tokarstwo, ślusarstwo, inst. elektryka, gaz, woda, para i motory. Łaskawe zgłoszenia Administracja Il. Kurjera Codz. pod „Uzdolnienie". 6716g

OSOBA starsza szuka posady jako gospodyni. — Adres: Stefanja Kubalina, Bladoliny. 6630g

KILIMY
Artystyczne „Grot" — Kraków Starowiślna 10
7836k

ADMINISTRACJĘ większych dóbr obejmie energiczny rutynowany fachowiec rolnik, kawaler — pierwszorzędne świadectwa materjalnie niezależny. Oferty „Niezależny" Kurjer, Warszawa, Nowogrodzka 26. 30-W

LOKAJ służący poszukuje posady na ordynarję lat 44 z bardzo dobremi świadectwami. Listy nadsyłać do Kurjera Codz. pod „Nr 2". 6828g

SAMODZIELNA WYCHOWAWCZYNI - NAUCZYCIELKA przyjmie posadę do jednego lub dwojga dzieci (lat 5—9) od połowy stycznia. Może przytem zająć się urzędem domu. Osoba starsza, jak najlepiej polecona. Adres Hrudkowicze p. Ochliczyn Poleski dla M. S. — 4374g

FARBIARZ kwalifikowany, młody i energiczny, obeznajomiony z farbowaniem wszystkiemi rodzajami barwników, poszukuje posady. — Zgłoszenia: Kurjer, pod „Farbiarz". 6758g

DROGERZYSTA młody mający praktykę w hurcie i detalu z pierwszorzędnemi referencjami poszukuje posady kierownika lub pomocnika. Może złożyć kaucję. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Drogerzysta". 6734g

BYŁY ZIEMIANIN i b. dyrektor Towarzystwa przemysłowego godny zupełnego zaufania, przez wojnę finansowo zrujnowany poszukuje pracy w jakimkolwiek zawodzie. Może złożyć kaucję. Łaskawe oferty do Kurjera pod „Z". 6805g

NADMŁYNARZ 30 letnia praktyka w pierwszorzędnych młynach, energiczny dobry organizator posiadający świetne referencje i świadectwa poszukuje posady w jakimkolwiekbądź młynie. — Łask. zgłosz. P. Misiak Kołomyja 31. Nowickiego 6806g

KILIMY
JAZAK
Kraków, Wiślna 3

INTELIGENTNA panna poszukuje posady do 2-letniego dziecka do zamożnej rodziny. Zgłoszenia Kurjer Lwów pod „Bafciarka". 538L

MŁODY pomocnik handlowy (żyd) z działu winno - wódczano delikatesowo, kolonialnego obejmie posadę branża i miej scowość obojętna. Referencje pierwszorzędne. — Zgłoszenia do Administracji Kurjera Codziennego pod „Młody". 6791g

TECHNIK mechanik z ukończ. służbą wojsk. poszukuje odpowiedniej posady (także jako rysownik). Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Technik - mech." 4789g

MŁODA przystojna z średniem wykształceniem pani znająca krawiectwo, lubiąca dzieci zajmie się ich wychowaniem, przygotowaniem do szkół średnich, wyręczy panią domu. Chętnie wyjedzie do większego katolickiego domu. Oferty do Adm. Kurjera „S. O. S." 6784g

NIEMKA posiadająca chlubne świadectwa poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Adm. Kurjera Kraków. „Katowiczanka" 6819g

NOWOCZESNA KSIĘGOWOŚĆ PRZEBITKOWA „KARTOWIST"
OSTATNI WYRAZ TECHNIKI BUCHALTERYJNEJ
Oszczędza 50% pracy i mat.
!! Nie identyfikować ze zwykłą kartoteką! !!
Zastępstwa na pozostałe województwa do oddania
BIURO ORGANIZACYJNE I BUCH. - REWIZYJNE
WIKTOR STANDE
Zaprzysięż. Rewizor Księg. - Znawca Sąd.
KRAKÓW — Tel. 0444 — PIJARSKA 5

Ceny ogłoszeń w dniach powszednich:

za 1 mm w 1 szp.	przed tekstem lub wśród artykułu wstępnego	zł. 3.— (str. IV-łamowa)
" "	w kronice	zł. 2.50 (str. IV-łamowa)
" "	w nadesłanem	zł. 1.60 (str. IV-łamowa)
" "	w ogłosz. zw. po tekście	zł. 0.50 (str. VIII-łamowa)
" "	zwyczajne między drobnemi	zł. 0.75 (str. VIII-łamowa)
Drobne za słowo		zł. 0.25 (str. VIII-łamowa)
" "	treści matrymonjalnej	zł. 0.30 (str. VIII-łamowa)
" "	dla poszukujących pracy	zł. 0.10 (str. VIII-łamowa)
Każde ogłoszenie drobne w dzień powszedni, najmniej		zł. 2.50

Ceny ogłoszeń w niedziele i dnie świąteczne:

za 1 mm w 1 szp.	przed tekstem lub wśród artykułu wstępnego	zł. 3.75
" "	w kronice	zł. 3.20
" "	w nadesłanem	zł. 2.—
" "	w ogłosz. zw. po tekście	zł. 0.65
" "	zwyczajne między drobnemi	zł. 1.—
Drobne za słowo		zł. 0.33
" "	treści matrymonjalnej	zł. 0.40
" "	dla poszukujących pracy	zł. 0.12
Każde ogłoszenie drobne w niedzielę i dnie świąteczne, najmniej		zł. 3.30

Nekrologi do 60 mm. 60% taniej. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%. Za układ tabelaryczny 50%, za układ kolorowy 100% drożej. Ogłoszenia drobne umieszczamy wyłącznie za gotówkę. Wyrazy wykonane tłustym drukiem liczy się podwójnie.

Redaktor naczelny i wydawca: Marjan Dąbrowski. — Redaktor odpowiedzialny: Jan Stankiewicz. — Zakłady graficzne „Ilustr. Kuryera Codz." — Zarządca Feliks Konczyński.

Ilustrowany Kuryer Codzienny R20, nr 329 z dnia 1 grudnia 1929 r.

https://polona.pl/item/ilustrowany-kuryer-codzienny-r-20-nr-329-1-grudnia-1929,Njk4NTE3Mjk/0/#info:metadata

...opl. ryca. Wydanie: F E D

PRENUMERATA WYNOSI:
W Krakowie bez odnoszenia zł. 7.—
W Krakowie z odnoszeniem zł. 7.60
Na prowincji . . . . . zł. 7.60
Zagranicą . . . . . zł. 11.50

ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY

Rękopisów nie zwraca się. Listy należy adresować do Redakcji, a nie do współpracowników.

Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski

Naczelny Redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od godz. 1—2 popołudniu.

Telefony: 11-08, 25-78, 85-92. Dla rozmów międzymiast. Redakcji: 25-52, 14-50.

Kraków, Wielopole L. 1.

Konto czekowe Nr. 148.725 (Warszawa, 401.200 Kraków). Konto żyrowe: Dom bankowy A. Holser — Kraków.

ODDZIAŁY: WARSZAWA, Nowogrodzka 26, tel. 254-65 i 70-21. KATOWICE, Teatralna 6, tel. 23-78. POZNAN, Św. Marcina 43, tel. 17-22. LWOW, Kopernika 9, tel. admin. i redakcji 49-58. ROWNE WOŁYNSKIE, 3-go Maja 195, tel. 221. ŁÓDŹ, ul. Piłsudskiego 65 (Wschodnia), tel. 167.68. KIELCE, Sienkiewicza 46, tel. 348. NOWY SĄCZ, Jagiellońska 23, tel. 38. WILNO, Wileńska 26, tel. 14-82 i 466.

Rok XX. Kraków, niedziela 1 grudnia 1929. Nr. 329.

Kom. Byrd rozpoczął lot do bieguna południowego.

(Własny radjotelegram „Ilustrowanego Kurjera Codziennego")

Nowy Jork, dnia 29 listopada. **We czwartek o godz. 3 rano (czas amerykański) komandor Byrd wystartował do bieguna południowego** Bliższe szczegóły wewnątrz numeru).

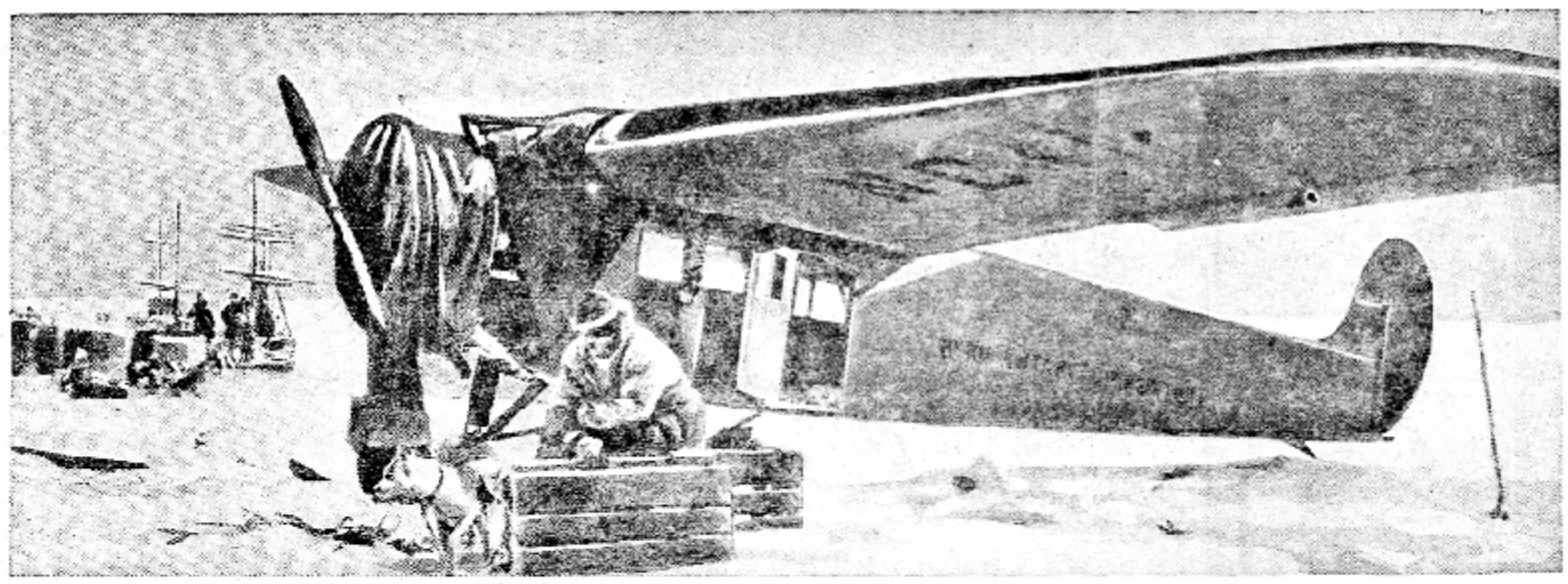

Rycina przedstawia komendora Byrda przy samolocie, na którym wyruszył do Bieguna Południ. Copyright 1929 by Paramount Famous Lasky Corp.

Owoce zbrodniczej roboty

Mobilizacja żywiołów zagranicznych, wrogich Polsce, przeciw naprawie ustroju.

Kraków, 30 listopada.

(t) Akcja socjalistów polskich, sprzymierzonych z socjalistami wszystkich naszych mniejszości, celem zorganizowania **nacisku zagranicy na Polskę w sprawie zmiany ustroju — wydaje swoje rezultaty.**

Mówiliśmy już o **zebraniu II. Międzynarodówki w Brukseli,** która zadeklarowała **współpracę wszystkich organizacyj socjalistycznych z socjalistami polskimi w walce przeciw „faszyzmowi" w Polsce.** To same organizacje, które w r. 1920 **sabotowały dostawę broni dla żołnierza polskiego,** okazywały gotowość **mieszania się w sprawy wewnętrzne Polski** dla niedopuszczenia do wzmocnienia ustroju.

Mówiliśmy też o artykule p. **Vanderveldego,** w którym przywódca socjalistyczny Belgji przemawiał nie za czem innem, jak tylko **za interwencją rządu francuskiego w Polsce** — również celem uniemożliwienia **naprawy konstytucji.**

Prasa socjalistyczna z tryumfem podawała **„ostrzeżenie" socjalistycznego pisma angielskiego,** zwracając przytem cynicznie uwagę, że w angielskich redakcjach socjalistycznych i w rządzie angielskim siedzą ludzie jednej i tej samej partji.

Protest posła polskiego w Berlinie przeciw napaściom **„Vorwärtsu"** jest w świeżej pamięci.

* * *

Akcja socjalistów polskich **wywołała mobilizację wszystkich żywiołów niechętnych lub wrogich silnemu Państwu Polskiemu.**

Oto w tych dniach na łamach **„Berliner Tageblattu",** organu niemieckich liberałów, ukazał się niesłychany w swej formie i treści artykuł p. t.: **„Polski problem konstytucyjny".**

Autor tego artykułu powołuje się na **odczyt min. Cara** w Krakowie, w którym nasz minister sprawiedliwości wykazując, iż trudno w Polsce znaleźć **większość parlamentarną,** zdolną do udźwignięcia ciężaru rządzenia, powołał się na fakt **partyjnego rozbicia społeczeństwa** i istnienia w parlamencie **wielkiej liczby posłów mniejszościowych.** Minister sprawiedliwości przypomniał, że przy ostatnich wyborach o mandaty ubiegało się około **40 polskich i niepolskich list.**

Cóż z tego stwierdzenia bezspornych faktów czyni „Berliner Tageblatt". Oto ni mniej ni więcej, **jak tylko złamanie przez Polskę Traktatu Wersalskiego i traktatu o mniejszościach (!!).**

Do „wzmocnienia" tych absurdalnych twierdzeń cytuje „Berliner Tageblatt" jeszcze jedno zdanie ministra, w którem p. Car wspomina, że na **arytmetyczną większość w Sejmie, jako na wyraziciełkę większości woli narodu, można się powoływać w państwie narodowo jednolitem.**

I oto czytamy:

„Powyższy cytat dowodzi, że w Polsce **zdają się zapominać o przesłankach,** na podstawie których mocarstwa swego czasu zgodziły się w Wersalu na wskrzeszenie Państwa Polskiego (!!). W liście **Clemenceau** do **Paderewskiego** z 24 czerwca 1919 r. jest wyraźnie powiedziane, że **dzisiejsze granice Polski,** które obejmują wielką ilość przynależnych do mniejszości narodowych, **zostają Państwu Polskiemu przyznane tylko pod tym warunkiem zasadniczym, że mniejszości będą politycznie i prawnie równorzędne z ludnością narodowości polskiej.** Polska **suwerenność** państwowa w sprawach zarządzeń i ustroju, została przytem **wyraźnie ograniczona (?).**

„Jest rzeczą znaną, że na podstawie tego listu Clemenceau, uważał się **rząd francuski za zmuszonego do interwencji w wewnętrznych sprawach Polski.** Tak np. zaprotestował Poincare u rządu polskiego w czasie gabinetu Witosa, który chciał wprowadzić numerus clausus na wyższych uczelniach polskich.

„Konstytucja, dla której **strona prawna miałaby być rzeczą poboczną** (?), a której konieczność **tłumaczona jest przez premjera i ministra sprawiedliwości koniecznością odebrania praw politycznych mniejszości** (?), oznaczałaby nic co innego, jak **tylko złamanie Traktatu Wersalskiego, względnie wypad przeciw listowi Clemenceau" (II?).**

* * *

Co słowo, to kłamstwo i przekręcenia.

Ani w mowie premjera, ani min. Cara, ani w żadnej innej mowie odpowiedzialnych czynników w Polsce, **nie było słowa o chęci odebrania mniejszościom praw, czy o jakiemś ich upośledzeniu.** Wręcz przeciwnie, p. **Świtalski,** mówiąc o planach prawicy odnośnie ordynacji wyborczej, wyraźnie zaznaczał, że **nie można dzielić obywateli na pierwszą, drugą i trzecią klasę.**

Natomiast **nikt i nic nie może krępować jakiegokolwiek Polaka w stwierdzeniu faktu, że liczne żywioły wpośród mniejszości narodowych w Polsce są usposobione wobec Państwa Polskiego niechętnie, nielojalnie, albo obojętnie.**

Nikt i nic nie może też skłonić żadnego Polaka, by nie wypowiedział głośno poglądu, że **stworzenie z grup parlamentarnych mniejszości narodowych** języczka u wagi, któryby decydował o **istnieniu lub upadku rządu,** jest rzeczą, której ze stanowiska narodowego i państwowego **stanowczo unikać należy.**

Jeżeli zaś wolno min. Carowi — a tego chyba nikt nie zaprzeczy — powoływać się na **rozproszkowanie partyjne społeczeństwa polskiego,** jako na przeszkodę w tworzeniu rządów parlamentarnych, to **wolno mu chyba także mówić o klubach mniejszościowych.**

Trzeba mieć **złą wolę i cynizm iście pruski,** aby ośmielić się ze stwierdzeniem faktu, iż **większość parlamentarna odzwierciedla większość narodu tylko w państwie narodowo jed-**

ŻĄDAJCIE tylko polskich uznanych za najlepsze **Ostrzy do golenia** Gloria OSTRZE DO GOLENIA

Wytwórnia: Kraków, ul. Zwierzyniecka l. 15.

5170a

„MOULIN-ROUGE" Kabaret-Dancing. Dziś i codziennie: Schönnys-Hartmann, Foxy, Annie Lazar, Lola Moulon, Lya Mankin. — Niedziela i święta o 5 po Five o'clock (ul. Gertrudy 28 tel. 3230). 5041k

P. 102.622

Zbiory Biblioteki Narodowej, Polona, mf. 66465

nolitem, dopatrzyć się **próby zamachu na prawne i polityczne położenie mniejszości.**

Artykuł „Berliner Tageblattu“ jest pod względem **prawnym** i pod względem **poziomu politycznego** tak **skandalicznym nonsensem,** że poważna polemika byłaby właściwie **nie na miejscu.**

Czego ten artykuł jednak dowodzi? Dowodzi on nerwowej obawy wszystkich wrogów Polski, by przypadkiem Polska nie skrzepła wewnętrznie przez nadanie nowej konstytucji, która usunie możliwość **przypadkowego tworzenia i obalania rządów,** i która pomniejszy znaczenie **przetargów kuluarowych, tak wygodnych dla wielu partyjnych leaderów polskich i... niepolskich.**

Artykuł „Berliner Tageblattu“ jest niewątpliwą próbą udzielenia pomocy tej akcji, którą na żądanie socjalistów polskich podjęła II-ga Międzynarodówka.

Wystarczy wskazać na moment artykułu **„Berliner Tageblattu“** i artykułu p. **Vanderweldego,** które to artykuły (każdy z innych przyczyn), **namawiają** — naturalnie bezskutecznie — Francję do interwencji w wewnętrzne sprawy polskie.

I dopiero na tle **artykułu „Berliner Tageblattu“** wychodzi na jaw, jak **zbrodniczą z państwowego i narodowego punktu widzenia jest ucieczka P. P. S. pod skrzydła opiekuńcze czynników zagranicznych!**

Tylko za 5 zł.

Nie traćcie czasu i pieniędzy na przejazdy do Stolicy!

Załatwiamy terminowo wszelkie sprawy handlowe i przemysłowe we wszystkich instytucjach państwowych, komunalnych i prywatnych. Informujemy o biegu już wszczętych spraw i przyspieszamy ich załatwienie. Po przesłaniu 5 zł. udzielamy źródłowych informacji w zapytywanej sprawie. Kierownictwo naszego biura należy do inż. St. Pokrzywnickiego, długoletniego dyrektora zakładów przemysłowych w Warszawie. 7351k

BIURO ZLECEŃ „POR“ SP. Z OGR. ODP.
WARSZAWA, WIDOK 9, TEL. 116-38.
Konto czek. P. K. O. Nr. 21388.

POŃCZOCHY GUMOWE

w wielkim wyborze oraz pończochy elastyczne „Academik“, po cenach fabrycznych poleca firma:
A. GRONNER, Hurt. artyk. gumowych 5598k
Kraków, Grodzka 60 — wejście od ul. św. Idzego.

Przebój Paryża
SAKYA-MOUNI
PERFUMY-PUDER
Rosine
PARIS

Monopole zawsze pracują drogo i źle.

Co mówi praktyka życia i wymowa cyfr.

Kraków, 30 listopada.

Otrzymujemy od naszych Czytelników dziesiątki listów z wyrazami uznania za akcję, którą wszczęliśmy przeciwko **ciągłemu rozszerzaniu systemu monopolów, koncesyj i przywilejów na coraz to nowe działy życia gospodarczego.**

System ten jest szkodliwy **nietylko dla ludności** przez umniejszenie skali jej zarobkowania, przez uszczuplenie jej dochodów na rzecz nielicznych jednostek, czy ugrupowań, ale **pośrednio szkodliwy jest także dla Skarbu Państwa,** który traci podatników, stając wobec **ubożejących przedsiębiorstw i ubożejącej warstwy średniej.**

Dla gospodarstwa społecznego jako całości, system monopolów, koncesyj i przywilejów oznacza wejście na niebezpieczną drogę, prowadzącą do skostnienia formgospodarczych, biurokratyzowanie przedsiębiorstw, zahamowanie tej siły rozpędowej, jaka tkwi w wolnem gospodarstwie prywatnem.

Jest rzeczą znaną, iż organizacja wyposażona w **monopol,** poczyna **kostnieć,** zaskorupia się w **metodach biurokratycznych,** pracuje **drogo, rozrzutnie i nieudolnie. Przywilej stanowi zaporę dla prywatnego kapitału i dla inicjatywy prywatnej,** jest barjerą stojącą na przeszkodzie rozwojowi gospodarczemu kraju.

* * *

Dla zwolenników **monopolistycznej organizacji gospodarstwa społecznego** odstraszającym przykładem może być, prokrewna jej, gospodarka naszych monopolów państwowych.

Pomimo **usiłowań rządu i godnych uznania niektórych jego zarządzeń sanacyjnych,** pozostaje ona wciąż jeszcze **synonimem gospodarki drogiej i rozrzutnej,** właściwej zawsze monopolom.

Jak wiadomo, Polska ma wielką liczbę monopolów skarbowych, a więc poza **monopolem tytoniu, — monopol spirytusu, soli, zapałek i loterji.** Wszystkie te monopole razem dają rocznie dochodu czystego w kwocie około 880 milj zł, podczas gdy przy **dobrej gospodarce** przy tak olbrzymich kapitałach inwestowanych w tych monopolach, przy tak rozległych dziedzinach produkcji, czysty zysk monopolów — zakładając obecny stan konsumcji — winien dać conajmniej dwa razy tyle.

Ograniczymy się do kilku tylko drobnych, ale charakterystycznych **szczegółów, rzucających światło na metody gospodarki monopolowej.**

* * *

Z gospodarki monopolu spirytusowego nikt nie jest zadowolony.

Wadliwą jest przedewszystkiem gospodarka naszego monopolu spirytusowego, największego z pośród wszystkich naszych monopolów. Z gospodarki tej **nie są zadowoleni ani producenci,** tj. **rolnicy,** ani **konsumenci prywatni czy przemysłowi.**

Producenci skarżą się na **niewspółmiernie niską cenę kontyngentową** w stosunku do ceny sprzedażnej, której rozpiętość zrozumiemy, jeśli powiemy, iż państwo płaci za zakup spirytusu (patrz preliminarz za r. 1930/31) w ilości około 580 tys. hektolitrów **73.8 milj. zł.,** a wpływy ze sprzedaży przewiduje na blisko 700 milj.

Upadek gorzelnictwa i eksportu.

Spowodowało to całkowite **zniszczenie kwitnącego przed wojną przemysłu gorzelniczego,** którego produkcja wynosi obecnie około 22 procent produkcji przedwojennej. **Eksport spirytusu,** który przed wojną wynosił z Polski około **1.200 tys.** hektolitrów, w roku 1928 wynosił zaledwie **12.224** hektolitrów, czyli równo 1 proc. stanu przedwojennego.

Oczywiście i w tym zakresie musieliśmy powołać do życia **centralistyczną organizację** wyposażoną wyłącznie w **przywilej** eksportu, która zawiodła zupełnie tak samo, jak zawiodły i inne twory monopolu eksportowego.

„Kopciuszek“ — spirytus techniczny.

Specjalnie nieszczęśliwą jest polityka mo-

Nadzieja archeologji polskiej zgasła w obronie Francji.

Pamięci dra Marjana Himnera, uczonego — żołnierza — pilota.

Kraków, w listopadzie.

Z końcem grudnia 1914 r. doszła do nas przez Rumunję z zajętego przez Rosjan Lwowa smutna wiadomość o tragicznej śmierci znakomitego archeologa i prahistoryka, prof. *Karola Hadaczka.* Pamięć jego uczcił dopiero w dwa lata potem jego mistrz i kolega, prof. *Piotr Bieńkowski,* który go przeżył o lat dwanaście, by przez swój także przedwczesny zgon pozbawić archeologję polską najsilniejszego filaru. Dopiero w ostatnich latach obok jedynego spadkobiercy jego trudu, prof. *E. Bulandy* we Lwowie, stanęła przy warsztacie archeologicznym trójka jego uczniów: *dr. M. Ruzerówna* w Poznaniu, *dr. K. Gąsiorowski* w Krakowie, *dr. R. Gosikowski* w Wilnie, a kilka młodszych sił sposobi się do karjery uniwersyteckiej.

Ciesząc się z tylu nowych pracowników, **nie może** jednak *archeologja polska zapomnieć o jednem nazwisku,* które w lipcu 1916 r. przebrzmiało pod Pirenejami *w katastrofie lotniczej,* a *nieznane jest nawet w kołach fachowych.* Podobno w związku z otwarciem Muzeum prahistorycznego w Warszawie, ma się ukazać w druku *teza sorbońska polskiego archeologa* p. t.: *„Studja nad cywilizacją przemysłowską w kotlinie morza Czarnego, na podstawie własnych wykopalisk“.* Znamy je na razie tylko ze streszczenia i oceny znakomitego archeologa francuskiego, p. E. *Pottier,* który swemu uczniowi i przyjacielowi poświęcił gorący nekrolog w „La Revue de Pologne“ (II nr. 4/5 z grudnia 1916). Źródło to, uzupełnione przez rękopiśmiennie informacje siostry zmarłego, p. M. L. Jarońskiej z Kielc, pozwala nam poznać tak *niepospolitą osobistość,* że przypomnienie jej uważamy za obowiązek wobec społeczeństwa polskiego, by w rzewnej czci miało imię *pilota Marjana Himmera* (1887 *do 1916*).

Dr Marjan Himner (1887—1916) archeolog — żołnierz — pilot.

Syn leśnika z Małego Księża Ziemi Kieleckiej, ukończywszy dwie klasy gimnazjalne w Kielcach i Dąbrowie Górniczej, wstąpił w piętnastym roku życia na praktykę do *kopalni węgla,* aby się tu przygotować do szkoły górniczej. Strajki kopalniane w r. 1905 wydobyły go z pod ziemi i pchnęły do brata na Podole. Wczesne *zamiłowania geologiczne i archeologiczne* zbliżyły go do kustosza Muzeum Kamienieckiego, z którym przeprowadził szereg poszukiwań w terenie. Wracając do Zagłębia Dąbrowskiego z kośćmi mamuta i okazami geologicznemi formacji sylurskiej, marzył o kształceniu się na archeologa czy prehistoryka, ale dopiero w roku 1907 zaczął w Warszawie systematyczne studja z — historji sztuki pod kierunkiem prof. Trojanowskiego. Za radą przyjaciół przygotował się równocześnie do egzaminu dojrzałości i zdał go w r. 1909 w Moskwie.

Teraz otwarła mu się droga do *regularnych studjów uniwersyteckich.* Odbywał je (jako stypendysta Kasy Mianowskiego) w Sorbonie, przerywając uczęszczanie na wykłady udziałem w licznych ekspedycjach, do których go przygotowały prywatne studja geologiczne, prehistoryczne i muzealne. Znaleziska z nad morza Czarnego posłużyły mu za materjał do pracy doktorskiej z archeologji, o której tak pisze jego egzaminator, p. Pottier:

„Komisja, której przewodniczył p. M. Collignon, była ujęta jego głęboką erudycją i jego zmysłem obserwacyjnym, o których świadczył memorjał, opatrzony licznemi rycinami, szkicami i fotografjami, i przyznała mu za to wzmiankę honorową. W pracy tej (tytuł podaliśmy wyżej. *Red.*) wykazuje autor, w jaki sposób wykrystalizował poprzednie poszukiwania, prowadzone przez innych w zagłębiu dniestrowem, w Rumunji i Bessarabji, ale on pierwszy sprecyzował daty owych starożytnych zabytków i podkreślił ich znaczenie dla historji tej dzielnicy. Porównując je z przemysłem artystycznym wszystkich krain bałkańskich, wykazuje, *że w drugiem tysiącleciu przed erą chrześcijańską* istniał *kontakt między rękodzielnikami* owych dzielnic *a Azją.* Jest to znamienna synteza, uzupełniona *konkluzją nową i śmiałą.* W tem dziele debiutant można już wyczuć *wielką dojrzałość umysłową.* Na zakończenie swej oceny wyraża prof. Pottier nadzieję, że jeśli kiedyś, przy sprzyjających okolicznościach, praca ta ukaże się w druku, zyska na tem i nauka archeologji i reputacja polskiego uczonego.

Promocja doktorska młodego archeologa polskiego odbyła się w czerwcu r. 1913. *Z końcem* r. 1914 spotkał go prof. Pottier *w mundurze francuskim.* „Z początkiem (pisze) było dla niego życie wśród ludzi szorstkiego obejścia, pochodzących z różnych środowisk, *dość twardo*“. Ale wnet zabrał się do ich kształcenia: W podziemnych schroniskach, w głębi lasów, gromadził swych *towarzyszów z Legji polskiej na konferencje.* Tematami ich były takie zagadnienia, jak: pochodzenie światów, powstawanie religji, formowanie się pierwotnych społeczeństw... Wiara w głoszoną naukę, polot wyobraźni i zapał propagandowy, porywały słuchaczy. Prof. Pottier podziwia uczonego polskiego, który będąc tęgim żołnierzem, *nie zapominał w okopach o nauce,* i widząc raz w miejscowości, ostrzeliwanej przez Niemców, ruiny kościółka romańskiego z resztkami starych witraży, zebrał je pod obstrzałem nieprzyjacielskim, zapakował w skrzynie i wysłał do administracji Sztuk Pięknych do Paryża.

Po krwawej ofenzywie pod Coreacy zabrakło słuchaczy frontowych wykładów Himmera: pułk polski *stracił 90 proc swego stanu.* Himmer na razie ocalał, ale w miesiąc potem, ugodzony odłamkiem kartacza w szyjkę, *poszedł do szpitala* w Argentan. Po kilku tygodniach jego pobyta w szpitalu otrzymał prof. Pottier od kapelana szpitalnego taki list: „Dzięki pańskiemu pismu miałem przyjemność poznać bliżej pana Marjana Himmera, jak również obeznać go z niektóremi zabytkami naszego starego Argentan i z naszą słynną sztuką koronkarską. Na nieszczęście — zresztą kto wie, może na szczęście — pobyt p. Himmera był u nas bardzo krótki, gdyż jego rana prędko się zabliźniła. Pozostawił on po sobie jak najmilsze wspomnienia“.

Czteromiesięczna rekonwalescencja w Vimontiers posłużyła Himmerowi do studjów i wydała rozprawę, ogłoszoną w „Rocznikach Geograficznych“ z 15 marca 1916: „Jest to pewien *przyczynek do historji Podola* rosyjskiego, gdzie autor bada szczególnie podział wód w kraju i bieg wielkiej rzeki wraz z jej zakrętami ogromnemi, co tłumaczy formowanie się i wybór miejsca dla osiedli pierwotnych mieszkańców tych stron“.

Rozkosze pracy umysłowej mąciła mu tylko *troska o ukochaną rodzinę,* pozostawioną bez wieści na terenie wojny w Kieleckiem. Zwierzając się z tych trosk przed prof. Pottierem, pisał rekonwalescent: „Mówi się, że oddałem przysługę Francji. Nie, jeśli spłaciłem ten dług Francji, która mi dała oświatę, niemniej pozostaje mi jeszcze do spłacenia *dług względem własnego kraju,* który miał i mieć będzie zawsze *grod-*

nopolu spirytusowego w odniesieniu do **spirytusu technicznego, tj. na cele przemysłowe.**

Wszystkie kraje świata starają się rozwinąć zastosowanie spirytusu technicznego i utrzymują bardzo **niską cenę** tego spirytusu, a straty stąd powstałe, pokrywają ze sprzedaży spirytusu konsumcyjnego.

U nas jest inaczej. **Jeden litr spirytusu denaturowanego,** który w **Czechosłowacji kosztuje 4 Kc., w Niemczech 40 fenigów, w Austrji 80 gr., w Polsce kosztuje 1. zł. 90 gr.!** W Małopolsce przed wojną ten sam litr spirytusu kosztował **28 halerzy.**

Oczywiście, owoce tej polityki nie dają na siebie czekać. Podczas gdy Polska jest drugim zrzędu krajem o **najwyższej konsumcji spirytusu konsumcyjnego,** to **w konsumcji spirytusu technicznego pozostaje na szarym końcu.** Zużycie spirytusu na cele przemysłowe wynosiło zaledwie **18.2 procent** całej konsumcji w r. 1927'28, podczas gdy w **Czechosłowacji 52.2 proc., w Niemczech 72 proc. Na głowę ludności czyni to w Polsce 0.34 litra, w Czechosłowacji 2.03, w Niemczech 2.72 litra.**

Każdy rozumie, że ta **fatalna polityka** monopolu spirytusowego prowadzi na bezdroża.

Przemysł gorzelniczy, tak ważny dla rozwoju rolnictwa, dla zbycia tych olbrzymich **gnijących u nas mas ziemniaków,** rozwinąć się **może nie po linji zwiększenia konsumcji osobistej spirytusu,** ale jedynie tylko i wyłącznie po linji zwiększenia konsumcji technicznej.

Pod tym względem spirytus ma **wielką przyszłość,** dotychczas **niewyzyskaną,** przedewszystkiem, jako mieszanka napędowa, tj. jako tanie paliwo, zdolne do zupełnego **zastąpienia benzyny w motorach spalinowych, (przedewszystkiem w silnikach samochodowych).**

Oczywiście **monopol spirytusowy,** jako organizacja **biurokratyczna** o ciasnych, krótkowzrocznych celach fiskalnych, tych rzeczy **nie bierze pod uwagę,** wskutek czego w **żelaznych uściskach monopolu spirytusowego nasz przemysł gorzelniczy skazany jest na zagładę** ze szkodą nietylko dla rolnictwa, ze szkodą dla **motoryzacji kraju i jego obronności.**

Dalszym drobnym, ale charakterystycznym przykładem wadliwej gospodarki monopolu spirytusowego jest jego **fatalna gospodarka „butelkowa",** na którą niejednokrotnie zwracaliśmy uwagę, a która **kosztuje nas rocznie około 24 milj. zł.** (w preliminarzu na r. 1930/31 preliminowanych jest **24.8 milj. zł. na zakup 197 miljonów butelek po 12½ groszy).**

* * *

O monopolu zapałczanym szkoda mówić!

O monopolu zapałczanym niema co mówić, bo stworzywszy monopol, **wydzierżawiliśmy** (czytaj Grabszczyzna) go za bezcen, za **mały czynsz dzierżawny w kwocie 5 milj. zł. w złocie** i udziałem w zyskach przedsiębiorstwa szwedzkiego w stosunku 50 procent. Tymczasem udziału tego w zyskach.... nie realizujemy, pomimo, iż zysk jest i to zysk duży. Spółka szwedzka bowiem umie odpowiednio preparować swe bilanse! Straty, jakie ponosimy z powodu monopolu zapałczanego w opodatkowaniu przemysłu, w produkcji i eksporcie, **są bardzo wielkie.** Spółka szwedzka **nie rozwija odpowiednio przemysłu polskiego,** jakkolwiek wielkie są możliwości rozwoju z powodu posiadania specjalnego drzewa nadającego się do produkcji zapałek, **nie usiłuje wogóle eksportować towaru** itd.

* * *

Tania sól prywatna i droga sól rządowa.

Gospodarkę solną naszego monopolu soli najlepiej charakteryzuje fakt, iż **Biuro Sprzedaży min. skarbu płaci za jedną tonnę soli prywatnej, białej 28 zł.** (istnieje także kilka salin prywatnych), **natomiast za sól rządową szarą 40 zł.** O ile więc drożej płaci „Biuro sprzedaży" za sól rządową szarą, aniżeli za sól prywatną białą! W uwzględnieniu gatunków, różnica wynosi około 100 procent.

Prowizja sprzedaży soli wynosi **około 60 proc.,** a więc **niewspółmiernie wiele.**

Jeszcze Komisja rzeczoznawców Kemmerera proponowała **ograniczenie wielkiego aparatu sprzedażnego, zwinięcie biura sprzedaży soli i zorganizowanie przy dyrekcji salin państwowych działu zamówień,** któryby przyjmował zmówienia od hurtowników i rozdzielał je pomiędzy saliny. Zaleciła także **obniżenie nadmiernych kosztów produkcji i ulepszenia organizacji salin,** ustalenie nowego **rozdziału programu produkcyjnego pomiędzy poszczególne saliny,** jakoteż skoncentrowanie całego nadzoru nad przemysłem solnym w **Min. Przemysłu i Handlu.** To zalecenia, jak i wiele innych, które poparła także specjalna **„Ankieta solna"** dotychczas niestety **zignorowano.**

* * *

Widzimy więc, jak w **praktyce wygląda monopol,** za którym tęsknią doktrynerzy i ci, **którzy węszą łatwy i tani zarobek.** Monopol wszędzie i zawsze jest **synonimem gospodarki skostniałej, sztywnej, rozrzutnej, biurokratycznej i nieudolnej.** Doktrynerzy widzą w monopolu **ideał „organizacji", doświadczeni praktycy zaś stwierdzić mogą, niestety, tylko marnotrawstwo i niedołęstwo.**

LABORATORJUM
ANALITYCZNO-CHEMICZNE
BIURO PORADY i
DLA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO
Inż. Dr HENRYK ROSE
zaprzys. znawca sądowy dla przemysłu chemicznego
Kraków, Sienna 2. Telefon 34.
Przeprowadza się analizy: metali, stopów, rud, popiołów, szlak, produktów ceramicznych i chemicznych, surowców, smarów, tłuszczów, mydeł, laków, garbników, skóry, odpadków przemysłowych i t. d. Fachowe wywiady i porady, techniczne orzeczenia, stała analityczna i techniczna kontrola fabryk, wypracowanie metod fabrykacji, urządzenie i reorganizacja produkcji, usuwanie błędów fabrycznych, zastosowanie wynalazków, ekspertyzy, szacowanie przemysłowych zakładów i t. d.

nego wroga ze strony Niemiec. Dla Polaka wyboru niema. *Zwalczać on musi germanizm zawsze.* Największy dług, jaki mi pozostaje do spłacenia z poświęceniem całej mej istoty i wszystkich moich zdolności, jest to dług względem matki-Europy. To przeświadczenie ubrroiło mię w taką siłę równowagi, że *w najtwardszych chwilach mojego życia wojskowego nie poddawałem się nigdy zniechęceniu.* Dla wielu moich towarzyszy była ta równowaga zagadką nie do odgadnienia".

Zbliżająca się chwila powrotu na front do jakiegoś pułku czysto francuskiego (bo resztki Legji polskiej już nie wystarczały na samodzielną formację), kazała mu się zastanowić, czy on, z zawodu górnik i mechanik, nie przydałby się bardziej *w służbie lotniczej,* choć *był pewny* („przysięgam wam, mam absolutną intuicję"), *że w niej zginie.* Dotąd „przez pewną subtelność skrupulatną, Nimmer nie chciał nigdy przyjąć żadnego stopnia, wyróżniającego go z pośród towarzyszów broni, nawet skromnego galonu kaprala! Tymczasem do lotników nie przyjmowano szeregowców. Przyjął więc teraz stopień podoficerski i po kilkumiesięcznym pobycie w garnizonie lyońskim otrzymał koło Bożego Narodzenia nominację na ucznia-pilota. W czerwcu miał już patent pilota. W tym charakterze wysłano go do *Ecole d'Aviation Militaire de Pau.* Stąd pisał do prof. Pottiera w liście, który miał być ostatnim: „Czasami szczyty Pirenejów spoglądają na nas ze swych wyżyn, to znów ja unoszę się nad niemi na swoim ptaku: *czuję się białym orłem polskim*".

Ptak spłonął z końcem lipca 1916 r. podczas jazdy ćwiczebnej, a 20-letni pilot spoczął na ziemi francuskiej u stóp Pirenejów. Prof. Pottier kończy nekrolog cytatem z Wergilego:

Invidit Fortuna... ne ad sedes victor veherare paternas.

„Nie zwolił los zwycięzcą wrócić do ojczyzny".

On nie wrócił, ale wróciła jego „dobra pamięć", zostawiona wraz z życiem we Francji, wróciły rękopisy prac, które *obecnie po polsku wydane,* przysporzą, jak tego spodziewał się profesor paryski, korzyści i nauce archeologji i reputacji autora.

R.

Pod znakiem rybactwa sportowego.

Echa pobytu ministra Niezabytowskiego.

Kraków, 30 listopada.

Drugi dzień obchodu jubileuszowego Krajowego Towarzystwa Rybackiego, w którym wziął udział pan minister rolnictwa, wypełniła wycieczka do **Nowego Targu i Nowego Sącza,** celem oglądnięcia istniejących tam **wylęgarni ryb łososiowatych,** które są własnością **Rybackich Towarzystw Sportowych,** a to wylęgarni nowotarskiej Polskiego Towarzystwa Wędkarskiego w Krakowie i nowosądeckiej Towarzystwa Miłośników Sportu Wędkowego w Nowym Sączu. Drugi zatem dzień obchodu stał **pod znakiem rybactwa sportowego,** które słusznie zadanie swoje pojmuje nietylko jako łowienie i to łowienie według reguł sztuki, ale także jako dbanie o dobry rybostan wód.

Wycieczka nabrała specjalnego znaczenia wskutek **obecności p. ministra Niezabytowskiego.** W Nowym Targu przyjmowało p. ministra **Polskie Towarzystwa Wędkarskie z Krakowa.** Po mszy św., odprawionej przez ks. prałata **Masnego,** odbyło się śniadanie w obecności szeregu gości jubileuszowych, wśród których zauważyliśmy prof. dr. **Juljana Nowaka,** prezesa Kraj. Tow. Rybackiego.

Wiceprezes Towarzystwa Wędkarskiego mecenas dr. **Lardemer,** kreśląc dzieje stowarzyszenia i jego powstanie przed 20-tu laty, podniósł, że osoby grupujące się w Towarzystwie łączy nietylko **zamiłowanie sportowe, ale przedewszystkiem umiłowanie** wspaniałej przyrody podtatrzańskiej i płynąca stąd **troska o rybostan górskich wód.** Wylęgarnia założona przez Towarzystwo przy pewnej pomocy ze strony ministerstwa rolnictwa oraz Krajowego Towarzystwa Rybackiego, ma na celu **zarybianie łososiem i pstrągiem Dunajca i innych rzek górskich.** Zarybienie to ma znaczenie o wiele większe, albowiem łosoś jest **rybą wędrowną,** a wpuszczany corocznie masowo do Dunajca, zarybia nietylko tę rzekę, ale **także Morze Bałtyckie.** Działalność towarzystwa, oparta o wylęgarnię, pozwala mieć nadzieję, że mimo pogarszających się stale warunków *egzystencji* dla **łososia, nie zniknie on jednak z wód Dunajca.**

P. dr. Lardnerowi **dziękował za przyjęcie** p. minister, dając przytem wyraz satysfakcji, jaką mu dało oglądnięcie wylęgarni. Sport wędkowy, będąc szlachetną rozrywką i sztuką sportową, wybija się do znaczenia ofiarnej i **wysoce kulturalnej akcji ogólno ekonomicznej,** co trzeba z radością powitać. Polska jako kraj rolniczy, **musi** jak najbardziej **udoskonalić swoją produkcję rolną,** do której zalicza się i **produkcja ryb.** Musimy dążyć wszelkiemi siłami, mówił p. minister, do wytworzenia w kraju **dobrobytu,** bo państwo tylko wtedy będzie bogate i silne, gdy jego obywatele będą zasobni.

Minister *Niezabytowski* (x) w wylęgarni łososi w N. Targu. Obok stoją: dr. *Lardemer,* wiceprezes Pol. T-wa wędkarskiego (1), major *Romaniszyn,* członek P. T. W. (2), oraz Fr. *Dorula,* sędziwy hodowca łososi (3).

Widok ogólny nowotarskiej wylęgarni Polskiego T-wa Wędkarskiego w Krakowie.

Mentalność — mówił dalej p. minister — **która u nas jakiś czas miała miejsce,** wedle której państwo zdawało się za złe brać **obywatelowi,** jeżeli strał się o dobrobyt swój czy też ogólny — dziś się na **szczęście skończyła** i sądzę — mówił pan minister — że już nie powróci.

Stosunki rybackie w państwie **nie są dotąd należycie uregulowane** i całe wielkie przestrzenie państwa nie są jeszcze ujęte pod względem prawnym na tym odcinku gospodarczym w ustawę. Projekt ustawy rybackiej będzie przesłany do opinji organizacjom rybackim. Jest bowiem **zadaniem rządu pozostawać w kontakcie ze społeczeństwem** i starać się poznawać jego opinję w sprawach, które o powodzeniu państwa decydują.

Znacząca przemowa p. ministra została przyjęta owacyjnie przez liczne audytorjum.

Następnie udano się samochodami **do Nowego Sącza.** W Nowym Sączu zwiedzono bardzo piękną **wylęgarnię,** założoną przez Nowosądeckie Towarzystwo Miłośników Sportu Wędkowego.

Wylęgarnia w Nowym Sączu **powstała dopiero** w ubiegłym roku i jest również pierwszorzędnym produkcyjnym zakładem dla sztucznego rozpłodu ryb łososiowatych.

E. WEDEL IRYSY

ŚNIEGOWCE
ORAZ
KALOSZE AMERYKAŃSKIE
w najnowszych eleganckich fasonach
polecа 3089k
J. GŁOGOWIECKI
KRAKOW, RYNEK GŁ. L. 43 A—B.

Z dniem 26 listopada bież. roku został otwarty 3794k
W ŁAŹNI RZYMSKIEJ
w Krakowie, ul. św. Sebastjana L. 9.
specjalny dział natrysków (tusze) ciepłych i zimnych
urządzonych według najnowszych zasad higjeny, z kabinami dla każdej osoby oddzielnie.
Natryski dla Pań i Panów z osobnem wejściem.
Ze względu na przystępne ceny z kąpieli tej będą mogły korzystać jak najszersze sfery publiczności.

OBECNIE NAJMODNIEJSZY I NAJLEPSZY.
3548 k

DZIŚ, t. j. dnia 30 listopada 1929 roku o godz. 9-ej wieczór, urządza
OFICERSKIE KASYNO GARNIZONOWE
w Krakowie, przy ul. Zyblikiewicza 1
ostatnią przed adwentem sobótkę t. j.
Zebranie towarzyskie
z tombolą, z licznemi i miłemi niespodziankami w związku z dniem
SW. ANDRZEJA
Zarząd Kasyna uprasza o liczny udział stałych bywalców Kasyna.
Wstęp dla osób cywilnych za stałą kartą wstępu, o którą można się zgłosić u Zarządcy Kasyna. 1393g

CEGIELNIE
DACHÓWCZARNIE, SZAMOTOWNIE, SUSZNIE AUTOMATYCZNE, MŁYNY RULOWE, ŁAMACZE KAMIENI.
Kosztorysy odwiedziny inżynierów bezpłatnie
RYSZARD RAUPACH 4801
KATOWICE, ULICA GLIWICKA L. 16.
Przedstawicielstwo na woj. krakowskie:
Inż. ZYGMUNT REGENSTREIF, KRAKÓW Batorego 12

OJCIEC 3-GA NIELETNICH DZIECI, chory na oczy, nie może zapracować na ich utrzymanie. Znajduje się w nędzy a dzieci cierpią głód. Zwraca się do P. T. Czytelników o łaskawą pomoc materjalną. Datki przyjmuje Administracja Ilustr. Kuryera Codz. pod szyfrą „Ratunek". 5563k

Kogo przeniesiono z Krzemieńca do Gniewa?

Garść faktów i uzupełnień.

Kraków, 30 listopada.

W wydaniu „I. K. C." z 28 listopada br. podaliśmy treść memorjału, wniesionego przez zrzeszenie profesorów gimnazjalnych T. N. S. W. na ręce p. ministra oświaty z powodu **masowych przeniesień prof. g.mn.** z początkiem obecnego roku szkolnego.

Między innemi wymieniliśmy tam fakt nagłego przesiedlenia „d l a d o b r a s z k o ł y" prof. **J. T. z Krzemieńca do Gniewa** na Pomorzu, a więc niemal dosłownie z jednego krańca Rzplitej na drugi — co jest wypadkiem niewątpliwie szczególnie widocznym. W sprawie tej otrzymujemy obecnie szczegóły, które niechybnie dowodzą, iż w tym wypadku powstała **szkoda dla szkoły.**

* * *

Chodzi o osobę profesora J. T., **wybitnego pedagoga i polonisty,** który pracował w Liceum Krzemienieckiem **bez przerwy od 1923 r.** Dopiero w bieżącym roku za swą gorliwą, owocną i pełną poświęcenia pracę **dla Liceum, jak i dla dobra polskości na kresach wołyńskich** uzyskał od niedawno przybyłego do Liceum dyr. D o b r o w o l s k i e g o (nawiasem mówiąc **człowieka bez(!) ukończonego wydziału filozoficznego)** opinję ujemną i w następstwie został przeniesiony.., do Gniewa. **W Gniewie nie ma pełnego gimnazjum,** lecz tylko 6 klas, a prof. T., **znanemu zaszczytnie poloniście, powierzono nauczanie języka niemieckiego w pierwszej klasie.**

Prof. T. już przed wojną uczył w jednem gimnazjum lwowskiem. Podczas wojny walczył **na kilku frontach,** organizował artylerję polską we Włoszech i uzyskał stopień **kapitana** oraz odznaczenie Krzyżem Walecznych.

W Liceum Krzemienieckiem nauczał **języka polskiego w wszystkich wyższych klasach gimnazjum i seminarjum.** Nie zadowalając się pracą w szkole zorganizował i prowadził **„Kółko Polonistów",** wydawał **gazetę szkolną,** gdzie zamieszczał swoje artykuły i zyskał **ogólną sympatję młodzieży, kolegów i całego społeczeństwa.**

Pozatem **zamieszczał fachowe prace w** miesięczniku „M u z e u m", organie Tow. Naucz. Szkół Wyższ.

Jak pracę jego oceniało ministerstwo, dowodzi **stałe angażowanie prof. na wykładowcę wakacyjnych kursów dokształcających dla nauczycieli szkół średnich** (właśnie takich, jak obecny „dyrektor" Lic. p. Dobrowolski).

Pozatem profesor T. był wybrany przez Koło Tow. Naucz. Szkół Wyższ. w Krzemieńcu na **delegata.**

Był **prezesem Związku oficerów rezerwy** Rzeczp. Pol. w Krzemieńcu.

Za pracę oświatową wśród oddziałów K. O. P., stacjonowanych na pobliskiej granicy, zyskał kilkakrotnie **pisemne pochwały i podziękowania** od nośnych dowództw.

Na wieść o zamierzonem przeniesieniu prof. T. z Krzemieńca **rodzice wychowanków Liceum i szeroki ogół mieszkańców** na szeregu zebrań poruszali tę sprawę, **wysyłano delegację** do kuratora Liceum p. Poniatowskiego itd.

Jednakże **nic nie pomogło i prof. T. w nagrodę** za swoją pracę dla **dobra nauki i imienia polskiego na Kresach,** z ujemną(!) opinją „dyrektora" bez studjów — został przerzucony na drugi koniec państwa, by **po 16-letniej pracy** pedagogicznej w dziale polonistycznym — **...uczyć języka niemieckiego aż w 1-szej klasie.**

Podobne fakty są już nietylko krzywdą **prywatną** zainteresowanej jednostki, ale równocześnie **dotkliwą szkodą dla szkoły i dla polskości na Kresach,** wyrywając z szczupłego grona działaczy narodowych wybitną i pełną poświęcenia jednostkę.

Zaznaczam, że nie odgrywają w tym wypadku żadnej roli względy czysto polityczne, gdyż prof. T. **nie brał wogóle udziału w pracy polityczno-partyjnej,** a pozatem jest gorącym sympatykiem zarówno osoby Marszałka P i ł s u d s k i e g o, jak i jego rządów silnej ręki. *S.*

WĄSKOTOROWE KOLEJKI
wywrotki, złożenia osiowe, zwrotnice, obrotnice, bagry, lokomotywki i t. p.
Orenstein & Koppel
Przedstawiciel Inż. Zygmunt Regenstreif, Kraków — Batorego L. 12. Skład w Krakowie. 6529k

„UZDROWISKO"
Dra SZ?REWSKIEGO w BYSTREJ ad BIAŁA
Pensjonat z opieką lekarską dla zdrowych i uzdrowieńców, czynny cały rok. Zakład leży w najzdrowszej części Bystrej, tak zwanej Bystrej górnej, zasłonięty z 3-ch stron górami zalesionemi, a otwartej tylko do południa. Werandy, leżalnie, elektryka, wodociąg własny, W. T. C. ogrzewanie centralne, łazienki, kuchnia wykwintna, radjo, fortepjan, biblioteka. — Prospekty na żądanie. 8328g

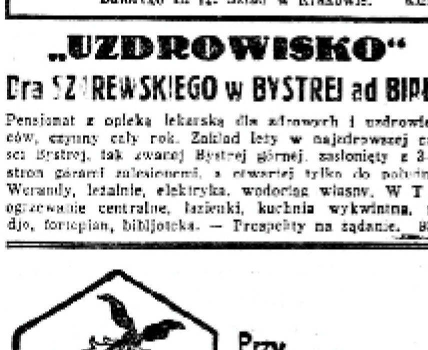

Oryginalne opakowania z czerwoną banderolą i znakiem "BAYER" w kształcie krzyża są do nabycia we wszystkich aptekach. 6574k

BRZYTWY
oryg. angielskie, szwedzkie i francuskie
po cenach fabrycznych dostarcza: 5741k
Hurtownia towarów galanteryjnych i stalowych
HENRYK LIPSCHITZ
KRAKÓW, KRAKOWSKA 28

Po R. Donaldzie — „anonim".

Znów atak na „korytarz polski" w Anglji.

„Owoce szaleństwa" z kuźni propagandy antypolskiej.

(Orygin. korespondencja „Il. Kuryera Codz.").

Londyn, w listopadzie.

Nakładem znanej firmy wydawniczej **Hutchinson and Co.** pojawiła się w tych dniach w Londynie książka p. t. **„Owoce szaleństwa"** (The Fruits of Folly), pióra anonimowego, a jednak dobrze w kołach politycznych angielskich znanego publicysty, którego nazwisko zachowywane jest **nadal w ścisłej dyskrecji.**

Anonimowy autor „Owoców szaleństwa" odbył w ostatnich 4 miesiącach **podróż po głównych stolicach Europy i uzyskał szereg interwiewów** z czołowymi politykami i premierami europejskimi i w podróży swej zawadził również (w czerwcu b. r.) o **Warszawę i Gdynię.**

Owocem tych „studjów" jest 30 stronicowy rozdział o Polsce p. t. **„Problem Polski"** (The polish Problem).

W rozdziale tym poddaną jest **analizie sytuacja na Górnym Śląsku, Korytarzu, Gdańsku i w Prusach Wschodnich.** Autor „Owoców szaleństwa", operując fałszywie naświetlonemi materjałami historycznemi i statystycznemi **kontynuuje „robotę", swego dawno już na tych łamach zdemaskowanego poprzednika, sir R. Donalda,** autora dzieła **„Polski Korytarz i Konsekwencje",** a mianowicie lansuje **ponownie ideę „zwrotu" t. zw. „Korytarza" na rzecz Niemiec.**

* * *

Rozprawimy się po kolei z wywodami autora „Owoców szaleństwa".

Zaczynamy od **Górnego Śląska.** Autor cytuje wyjątki z niedawno opublikowanych pamiętników lorda **D'Abernona,** dotyczące akcji plebiscytowej na G. Śląsku, poczem omawia szeroko dzisiejszą sytuację **polityczno-gospodarczą polskiego G. Śląska,** poświęcając **najwięcej uwagi przemysłowi węglowemu.**

„Polska — pisze anonim — **zmuszoną jest** sprzedawać ze stratą wielką swój węgiel zagranicą. Strajk węglowy w Anglji w r. 1926 był dla Polski błogosławieństwem i prawdopodobnie uratował ją od bankructwa (!) Od tego czasu Polska — mimo usilnej konkurencji angielskiej zdobyła prymat na rynku skandynawskim i dzisiaj zaspakaja przeszło połowę zapotrzebowań węglowych Skandynawji.

Z drugiej strony robione są starania o kompromisowy pakt węglowy z Polską. (Zwracam tu uwagę na odczyt, jaki miał w tym tygodniu w Londynie prof. uniwersytetu w Leeds p. Jones, członek **delegacji** węglowej angielskiej, jaka niedawno pod wodzą p. Archera bawiła na kontynencie i rokowała z przemysłowcami węglowymi polskimi, niemieckimi i skandynawskimi w sprawie „Locarna węglowego". Prof. Jones stwierdził w swym odczycie, **że doszło już do prowizorycznego porozumienia międzynarodowego w sprawie regulacji kwot i cen węgla** i dalsza faza rokowań uzależnioną jest obecnie od wyników, jakie da projektowana obecnie przez rząd Mac Donalda i przymusowo w życie wprowadzana kartelizacja całego angielskiego przemysłu węglowego. Przy sposobności zaznaczamy, że dystrykta węglowe południowej Walji — gdzie szerzy się komunizm — **stanowczo potępiają projekt kartelizacji** i że znajduje on tylko żywy **oddźwięk w już istniejącej organizacji kartelowej** „5-ciu hrabstw" z siedzibą główną w Leeds (hrabstwo Yorkshire). Również i wybitni magnaci stalowi i żelazni z północnej Anglji **krytykują silnie projekty Mac Donalda,** widząc w zapowiedzianej ustawie węglowej **niebezpieczeństwo podrożenia produkcji** w przemysłach stalowym i żelaznym, co w konsekwencji wywoła dalszy wzrost bezrobocia, a więc efekty odwrotne do zamierzeń rządowych. (Przyp. koresp.).

W kwestji **„korytarza polskiego"** zajmuje autor „Owoców szaleństwa" **stanowisko tendencyjne.** Widoczną jest rzeczą, iż **pozostaje na usługach Niemiec.** Ośmiela się n. p. pisać, iż: „w rzeczywistości (in reality) Polska **niema potrzeby żądania dostępu do morza(!) lub sprawowania kontroli nad portem Gdańskim".** O Gdyni pisze anonim, że zbudowana została dla celów **politycznych,** a rozbudowując port gdyński Polska pragnęła również pokazać światu, że potrafi się zdobyć na czyn praktyczny doniosłej wagi. Anonim przyznaje, że **rozwój Gdyni przeszedł wszelkie oczekiwania zagranicy** i że z chwilą ukończenia prac nad urządzeniami portowemi w roku 1931, Gdynia będzie **pierwszym portem na Bałtyku,** o pojemności załadunku 15-tu miljonów ton rocznie. Z kolei anonim zajmuje się Gdańskiem zapewniając, że jest nawskroś niemieckim. Nietylko historycznie, ale i **„sentymentalnie"** ludność jego **ciąży ku Niemcom** i pragnie na zawsze pozostać niemiecką.

Punktem kulminacyjnym wywodów anonima jest sprawa **„Korytarza".** Powtarza tu autor anonimowy **fantastyczne historje o rzekomej próbie aneksji Prus Wschodnich przez Polskę,** dodając, że Polska widocznie nie docenia niebezpieczeństwa powiększenia swych około 11 (!!!!) miljonów liczących **„mniejszości narodowych" o nową porcję 2 i ćwierć miljona z Prus Wschodnich (?).**

Ostateczna konkluzja autora „Owoców szaleństwa" to znana piosenka niemiecka: **żądanie rewizji Traktatu wersalskiego, zniesienie „klina"** wbitego między Prusy Wschodnie a resztę Niemiec, zmiana „nienormalnej i niedowytrzymania sytuacji", jaką — zdaniem godnego **kontynuatora paszkwilanta Donalda — jest istnienie Korytarza Polskiego".**

Leon Charap.

Niemasz lepszego
ZEGARA i BUDZIKA
nad wyrób marki 452k
HAMBURG-AMERIKA

Byrd wystartował do bieguna połudn.

Komandor Byrd w stroju podbiegunowym.

Byrd wystartował do bieguna południowego.

Czy aneksja bieguna dla Stanów Zjedn.?

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Nowy Jork, 29 listopada. (Lk) N. J. „Times" donosi: Komandor Byrd wystartował do lotu biegunowego **ze swego dotychczasowego miejsca postoju na Małej Ameryce,** o godz. 3 rano według czasu amerykańskiego (europejska 9 rano), we czwartek.

Długość drogi w linji powietrznej wynosi **1600 mil** (około 2.600 klm.).

W locie uczestniczą pilot **Bern Balcen(?),** radjotelegrafista **Harold June** oraz kapitan **Mac Kinley** jako fotograf.

Byrd leci **na trzysilnikowym samolocie Forda** i spodziewa się, że podczas całego trwania lotu **uda mu się utrzymać stałą komunikację iskrową ze stacją iskrową „N. Y. Times". Byrd zamierza,** jeżeli nie napotka na niespodziewane przeszkody, **powrócić za 24 godziny.**

W razie zdobycia bieguna południowego przez Byrda, **rząd waszyngtoński zamierza anektować go dla Stanów Zjednoczonych.**

* * *

Ekspedycja komandora Byrda wyruszyła — jak wiadomo — **w październiku roku ubiegłego** z Nowej Zelandji na specjalnie przygotowanym okręcie „The City of New York". Okręt ten przywiózł wyprawę **do brzegów lądu antarktycznego** do t. zw. „Little America" (Mała Ameryka), gdzie nastąpiło **wyładowanie wszystkich zapasów,** m. i. trzech samolotów oraz podjęcie szeregu prac przygotowawczych, które przerwała **zima, zaczynająca się na biegunie południowym z naszą wczesną wiosną.** Po przezimowaniu w obozie, rozpoczęli uczestnicy wyprawy przed paru tygodniami, tj. od chwili, kiedy słońce zaświeciło nad Antarktydą, szereg **wypraw wstępnych,** prowadzonych **częściowo na samolocie,** częściowo zaś **na saniach i nartach.**

Dopiero obecnie przystąpił Byrd **do pierwszego wielkiego lotu na biegun,** o czem powyższa depesza donosi.

* * *

Do kogo należy „kraj biegunowy"?

(n) Ostatni ustęp depeszy wywołuje **pewne zdziwienie.** Przedewszystkiem niewiadomo, dlaczego jest tam mowa o **„zdobyciu" bieguna południowego przez Byrda i zamiarze zaanektowania go przez Stany Zjednoczone,** skoro po pierwsze: **odkrył go już** i jednocześnie „zdobył" biegun południowy **Norweg Amundsen,** zatykając na lądzie antarktycznym, w tem miejscu, gdzie pomiary wskazały biegun, flagę norweską, już w dniu 14 grudnia **1911 roku.** Znana jest pozatem tragedja, jaką przeżył właśnie na biegunie południowym drugi jego „zdobywca" angielski kapitan Scott, który dotarł na biegun południowy o pięć tylko tygodni później od Amundsena, mianowicie w dniu 16-go stycznia 1912 roku i zginął następnie w swej podróży wraz z towarzyszami. Ten zatem również „zdobył" biegun południowy, dla Anglji z kolei, a przypieczętował trwale tę zdobycz własnem życiem. Według zwyczajów i praw międzynarodowych, **postawienie nogi** na jakimś punkcie ziem przedtem nieznanych i „niczyich" i zatknięcie tam **flagi swojego państwa,** daje przedewszystkiem **prawo do aneksji danej okolicy** przez państwo, do którego ów obywatel należy.

Pozatem zresztą ustęp telegramu, mówiący o aneksji bieguna połud. dla St. Zjedn. w razie zdobycia go przez Byrda, jest niejasny, ponieważ niewiadomo o czem tutaj mowa. **Biegun południowy** nie jest jakimś małym, odosobnionym punktem lądowym, wśród oceanu, nie jest żadną wysepką — lecz wokoło bieguna, we wszystkie strony świata rozpościerają się **obszerne terytorja stałego lądu na parę tysięcy kilometrów** i ten, kto anektuje „biegun", anektowałby chyba cały ląd, rozpościerający się pomiędzy punktem, z którego wystartował, a biegunem południowym.

O jakie obszary chodzić tutaj może, daje pojęcie choćby obecna depesza, w której powiedziano, że komandor Byrd wystartował z dotychczasowego swego miejsca postoju Little Amerika i **że droga jego do bieguna wynosi przeszło dwa i pół tysiąca kilometrów.** Otóż na całej tej przestrzeni pomiędzy Little America a biegunem południowym rozpościera się **ląd stały, stanowiący płaskowzgórze, poprzecinane łańcuchami wysokich gór,** prawie zupełnie niezbadany. Stany Zjednoczone zatem równie dobrze mogłyby mieć pretensje do zaanektowania całego tego terytorjum, oznaczając jako jego południową granicę biegun południowy. Ponieważ wkoło bieguna południowego rozpościera się tak obszerny ląd, za tą aneksją poszłyby zapewne i dalsze, przedewszystkiem Anglja miałaby mieć pretensje do obszaru lądów, rozpościerających się znowu **od bieguna południowego w kierunku Australji,** będącej kolonją angielską.

Norwegji zaś, pierwszej zdobywczyni bieguna południowego, zostałyby jako własność chyba tylko ten idealny niemal zupełnie punkt, na którym **Amundsen zatknął norweską flagę.**

* * *

Wyprawa „Zeppelina" do bieguna północn.

wyruszy w kwietniu 1930 r.

W projektowanej wyprawie „Grafa Zeppelina" do bieguna północnego weźmie udział prof. dr. **Weickmann,** jeden z najwybitniejszych **meteorologów niemieckich.** Dr. Weickmann uczestniczyć będzie również w t. zw. ekspedycji próbnej „Zeppelina", która udać się ma w marcu 1930 r. do Spitzbergu.

Właściwa **wyprawa do bieguna północnego** rozpocząć się ma z **początkiem kwietnia przyszłego roku.** Kierownikiem jej będzie, jak wiadomo, znany szwedzki badacz okolic podbiegunowych, dr. **Nansen,** z którym układ w tej sprawie został już definitywnie zawarty.

* * *

Czy Nobile wybiera się w nową podróż do bieguna?

(jp). Jak podaje **„Ceske Slovo",** przybył przedwczoraj **do Pragi gen. Nobile,** kierownik nieszczęsnej ekspedycji polarnej i odbył **dłuższą rozmowę z prof. Behounkiem,** który towarzyszył mu na sterowcu „Italia" do bieguna północnego.

Dziennik łączy to z pogłoskami, **że gen. Nobile** wybiera się **w nową podróż do bieguna.** Albowiem prof. Behounkowi zaproponowało podobno pewne amerykańskie towarzystwo do wzięcia udziału w organizowanej nowej ekspedycji do bieguna, co Behounek uzależnił jednak od tego, żeby i Nobile wraz z nim pojechał. **Ekspedycję tę planuje się na rok 1930 lub 1931.**

W każdym razie — podaje „Ceske Slovo" — Nobile i Behounek mają w tej sprawie **uzgodnione plany,** z któremi na razie **nie chcą się jednak zdradzić.**

ZENITH

5169k

Z dnia.

Krakowiak — taficem... rosyjskim.

O francuskim obskurantyzmie słów kilkoro.

Ignorancja, jaką wykazuje **przeciętny Francuz** w odniesieniu do Polski, jest czasami wprost rozbrajająca. Te naiwne pojęcia, jakiemi nasi przyjaciele z nad Sekwany operują w stosunku do nas — to doprawdy **źródło niewyczerpane dla anegdot** i dykteryjek **nie najpochlebniej świadczących o poziomie wykształcenia we Francji.**

To nieuctwo naszych sojuszników byłoby nawet zabawne, gdyby nie stanowiło przeszkody na drodze do wzajemnego zbliżenia między obu narodami. Niejednokrotnie poruszaliśmy tę sprawę, a nawet nie dalej jak dwa dni temu podaliśmy obfitą garść nowych szczegółów **o francuskim obskurantyzmie.** Dziś mamy do zanotowania jeszcze jeden taki kwiatek.

Oto **radjostacja paryska nadawała** w tym miesiącu koncert płyt gramofonowych. Z prawdziwą przyjemnością usłyszeliśmy w zapowiedzi, że obok przebojowych fox-trottów i arji z popularnych oper, wykonany będzie **również krakowiak.** Jakież było jednak nasze zdziwienie, gdy w dalszym ciągu dowiedzieliśmy się, że **krakowiak to jest „danse russe"** (taniec rosyjski!).

Francuzi mają doprawdy **lekką rękę w szafowaniu cudzą własnością.** Kopernika przysądzili już dawno Niemcom, to samo zrobili z Polą Negri, całą Polskę przyznali sobie jako kolonję, a teraz zanektowali na rzecz matuszki Rosji nasz taniec ludowy.

Trzeba jednak przyznać, że przyjaciele nasi w dobroci serca i dla nas coś zachowali, a mianowicie **monopol na bandytów.** Każdy Griszka Udałoj, Hryc Dubroczenko, czy wreszcie Ajzyk Cynamongerneh, o ile popadnie w zatarg z kodeksem karnym, dostaje w prasie paryskiej przydomek **„bandit polonais".** Choćby się nawet urodził na Kaukazie, obywatelstwo miał greckie, a przyjechał z Berlina. Taka to już jest **troska dziennikarzy francuskich, by** przecież **imię Polski figurowało** na szpaltach tamtejszych dzienników.

Ale powracając do tego „rosyjskiego" krakowiaka, to sądzimy, że ze strony firmy Pathe, która tę płytę nagrywała, zaszło niedopatrzenie, które zostanie w jak najszybszym czasie skorygowane. Trudno bowiem przypuszczać, by tak poważne przedsiębiorstwo nie posiadało fachowego kierownictwa muzycznego, któreby miało jakie takie pojęcie o motywach ludowych w muzyce.

W przeciwnym razie musiałoby nasze społeczeństwo **straciło zaufanie do tej firmy,** której płyty masowo rozchodzą się w Polsce.

NARTY I SANKI
po cenach własnego kosztu wysprzedaję
J. GŁOGOWIECKI
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY L. 43. A—B
5705k

G. SPERLING
EGZ. MASAŻYSTA
Specjalista w wykonywaniu masaży w chorobach: **Ischias, artretyzm, reumatyzm i t. p.**
Masaże odtłuszczające. Stawia bańki i pijawki.
KRAKÓW, DIETLOWSKA 68, I. P. 1377z

Po całodziennej pracy

jak i po sporcie lub podróży odczuwa nawet najzdrowszy człowiek kąpiel z domieszką
„CHRISTOL"
jako nadzwyczajne odświeżenie.
Do nabycia we wszystkich aptekach, drogerjach i składach aptecznych. 4518k

Co dzień niesie?

30 Listopad

Sobota

Andrzeja ap., Justyny
Słowiański: Ludosław
Ewangelicki: Andrzeja
Grecko-kat.: 17 Hryborja

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Długie dnia	Wschód księżyca	Zachód księżyca	Faza księżyca
7·20	15·28	8·08	2m	6·34	14·28	Jutro nów

Zmiana warty w Belwederze w Rocznicę listopadową.

Z Warszawy donosi (*Mf*): W 99-tą rocznicę wybuchu powstania listopadowego odbyła się w piątek doroczny zwyczajem **tradycyjna zmiana warty w Belwederze,** którą pełnili przez noc uczniowie szkoły podchorążych w Ostrowiu Mazowieckim.

W piątek o godz. 4.45 popoł. przybył do Warszawy pluton honorowy podchorążych ze sztandarem w składzie dwóch oficerów, 35 podchorążych, oraz trębacza. Pluton w towarzystwie orkiestry 30 p. strzelców kaniowskich przemaszerował przez miasto do historycznego gmachu, w którym w r. 1830 mieściła się szkoła podchorążych. Po wygłoszeniu tam okolicznościowego przemówienia przez dowódcę plutonu, punktualnie o godz. 7-mej wiecz. została **zaciągnięta przed Belwederem warta podchorążych, która zostanie ściągnięta** jutro o godz. 12-tej w południe.

W uroczystości tej spodziewany jest udział **przedstawicieli wojskowości z komendantem miasta płk. Wieniawą-Długoszewskim na czele.**

Dziś w sobotę 30 bm. wielka premjera w Kinie „SZTUKA"
Najgenjalniejsza ze współcz. gwiazd ekranu **BRYGIDA HELM** w swej najdoskonalszej kreacji, jaką dotąd na filmie oglądano. Olśniewające arcydzieło p. t.: **NINA PETROWNA**
Przecudowny dramat, osnuty na tle miłości kusznego ponętnej kurtyzany. Reżyserja 2-ch najznakomitszych realizatorów świata: **Eryka Pommera i H. Szwarca,** twórców niezapomnianej **„Rapsodji Węgierskiej".** Film ten odtwarza środowisko arystokracji rosyjskiej z czasów przedwojennych. — Ośrodkiem akcji jest piękna kobieta — kochanka pułkownika kozaków, lekomyślna, pusta, wypieszczona — i jej miłość do młodego, dziarskiego porucznika.
W głównych rolach: WARWICK WARD, BRYGIDA HELM, FRANK LEDERER.
Uwaga: Do arcydzieła tego została skomponowana specjalna ilustracja muzyczna, oparta na najpiękniejszych utworach rosyjskich, w wykonaniu naszego koncertowego zespołu, pod kierunkiem p. Prof. Grossmana. 5740k

Gra wojenna w Wilnie.

Marszałek Piłsudski w otoczeniu wyższych oficerów DOK III podczas pobytu w Wilnie po ukończeniu t. zw. *„Gry wojennej".* Fot. L. Siemaszko — Wilno.

Dziś w kinie „COLISEUM" przez pierwszy w Krakowie!
TOM MIX w arcydziele wschodnim **U SZEIKA W NIEWOLI**
Program pełen emocjonujących i sensacyjnych przygód. — Szczyt napięcia! — Rekord sensacji! — Ponadto uzupełnie.

Uważać na banknoty 50-dolarowe!

Ukazały się precyzyjnie wykonane falsyfikaty.

(*J*) W obiegu ukazały się **banknoty 50-dolarowe** Stanów Zjednoczonych A. P., będące falsyfikatami.

Banknoty te w wykonaniu graficznem są **bardzo zbliżone do autentycznych,** rysunek **ornamentacyjny** jednak odznacza się **brakiem precyzyjności.** W wykonaniu zawiera linje grube i nie jest tak wyrazisty, jak w banknotach autentycznych. Ponadto **rozlanie się konturów linji** jest dostatecznie widoczne przy znacznem powiększeniu.

Najważniejszą cechą, odróżniającą banknoty te od autentycznych, jest **odmienny papier,** który **nie posiada** w swej masie **nitek jedwabnych,** jakie są w autentycznych. Cecha ta jednak może ujść uwagi, gdyż falsyfikaty posiadają po obu stronach rzuciki kolorowe, imitujące nitki jedwabne.

Falsyfikaty te są wykonane tak **precyzyjnie** i do tego stopnia udatnie naśladują autentyczne, że zachodzą **poważne obawy,** iż mogą one być nierozpoznane i przyjmowane nawet przez kasjerów banków i kas rządowych.

Wstrzymać wywóz choinek do Niemiec.

Rabunkowa gospodarka niszczy drzewostan naszych lasów

Już miesiąc zaledwie dzieli nas od świąt Bożego Narodzenia. Za dwa tygodnie **place i rynki naszych miast i miasteczek zazielenią się** od drzewek świerkowych i jodłowych, przeznaczonych na **choinki** dla dziatwy polskiej. Drugie tyle, a może nawet więcej drzewek **wywiezione zostanie tak jak corocznie do Niemiec,** skąd przyszedł do nas zwyczaj strojenia drzewka wigilijnego. Zwyczaj ten oddawna się już u nas zakorzenił i jak pamięcią sięgnąć, **rok rocznie dziesiątki tysięcy młodych drzewek** musi paść pod ostrzem topora.

Ustawa austrjacka, przestrzegana bardzo pilnie przez zaborcze władze administracyjne, pozwalała jedynie na **sprzedaż świerków młodych,** które **musiały być i tak ścięte,** w wyniku trzebienia zbyt gęstych zagajników. To też drzewostan naszych lasów w niczem nie był zagrożony przez zwyczaj wigilijnego drzewka. Inaczej rzecz się miała na terenie b. Kongresówki, gdzie **rząd rosyjski przez całe patrzył na rabunkową gospodarkę prywatnych właścicieli lasów.** Tam **wycinano wszystko,** co się nadawało na drzewko, bez względu na to, czy to był młody świerk, czy wierzchołek starszego już nieco drzewa. Skutki tej **dewastacyjnej gospodarki leśnej** są aż nazbyt dobrze znane, żeby je tu szeroko omawiać.

Z przykrością konstatujemy fakt, że te barbarzyńskie metody, mimo bardzo surowej ustawy o ochronie lasów, obowiązującej w państwie polskiem, nietylko nie ustały na terenie b. zaboru rosyjskiego, ale **przeniosły się do Małopolski.** Rok rocznie z końcem listopada i początkiem grudnia **setki wagonów choinek wywozi się do Niemiec.** I są to przeważnie wierzchołki **młodych, dobrze rozwijających się świerków,** w wieku od 20 do 40 lat. W rezultacie nieszczęśliwe, eskaplowane w ten sposób **drzewa, w większości wypadków zamierają,** a w najlepszym razie, o ile rana się zabliźni, wstrzymane zostają w swoim wzroście.

Ten stan jest oczywiście tylko z **korzyścią dla handlarzy,** którzy za drzewko płacą **od 1 zł. do 1·50 zł.,** a którym w Niemczech dają **od 2 do 5 marek** za sztukę. Uważamy jednak, że **forytowanie interesów prywatnych ze szkodą dla państwa, nie powinno mieć w żadnym wypadku miejsca.** Należy więc przedewszystkiem **wstrzymać wywóz choinek do Niemiec,** gdyż nie stanowi on **żadnej poważnej pozycji w naszym bilansie handlowym,** a przynosi natomiast **znaczną szkodę w stanie zdrzewienia naszych lasów.** Ponadto odpowiednie organa kontrolne powinny ściśle **przestrzegać, by wyrąb choinek, przeznaczonych na rynek krajowy, odbywał się zgodnie z obowiązującymi przepisami.**

A wogóle z przykrością stwierdzić musimy, że dyrekcje lasów państwowych i właśc. administracyjnych nie stosują w całej rozciągłości przepisów o ochronie lasów. Dowodzi tego choćby ten **skandaliczny fakt,** który podaje N. Izba Kontroli, że **starostwo w Nowym Targu zezwoliło w grudniu 1926 r. na dokonanie nadmiernych i dewastacyjnych wyrębów,** przyczem zostały **wyrąbane nawet lasy o charakterze wibitnie ochronnym.** Mowa tu o dewastacji lasów **na terenie Pienin,** które stanowią charakterystyczną dla całej Europy nazę.

Dla ochrony naszych lasów nie wystarczy wydanie rygorystycznej ustawy, ani numeracja drzew. Konieczna jest **celowa kontrola fachowych organów państwowych** zarówno nad lasami prywatnymi, jak i rządowymi. Czas już wielki położyć **kres tym metodom dewastacji** naszego drzewostanu.

Zawiadamiamy że sklep nasz — istniejący od lat 40 — prowadzimy nadal pod firmą
IGNACY SOBOLEWSKI
w Krakowie, ulica Grodzka 3
5729k
zaopatrzony stale w najmodniejsze materjały wełniane, jedwabie i inne tekstylja.
Sklep otwarty bez przerwy od godz. 9 rano do 7 wiecz.
Feliksa i Marja Sobolewskie.

Maliny dojrzewają w listopadzie

Jaką zimę zapowiadają łososie?

Niezwykle ciekawy i przekonywujący **dowód wyjątkowo ciepłej temperatury i pięknej pogody tegorocznego listopada,** przyniesiono dzisiaj do redakcji naszego pisma. Były to mianowicie **dwie gałązki z krzaków maliny** (rosnących w ogrodzie p. Jana Bojanowskiego w Krakowie przy ul. Jabłonowskich), która nietylko zakwitła powtórnie w tym roku, ale zdołała wydać jagody, zupełnie dojrzałe. Maliny już prawie grudniowe były zupełnie normalnej wielkości, duże, koloru ciemnoczerwonego tak, **jak najdojrzalsze maliny w lecie.** Smak ich tylko był trochę zanadto kwaśny i mniej stosunkowo miały aromatu, niż maliny letnie — wskutek tego, że nie miały one, bądź co bądź, dostatecznej ilości słońca. Ten fenomen owocowania malin w ostatnich dniach listopada, sam w sobie zresztą bardzo ciekawy, **ma być także podobno zapowiedzią, że zima tego roku będzie łagodna.**

O wiele jednak jeszcze ciekawszej prognozy łagodnej zimy w tym roku dostarczały obecnie **łososie.** Oto jak nam komunikują z oddziału Towarzystwa rybackiego w Nowym Targu, tamtejsi doświadczeni wędkarze i „rybiarze" zaobserwowali, **że w tym roku łososie podczas tarła składały swoją ikrę wszędzie na wodach najpłytszych,** wybierając płytkie miejsca poprostu świadomie. Spostrzeżenia zaś poczynione poprzednio nad łososiami, uczą nas, **że łososie nie zawsze składają** tak płytko ikrę — mianowicie, gdy zima zapowiada się surowa, szukając miejsc głębszych, aby ikrę zabezpieczyć możliwie przed mrozami warstwą chroniącej ją wody. Jeżeli zaś tego roku ikrę składają płytko, ma to być **zapowiedzią, że zima będzie w tym roku łagodna.**

Gwałtowna burza i ulewa nawiedziła Portugalję.

(*Lk*) „Matin" donosi z **Lizbony: Północna i środkowa część Portugalji nawiedzona została w ostatnich dniach przez gwałtowną burzę.**

W samej **Lizbonie** wskutek długotrwałych ulew **wiele ulic zalanych jest wodą, co utrudnia niezmiernie wszelką komunikację. Rzeka Lima wystąpiła z brzegów,** zalewając liczne okoliczne wsie. **Szkody materjalne** powstałe wskutek powodzi szacują **na kilkadziesiąt miljonów franków.**

Ciekawa metryka polskiego statku „Pomorze"

Z Torunia donosi (P.): Nabyty przez woj. komitet floty narodowej jako komitet obchodu 10-lecia niepodległości statek szkolny **„Pomorze"** został **zbudowany w 1909 r. przez niemiecką stocznię w Hamburgu** jako statek szkolny niemieckiej marynarki handlowej i otrzymał nazwę **„Prinz Eitel Friedrich".** W czasie wojny został **wzięty do niewoli amerykańskiej,** poczem na podstawie traktatu wersalskiego **przeszedł na własność rządu francuskiego, który sprzedał go wielkiemu przemysłowcowi francuskiemu** br. de Forrest, a ten przemianował go na nazwę **„Golbert".**

„Pomorze" jest to duży, trzymasztowy żaglowiec, długości 70 m., szer. 12 m., o pojemności około **2600 ton,** o trzech pokładach zbudowany niezwykle trwale i solidnie, co zgodnie orzekły wszystkie komisje techniczne, tak, że nie był on przez Niemców ubezpieczony, gdyż mnogość grodzi wodoszczelnych i ich rozkład **wyklucza prawie możliwość zatopienia statku** przy najbardziej niepomyślnych warunkach aury. **„Pomorze" może pomieścić obok załogi i personalu instrukcyjnego 193 uczniów.** Statek szkolny „Lwów" mieści zaledwo 60 uczniów. Rozkład pomieszczeń czyni zadość najbardziej nowoczesnym wymaganiom szkolenia.

Cena nabycia statku wynosi 7.000 f. szter., t. j. około 310.000 zł. Urządzenie kabin, pewne przeróbki techniczne, zaopatrzenie w nowy sprzęt żeglarsko naukowy, **kosztować będzie 1.200.000 do 1,300 000 zł.** Plan prac technicznych i nadzór fachowy nad niemi wykonuje ministerstwo przem. i handlu. Kwotę powyższą zobowiązał się pokryć wojew. komitet obchodu 10-lecia niepodległości, realizując swoją uchwałę z 26 października 1928 r.

Nie wątpimy, że **całe społeczeństwo Pomorza najgorecej poprze akcję komitetu,** nie szczędząc na ten cel dobrowolnych dalszych ofiar.

Kiedy uruchomiona będzie nowa linja Bydgoszcz—Gdynia?

Prace koło **budowy linji kolejowej, mającej połączyć Bydgoszcz z Gdynią** i stanowiącej końcowy odcinek wielkiej **magistrali węglowej,** posuwają się w szybkiem tempie.

Torowisko i mosty prawie są **zupełnie ukończone** prócz 3-kilometrowego odcinka pod Gdynią oraz przebudowywanego obecnie Golubie—Somonino o długości 13 kilometrów.

Tor kolejowy został ułożony niemal na całej długości tej linji za wyjątkiem odcinków od mostu na rzece Słupicy do Gdyni i długości 27 klm. i od stacji Lipowa do stacji Bąk o długości 15 km. Na odcinkach tych odbywa się obecnie układanie toru.

W roku przyszłym zamierzone jest **wykończenie całego podtorza i nawierzchni.** Po wykonaniu tych prac **linja Bydgoszcz—Gdynia zostanie uruchomiona tymczasowo** dla ruchu tranzytowego pociągów węglowych z Górnego Śląska do Gdyni. W tym celu wybudowane zostaną potrzebne urządzenia **techniczne,** jak **urządzenia wodne,** zabezpieczające, **kilka dworców** i domów mieszkalnych.

Uruchomienie linji **Bydgoszcz—Gdynia** dla przebiegu pociągów węglowych z Górnego Śląska spodziewane jest **w końcu roku przyszłego.**

Zjazd Wychowańców 3-go Gimnazjum w Warszawie.

Grono kolegów zamierza zorganizować w początku roku 1930 z okazji 25-ej rocznicy strejku szkolnego zjazd wychowańców b. 3-go gimnazjum męskiego w Warszawie (Krakowskie Przedmieście róg Traugutta) i wobec tego uprasza wszystkich maturzystów powyższego gimnazjum z przed roku 1905 i wszystkich wychowańców, którzy w związku ze strejkiem szkolnym zostali w r. 1905 z gimnazjum wydaleni lub je opuścili, o nadesłanie do dnia 15 grudnia 1929 r. swych adresów do kol. Karola Wellischa, Warszawa, Nowogrodzka 6, wskazując równocześnie datę ukończenia gimnazjum wzgl. klasę, z której w r. 1905 wskutek strejku zostali wydaleni oraz obecny swój zawód. 5571k

Polski typ samolotu pościgowego.

Z Warszawy donosi (*Mł*): **Kpt. Bolesław Orliński**, który przed dwoma laty wystąpił z armji czynnej i służy obecnie jako **pilot, oblatujący nowe aparaty**, wyprodukowane w państw. zakładach lotniczych, oblatuje obecnie **nowy typ samolotu pościgowego polskiej konstrukcji**, rozwijający szybkość **do 300 km. na godzinę.**

Aparat ten kpt. Orliński będzie demonstrował we Francji i w Jugosławji.

Co ustaliło śledztwo w urzędzie celnym w Jurgowie?

W sprawie notatki pt. „Rosyjskie(!) rewizje graniczne na Spiszu“, w numerze 232 „I. K. C.“ ministerstwo skarbu stwierdza co następuje:

1) Nieprawdą jest jakoby w dniu 19 ub. m. w urzędzie celnym w Jurgowie przeprowadzono rewizję celną Agnieszki Malcówny w obecności mężczyzn.

Natomiast prawdą jest, że rewizja odbyła się **w odosobnionej i oddzielonej części lokalu urzędowego**, w której podczas rewizji **mężczyzn nie było**, przyczem rewizję przeprowadziła p. Górkowa, żona miejscowego funkcjonarjusza.

2) Nieprawdą jest, jakoby przy tej rewizji Agnieszkę Malcównę zupełnie rozebrano.

Natomiast prawdą jest, iż **Agnieszka Malcówna zdjęła przy tej rewizji tylko wierzchnie ubranie, pozostając do końca w bieliźnie i spódnicy.**

Prawdą jest również, iż siostry Agnieszki, Zofji Malcówny w dniu 19 ub. m. wcale nie rewidowano.

3) Nieprawdą jest, jakoby rewizje Agnieszki Malcówny były „wybrykami funkcjonarjuszów celnych“.

Natomiast prawdą jest, iż **rewizje Agnieszki Malcówny były całkowicie uzasadnione,** była ona bowiem już uprzednio, podobnie jak jej siostra Zofja, przytrzymana na przemytnictwie, mianowicie: Agnieszka 4, Zofja zaś 14 ub. m., przyczem obu skonfiskowano przemycany towar.

Powyższe ustalone zostało **na mocy przeprowadzonego dochodzenia administracyjnego oraz protokólarnych zeznań stron.**

Dalsze aresztowania w celnej aferze wileńskiej.

Z Wilna donosi (Hr): W dalszym wyniku dochodzeń w głośnej aferze celnej i przemytniczej **zarządzono 8 rewizyj na granicy litewsko-polskiej w Turmontach i Święcianach.**

W Turmontach podczas rewizji w mieszkaniu kupca **Epsteina znaleziono materjał, na mocy którego aresztowano w Wilnie kilka osób.**

W Święcianach przeprowadzono **rewizję w kasie towarowej.**

Wielka kradzież w pałacu hr. Kwileckiego

(Sz) W Oporowie, do pałacu hr. Kwileckiego, dokonano ostatniej nocy **niezwykle zuchwałego włamania,** będącego najprawdopodobniej w związku z licznymi w ostatnim czasie na terenie woj. poznańskiemi włamania do dworów.

Włamywacze skradli **biżuterję wartości 50 tysięcy zł.**

Włamanie zauważono dopiero rano i **natychmiast zaalarmowano policję.** Urząd śledczy wydelegował jednego z najzdolniejszych funkcjonarjuszy. Policja stwierdziła, że na teren województwa poznańskiego przybyła **szajka włamywaczy,** która tu się rozdzieliła na mniejsze partje.

Policja wszczęła **bardzo energiczne dochodzenia.**

Straszliwa tragedja bezrobotnego na Śląsku niemieckim.

(*Lk*) W miejscowości Wanoiwcach na Śląsku niemieckim, znaleziono wczoraj rano **w mieszkaniu bezrobotnego** Proske, jego 26-letnią **żonę oraz troje dzieci w stanie nieżywym.**

Przypuszczalnie chodzi tu o zabójstwo i samobójstwo zrozpaczonej matki, żyjącej **w skrajnej nędzy.** Matkę znaleziono powieszoną u belki sufitu, zaś u dzieci w wieku od 8 miesięcy do 5 lat nie można było stwierdzić przyczyny śmierci.

Samobójstwo ambasadora japońskiego w Chinach.

Z Tokio donosi własne radio (*Lk*): **Ambasador japoński w Chinach Beda Saburi, który ostatnio bawił w stolicy japońskiej** celem odbycia narad w sprawie rokowań z Chinami, **wystrzałem z rewolweru pozbawił się życia.**

We czwartek była **trzecia rocznica śmierci małżonki ambasadora** i zachodzi przypuszczenie, iż Saburi popełnił samobójstwo **w przystępie melancholji.**

W Saburim **Japonja traci wybitnego polityka, szczególnie powołanego do przeprowadzenia polityki Shidehara, zmierzającej do porozumienia z Chinami.**

PODZIĘKOWANIE.

Czuję się w obowiązku złożyć jak najserdeczniejsze podziękowanie **IWP. Drowi Adamowi Kramarzyńskiemu** za wyleczenie żony mej z bardzo ciężkiej choroby i nader troskliwą opiekę lekarską.

1385g **Wojciech Kruk.**

TRUSKAWIEC-ZDRÓJ

ROZPOCZYNA

SEZON ZIMOWY
1 GRUDNIA 1929 R.

ZNAKOMITE
WARUNKI LECZENIA i WYPOCZYNKU

MIESZKANIA
NALEŻY ZAMAWIAĆ NAPRZÓD
I TYLKO PRZEZ
ZARZĄD ZDROJOWY.

5738k

Cała ściana 4-piętrowej kamienicy runęła w Łodzi.

W tych dniach przy ulicy Żeromskiego w Łodzi runęła ściana czteropiętrowego, świeżo wybudowanego domu na szczęście jednak nie zamieszkałego. Dwaj robotnicy zajęci pracą na parterze budynku, usłyszawszy trzask pękającej i walącej się ściany, w ostatniej chwili wyskoczyli przez okno. W tej samej niemal sekundzie rozległ się złowrogi trzask i cała, czteropiętrowa ściana runęła, waląc się w gruzy.

Podobny wypadek wydarzył się przed kilku dniami również w Zgierzu, gdzie zawaliła się ściana mieszkalnego budynku. Przyczyną tych wypadków jest brak dozoru przy prowadzeniu robót budowlanych i partacka robota, spowodowana pośpiechem i względami „oszczędności“.

Domki z kart, które walą się za lada podmuchem silniejszego wiatru powinny wreszcie zwrócić uwagę miarodajnych władz.

Na ilustracji naszej widok rozwalonego budynku. Zdjęcia dokonano w parę minut po katastrofie.

Bomba lotnicza spadła przypadkowo na szpital w Kantonie.

7 zabitych 13 ciężko rannych.

(*Lk*) „Times“ donosi z Honkongu: **Jeden z samolotów,** które niedawno z Nankinu wysłane zostały do Kantonu, **zgubił, wracając z ataku na armję Kwangsi, bombę lotniczą w chwili, gdy krążył nad miastem.**

Bomba spadła na dach największego chińskiego szpitala w Kantonie, wyrządzając wielkie zniszczenie.

Część szpitala wyleciała w powietrze. Siedmiu chorych zostało zabitych, 13 odniosło ciężkie rany.

Ofenzywa długich sukien czyni postępy.

Znamienne zakupy królowej hiszpańskiej. — A jednak krótkie suknie były hygieniczne.

Dyktatorzy mody paryskiej, którzy z wszystkich sił lansują modę długich sukien, uważają za wielkie zwycięstwo fakt, iż **królowa hiszpańska Wiktorja Eugenja,** uchodząca za **najlepiej ubraną z kobiet panujących,** bawiąc w przejeździe w Paryżu, zakupiła wielką ilość długich sukien.

Królowa Eugenja wybrała kilka krótkich sukien, wybitnie sportowych lub spacerowych. **Natomiast wszystkie toalety** przeznaczone na przyjęcia popołudniowe i wieczorne, bale, **rauty itd. są zupełnie długie a nawet z trenem.** Królowa hiszpańska jest zdania, że **z nastaniem zmierzchu elegancka kobieta powinna nosić długie suknie.**

Wytworna władczyni Hiszpanji, zaopatrzyła w Paryżu tak obficie własną garderobę, jakoteż swoich córek infantek **Beatryczy i Marji Krystyny, że król Alfons będzie miał bardzo wielki rachunek do wyrównania.**

Równocześnie z wyróżnieniem tej nowej mody przez królową hiszpańską, inna bardzo elegancka kobieta z arystokracji, **margrabina de Polignac,** oświadczyła w jednym z dzienników paryskich, **że krótkie suknie wpłynęły na ulepszenie rasy.**

„Kiedy kobiety chowały nogi pod sukniami — oświadczyła margrabina de Polignac — zwracały one znacznie **mniej uwagi na swoją anatomję.** Z nastaniem krótkich sukien, zaczęły dopiero przywiązywać wagę **do pięknych kształtów ciała** i zrozumiały, że piękność zawdzięcza się **sportom i ścisłej dyscyplinie, nie zaś koronkom i wstążeczkom.**

„Zaczęły one walkę o upiększenie i polepszenie swych kształtów, sięgnęły **do gimnastyki,** kąpieli, masaży i w ten sposób nie tylko uzyskały smukłą linję, ale równocześnie **podniosły swój stan zdrowotny. Najbliższe generacje** będą doskonałym przykładem tej **poprawy rasy“.**

Ta pochwała krótkiej sukni brzmi w tym wypadku nieco jak **mowa pogrzebowa.** Miejmy nadzieję, że nie jest z nią jeszcze tak źle.

Używaj 5350k „Neo“ Krogulec kiego przy kaszlu, chrypce i bólu gardła.

Radjo w taksówce paryskiej.

Jeden z mieszkańców Paryża wsiadłszy onegdaj do taksówki, i dawszy szoferowi polecenie udania się na ul. X. usłyszał nagle ze zdumieniem **pytanie,** z jakiem zwrócił się do niego szofer:

— Czy pan lubi muzykę?

— Ależ naturalnie mój przyjacielu — odparł gość. Dlaczegóż miałbym jej nie lubić?

— To świetnie — odparł szofer. — W takim razie **niech pan posłucha „Opowieści Hoffmana“.**

I w tej samej chwili szofer nacisnął jakąś ukrytą zgrabnie w samochodzie rączkę i auto napełniło się odrazu melodyjnymi dźwiękami Offenbacha. **Głośnik, umieszczony wewnątrz** samochodu, podawał muzykę **z radja paryskiego.**

Nowość taksówki radjowej, która pojawiła się poraz pierwszy w tych dniach na ulicach Paryża, zdobyła sobie odrazu **duże powodzenie u publiczności.** Goście, jadący taksówką, skracają sobie **czas podróży słuchaniem** arji operowych, pieśni lub też komunikatów prasowych, czy też ostatnich wiadomości giełdowych.

Właściciel tej jedynej na razie taksówki radjowej p. Maurice oświadcza z zadowoleniem, **iż goście jego są niekiedy tak pochłonięci muzyką, słuchaną w aucie, iż jadą o wiele dalej,** aniżeli zamierzali, aby nie przerywać sobie przyjemności słuchania jakiegoś śpiewu czy muzyki.

Miłosne gruchania w parlamencie paryskim.

Podczas ostatniego **nocnego posiedzenia** paryskiej **Izby deputowanych,** na którem toczyła się dyskusja, poświęcona sprawie **polityki zbożowej,** zdarzył się zabawny incydent.

W loży, przeznaczonej dla gości, wprowadzonych przez panów ministrów, znalazła się **młoda parka,** która ochłość i monotonję debaty zbożowej starała się urozmaicić sobie... **wymianą czułości.** Od czasu do czasu z loży tej dochodził **szept miłosnych słów** i odgłos **delikatnych pocałunków.**

Premjer Tardieu, zainteresowany tą niezwykłą **w sali parlamentu** sceną, przypatrywał się bacznie owej parce, nie myśląc jej jednak przeszkadzać. Gorzej stało się jednak, gdy miłosną parę **zauważył nagle prezydent Izby deputowanych** Buisson, który, nie bacząc na toczącą się debatę zbożową, zawołał groźnym głosem:

— Cóż to są za maniery?

I kazał woźnemu wyprowadzić czułą parę z loży. Nie pomogło jej nic, iż wylegitymowała się **kartą zaproszenia,** podpisaną przez jednego z ministrów. Niefortunni kochankowie **musieli bez pardonu opuścić salę parlamentu.**

Zgilotynowany w powietrzu.

Z Paryża donosi (*Lk*): **Straszną śmiercią zginął pewien robotnik w Marsylji,** który wraz z kolegą **chciał przenocować w koszu wielkiego żurawia, służącego do transportu węgla.**

W pewnej chwili **nagle otworzyło się dno kosza,** składające się z **dwóch części, automatycznie zamykających i otwierających się i jeden** z robotników **wypadł ze znacznej wysokości na ziemię,** odnosząc **ciężkie potłuczenia.**

Drugi chwycił się kurczowo dna kosza i tak przez chwilę **wisiał w powietrzu,** gdy **obydwie płyty znowu automatycznie się zamknęły, odcięły nieszczęśliwemu dosłownie głowę od tułowia.**

Dziś 30-go listopada odbędzie się WALNE ZGROMADZENIE ZWIĄZKU ZAWODOWEGO 1399 PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH o godz. 5.30 wieczorem — w Sali Tetmajerowskiej (Pałac Spiski) Rynek Główny 34, I p.

Dr. Antoni Sas BILIŃSKI

em. lekarz powiatowy w Strzyżowie, kapitan-lekarz W. P., b. sekundarjusz szpitala św. Ludwika w Krakowie, b. asystent Lecznicy Związkowej w Krakowie i b. Sekundarjusz szpitala powsz. we Lwowie zasnął w Panu w dniu 28 b. m. opatrzony Św. Sakramentami w 45 roku pracowitego żywota.

Pogrzeb w Rzeszowie odbędzie się w sobotę dnia 30 b. m. o godz. 9½ rano z kaplicy cmentarnej do grobu familijnego na Starym cmentarzu. 5730k

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

Najlepsze zegary wszelkiego rodzaju są

Junghans'a

5550k

Czy łopata mordercy z Düsseldorfu?

Policja niemiecka **mozoli się daremnie** nad wykryciem tajemniczego „upiora“.

W dniu wczorajszym przeprowadzono **wizję lokalną** w Spindlermühle, do której powołano szereg osób, a przedewszystkiem te, które **widziały tam Marję Hahn** w niedzielę dnia 11 sierpnia br., oraz **kelnera,** który w owym dniu usługiwał Marji Hahn i jej towarzyszowi. Wizja lokalna miała na celu stwierdzenie, **przy którym stole siedziała wówczas ofiara** ze swym prześladowcą, oraz czy możliwem jest, by oboje „złapani“ zostali na kliszę fotografa, który robił wówczas zdjęcia sali kawiarnianej.

Prowadzącym wizję lokalną chodziło również o ustalenie faktu, **jaką drogą poszli Marja Hahn i jej towarzysz** po opuszczeniu lokalu. Uwzględniając miejsce, na którem wykryte zostały zwłoki nieszczęsnej ofiary sadyzmu mordercy, jej torebka ręczna, klucz oraz kapelusz, należy przyjąć, iż Marja Hahn wraz ze swym towarzyszem po **opuszczeniu lokalu w Spindlermühle skierowali się na drogę, uczęszczaną bardzo przez różnych wycieczkowiczów.**

Przy okazji wizji lokalnej, członkowie policji kryminalnej stanęli w obliczu **nowej niespodzianki:**

Okazało się, że **znaleziona niedawno** koło Pappendell i kilkakrotnie przez prasę opisywana **łopata nie należała do żadnego z robotników** i nie została przez żadnego z nich porzucona. Policja musi więc obecnie zająć się na nowo sprawą **wykrycia osoby, która porzuciła łopatę** koło Pappendell.

Całe śledztwo w sprawie tajemniczego zbrodniarza napotyka codzień, co godzinę niemal, na jakieś **nowe niespodzianki,** które **utrudniając pracę policji** nie prowadzą bynajmniej do ostatecznego wyjaśnienia całej zagadkowej afery.

Ten, który usiłuje rozwiązać tajemnicę upiora z Düsseldorfu

Zagadkę tajemniczego upiora w Düsseldorfie usiłuje rozwiązać obecnie jeden z najzdolniejszych detektywów niemieckich, komisarz pl. *Braschwitz.*

PRZY ZEPSUTYM ŻOŁĄDKU, zaburzeniach, trawienia, niesmaku w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stolca, wymiotach lub rozwolnieniu już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** działa pewnie, szybko i dodatnio. Poważni lekarze specjaliści chorób żołądka stwierdzają, że przy przeładowaniu narządów trawienia przez jedzenie lub picie, woda **Franciszka-Józefa** jest prawdziwem dobrodziejstwem dla chorych Żądać w aptekach i drogerjach. 5686k

—0—

Dr. Teofil Blühbaum

otworzył 5670k

Instytut Rentgenologiczny

Djagnostyka i terapja 9—10 i 3—5

Kraków, ul. Smoleńsk 25.

—0—

PŁASZCZE PLUSZOWE ODŚWIEŻA specjalnemi aparatami „Tęcza“ Pralnia, Farbiarnia, Plisowania, Kraków Czarnowiejska 72, tel. 1471. 3283k

—0—

DAMSKIE PŁASZCZE ZIMOWE korzystnie poleca **A. BROSS,** Kraków, **Florjańska 44.** 5488k

—0—

Manjak Rachunkowy.

Różne są na świecie manje. Są manjacy, którzy chodzą ulicami wielkiego miasta i wszystko liczą— Liczą samochody, tramwaje, okna w domach, książki na wystawie księgarni. Ot nieszkodliwi manjacy, których prześladują liczby. Jakaś chorobliwa guza matematycznego na bezmyślnej głowce.

Mam przyjaciela: manjak rachunkowy, ale rozsądny, praktyczny, wie co robi, wie dlaczego wszystko przelicza na pieniądze i dobrze na tem wychodzi. Czasem wydaje mi się, że trzeba go naśladować. Zresztą osądzcie sami. Mój przyjaciel, biegły rachmistrz i trochę manjak, mówi. „Wszystko się zużywa, za wszystko się płaci, wszystko kosztuje, niema nic zadarmo. Dzisiaj jak codziennie wydałem poza wydatkami na życie, mieszkanie, światła etc. 1 zł. na ubranie, 33 grosze na obuwie, 20 groszy na kapelusz, 40 groszy na palto, 40 groszy na bieliznę — razem 2 zł. 33 grosze na przyodziewek“, „Człowiecze, wołam do niego, co to wszystko znaczy? Czy nie masz gorączki? Tak źle wyglądasz! Połóż się, prześpij się trochę, to ci przejdzie...“ Teraz z kolei on patrzy na mnie z politowaniem i zaczyna swój oryginalny wykład. — „Zrozum — powiada— że codziennie znaszam cząstkę mego ubrania, obuwia, bielizny czy kapelusza. Przejdzie rok i mój dzień w dzień noszony garnitur wypowie mi posłuszeństwo, to samo po pewnym czasie obuwie, podobnież za kilka lat moja jesionka, mój kapelusz i t. d. Obliczyłem czas trwania i dzienny koszt zużycia każdej części mego przyodziewku. Wszystko przecież się znasza i po pewnym czasie będę musiał sprawiać nowe rzeczy na miejsce zużytych. Skądże wezmę większą sumę, gdy mi przyjdzie sprawić to wszystko? Wyliczyłem sobie, że mój „fundusz renowacyjny“ wynosi rocznie 850 zł., co daje dziennie — 2 zł. 33 grosze, a miesięcznie — czyni złotych 70. Taką sumę wpłacam co miesiąc na książeczkę oszczędnościową do P. K. O. — Jest to mój „fundusz ubraniowy“. I zamiast kupować na raty i weksle, nie przepłacam, ale nabywam taniej, bo za gotówkę, w możliwie dobrym gatunku, zawsze jestem przyzwoicie ubrany i w dalszym ciągu co miesiąc wpłacam niejako zgóry zł. 70 do P. K. O., aby, gdy jedną rzecz podniszczę — nabyć za gotówkę drugą“. No, i co Państwo powiecie na takie rozumowanie tego oryginała? Kto wie czy nie ma on racji. Proponuję małą ankietę. Napiszcie Wasze zdanie o tem do Centrali P. K. O. w Warszawie. A może znacie jaki lepszy system tworzenia funduszu ubraniowego? Czekamy. **M. Ca.**

—0—

W piątek, dnia 6 grudnia 1929 r. w Sali Kopernika Col Nov odbędzie się

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

członków Bratniej Pomocy Stud. U. J. w Krakowie o godz 8 wieczór — W razie braku kompletu Zebranie odbędzie się o godz 8.30. 1396g

Kraków, dnia 29 listopada 1929.

Zarząd B. P.

KOSMETYKA WYTWORNEJ PANI...

LADY CREAM CAZIMI

Idealny podkład pod puder, ożywia i zmiękcza naskórek, nadaje akramitną gładkość, chroni od szkodliwego działania wiatru i mrozu, zapobiega pękaniu skóry i podnosi naturalną świeżość cery.

3561k

REWJA.

W modnej kawiarni tłum skłębiony,
godzina, w której wszyscy są,
damy, półdamy i matrony
we wszystkie strony oko śl̨a.
Ile ich jest, rywalek tyle,
ba każda bardziej błyszczeć chce,
choć tu, choć w tłumie, choć przez chwilę
rozrzucić wszystkie wdzięki swe.
Ta nęci nóżką, ta uśmiechem,
inna treść całą kładzie w gest,
tej usta krasne pachną grzechem,
tamta znów cała grzechem jest.
W modnej kawiarni ruch szaleńy,
potop ócz, rąk, czerwonych warg,
panny, panienki, wdowy, żony,
wszystko tu wyszło jak na targ...

—0— *Jah.*

OSOBISTE.

(J) **P. MIN. KWIATKOWSKI PRZYJĄŁ WYCIECZKĘ SFER PRZEMYSŁOWYCH I HANDLOWYCH RUMUNSKICH,** na czele której stoi prezes Izby handlowej z Bukaresztu p. Giden. O godz. 2 po poł. min. Kwiatkowski wydał na cześć gości rumuńskich śniadanie w Resursie kupieckiej.

(J) **P. MIN. SKŁADKOWSKI** odbył w piątek w godzinach rannych dłuższą rozmowę z ambasadorem królestwa Wielkiej Brytanji, p. Erssine.

DNIA 26 LISTOPADA pobłogosławił ks. dyr. Sławiński w kościele Najśw. P. Marji związek małżeński między p. Janem Machowskim a p. Leopoldyną Machowską. 1401g

FRANCISZEK ZEDRZIL, rodem z Łukawiey, uzyskał na tutejszym Uniwersytecie stopień magistra praw. 1394g

P. ERWIN SŁAWIKOWSKI uzyskał na U. Jag. w Krakowie dyplom inżyniera rolnictwa. 1330g

—0—

(J) **PROGNOZA.** W piątek o godz. 8 rano zanotowano następujące temperatury: Cieszyn, Kalisz plus 5, Poznań, Brześć n. Bugiem, Zaleszczyki plus 4, Pińsk, Wilno, Bydgoszcz plus 3, Białystok, Tarnopol, Grudziądz plus 2, Warszawa, Kraków, Kielce plus 1, Lwów 0, Lida, Morskie Oko, Hala Gąsienicowa —1, Zakopane —2. Na terenie całego kraju było zrana pochmurno, miejscami mglisto.

Przewidywany przebieg pogody na sobotę 30 b. m.: Pochmurno i mglisto, opady na Pomorzu i w Poznańskiem, nocą przymrozki, na wschodzie silniejsze. Umiarkowane wiatry.

(—) **20-ZŁOTÓWKI Z PODPISEM DRA WRÓBLEWSKIEGO.** Począwszy od 30 listopada Bank Polski puszcza w obieg banknoty 20 złotowe, opatrzone podpisem prezesa Banku Polskiego dra Wład. Wróblewskiego.

(—) **PRZEMÓWIENIE MINISTRA KWIATKOWSKIEGO PRZEZ RADJO.** W niedzielę, dnia 1 grudnia br. między godz. 12 a 1-szą p. minister Kwiatkowski przemawiać będzie we Lwowie w Teatrze Wielkim na temat: „Istotne założenia w walce o nowy ustrój“. Wykład p. ministra nadany będzie przez wszystkie radjostacje polskie. Będzie to dopiero druga z rzędu transmisja radjowa ze Lwowa, a uskuteczniona zostanie przy pomocy prowizorycznie ustawionej aparatury.

(—) **RADIO KU CZCI CLEMENCEAU.** W poniedziałek 2 grudnia br. o godz. 20.05 dr. Kazimierz Rodowicz, asyst. U. J. wygłosi przed mikrofonem stacji krakowskiej odczyt p. t. „Jerzy Clemenceau“.

(—) **TOWARY NAJLEPIEJ PRZEWOZIĆ SAMOLOTEM.** Dzięki transportowi powietrznemu, który daje możność kupcowi sprowadzenie każdego towaru w ciągu kilku godzin, nie potrzeba utrzymywać nadmiernych zapasów w sklepach i unieruchomionć gotówki. Dzięki szybkiej dostawie kupiec może się obejść małemi zapasami a jednocześnie mieć duży i szybki obrót. Informujcie się w biurach „Lotu“ Samoloty kursują codziennie lub dwa razy dziennie: Warszawa—Poznań—Kraków—Katowice—Lwów—Bydgoszcz—Gdańsk—Wiedeń.

(—) **Z TARGU.** Na wczorajszym targu płacono za dowiezione artykuły spożywcze następujące ceny: Mleko zbierane 1 litr 0.30—0.35, niezbierane 0.40—0.45, śmietanka słodka 0.60—0.65, śmietanka zwaśna 1.80—2.40, masło zwyczajne 1 kg. 6.20—6.40, ser krowi 1.20—1.30, jaja kopa 14.60—15, sztuka 0.25—0.26, kura 4—6 zł., kurczęta para 6—8, kaczka żywa sztuka 4—5, bita 3—5, gęś żywa 10—12, bita 7—10, indyczka 12—14, indyk 14—16, zając w skórze 8—9, bez skóry 5—6, ubita kraj kompot 1 kg 0.80—1.20, stołowe 1.40—2, buraki 0.12—0.15, cebula 0.30—0.35, włoszczyzna 0.25—0.30, karp żywy 4—4.30, szczupak żywy 7—8 zł., lin 4—4.30, świnki 5—6 zł.

(—) **OGÓLNY KONGRES PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH, KOLEJOWYCH, POCZTOWYCH, SAMORZĄDOWYCH, NAUCZYCIELSTWA I EMERYTÓW** w Warszawie odbędzie się nie jak zapowiedziano 1-go grudnia, lecz zdopiero w niedzielę 8 grudnia br.

(—) **SPRZEDAŻ KAMIENIC PRAWIE ZUPEŁNIE USTAŁA.** Wykaz zmian w stanie posiadania realności na terenie Wielkiego Krakowa, wygotowany przez Biuro statystyczne m. Krakowa za miesiąc sierpień br. stwierdza silny ruch parcelami budowlanemi, natomiast znikomo przedstawia się obrót kamienicami piętrowemi. W miesiącu tym na 46 kontraktów kupna zaledwie kilka dotyczy kamienic piętrowych, reszta zaś gruntów niemal wyłącznie o charakterze parcel budowlanych oraz parcel z domami parterowemi.

Z KRAJU.

(L) **W ROCZNICE ZWYCIĘSTWA POD OLIWĄ.** Szkoła podchorążych marynarki wojennej w Toruniu obchodziła uroczyście 302-gą rocznicę zwycięstwa floty polskiej nad flotą szwedzką pod Oliwą, przypadającą w przeddzień rocznicy listopadowej. Z okazji tej rocznicy komendant szkoły Kuryłowski wygłosił okolicznościowe przemówienie do zebranych oficerów i podchorążych.

ODSŁONIĘCIE POMNIKA MARSZ. PIŁSUDSKIEGO NAD ZBRUCZEM. Dnia 27 bm. odbyło się w miejscowości Zalesie Biskupie w pow. borszczowskim nad Zbruczem odsłonięcie pomnika Marsz. Piłsudskiego. Pomnik ten został wzniesiony z inicjatywy komitetu gminnego, w skład którego wchodzili m. in. naczelnik gminy p. Wasyl Welhun, oraz dowódca kompanji K. O. P. kpt. Bielecki. Uroczystość rozpoczęto odprawieniem mszy św. polowej, po której p. wojewoda tarnopolski dr. Moszyński, oraz dowódca O. K. VI gen Popowicz dokonali odsłonięcia pomnika. Następnie odbyła się defilada oddziałów pieszych i konnych K. O. P., oddziałów Zw. Strzeleckiego, bandorji włościan, licznych towarzystw, oraz związków, które przybyły z okolicznych miejscowości.

(Hr) **AWANTURY W GIMNAZJUM ŻYDOWSKIEM W SŁONIMIE.** Ze Słonima donoszą, że w tamtejszem gimnazjum żydowskiem od kilku dni systematycznie wybijane są szyby przez młodzież żydowską, niezadowoloną z nauczycieli. — Władze wszczęły w tej sprawie śledztwo.

CZY TAK BYĆ POWINNO? Na urządzonym przed kilku dniami w Wierzbni pod Starachowicami odczycie o wojnie gazowej zjawiła się tylko garstka słuchaczy. Natomiast cała śmietanka miasta znalazła się w tym samym czasie na premjerze w kinie. Czy tak być powinno?

ZASTRZELENIE ROBOTNIKA NA GRANICY CZESKO-SŁOWACKIEJ. Od ojca zastrzelonego robotnika Szopy na granicy czesko-słowackiej otrzymaliśmy list od ojca tegoż, w którym pisze, że syn jego Henryk nie powracał krytycznego dnia z Czechosłowacji, lecz był ze swoim kolegą Byglem na lekcji muzyki u p. Knopowej w pobliżu mieszkającej, skąd rozeszli się o godz. 19 wieczorem. P. Sztymon Edward sąsiad Szopy twierdzi, że nie słyszał wołania stój, tylko strzały. Wobec tego, że ojciec zastrzelonego podnosi szereg zarzutów przeciw postępowaniu niektórych strażników, sądzimy, że władze zbadają dokładnie, czy nie zachodzi tu wypadek **nadużycia broni i doniosą nam o rezultacie śledztwa.**

ZE ŚWIATA.

(PAT.) **PLAC ZGODY W PARYŻU — PLACEM CLEMENCEAU?** Niektóre dzienniki proponują dla uczczenia w godny sposób pamięci Clemenceau przemianowania pl. Zgody w Paryżu na plac Clemenceau.

(Lk) **OLBRZYMI POŻAR W PORCIE AMERYKAŃSKIM.** Z Hull (Massachusetts) donoszą: W tutejszym porcie wybuchł onegdaj olbrzymi pożar, który wyrządził szkody na przeszło miljon dolarów. Pastwą płomieni padło pięć parowców wyciekowych i szereg domów.

(Lk) **ROBOTNIK BERLIŃSKI POSTRZELIŁ 5 OSÓB.** W nocy na piątek w pewnym lokalu przy Nauninstrasse w Berlinie doszło między grupą gości do gwałtownej bitki, w przebiegu której 22-letni robotnik Gurkasch oddał z rewolweru 8 strzałów do obecnych w lokalu oraz do nagromadzonego przed lokalem tłumu. 5 osób odniosło poważne rany. Gurkaschem zajęła się policja.

KSIĄŻĘ JERZY ANGIELSKI ŚWIADKIEM ŚLUBNYM AGI KHANA. W sobotę dnia 7 grudnia odbyć się ma w Aix-les-Bains we Francji ślub przywódcy Muzułmanów Agi Khana z Francuzką Andree Casson. Sensacyjności temu osobliwemu ślubowi doda jeszcze fakt, iż trzeci syn króla angielskiego, książę Jerzy, będzie świadkiem Agi Khana.

MUZEUM DLA DZIECI. W miejscowości New Haven w Ameryce otwarto muzeum, które przeznaczone jest wyłącznie dla dzieci. Jest to oddział muzeum Peabody na uniwersytecie w Yale.

ZAMACH SAMOBÓJCZY MŁODEGO KAPŁANA. Z Wiednia donoszą: W dzielnicy Steyer wywołał ogromne wrażenie zamach samobójczy, którego dokonał 28-letni wikary parafji Glein, Mathias Machtlinger. Młody kapłan zdradzał od pewnego czasu oznaki obłędu i ubiegłej nocy pod wpływem silnego ataku pochwycił za brzytwę i zadał sobie kilka ciężkich ran w brzuch. Zawezwane pogotowie ratunkowe opatrzyło księdza i odstawiło do szpitala, gdzie niedoszły samobójca, skorzystawszy z chwilowej samotności, chciał wyskoczyć z okna trzeciego piętra. W ostatniej chwili zdołano go powstrzymać. Chory ma być przeniesiony do zakładu dla obłąkanych.

ZASTRZELIŁA MĘŻA I SIEBIE, OSIEROCAJĄC DZIESIĘCIORO DZIECI. W małej miejscowości Lincoln (Nebraska) rozegrała się w domu Polki, Wysockiej, matki 10-ga dzieci wstrząsająca tragedja. Wysocka zastrzeliła chorego na gruźlicę męża, poczem sama popełniła samobójstwo. 10-ro małych dzieci zostało bez chleba. Dzienniki twierdzą, że do strasznego kroku popchnęła Wysocką „samogonka“, którą od dłuższego czasu fabrykowała.

—0—

PISZCZANY W DOMU!

DARCIE W PLECACH wywołuje pobyt w pokojach, wystawionych na przeciąg. Nie należy tego zaniedbywać. Wasz lekarz domowy przepisze Wam Piszczański okład mułowy „GAMMA-KOMPRESSE“, po którego 30-krotnem zastosowaniu, osiągacie znowu swobodę ruchów, uwalniając się od wszelkich cierpień — Główny skład i bezpłatne informacje ustnie: **Biuro Piszczany, Kraków, ul. Straszewskiego 29. Tel. 1677; pisemnie przez: Biuro Piszczany dla Polski, Cieszyn.** 5054k

WYKWINTNY KONIAK CUSENIER POLECA A. Hawełka, Kraków

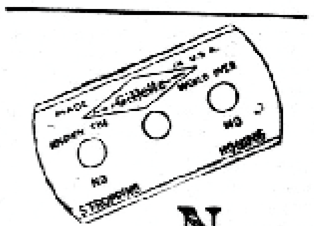

Nożyki Gillette wyrabia się tylko jednej jakości— najlepszej

Gillette

JUŻ WKRÓTCE zabłyśnie na ekranach KINOTEATRÓW WANDA i BAGATELA film, który PORWIE I WZRUSZY WSZYSTKICH

SZLAKIEM HAŃBY

Dramat poświęcony tysiącom shańbionych, według poczytnej powieści ANTONIEGO MARCZYŃSKIEGO „W SZPONACH HANDLARZY KOBIET".
W rolach głównych Marja Malicka i Bogusław Samborski

NESTLE'A MĄCZKA DLA DZIECI
jest to pokarm wybitnie mleczny. 1 kg mączki Nestlé'a zawiera 2 kg najlepszego szwajcarskiego mleka alpejskiego. Jest ona kompletnem pożywieniem, a nadto wywiera wpływ przeciwkrzywiczy.

Teatr, literatura i sztuka.

Pożegnalne występy Dani Darling w Polsce.

Jak już donosiliśmy, wraca mała nasza **tancerka do Ameryki.** Ostatnie jej występy obejmują **Kraków** (dziś sobota o 5 pop. wieczór baletowy dla dzieci w Starym Teatrze), **Poznań** (niedziela 1 grudnia o 12-tej w poł., poranek w kinoteatrze „Słońce"), **Bydgoszcz** (poniedziałek) i **Toruń** (wtorek).

Na koncercie krakowskim **pożegnają się z Danusią dzieci krakowskie** z ochronek, które w 12 par. w krakowskich strojach złożą Dani upominek na pamiątkę pierwszego jej pobytu w Krakowie. Będzie to sposobność dla małych wielbicieli, jakich sobie zaskarbiła na pierwszym koncercie dla dzieci, **zobaczenia raz jeszcze ich „żywej bajki"** uroczej Dani Darling.

FELICJA GÜNTHER, urocza śpiewaczka, która występami swojemi zdobyła publiczność paryską, przypomni się koncertem swoim publiczności krakowskiej **we wtorek, dnia 3 grudnia w sali BOLONSKIEGO**, wykonując perły repertuaru francuskiego i polskiego. W koncercie przyjmuje udział znany wiolonczelista polski Andrzej KOMOROWSKI, odtwarzając utwory swego przebogatego repertuaru. Bilety do nabycia w kasie przy sali. 5731k

KAROL KLEIN, znany już u nas z występów pianista, którego świetna gra świadczy o wzorowej technice palcowej, oraz o wysokiej kulturze muzycznej, wystąpi **w niedzielę 1 grudnia b. r.** w Starym Teatrze. 5735k

FAMILIJNA SZTUKA AKTORSKA W TEATRZE WARSZAWSKIM. Teatr Mały wystawił sztukę Wincentego Rapackiego p. t. „Czarujący emeryt". Jest to komedja, poświęcona siostrzeńcowi autora p. Jarzemu Leszczyńskiemu, znakomitemu artyście dramatycznemu. Znajdujemy w niej otoczenie rodzinne bohatera sztuki, grające na scenie samych siebie. Żonę „Czarującego emeryta" gra p. Leokadja Pancewicz-Leszczyńska. Komedja popularnego autora jest w swej fakturze dość staroświecka i zlekka tylko zabarwiona aktualnością. Publiczność bawiła się doskonale i przyjmowała owacyjnie wykonawców, którym przypadła oryginalna i dość wdzięczna rola zaprezentowania na scenie... samych siebie.

TEATR POLSKI WE FRANCJI. Po zabawnej „Sublokatorce" Grzymały-Siedleckiego, koncertowo granej przez pp. Michałowską, Nyczówną, Horską, Bendę, Brodzińskiego, Zdzitowieckiego, Żeromskiego i Andrzejewskiego, daje w Paryżu w teatrze przy ul. Blanche 19 w niedzielę 1 grudnia premjerę „Dożywocia" Fredry z p. Choroszczą w roli Łatki. W próbach „Śnieg" Przybyszewskiego. W roli Ewy wystąpi po raz pierwszy świetna art. dram. p. Stefanja Staude-Tereńska.

Teatr Polski rozpoczyna jednocześnie objazdy w miejscowościach najludniej zamieszkałych przez Polaków. W pierwszych dniach grudnia „Szczęście Franja" odegrane będzie w Blanc Mesnil, Aulnay, St. Denis, Clichy, Bisset, Rueil.

Co grają w teatrach?

Warszawa. Wielki: „Trubadur"; Narodowy: „Kres wędrówki"; Nowy: „Anna Christie"; Letni premjera: „Anna z dyplomacji"; Polski: „Rewizor"; Mały: „Czarujący emeryt"; Eliseum: „Mirla Efros"; Ateneum: „Bronx Express"; Operetka L. Messal: „Bohaterowie"; Morskie Oko: „Cała Warszawa"; Qui pro quo: „Coś wisi w powietrzu".

Kraków. Teatr im. J. Słowackiego: „Artyści" (z udziałem St. Jaracza).

Poznań. Wielki: „Casanova", Polski: „Adwokat i róże"; Nowy: „Annie".

Bydgoszcz: Miejski: „Wiatr od pól".

Toruń. „W czepku urodzony".

Grudziądz. „Cnotliwa Zuzanna".

Katowice. Polski: „Rewizor z Petersburga".

Lublin. Miejski pop.: Akademja dla uczczenia Powstania Listopadowego dla młodzieży szkolnej, wieczór: operetka „Marietta".

Wilno. Miejski na Pohulance: „Sen nocy letniej"; Lutnia pop.: „Oberżystka", wiecz.: „Fotel nr. 47".

Łódź. Miejski pop.: Akademja ku uczczeniu rocznicy Powstania Listopadowego, wiecz.: „Młody las"; Kameralny: „Mężczyzna i kobieta"; Popularny: „Skalmierzanki".

Lwów. Wielki pop.: „Cudowny pierścień", wiecz.: „Artyści"; Mały: „Proces Mary Dugan"; Geng: „Ostrożnie na zakrętach", dwa przedstawienia.

ŻONA NAUCZYCIELA zwolnionego z powodu choroby umysłowej, znajdująca się wraz z 3-ciem maleńkich dzieci, bez żadnego zaopatrzenia w skrajnej nędzy w rozpaczliwem wprost położeniu, bo nawet pracy znaleźć nie może. Błaga o pomoc na chleb i mleko dla dzieci. Łaskawe datki przyjmuje administracja Ilustrowanego Kurjera Codziennego pod szyfrą „M. J.". 5557k

Posiedzenie Rady i Komisji Rewizyjnej

Powiatowej Kasy Oszczędności w Krakowie.

Po uzgodnieniu statutu z przepisami rozp. Prez Rzpp. z 13/IV 1927 o Kasach oszczędności (Dz U. No. 38. poz. 389) — odbyło się przed kilku dniami posiedzenie nadzorczych organów Powiat. Kasy Oszczędności w Krakowie tj. Rady Kasy, poprzedzone posiedzeniem Komisji rewizyjnej.

Z przedłożonego przez Dyrekcję Kasy sprawozdania z czynności za III kwartał b. r. wynika, że Kasa największej uwagi poświęca działowi wkładek oszczędnościowych, które w obecnym roku wykazują bardzo znaczny rozrost, sięgając z końcem 3-go kwartału b. r. kwoty Zł. 12.650.248'29. Przyrost ten w pierwszych 9-ciu miesiącach br. w stosunku procentowym przewyższa 40% ogółu wkładek.

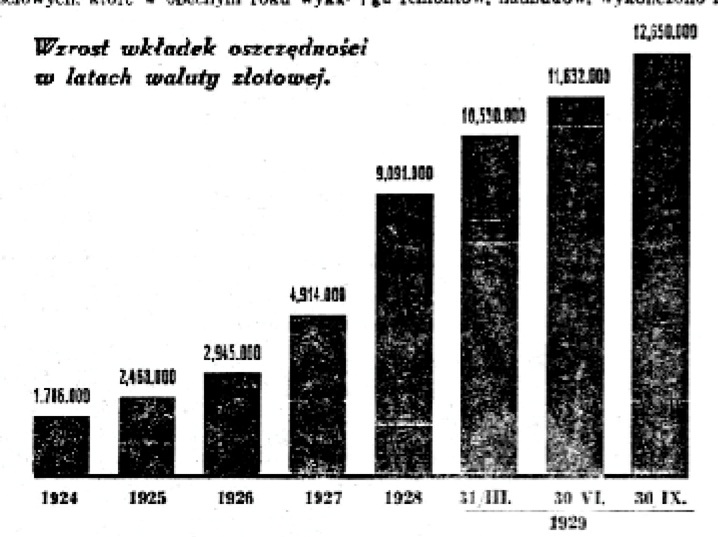

Jest to z jednej strony dowód wzmagającego się stale zmysłu oszczędnościowego w społeczeństwie, a z drugiej wskaźnik dużego zaufania do instytucji, która mając chlubną tradycję 48-letniej pracy na niwie oszczędnościowej, zdąża usilnie ku wyżynom, jakie w finansowo gospodarczem życiu naszego miasta i powiatu zajmowała przed wojną.

Z działalności kredytowej Kasy, na pierwszy plan wysuwa się długoterminowy kredyt hipoteczny uruchomiony już w początkach r. 1927, a udzielany głównie na potrzeby drobnego rolnictwa tut. powiatu. Nie mniej intensywnie rozwija się dział kredytów wekslowych. Przeznaczane na ten cel poważne kapitały, zasilają skutecznie w trudnych na ogół warunkach rozwijającego się życia gospodarczego drobny handel, przemysł i rękodzieło naszego miasta.

Z pomocą tego kredytu dokonano całego szeregu remontów, nadbudów, wykończono nowych budowli, łagodząc tym sposobem choć w części klęskę mieszkaniową.

Fundusze własne Kasy, które prócz całkowitej poręki powiatu służą na zabezpieczenie wkładek oszczędnościowych, ulokowane są w dwóch gmachach Kasy przy ul. Pijarskiej 1 i św. Marka 6, w papierach wartościowych oraz gotówce i wynoszą łączną kwotę Zł. 1,683.210'96.

Z kolei odczytano sprawozdanie Komisji rewizyjnej, która po szczegółowem zbadaniu rachunków we wszystkich działach Kasy — stwierdziła zgodność z księgami wzorowo i przejrzyście prowadzonemi.

Rada Kasy przyjęła jednomyślnie z zadowoleniem przedłożone sprawozdanie, wyrażając Dyrekcji uznanie za owocną i celową pracę. 5705k

Kurjer gospodarczy.

Przemysł węglowy doprowadzi produkcję do 60 miljonów ton rocznie.

Kraków, 30 listopada.

W związku z ewentualnością przyszłego zawarcia konwencji handlowej między Polską a Niemcami podniosły się wątpliwości, **czy przemysł węglowy będzie nadal uprawiał tradycyjny i mniej rentowny,** a częściowo nawet stratny wywóz przez Gdańsk i Gdynię, z chwilą, gdy będzie mógł uplasować kilkaset tysięcy ton miesięcznie drogą lądową w Niemczech.

Sfery przemysłowo-węglowe są zdania, że wątpliwości te są nieuzasadnione, gdyż przemysł węglowy **chce i może doprowadzić do produkcji 60 milj. ton rocznie,** przewidując osiągnięcie tego celu w ciągu lat pięciu.

Zagrożenie polskiego eksportu rolniczego do Austrji.

Wiedeń. (*PAT*). Według informacji „Neue Freie Presse", austrjackie ministerstwo rolnictwa przedłożyć ma parlamentowi w najbliższych dniach **program agrarny.** Najważniejszym punktem tego programu jest **podwyżka ceł od zboża** oraz wprowadzenie **przymusu mieszanego przemiału,** jakoteż zaprowadzenie **certyfikatów przywozowych dla mleka i produktów mlecznych.**

Cło od zboża ma być podwyższone **z 3 koron złotych** (traktatowo) na **6 koron złotych** (autonomicznie). Ponadto ma zostać zaprowadzony pewien rodzaj **cła ruchomego w formie opłat wyrównawczych.**

Cło od mąki ma być podwyższone z 5-ciu do 8-miu koron złotych.

Dla **młynów austrjackich** ma być wprowadzony przymus przemiału, wynoszącego dla pszenicy 40% żyta oraz 70% towaru austrjackiego.

Program agrarny przewiduje również **zarządzenia, dotyczące produkcji świń.**

Jak wiadomo, świnie mięsne, o wadze ponad 110 kg. były wolne od cła. Obecnie rząd austrjacki **planuje podwyższenie tej granicy do 125, a nawet 130 kg.**

Wreszcie **projekt przewiduje powiększenia obszaru zasiewu zboża** przez zwiększenie subwencyj na ten cel z 6-ciu do 9-ciu miljonów szylingów. Rząd jest przekonany, że przy odpowiedniem poparciu uprawy zboża oraz zabezpieczeniu cen zboża, da się osiągnąć w Austrji samowystarczalność.

Przeprowadzenie tego programu oznaczałoby zagrożenie polskiego eksportu rolniczego do Austrji, a zwłaszcza **eksportu nierogacizny. Rząd polski** musi więc zawczasu zająć wobec tego **stanowisko.**

Sejm winien znaleźć czas na załatwienie ustaw podatkowych.

Z Warszawy donoszą: Na niedzielnym zjeździe Izb handlowo-przemysłowych w Warszawie będą rozpatrywane **projekty ustaw podatkowych,** jakie ministerstwo skarbu opracowało. Po uwagach kół fachowych będą one przedstawione **Radzie ministrów,** poczem **wniesione do Sejmu.** Przypuszczają, iż wpłyną one do laski marszałkowskiej **około 20 grudnia.**

Słychać, że koła gospodarcze wywierają nacisk na kierowników BB., **a zwłaszcza** posła Sławka, by BB zabiegało, iżby poza sprawami budżetowemi i konstytucyjnemi Sejm się zajął także kwestjami gospodarczemi. Zdaje się, iż uzyskali **zgodę jedynie na sprawy podatkowe.**

Przed reorganizacją Syndykatu eksporterów trzody.

Warszawa. (*PAT*). W tych dniach odbyło się nadzwyczajne **walne zgromadzenie członków Syndykatu eksporterów trzody,** na którem zatwierdzono **nowy statut Syndykatu,** opracowany przy pomocy ministerstwa przemysłu i handlu, a uwzględniający postulaty sfer rolniczych oraz **żądania natury społecznej.**

Najbliższe drugie nadzwyczajne walne zgromadzenie członków Syndykatu dokona wyboru rady nadzorczej i zarządu Syndykatu.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Płacono za dolara gotówkowego 8.89—8.89½. Czeki bankowe 8.89½—8.90½. **Kurs płacenia Banku Polski** nie uległ zmianie.

Waluty i dewizy oficjalnie bez obrotów.

Transakcji dokonano jedynie **Zieleniewskim i Elektrownią po kursie w dalszym ciągu zniżkowym i** Sierszą Górniczą bez zmiany. Większość efektów w zastoju. Obroty naogół małe. Z papierów procentowych 4% Prem. Poż. **inwestycyjna przy nieco** większem zapotrzebowaniu mocniej.

Na pogiełdzie robione Bank Zw. Spółek Zarobkowych po kursie 78.50 bez zmiany.

Akcje przemysłowe: Zieleniewski 70.55, Siersza górnicza 168, Elektrownia 50.

Papiery procentowe: 4% Prem. Poż. inwestycyjna 117.10—117.50.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (*PAT*) **Dewizy:** Belgja 124.70—125.01—124.39, Holandja 359.45—360.35—358.75, Londyn 43.47¾—43.58½—43.37, Nowy Jork 8.89½—8.91½—8.87½, Paryż 35.10¾—35.19—35.01½, Praga 26.44¾—26.51½—26.38, Szwajcarja 173.01—173.44—172.58, Sztokholm 239.76—240.36—239.16, Wiedeń 125.40—125.71—125.09, Włochy 46.67—45.79—45.55, marka niem. w obrotach pryw. Berlin 213.30, Gdańsk 173.87.

Akcje: Bank Polski 168.25—168—168.50, Bank Powsz. Kredytowy 110, Bank Zw. Sp. Zarobkowych 78.50, Siła i Światło 39.30, Warsz. Tow. Fabr. Cukr. 28.50, Firlej 38, Kolejo Żel. Dojazd. 20, Węgiel 76, Lilpop 31.50, Modrzejów 18, Ostrowiec S. B. I, II, III em. 63, Starachowice 21.75—22, Borkowski 8.50, Haberbusch 163.

Dolary 8.89¾—8.91¾—8.87¾.

Pożyczki: 4% prem. poż. inwest. 117.50, 5% poż. dolarowa 64, 5% poż. konwersyjna 49.75, 10% poż. kolejowa 102.50, 8% listy zast. Banku Gosp. Kraj. 94.

GIEŁDA LWOWSKA.

Lwów, 29 listopada. (C) **Giełda akcyjna:** Pożyczka konwersyjna 49.75, 4% listy zast. Hipoteczne 8½, 4½% listy zast. Hipoteczne 42.25, 4% Polski Bank Kraj. 45, 4½% Tow. Kred. Ziem. 48, Gazolina 25.50, Tepy 96. Liczniejsze transakcje w papierach procentowych. Poza giełdą poszukiwany Przeworsk po kursie 280. Tendencja utrzymana, usposobienie żywsze. Dolar w obrotach prywatnych 8.90¼.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (*PAT*) Paryż 20.29¼, Londyn 25.12⅝, Nowy Jork 5.15.16, Belgja 72.07½, Włochy 26.97, Hiszpanja 71.15, Holandja 207.52½, Berlin 123.29½, Wiedeń 72.50, Sztokholm 138.55, Oslo 138.05, Kopenhaga 138.07½, Sofja 3.72½, Praga 15.29, **Warszawa 57.90,** Budapeszt 90.22½, Białogród 9.12¼.

ZIEMIOPŁODY

Kraków, 29 listopada. **Giełda zbożowa: Ceny** niezmienione, jak w cedule z dnia 26 bm.

Warszawa, 29 listopada. **Giełda zbożowa:** Żyto 26.50—26.85, pszenica 41.50—42.50, owies jednolity 25—26, jęczmień na kaszę 25.50—26.50, jęczmień browarny 27—29, groch polny jadalny 38—48, rzepak 78—80, mąka pszenna luksusowa 72—75, mąka pszenna 0000 62—66, otręby pszenne grube 20—21, otręby pszenne średnie 17.50—18, otręby żytnie 14.75—15, kuchy lniane 44—45, kuchy rzepakowe 33.50—34.50, fasola biała 90—95, jęczmień browarny w gatunkach wyborowych ponad notowania. Obroty średnie, usposobienie spokojne, przy tendencji cokolwiek słabszej.

Lwów, 29 listopada. **Giełda zbożowa:** Na giełdzie skromne obroty w pszenicy i życie po cenach dotychczasowych. Naogół sytuacja bez zmiany. Tendencja utrzymana, usposobienie spokojne. Pszenica loco Podwołoczyska 38.25—39.25, żyto jednolite 24—24.50. Inne kursy niezmienione.

Bydgoszcz, 29 listopada. **Giełda zbożowa:** Pszenica 38.50—39.75, żyto 26.25—27, jęczmień na kaszę 26, jęczmień browarowy 27—29, groch polny 35—37, groch „Victoria" 51—54, owies 22.50—25.50, otręby pszenne 19.75, otręby żytnie 18. Tendencja utrzymana.

Gdańsk, 29 listopada. **Giełda zbożowa:** Pszenica 130 funtów 23.25—23.50, żyto 17.75—17, jęczmień browarowy 18—18.10, jęczmień pastewny 15.25—15.75, otręby żytnie 11.50, pszenne 13.60—14. Tendencja spokojna.

Nagroda za najdłuższe uszy.

Angielskie długouche króliki, których uszy dochodzą do 68 cm. długości, otrzymały na wystawie małych zwierząt w Londynie, urządzonej w Crystal-Palast, wielokrotną nagrodę.

Odznaczenie zasłużonych około rozwoju przemysłu wojennego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada. *(J).* P. Prezydent Rzeczypospolitej nadał **złoty krzyż basługi za prace około rozwoju przemysłu wojennego** następującym osobom: Władysławowi **Czajkowskiemu** dyr. i zastępcowi fabryki wyrobów metalowych W. Czajkowski i Ska w Warszawie. Janowi **Wołkowińskiemu** dyr. fabryki „Nitrat" w Niewiadowie, inż. Walerjanowi Władysławowi **Zielezińskiemu,** szefowi urządzeń maszynowych i kier. oddziału produkcji mieszczek karabinowych fabryki „Waleowanie metalowe S. A." w Dziedzicach, Helenie **Witkowskiej** inspektorce nauki społecznej w Krakowie za zasługi na polu pracy narodowej i wychowawczo-społecznej.

Srebrny krzyż zasługi: Antoniemu Tadeuszowi **Ciróskiemu** kierownikowi warsztatów mechanicznych fabryki samolotów „Plage-Laśkiewicz" w Lublinie, inż. Feliksowi **Łozarkowi** kier. oddziału „Skody", Janowi **Michalskiemu** kalkulantowi wojskowej wytwórni balonowej w Jabłonnie Legjonowej, Zygmuntowi **Nowakowi** kierownikowi technicznemu wytwórni krawieckiej państw. zakł. umundurowania w Krakowie, inż. Aleksandrowi **Pirowskiemu** kier. kontroli wyrobów w zakł. „Skody", Bolesławowi **Samborskiemu** majstrowi kotlarskiemu w stoczni modlińskiej. Józefowi **Tomaszewskiemu** kier. fabryki obuwia w zakładach umundurowania w Poznaniu, inż. **Wiewiórskiemu** kier. remontu i montażu silników w zakł. „Skody".

Odwołanie p. Frączkowskiego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada *(J).* Dekretem p. ministra poczt Boernera, b. dyr. dep. ogólnego min. poczt i tel. p. **Frączkowski odwołany został ze stanowiska prezesa rady nadzorczej państwowej wytwórni i sparatów telegraficznych i telefonicznych.**

Jednocześnie p. min. Boerner **odwołał p. Frączkowskiego z rady nadzorczej „Pasty".** W „Paście" p. Frączkowski **reprezentował interesy państwa przez zgórą 5 lat.**

Kandydatura na miejsce p. Frączkowskiego nie została jeszcze ustalona. Tymczasowe funkcje prezesa rady nadzorczej w państw. wytwórni telegrafów i telefonów pełni delegat ministerstwa skarbu p. **Zajkowski.**

—o—

Serce Reymonta wmurowane zostanie w filar kościoła św. Krzyża 4 grudnia

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 grudnia *(K).* Jak już szczegółowo podaliśmy przed kilku miesiącami, artysta rzeźbiarz Zygmunt **Otto** zaprojektował tablicę, **pod którą ma zostać wmurowane w filarze kościoła Św. Krzyża w Warszawie serce znakomitego pisarza Władysława Reymonta.**

Obecnie dowiadujemy się, że **uroczystość wmurowania odbędzie się w środę 4 grudnia,** tj. w czwartą rocznicę śmierci pisarza.

—o—

Opinja prawników w sprawie ustanowienia komisarza rządu we Lwowie.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 29 listopada. (C). Sprawa orzeczenia Najw. Trybunału Administracyjnego, dotyczącego **rezygnacji b. rady miejskiej we Lwowie, jest przedmiotem powszechnego zainteresowania** w najszerszych warstwach społeczeństwa lwowskiego.

Wedle **opinji prawników,** decyzja Najw. Trybunału stwierdza jasno, **że dekret wojewódzki, rozwiązujący b. radę miejską, nie był zgodny z ustawą,** albowiem urząd wojewódzki bez prawnej podstawy **odmówił radzie miejskiej prawa rekursu przeciwko zarządzeniu rozwiązania. Wojewoda miał prawo rozwiązać pełnoprawną radę, nie miał jednak wprowadzić komisarza rządowego,** której to instytucji statut m. Lwowa nie zna. **Obowiązkiem jego było radę miasta oddać w ręce prezydjum rozwiązanej rady** i temu prezydjum, **a nie komisarzowi** powierzyć agendy miasta.

Rekurs rozwiązanej rady miejskiej zalega — jak wiadomo — **w ministerstwie spraw wewnętrznych.** Niewiadomo jak i kiedy będzie on załatwiony. Jedno jest pewne, że ministerstwo spraw wewnętrznych jest także związane z decyzją Naj. Trybunału Adm. jako najwyższej instancji.

Wyjaśnienia rządu.

Warszawa, 29 listopada. *(S)* Wobec **różnorodnej interpretacji orzeczenia Najw. Trybunału Administracyjnego, którym uchylono decyzję wojewody lwowskiego w sprawie zmiany składu tymczasowego zarządu m. Lwowa** w postaci tymczasowej reprezentacji miejskiej, udzielono nam następujących wyjaśnień w ministerstwie spraw wewnętrznych.

Wyrok Najw. Trybunału Administracyjnego nie dotyka zupełnie merytorycznej strony uchylonego orzeczenia p. wojewody lwowskiego i odnosi się tylko do formalnego braku w tej sprawie polegającego na nieumieszczeniu w niej odpowiedniego pouczenia o środkach prawnych.

W myśl art. 5 ustawy o Najw. Trybunale Administracyjnym **władza, której zarządzenie zostało uchylone,** obowiązana jest **w ciągu 30 dni od doręczenia jej wyroku wydać nowe zarządzenie w tej sprawie i jest związana orzeczeniem Trybunału.**

Nie ulega więc wątpliwości, że **wojewoda lwowski wyda nową decyzję z usunięciem błędów wytkniętych uchwałą Trybunału.** Wynika z tego, że **wyroku Trybunału Administracyjnego nie można uważać za orzeczenie, któreby zmieniało skład** dotychczasowy **zarządu miasta Lwowa w postaci komisarza rządowego i Rady przybocznej.** Nie można też uważać za uzasadnioną skargę poprzedniej Rady miejskiej.

Napad chłopów na graniczną strażnicę sowiecką.

Wilno, 29 listopada. *(Hr).* Przed paru dniami załoga strażnicy sowieckiej Jurvika na odcinku granicznym Wilejka, **zarekwirowała w pobliskiej** wsi właścicielom **kilka krów i zboże.** Poszkodowani włościanie w odpowiedzi na to, nocą **oblegli strażnicę, spalili ją wraz ze składem prowiantów, oraz zabili komendanta Mussonowa.**

Ludność ukraińska Wołynia masowo garnie się do Polski.

Chłopi proszą o szkoły polskie, a agitatorów pędzą kijami

(Telefonem od naszego korespondenta)

Równe, 29 listopada. *(Wf).* Jeszcze w czasie podróży p. **Prezydenta Rzeczypospolitej po Wołyniu** donieśliśmy w „I. K. C." obszerną notatkę, ilustrującą **nastroje ludności ukraińskiej,** w łączności z tą podróżą, oraz wskazaliśmy na **zbawienne skutki pobytu p. Prezydenta na naszych kresach wschodnich.**

Już wówczas donosiliśmy się, **jaka przepaść leży między Ukraińcem z Małopolski wschodniej a lojalnym obywatelem państwa, Ukraińcem wołyńskim.**

Od tej podróży począwszy, mieliśmy sposobność kilkakrotnie już zaobserwować, jak **agitatorzy wywrotowi i separatystyczni z Małopolski wsch., usiłujący mackami swemi objąć ziemie Wołynia, chyłkiem musieli wynosić się stąd, wypędzani poprostu ze wsi,** nierzadko **kijem,** jak **prasa wywrotowa i separatystyczna,** ukraińska, założona na Wołyniu **upadła** i przestała bałamucić szerokie masy, gdyż **nawet za darmo nikt nie brał do ręki tych godzinowych gazet.**

Idea **zgodnego współżycia z Polakami,** idea **lojalności wobec państwa,** znalazła tak **wdzięczne pole,** że możemy z radością zanotować, iż **nawet w osadach wiejskich, gdzie agitatorzy pozakładali swe główne sztaby** i potworzyli **twierdze separatyzmu, dzisiaj ludność masowo garnie się do polskich szkół, bierze udział we wszystkich uroczystościach narodowych i państwowych polskich** i gorąco propaguje hasła lojalności wobec Państwa.

Jedną z takich dawnych „twierdz" jest wieś **Szubków,** w powiecie równieńskim. **Agitatorzy** separatystyczni **wybrali w tej wsi około 50 młodych ludzi,** jako **awangardę** swych podziemnych poczynań.

Ludzie ci dzisiaj nie uczęszczają na żadne „zebrania" lub „wiece" partyjne, zato, jak jeden mąż **chodzą do polskiej szkoły i proszą, aby ich uczyć polskiego języka i polskiej historji.**

Oto **dosadna lekcja,** jaką **sama ludność ukraińska daje wywrotowcom** i niepoczytalnym politykierom małopolskim. Może ten i temu podobne przykłady otworzą im wreszcie oczy i przekonają, że zatrute ziarno ich agitacji nigdy nie wyda owoców na ziemi wołyńskiej.

Ukraińska organizacja wojskowa usiłowała spalić lasy państwowe w Winnikach.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 29 listopada. (C) Nocy ubiegłej dokonano **zbrodniczego zamachu sabotażowego na mienie państwowe w Winnikach** pod Lwowem.

Około godz. 10 wieczorem spostrzegli przechodnie, wracający pieszo ze Lwowa do **Winnik, słup ognia, wznoszący się z głębi lasu, należącego do skarbu państwa.** Po przybyciu na miejsce pożaru, ujrzano **kilku osobników, umykających w zarośla.** Ogień udało się ugasić dzięki wilgotnemu gruntowi. Uszkodzonych zostało jedynie kilka drzew i krzewów. Pod jednem z drzew znaleziono butelkę z **benzyną, porzuconą przez podpalaczy.**

Przeprowadzone przez komendanta posterunku w Winnikach, Nowaka, dochodzenia wykazały, że **zbrodnia jest dziełem szajki sabotażystów Ukraińskiej Organizacji Wojskowej,** zorganizowanej w lecie przez przebywającego w więzieniu śledczem za zamach bombowy na Targi Wschodnie Tarasa **Kruszelnickiego.** Przypomnieć należy, że w czasie likwidacji bojówki Kruszelnickiego stwierdzono, **iż w planie jego było podpalenie lasu państwowego i magazynów kolejowych w Winnikach.**

Dalsze dochodzenia ujawnią niewątpliwie sprawców zbrodni.

Ukraińcy ogłosili bojkot sowietofilów.

Lwów, 29 listopada *(C)* **Wzburzenie wśród młodzieży ukraińskiej** we Lwowie, powstałe **w związku z czerwonym terorem na sowieckiej Ukrainie, nie ustaje.**

Kontrdemonstracje komunistów, którzy zdemolowali lokale redakcyjne ukraińskich pism „Nowyj Czas" i „Gromadzkij Hołos" oraz rozbili szyldy „Masło-Sojuza", nie przyczyniły się do uspokojenia umysłów.

Studenci ukraińscy ogłosili obecnie bojkot tych osób, z pośród społeczeństwa ruskiego, które bądź należą do sowietofilskich organizacyj, bądź są znane ze swych sowietofilskich przekonań. Redakcje czasopism o sowietofilskiem zabarwieniu i tak redakcja „Rady", „Pracі" i „Nowych Szlachów", bojąc się o swą całość, **zwróciły się do starostwa grodzkiego z prośbą o policyjną ochronę.**

Szkoda materjalna, poniesiona przez zdemolowaną redakcję „Nowego Czasu", wynosi wedle obliczeń **przeszło 5.000 zł.**

Socjaliści dziękują II. międzynarodówce za... kampanję antypolską.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada. (Wir) Dziś odbyło się posiedzenie klubu P. P. S. przy pełnym komplecie członków. Referat o sytuacji politycznej wygłosił pos. **Niedziałkowski.** Po referacie rozwinęła się dyskusja, po której uchwalono jednogłośnie zaakceptować sprawozdanie prezydjum, a następnie **„wyrażono podziękowanie partjom międzynarodówki, które pospieszyły z manifestacyjnem poparciem dla P. P. S. w jej ciężkiej walce o demokrację" (!).** (Patrz artykuł wstępny. — Red.).

W szeregu decyzyj, dotyczących pracy parlamentarnego klubu, położono specjalny nacisk na kwestję **pomocy dla bezrobotnych,** t. j. na żądanie rozszerzenia **pomocy ustawowej i wydatniejszej pomocy doraźnej.** W końcu sekretarz generalny CKW. pos. Puzak wygłosił **referat organizacyjny.**

Dalsze napaści „Vorwärts'u" na Polskę.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Berlin, 29 listopada *(Hł).* Socjalistyczny **„Vorwaerts"** kontynuuje dziś swą oszczerczą kampanję przeciw Polsce, podjętą **z inicjatywy drugiej międzynarodówki, a niewątpliwie za cichą aprobatą socjalistów polskich.**

W odpowiedzi na ostry protest rządu polskiego wobec rządu Rzeszy, przeciwko metodom niegodnym organu, pozostającego w bliskich stosunkach z niemieckiemi sferami rządowemi, „Vorwaerts" **potwierdza dziś swoje oszczerstwa, powołując się na „wolność prasy" w Niemczech.**

Nie chcąc wdawać się w jałową, naszem zdaniem polemikę z organem socjalistów niemieckich, chcemy tylko przywołać na gorąco **jedno z wielu kłamstw tego dziennika.** „Vorwaerts" twierdzi mianowicie, że poseł Kroll przesłał do ogłoszenia w Polsce **tekst swej noty, zanim doręczona ona została niemieckiemu urzędowi zagranicznemu.** Otóż sprostować należy to kłamliwe przedstawienie sprawy. Stwierdzamy, że korespondenci polscy w Berlinie jakkolwiek poinformowani byli o polskiej nocie protestującej, to jednak zgodnie z życzeniem polskich czynników miarodajnych **wstrzymali się od podania jej treści, dopóki nie uczyniła tego urzędowa P. A. T.,** która zrobiła to oczywiście dopiero po **fakcie doręczenia noty niemieckiemu** ministrowi spraw zagranicznych. Tak wygląda **„prawdomowność" organu socjalistów** niemieckich, a podobnie wyglądają **„prawdy" tego pisma o sytuacji politycznej** w Polsce i zarzuty pod adresem **najwyższych polskich czynników państwowych.** (Patrz art. wstępny).

Robotnicy pobili posłów komunistycznych w Lublinie.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada. *(S)* **W piątek** przed południem **przed gmachem P. U. P. P. w Lublinie** zjawili się posłowie **komunistyczni Sypuła i Gawron** celem urządzenia **wiecu.**

Głos zabrał pos. **Sypuła** i zgromadził początkowo koło siebie **kilkadziesiąt osób.**

Wkrótce **na mówcę i stojącego obok posła Gawrona rzuciło się kilku robotników, bijąc ich kijami i kamieniami.** Zaalarmowana **policja zajście zlikwidowała i posłów odstawiła na dworzec kolejowy.**

Ch. D. przeciw zaostrzaniu sytuacji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada *(S).* **W dniu 28 bm.** odbyły się **obrady prezydjum stronnictwa Ch. D.,** na których przewodniczył i wygłosił referat o sytuacji wewnętrznej sen. **Janczewski.** Omawiano podobno sprawy **ustosunkowania się do t. zw. centro-lewu** i postanowiono **uniknąć zaostrzenia sytuacji z rządem po otwarciu sesji sejmowej w dniu 5 grudnia,** gdyż zdaniem wpływowych działaczy stronnictwa Ch. D., **w razie ustąpienia obecnego rządu do głosu mogłyby przyjść tylko skrajno-lewicowe żywioły.**

Posłowie agitatorami strajkowemi na kolejach.

Warszawa, 29 listopada. *(S)* Ajencja **„Iskra"** donosi, **że na terenie niektórych zawodowych związków kolejarzy** utworzył się ostatnio **ścisły komitet strajkowy,** w skład którego weszli **przeważnie sami posłowie opozycyjni.**

Rokowania stronnictw chłopskich

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada. *(S)* Prezydjum **Stronnictwa Chłopskiego** wystosowało do prezydjum stronnictw **Piasta i Wyzwolenia** zaproszenie do odbycia wspólnej **konferencji porozumiewawczej** w dniu 30 bm. lub 2 grudnia.

—o—

Wojewoda grodzki Warszawy o konfiskatach pism.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada. *(S)* **W związku z ostatniemi wystąpieniami różnych pism i partyj w obronie wolności prasy,** przedstawiciel agencji **„Iskra"** zwrócił się do wojewody grodzkiego w Warszawie p. **Jaroszewicza** z prośbą **o udzielenie wyjaśnień.**

P. wojewoda Jaroszewicz odpowiedział: **„Żadna krytyka działalności rządu, nawet bardzo ostra nie jest tamowana,** o ile utrzymana jest **w ramach prawa, lecz gdy zamiast tej krytyki prasa opozycyjna obrzuca wszystko i wszystkich błotem, wtedy wkroczyć musi prawo i kres temu szkodliwemu dla państwa rozpasaniu położyć.**

W swawoli tej prasa **dochodzi do znieważania osoby Prezydenta, nie mówiąc już o osobie Marszałka Piłsudskiego,** który stale służy za **cel obrzydliwych napaści.**

Niektóre pisma uprawiają **szczególny rodzaj demagogji,** nie cofając się bowiem **przed niczem,** byle tylko **podburzać przeciwko rządowi wręcz do wystąpień antypaństwowych.**

Co się tyczy **konfiskat,** to na pytanie to mogę dać odpowiedź łatwo: **W ostatnich czasach utworzył się pewien typ pisemek.** Pisemka te **zamieszczają umyślnie artykuły, mogące bezwzględnie ulec zajęciu i po odbiciu paru egzemplarzy obowiązkowych przesyłają je do cenzury,** następnie **czekają dzień i dłużej na zawiadomienie urzędu, czy nie nastąpiło zajęcie. Gdy zostanie zarządzone zajęcie, usuwają inkryminowany artykuł, wypuszczają numer z białemi plamami i na wszystkie strony głoszą o prześladowaniu prasy.**

Na tym gruncie rozwinął się również **handel egzemplarzami skonfiskowanemi po znacznie wyższej cenie,** dający podobno znaczne zyski wydawcom.

Wreszcie nadmienić muszę, że **insynuacje i kłamliwe wiadomości o działalności władz państwowych** oraz o wypadkach, rozgrywających się w państwie, podawane w celach demagogicznych przez prasę opozycyjna, **są skwapliwie wykorzystywane przez wroga nam prasę zagraniczną,** przez co wyrządzają znaczne szkody państwu, na terenie polityki zagranicznej, a częściowo i gospodarczej".

Ś. p. dr Szczepan Mikołajski.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Lwów, 29 listopada. *(C)* We Lwowie zmarł po długiej chorobie w 68 roku życia **dr. Szczepan Mikołajski,** dyrektor państw. urzędu zdrowia. Zmarły należał dawniej do działaczy Polskiego Stronnictwa Ludowego i z łona tego stronnictwa zasiadał w Radzie miejskiej. Przez kilkanaście lat należał do składu redakcji „Kurjera Lwowskiego", a następnie wydawał we Lwowie pismo fachowe pt.: „Głos lekarzy".

Zmarły należał do grupy wybitnych działaczy ludowych w Małopolsce Wsch. z czasów ś. p. Rewakowicza i Wysłoucha. Z ramienia stronnictwa ludowego piastował mandat do sejmu galicyjskiego. W oswobodzonej Polsce zasłużył się wielce jako organizator państw. służby zdrowia.

—o—

Telegraficzna i telefoniczna służba łączności między lotniskami.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada *(Mł).* Ustanowiono **służbę łączności między lotniskami otwartemi dla użytku publicznego i wojskowego za pomocą telegraficznych i telefonicznych przewodów,** funkcjonujących na obszarze państwa polskiego. Służba ta ma na celu zapewnienie statkom powietrznym, a statkom komunikacyjnym w szczególności, **bezpieczeństwa lotów i odbywa się przez nadawanie i przesyłanie specjalnych zawiadomień i komunikatów meteorologicznych.** Zawiadomienia i komunikaty przyjmują wszystkie urzędy telegraficzne i telefoniczne zarządu poczt i tel. i zarządu kolei i przekazują je dalej przewodami telefonicznemi i telegraficznemi.

Oświetlenie szlaków lotniczych w Polsce.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada. *(Mł)* **Wydział lotniczy ministerstwa komunikacji opracował** już dawno szczegółowy **projekt oświetlania nocą dróg powietrznych w Polsce.** Projekt ten porusza w pierwszym rzędzie **sprawę lotnisk pomocniczych** i przewiduje na linjach komunikacji zapowiedzianej t. zw. **lotnictwie wielkiego zasięgu.**

W myśl tego projektu zatwierdzonego przez ministra komunikacji, rozpoczęte zostały na wiosnę b. r. **prace i studja nad wyszukaniem tych lądowisk pomocniczych.** Prace te trwają nadal i w wielu wypadkach zakończone zostały **dodatniemi wynikami.** Jak wiadomo, ministerstwo komunikacji wysłało niedawno do Niemiec dwóch inżynierów, aby tam zapoznali się z najnowszemi urządzeniami oświetlania nocą linij powietrznych.

—o—

Zasadniczy wyrok Sądu pracy w Gdańsku dla robotników polskich.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Gdańsk, 29 listopada *(F).* **Przed gmachem sądu pracy** odbyła się wczoraj **rozprawa, mająca zasadnicze znaczenie dla obywateli polskich, zatrudnionych w fabrykach gdańskich.** Pewien **obywatel polski,** będący **pracownikiem jednej z firm gdańskich,** został **przez polskie władze wojskowe powołany na 6-tygodniowe ćwiczenia. Firma niemiecka** dopatrzyła się w tym fakcie **nieusprawiedliwionego(?) opuszczenia pracy** przez czas dłuższy i **zwolniła go bez wypowiedzenia.**

Pracownik polski, po powrocie z ćwiczeń, **zaskarżył firmę o odszkodowanie. Gdański sąd pracy w pierwszej instancji powództwo oddalił,** przyznając tezie oskarżonego pracodawcy rację.

Pracownik polski **apelował wobec tego do krajowego sądu pracy,** który na wczorajszem posiedzeniu **wyrok pierwszej instancji uchylił. Oskarżona firma skazana została na zapłacenie robotnikowi poborów miesięcznych.**

Rozprawa, która odsłoniła krwawą tragedję rodzinną.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Z Poznania donosi (Sz): W sierpniu br. popełniono w Krośnie pow. obornickiego **ohydną zbrodnię. Ignacy Sieradzki** kilkoma strzałami **zabił swego teścia Mazura i sekwestratora Kulkę.** Epilog tego zabójstwa, jaki rozegrał się ostatnio przed sądem okr. w Poznaniu, **odsłonił całą tragedję rodzinną.**

Sieradzki ożenił się z córką Mazura, otrzymując w zapisie gospodarstwo. Po ślubie **teść jego zamierzał zapis cofnąć,** ponieważ domagały się tego dwie pozostałe córki, które tym postanowieniem uczuły się pokrzywdzone. Na tym tle powtawały **między Sieradzkim a jego teściem częste spory,** spotęgowane złem obchodzeniem się Sieradzkiego z teściem i jego żoną, którzy często **bywali dotkliwie bici przez Sieradzkiego.**

Z powodu takich stosunków, gospodarstwo zaczęło podupadać. Wreszcie w sprawę tę wdał się sąd ustanawiając **kuratorem majątku sekwestratora Kulkę,** który podobno był do Sieradzkiego bardzo nieprzychylnie usposobiony. Pewnego razu podczas sporu, **Sieradzki oddał w kierunku teścia i sekwestratora siedm strzałów. Teść i sekwestrator zostali ciężko ranni i w drodze do szpitala zmarli.** Po dokonanym czynie zabójca wsiadł na rower i odjechał do Pałajewa, gdzie oddał się w ręce policji.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie wydał wyrok **skazujący Sieradzkiego na 6 lat ciężkiego więzienia.** Obrońca zgłosił apelację.

—o—

Z zamachu samobójczego przypadkowe zabójstwo.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Łódź, 29 listopada (W). Restauracja Adama Heusera przy ul. Rokicińskiej 18 była widownią tragicznego wypadku. **Restaurator, który pokłócił się z żoną, postanowił popełnić samobójstwo i w tym celu wypróbowywał rewolwer, strzelając w górę.** Strzały zwabiły do restauracji niejakiego Edwarda **Trachberga.** W chwili, kiedy Trachberg wbiegł do restauracji, **Heuser wystrzelił jeszcze raz w sufit, przyczem kula odbiła się i rykoszetem trafiła Trachberga, zabijając go na miejscu.**

Heuser stanął dzisiaj przed sądem, który skazał go na **dwa miesiące więzienia** z zawieszeniem kary na rok.

—o—

Zamach samobójczy więźnia w oczach posterunkowego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada (Mł). W okolicy Jabłonny Legionowej, woj. warszawskiego, od pewnego czasu **grasowała niechwytna szajka złodziejska,** która dokonała całego szeregu kradzieży, że wreszcie zaczęła urządzać napady bandyckie. Policji powiatowej udało się wreszcie **schwycić jednego z przywódców bandy, 25-letniego Czesława Nowakowskiego oraz 34-letniego Rocha Fronczaka.** — Śledztwo ustaliło, że rzekomy Fronczak **jest właściwie Janem Rochem Frankowskim,** który odsiadywał już 6 razy karę więzienia.

W piątek 29 bm. w godzinach popołudniowych policja powiatowa **odstawiła wymienionych do komendy policji w Warszawie,** gdzie przy rewizji **Frankowski błyskawicznym ruchem schwycił nóż, leżący na stole i rzucił się z nim na policjanta.** Policjant odskoczył, chwycił rewolwer i wymierzył w kierunku oprzyka. **Rewolwer jednak zaciął się.** Frankowski, obawiając się zastrzelenia i z okrzykiem **„Mam ginąć z twojej ręki, to wolę sam się uśmiercić" — pchnął się kilkakrotnie trzymanym w ręku nożem w pierś.** Wezwany lekarz Fogotowia po opatrzeniu go, przewiózł **ciężko rannego** bandytę do szpitala Dzieciątka Jezus, gdzie przy łóżku postawiono posterunek policyjny.

—o—

Samobójstwo oficera w Warszawie.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 listopada (Mł). Przed dwoma dniami przybył do Warszawy i zamieszkał w hotelu Saskiem ppułk. Tadeusz **Jeziorański** z Bielska. Służba hotelowa zaniepokojona tem, że ppłk. Jeziorański od dwóch dni nie wychodził ze swego pokoju, dziś około godz. 4 po południu wyważyła drzwi i znalazła ppłk. Jeziorańskiego **leżącego bez życia.** Zawiadomione o wypadku sądowe władze śledcze wojskowe wdrożyły niezwłocznie energiczne dochodzenia. Zdołano ustalić, że ppłk. **Jeziorański był poważnie chory na płuca.** Co do przyczyny śmierci, to zachodzi **prawdopodobieństwo samobójstwa.**

Zwłoki przewieziono do **prosektorjum.** Ś. p. ppłk. **Jeziorański był oficerem placu komendy garnizonu Biała-Bielsko.**

—o—

Bohaterka skandalu towarzyskiego w Łodzi powtórnie aresztowana.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Łódź, 29 listopada (W). **Bohaterka skandalu towarzyskiego w Łodzi,** a równocześnie **ofiary brylantowej** p. Halina **Kujawska,** żona znanego tu kupca została w dniu dzisiejszym na polecenie sędziego śledczego **ponownie aresztowaną i osadzoną w więzieniu.**

P. Kujawska przed kilku dniami **ogłosiła w miejscowej prasie obszerne sprostowanie,** w którem dowodziła, że w sprawie broszki brylantowej, którą rzekomo miała sobie przywłaszczyć, **padła ofiarą mistyfikacji.** Wydanie nakazu aresztowania, po tem zwłaszcza sprostowaniu wywołało w Łodzi **olbrzymie wrażenie.**

—o—

Tajemnica domu przy ul. Piotrkowskiej w Łodzi jeszcze niewyjaśniona.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Łódź, 29 listopada (W). **Ponura tajemnica domu przy ul. Piotrkowskiej 92,** gdzie **wydobyto kości zamordowanej około 30-letniej kobiety,** w dalszym ciągu jest przedmiotem niezwykłego **zainteresowania.** Wychodzą na jaw obecnie rzeczy, które **dawno już poszły w zapomnienie.** Władze śledcze na skutek orzeczenia ekspertów lekarzy dokonały **spisu młodych kobiet, które ostatnio zaginęły.**

W dalszym ciągu **zagadkowo przedstawiają się przedmioty wojskowe,** znaleziono obok kości tragicznej ofiary. Śledztwo dalsze w tej tragicznej sprawie w toku.

Podróż inspekcyjna min. kolei Inż. Kühna.

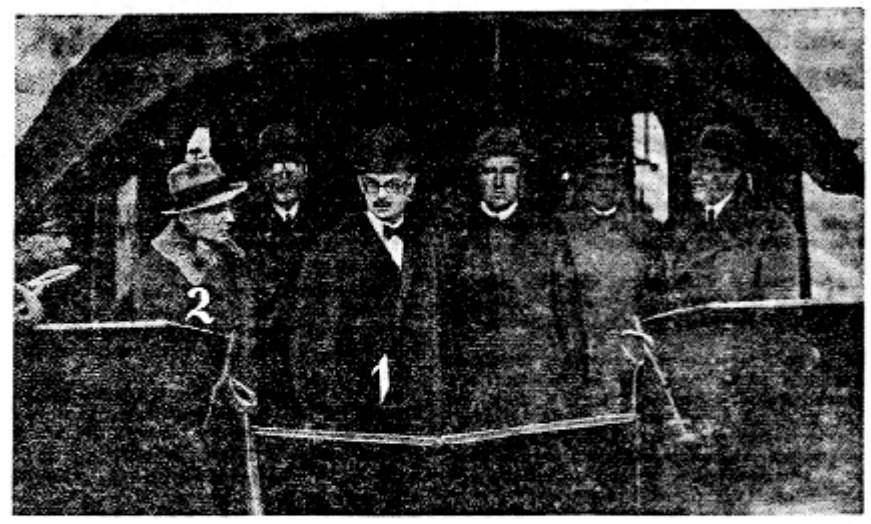

Ag. fot. „Światowida" na pl. kraj. „Alfa".

Dnia 28 listopada w godzinach rannych minister komunikacji *inż. Alfons Kühn* dokonał podróży inspekcyjnej w okolicy Warszawy na nowo-wybudowanym parowozie towarowym, wytwórni krajowej, ze stoczerem, t. j. urządzeniem do automatycznego wrzucania węgla do paleniska parowozu. Na zdjęciu min. *Kühn* (1), referent prasowy min. komun. *Tadeusz Strzelecki* (2) na parowozie.

Doniosłe narady polskich i niemieckich sfer gospodarczych w Poznaniu.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Poznań, 29 listopada. (Sz) Jak już donosiliśmy, rozpoczęły się w dniu wczorajszym w Poznaniu **obrady konferencji sfer gospodarczych Polski zachodniej i delegacji wschodnio-niemieckich Izb przemysłowo-handlowych.**

Na konferencję tę przybyło 26 przedstawicieli sfer handlowych niemieckich z **Wrocławia, Świdnicy, Lignicy i Królowca** z prezesem Izby przemysłowo-handlowej z Wrocławia z drem **Grundem na czele.**

Obrady, na które ze strony Polski przybyli m. in. pp. radca dr. **Hemkowicz,** dyrektor kolei inż. **Ruciński,** prezes poczt i telegrafów **Kaźmierski,** dyr. **Wartalski** z Warszawy, prezes Izby przemysłowo-handlowej w Grudziądzu **Marchlewski,** wiceprezes Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu **Robiński,** zagaił wiceprezes Rady naczelnej Zrzeszenia kupiectwa polskiego p. **Otmianowski.**

Witając przybyłych gości, p. Otmianowski omówił cele konferencji, która ma w luźniejszem czy ścieślejszem wypowiedzeniu się **stworzyć szersze ramy do już istniejącego stanu rzeczy, tj. do istniejącej wymiany towarów między sferami handlowemi obu państw.**

Obrady konferencji **nie stworzyły zatem jakichkolwiek precedensów,** lecz mają **pogłębić, mają wyświetlić pewne kwestje,** które siłą faktu przy **normalnej** wymianie towarowej się nasuwają. **Tematem** dzisiejszego plenarnego posiedzenia konferencji jest **zagadnienie możliwości polsko-niemieckiej wymiany towarowej drogą krótkiej analizy istniejącego stanu rzeczy i przyszłych linj rozwojowych.**

Następnie przemawiał prezes dr. **Grund,** podkreślając **dogodniejsze warunki, w jakich obecnie obie delegacje spotykają się,** tj. **bliski już moment zawarcia traktatu handlowego,** poczem w imieniu Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu powitał przybyłych wiceprezes radca **Robiński,** podkreślając również bliski już termin traktatu handlowego z Niemcami.

W dalszym ciągu ukonstytuowano prezydjum, w skład którego weszli pp. dr. **Grund** i **Mendelsohn** z Wrocławia, oraz ze strony polskiej pp. wiceprezes **Robiński,** prezes **Marchlewski** i dyr. **Neuman** z Warszawy.

Następnie p. dyr. **Sikorski** w obszernym referacie omówił **możliwość wymiany towarowej między Polską a Niemcami,** wskazując danemi statystycznemi na **wysokość** tej wymiany, która wprawdzie **przez wojnę celną** Niemiec z Polską **znacznie osłabła,** ostatnio jednak **znowu nabiera siły.**

Jako koreferent wystąpił syndyk Izby przemysłowo-handlowej we Wrocławiu dr **Freimark,** który omawiając możliwość wymiany towarowej z niemieckiego punktu widzenia, podał także w przybliżeniu **warunki wymiany z chwilą ukończenia wojny celnej.** Zdaniem mowcy, **zniknąć muszą wszelkie istniejące obecnie obostrzenia wojny celnej,** za jakie uważać należy ze strony Polski **wielkie utrudnienia paszportowe, a ze strony niemieckiej wprowadzenie kontyngentów na zboże i mięso.**

Dalej mówca stwierdził, że domagać się należy, w razie zniesienia wojny gospodarczej, **wzajemnego zastosowania klauzuli największego uprzywilejowania,** oraz **zniesienia ceł ochronnych i systemu kontyngentowego.**

Mówca referat swój zakończył stwierdzeniem, że **zbyt głębokie są rany, jakie światu zadały ostatnie 15 lat** i za wielkie zadania odbudowy krajów, by **wszelkie narody nie tęskniły za pokojem gospodarczym i możnością spokojnego wykonywania swej pracy,** czemu wyraz dały uchwały ostatnich dwóch posiedzeń międzynarodowej Izby handlowej.

Po referacie dra Freimarka dokonano **wyborów komisyj,** które natychmiast rozpoczęły swoje obrady.

Parlament niemiecki rozpoczął debatę nad „żądaniem ludowem" Hugenberga.

Imieniem rządu Curtius wypowiedział się za odrzuceniem projektu.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 29 listopada. (Hł). **Parlament niemiecki przeżywał dziś swój wielki dzień.** Przy szczelnie zapełnionej sali poselskiej, lożach dyplomatycznych, dziennikarskich i galerjach dla publiczności, **rozpoczęły się dziś plenarne obrady Reichstagu nad „żądaniem ludowem" komitetu Hugenberga,** które po uzyskaniu przepisanej liczby podpisów **przeszło obecnie pod obrady parlamentu.** Stosownie do postanowień konstytucji wejmarskiej, **parlament jest obowiązany przyjąć albo odrzucić „żądanie ludowe",** przyczem **w razie odrzucenia następuje plebiscyt ludności.**

Treścią „żądania ludowego" jest **znany projekt ustawy** pod szumnym tytułem **„ustawa przeciw uciskowi niemieckiego narodu"** i zwraca się **przeciwko przyjęciu planu Younga,** oraz grozi **sankcjami karnemi kanclerzowi w razie przyjęcia** jakichkolwiek **zobowiązań natury reparacyjno-politycznej.**

Wstępem do wielkiej debaty było przemówienie ministra **Curtiusa,** który w tej roli zadebiutował przed parlamentem.

Mówca podkreślił, iż **akcja plebiscytu Hugenberga zbudowana jest na nieprawdzie.** Zwracanie się **przeciwko odpowiedzialności Niemiec za wybuch wojny** jest wyważaniem otwartych drzwi (?), albowiem zarówno rząd, jak większość parlamentu i społeczeństwa niemieckiego zawsze wszystkimi stojącymi do dyspozycji środkami odpierały to postanowienie traktatu wersalskiego.

Min. Curtius przypomniał, że **rząd obecny** wspólnie z prezydentem Rzeszy, **Hindenburgiem,** ogłosił **w 10-tą rocznicę podpisania traktatu wersalskiego odezwę, protestującą** przeciw „kłamstwu o winie Niemiec za wybuch wojny".

W dalszym ciągu zwrócił się **przeciwko nadużywaniu postanowień demokratycznej konstytucji wejmarskiej dla demagogicznych wniosków** w rodzaju wniosku hugenbergowskiego i przedstawił **wielkie korzyści planu Younga w porównaniu z planem Dawesa, wypowiadając się w imieniu rządu Rzeszy przeciwko przyjęciu „żądania ludowego"** przez parlament.

Śladem Stresemanna.

Co zawierała mowa ministra Curtiusa?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Berlin, 29 listopada (Hł). Dzisiejszy **debiut ministra Curtiusa** przed parlamentem niemieckim wywołał **wrażenie bardzo silne i narazie dodatnie.** W opinji tej **zgodni są** zarówno **przeciwnicy, jak i zwolennicy** oficjalnego kierunku niemieckiej polityki zagranicznej w łonie wszystkich umiarkowanych stronnictw oraz **koła, reprezentujące poglądy korpusu dyplomatycznego i przedstawiciele prasy zagranicznej.**

W przemówieniu nowego niemieckiego ministra spraw zagranicznych **uderzała silna nuta uczuciowa,** wykazująca **wiele podobieństwa** z namiętnością i temperamentem **jego wielkiego poprzednika.** Naogół panuje opinja, że **Niemcom udało się znaleść człowieka, który z powodzeniem kontynuować będzie dotychczasową linję polityczną min. Stresemanna.**

Wstęp przemówienia, zawierający **deklarację, potępiającą tezę za odpowiedzialność Niemiec za wybuch wojny światowej i zapowiedź walki przeciwko art. 231,** komentowany jest w tut. kołach polityczno-dyplomatycznych, jako **„ofiara, złożona na ołtarzu nacjonalistycznego boga",** mająca na celu **wytrącenie z rąk Hugenberga jego demagogicznej broni.** Z tego też powodu **ten ustęp** przemówienia p. Curtiusa, jakkolwiek **niektórych dotknął dość niemile, nikogo z równowagi nie wyprowadził.**

W przemówieniu **znalazły się**

dwa momenty natury wewnętrzno-politycznej.

Pierwszy dotyczy **oceny planu Younga,** drugi zaś **terminu ewakuacji Nadrenji.**

W pierwszej z tych spraw Curtius **bardzo ostrożnie** — z uwagi na niezakończoną jeszcze konferencję haską — pozwolił sobie na stwierdzenie, jak **doniosłą zdobyczą dla Niemiec jest pozbycie się zagranicznej kontroli gospodarczej.**

W drugiej sprawie, dotyczącej **terminu ewakuacji Nadrenji,** niemiecki minister spraw zagranicznych zaznaczył, że **odroczenie końcowej konferencji haskiej** do stycznia nastąpiło **nie z winy Niemiec** i dlatego **nie sądzi, ażeby wpłynęło na odroczenie terminu końcowej ewakuacji.**

Apel do lojalności Francji stanowi **szczytowy punkt wywodów,** noszących charakter **wewnętrzno-polityczny.**

Z ustępów, poświęconych **„na użytek wewnętrzny"** najsilniej wypadł ustęp, **polemizujący ze słynnym artykułem 4-tym ust. wolnościowej,** przewidującym **odpowiedzialność karną ministrów.** „Nie można — powiedział min. Curtius — polityki zagranicznej zmieniać w proces karny a ludności w trybunę rewolucyjną, mający sądzić ministrów".

Pod koniec przemówienia min. Curtiusa było **pełno momentów uczuciowych,** w których może nawet **mimowoli**

odsłonił nieco karty niemieckiej gry politycznej.

„Niemcy — oświadczył p. Curtius — oświadczył p. Curtius — **wyszły z wojny pobite, ale z honorem i nie straciły swej dumy. Celem** naszych dróg politycznych **jest odbudowa naszego mocarstwowego stanowiska,** ale nie jesteśmy ilużjonistami i rozumiemy, że **tylko przez współpracę z innemi państwami dojdziemy do tego celu".**

„Politykę Hugenberga nazwał min. Curtius „herostratyzmem", któremu **przeciwstawił** „heroizm" życia min. **Stresemanna.** „Heroizmem było życie Stresemanna, który **toczył walkę ze śmiercią o termin swego zgonu, aby wywalczyć dla Niemców wolność.** Heroizm — zakończył swe przemówienie min. Curtius — **polega na czynach, a nigdy na krytyce,** na zatwierdzeniu życia, a nie na destrukcyjnym pesymiźmie".

Przemówienie p. Curtiusa było **często przerywane przez oklaski** i burzliwe potwierdzenia na ławach większości rządowej.

Odrzucenie wniosku.

Zachowanie się przywódcy niemiecko-narodowych **Hugenberga** inicjatora całej akcji plebiscytowej **wywołało wielkie wzburzenie wśród stronnictw rządowych,** gdzie Hugenberg **starając się utrzymać siebie w cieniu wysłał na mownicę,** celem popierania „żądania ludowego" swego towarzysza frakcyjnego **pos. Osbrfohrena.** To oburzenie znalazło swój wyraz w chwili, gdy **Oberfohren wszedł na trybunę.** Ze wszystkich ław rozległy się **okrzyki: „Hugenber, Hugenberg, Hugenberg",** które trwały kilka minut.

W tej sytuacji mowca nacjonalistyczny miał zadanie istotnie trudne i mowa jego wypadła dlatego stosunkowo **blado.** Oświadczył on, **że początkowo akcja plebiscytowa** miała być wyłącznie **zewnętrzno-polityczną,** dopiero **gwałtowna kampanja stronnictw rządowych uczyniła z tego zagadnienie wewnętrzno-polityczne,** rozbijając jedność narodu niemieckiego. W dalszym ciągu mowca **wykazywał wyższość (?) planu Dawesa nad planem Younga.**

Po przemówieniach przedstawiciela stronnictw rządowych **Essera z centrum,** przedstawiciel partji gospodarczej **Bredt** oświadczył się **przeciw projektowi,** natomiast **narodowy socjalista Feder** bronił **„żądania ludowego",** przyczem oświadczył, że ministrowie, którzy podpisali protokół konferencji haskiej **powinni zawisnąć na latarni.** To wyrażenie wywołało **na sali burzę,** a przewodniczący udzielił pos. Federowi **napomnienia.**

Trochę zdrowego humoru wniosło na salę **przemówienie komunisty Heckerta,** który mowę na temat planu Younga zakończył okrzykiem: **„Hurra, niech żyje zwycięska armja czerwona w Mandżurji".**

W głosowaniu wniosek o odesłanie t. zw. „ustawy wolnościowej" do komisji, został odrzucony przeciwko głosom niemiecko-narodowych, narodowych socjalistów i chrześc. nar. partji chłopskiej.

Drugie czytanie przedłożenia odbędzie się **jutro.**

W trzeciem czytaniu będzie zadecydowane przyjęcie, lub odrzucenie projektu. Odrzucenie jest **zupełnie pewne,** wobec czego w myśl przepisów konstytucji dojdzie do plebiscytu.

Epilog sprawy Jakubowskiego.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Berlin, 29 listopada. *(fd)* **Sąd karny drugiej instancji rozpatrywał sprawę sędziego Bewera i Reicherdta, oskarżonych przez dziennikarza Leopolda Schwarzschilda o obrazę honoru.**

Sędziowie ci wydali w swoim czasie wyrok śmierci na robotnika polskiego Jakubowskiego, a po obaleniu tego procesu **spotkali się z zasłużoną krytyką** ze strony wspomnianego dziennikarza, **na co odpowiedzieli złośliwemi uwagami w pewnem piśmie sądowniczem.** Sąd drugiej instancji po rozpatrzeniu sprawy **zasądził obu pruskich sędziów na 30 dni aresztu z zamianą po 300 mk. grzywny i kosztu postępowania.**

Wkrótce ostatni żołnierz angielski opuści Nadrenję.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Londyn, 29 listopada. (Lk). „Times" zaznacza, iż **dzisiaj zaczyna się ostatni etap ewakuacji angielskiej armji okupacyjnej z Nadrenji.** W obecnej chwili w Nadrenji znajdują się jeszcze tylko **dwa bataljony angielskie,** które zostaną wycofane z **początkiem grudnia b. r.**

—o—

Manifestacja lojalności Chorwatów.

Wiedeń. (PAT). Według doniesień z Zagrzebia, na wczorajszem **posiedzeniu rady miejskiej** proboszcz parafji zagrzebskiej postawił **wniosek wysłania do Białogrodu** 16 grudnia **w dniu urodzin królewskich, deputacji,** w skład której weszłaby **cała rada miejska.**

Akt ten ma stać się **żywiołową manifestacją uczuć całego narodu chorwackiego względem króla i królestwa Jugosławji.** Wniosek ten został **jednomyślnie przyjęty.**

Rząd franc. ma ciągłe trudności w komisjach.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Paryż, 29 listopada *(fd)*. **Niemal we wszystkich komisjach parlamentu** wynikają **konflikty i trudności dla rządu**, pochodzące z różnych stron.

Tak było w szczególności **w komisji dla spraw zagr.** w związku ze sprawozdaniem komisji śledczej nadreńskiej i **w kwestji umocnień fortecznych alzacko-lotaryńskim**, gdzie **odrzucono kredytowe żądania ministra wojny Maginota.**

Komisja skarbowa nie przyznała rządowi, żądanego kredytu na podniesienie rolnictwa, handlu i przemysłu. Rozeszła się pogłoska, że premjer **Tardieu wystąpi w tej sprawie na plenum Izby i w sposób stanowczy domagać się będzie uchylenia** uchwały komisji, co jest zapowiedzią nowego konfliktu.

—0—

W Austrji kończą pracę nad reformą konstytucji.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 29 listopada *(S)*. W kołach parlamentarnych sądzą, **że dzieło reformy konstytucji zostało w głównych zarysach dokonane.**

Ostatnim punktem spornym była **kwestja plebiscytu.** Kwestja ta **załatwiona** została przez **propozycję pośredniczącą kanc. Schobera**, która powiada, że **plebiscyt może się odbyć na żądanie jednej trzeciej części członków parlamentu, a oprócz tego musi być zebranych 400.000 podpisów wyborców i to przynajmniej z trzech krajów związkowych. Plebiscyt nie może się odnosić do ustaw podatkowych.**

W końcu wyłonił się jeszcze jedna kwestja, a mianowicie posłowie **chrześcijańsko-socjalni** zażądali **natychmiastowego rozwiązania miejskiej straży policyjnej** utworzonej przez burmistrza **Seitza** po wypadkach lipcowych 1927 r. Panuje jednak przekonanie, że **kwestja ta nie utrąci już dzieła reformy** i prawdopodobnie **będzie wyłączona.**

Na wtorek oczekiwane jest **plenum komisji konstytucyjnej.** Spodziewja się, **że rada narodowa już w czwartek rozpocznie drugie czytanie poprawek do projektów reform wyborczych.**

Zwróciło uwagę dzisiaj, że **przywódcy Heimwehry Steidle, Pfriem** i osławiony major **Pabst zjawili się w parlamencie** i konferowali z przywódcami stronnictw większości.

—0—

Liberali i konserwatyści przeciw Labour Party.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Londyn, 29 listopada *(fd)*. **W dyskusji o ustawie dla ochrony bezrobotnych** zgłoszono **ze strony liberałów wniosek odmienny od przedłużenia rządowego**, a w brzmieniu swojem **bardzo charakterystyczny.** Liberali domagają się w nim mianowicie **przyznania wsparcia młodocianych poniżej 18 lat życia tylko w tym wypadku, jeżeli ci poprzednio uczęszczali na kursa wieczorne.**

Minister pracy Bondfield oświadczył się **energicznie przeciw tej poprawce.** W głosowaniu poprawka upadła **większością 237 głosów przeciw 167** głosom konserwatystów i liberałów.

W sposób ostentacyjny przywódca liberałów **Lloyd George podszedł do przywódcy konserwatystów Baldwina i ujmowszy go pod ramię, opuścił Izbę.** Z ław Labour Party odezwały się okrzyki: **„Oni chcą tworzyć nowy rząd".**

Rząd zawdzięcza swoje zwycięstwo **tylko silnej absencji przeciwników.**

—0—

Policja obsadziła uniwersytet w Atenach.

Ateny. *(PAT)* **Policja obsadziła uniwersytet** usuwając studentów. Wieczorem **przyszło do starć między policją a studentami, w czasie których 4** policjantów oraz **1 student odnieśli lekkie rany. Trzynaście osób aresztowano.** Spokój został przywrócony.

—0—

Sprawczynią zamachu w Watykanie zatrzymano w więzieniu.

(Telegram własny „Il Kuryera Codziennego")

Rzym, 29 listopada. *(fd)* Wobec tego, **że zdaniem sądowych władz watykańskich, sprawczyni** zamachu na biskupa **Smitha**, Szwedki **Ramstad, nie można uznać za umysłowo chorą, została zatrzymana w więzieniu.**

Rewizja przeprowadzona w jej mieszkaniu ujawniła **obciążające ją szczegóły.** Z drugiej strony występuje ona również **z pewnemi zarzutami przeciw biskupowi.**

—0—

Ofiara nieumiejętności lekarza.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Raciborz, 29 listopada *(H)*. Przed sądem karnym w Raciborzu na Śląsku niemieckim odbyła się wczoraj **rozprawa przeciwko dwom miejscowym lekarzom drowi Lolarowi Franzowi i drowi Karolowi Rotherowi, oskarżonym o ciężkie uszkodzenie ciała.**

Przed dwoma laty dr Rother wyjechał zagranicę i odstąpił swoich pacjentów **drowi Franzowi** oraz **zezwolił mu na używanie swojego aparatu rentgenowskiego**, przyczem zapomniał objaśnić go, jak należy się z tym aparatem obchodzić, ponieważ wykazywał on pewne braki. W kilka dni później po jego wyjeździe **zgłosiła się do dra Franza pacjentka Streckeiówna**, celem prześwietlenia. W czasie prześwietlania **pacjentka uczuła gwałtowne drgania, a po dwóch dniach ciało jej pokryło się ranami**, tak, że musiała się udać do szpitala do Głupczyc. **Kuracja trwała 2 lata.** Z młodej, kwitnącej dziewczyny **stała się kaleką. Na rozprawie** siedziała na krześle. Dotychczas na plecach ma jedną wielką ranę.

W procesie cywilnym sąd zasądził tak **dra Franza**, jak i **Rothera na 8.000 marek odszkodowania** dla p. Streckerówney. Wczoraj **sąd karny zasądził obu lekarzy po 300 marek grzywny.** prokurator zaś domagał się po 2 miesiące więzienia i po 500 marek kary.

—0—

W 10-tą rocznicę powstania międzysojuszniczej organizacji b. uczestników wojny „Fidacu"

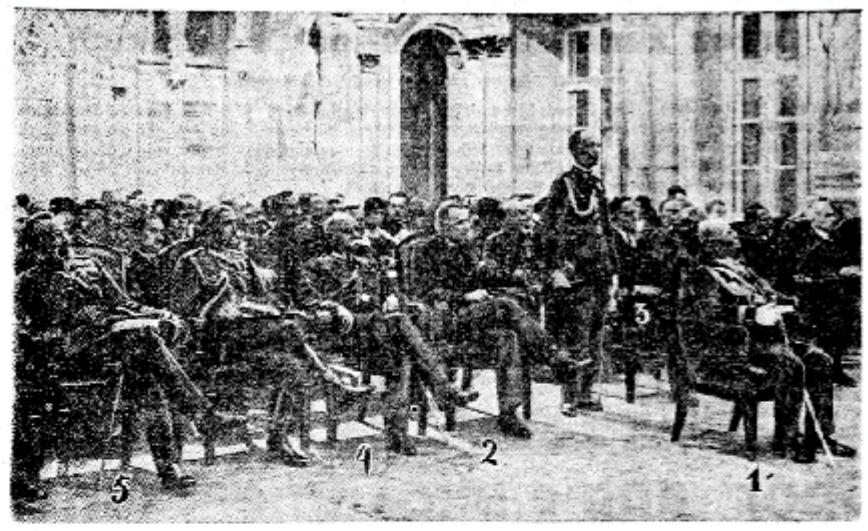

Ag. fot. „Światowida" na pł. kraj. „Alfa".

Dnia 28 listopada, w 10-tą rocznicę założenia wielkiej międzysojuszniczej organizacji b. uczestników wojny światowej „Fidac", odbyła się o godz. 4 i pół popoł. uroczysta akademja w sali Rady miejskiej. Zdjęcie nasze przedstawia jen. *Romera* (1), reprezentującego Prezydenta Rzeczypospolitej, min. sprawiedliwości *Cera* (2), prezesa Sądu Najw. *Supińskiego* (3), jen. *Osińskiego* (4), płk. *Maleszewskiego*, kom. gł. policji państwowej (5).

Clemenceau o zawieszeniu broni okupacji Nadrenji i traktacie pokojowym.

Wyjątki z pamiętników „Starego Tygrysa".

Paryż. *(PAT)*. Ostatni numer „Illustration" zamieszcza zebrane przez sekretarza Clemenceau **wyjątki z pamiętników zmarłego „ojca zwycięstwa".**

Przytoczywszy dane dotyczące okresu swojej młodości, Clemenceau przedstawia w jaki sposób **kształtowała się jego psychika**, poczem cytuje **wspomnienia z r. 1870.**

Dalej autor pamiętników **przechodzi do okresu wojny. W sprawie tak często zarzucanego Clemenceau przedwczesnego zawieszenia broni** opowiada on:

„Foch mówił, że musimy zgodzić się na zawieszenie broni, gdyż żołnierze są wyczerpani i gdyby trzeba było kontynuować dalej wojnę, **kosztowałoby to jeszcze 100.000 ludzi. Niemcy zaś przyjmowały wszystkie warunki**, zresztą, istniało porozumienie co do tego, **że wojny zakończy się, skoro tylko zostanie przyjętych 14 punktów Wilsona".**

W sprawie zarzutu, że **Clemenceau nie oderwał Nadrenji od Niemiec**, odpowiada on co następuje:

„Jest to lepsza, której Francuzi, a w szczególności Francuzi republikanie ani na chwilę nie mogą przyjąć inaczej, jak w nadziei uzyskania skądinąd **innych gwarancyj i korzyści".**

W sprawie **klauzuli o 15-letniej okupacji**, Clemenceau mówi:

„Jeżeli Niemcy wypełnią przyjęte zobowiązania, zwolnimy tereny okupowane, jeżeli nie wypełnią **pozostaniemy dłużej niż lat 14 i choćby do 100 lat**, jeżeli się to okaże konieczne. **Jeżeli Niemcy pogwałcą swoje zobowiązania, przeprowadzimy ponowną akcję**, czegoż chcecie więcej? **Aneksja** jest to słowo sprzeczne **z duchem czasu. Aneksjonowanie Nadrenji oznaczałoby ruinę tego wszystkiego, o cośmy walczyli".**

Na zarzut utrzymania jednolitości Niemiec, Clemenceau odpowiadał: **„Jak można było rozdzielić Niemcy? Byłem jedynym reprezentantem interesów kontynentalnych.** Niemcy ze swojemi dynastiami, są **bardziej jednolite niż kiedykolwiek.** — Wiem o tem dobrze, lecz **jak temu przeszkodzić?**

Uzyskałem zagłębie Saary, zapytajcie się Poincarego i Brianda, **co z niem zrobiono** od chwili zawarcia traktatu **Osiągnąłem wszystko, co logicznie biorąc, mogłem osiągnąć. Omal nie zerwałem z sojusznikami na 48 godzin przed podpisaniem traktatu. Lloyd George nie chciał wcale okupacji**, lub zgadzał się co najwyżej na jej dwuletnie trwanie. Ostatecznie **Wilson doprowadził do porozumienia.** Gdybym był zerwał z sojusznikami, **miałbym cały świat przeciwko sobie.**

Traktat nie jest zbyt korzystny, przyznaję to, **lecz czyż wojna była korzystną? Trzeba było czterech lat wysiłków nie wiem ilu narodów, aby powalić Niemcy.** Kiedy złożyłem władzę, **Francja odzyskała swoje terytoria i zwiększyła swoje posiadłości kolonjalne.** Okupowaliśmy Nadrenję i **doprowadziliśmy do zmartwychwstania Polski i Czechosłowacji**, lecz przyszedł **Millerand, a po nim inni i podstawy traktatu runęły".**

Przed wspólną interwencją 5-ciu mocarstw w zatargu sowiecko-chińskim.

Znamienna „ostrożność" Japonji.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Londyn, 29 listopada. *(Lk)*. **Rząd amerykański** zwrócił się obecnie **oficjalnie** do rządów **Anglji, Niemiec, Japonji i Włoch** z wezwaniem odbycia **wspólnych narad**, w jaki sposób możnaby zlikwidować **jaknajrychlej spór rosyjsko-chiński.** Przedstawiciele Stanów Zjednoczonych w poszczególnych stolicach wymienionych 5 państw **podjęły już rokowania w tej sprawie.**

O podjętym w Londynie **kroku interwencyjnym Ameryki** donosi „Daily Telegraph" dodatkowo, że generał **Dawes przed odwiedzeniem** ministra spraw zagranicznych **Hendersona miał dłuższą rozmowę z ambasadorem chińskim w Londynie.**

W czwartek rząd **brytyjski odpowiedział w drodze kablowej na propozycję amerykańską w sposób przychylny**, lecz niemniej **ostrożny.** Rząd brytyjski **gotowy jest**, jak to zresztą kilka dni temu oświadczył Henderson w Izbie gmin, do **wspólnej interwencji** wraz z innemi państwami, lecz w tym **wypadku musiałaby panować między poszczególnemi rządami zupełna zgoda.**

Odpowiedź rządu japońskiego jest jeszcze ostrożniejsza. Japonja wprawdzie nie **odrzuca propozycji**, lecz uważa **wspólną interwencję mocarstw za niekonieczną.**

„Times" ogłasza **oficjalny komunikat japoński co do celowości interwencji** w sporze rosyjsko-japońskim, który brzmi następująco:

Z depesz prasowych z Nankinu wynika, że **Chiny chcą się zwrócić do Stanów Zjednoczonych i Niemiec z prośbą o interwencję w sporze między Chinami a Rosją, jaki pozostaje mimo przywrócenia stałego ruchu na kolei wschodnio-chińskiej.**

Lecz **zamiar ten, jakoteż szeroko afiszowany zamiar zwrócenia się z prośbą o interwencję do Ligi Narodów zdaje się być przeznaczony dla odwrócenia uwagi chińskiej opinji publicznej od ostatecznej konfiskaty Chin w całym konflikcie.** Konflikt ten **zakończył się zupełnie tak, jak to przewidywał** japoński minister spraw zagranicznych, a **interwencja międzynarodowa jest zupełnie zbyteczna.**

Demonstracje i okrucieństwa bolszewickie w Mandżurji.

(Własny radjotelegram „Il. Kuryera Codz.")

Londyn, 29 listopada *(hk)*. Reuter donosi z **Charbina**, że **we czwartek ukazała się nad miastem Buchatu**, gdzie obecnie znajduje się **główna kwatera armji chińskiej, eskadra sowiecka**, składająca się **z 13 samolotów, okrążyła miasto parokrotnie**, poczem odleciała. Później **powróciło 8 samolotów i dłuższy czas krążyło ponad miastem.**

Przypuszczalnie **celem tej demonstracji lotniczej** było **wywarcie presji na Chinach, aby szybciej przyjęły warunki sowieckie.**

Dyrektor policji w Dalai Nor, który we czwartek przybył do Charbina, zeznał, że po zajęciu miasta 18 listopada, **wojska sowieckie znęcały się nad ludnością cywilną.** Ewakuowanych Chińczyków **zamknęli żołnierze sowieccy w kopalni, a wszystkich, którzy próbowali uciec, rozstrzeliwali bez żadnego sądu. Taki sam los spotkał wszystkich Rosjan, posiadających paszporty chińskie.**

Bolszewicy 11 lat okradali chłopów teraz wzięli się do robotników.

Wiedeń. *(PAT)*. Korespondent moskiewski „N. Fr. Presse" przedstawia **znaczne obniżenie się stopy życiowej ludności w Rosji, skutkiem nowego kursu gospodarczego**, zmierzającego do **bezwzględnej socjalizacji wszystkich przedsiębiorstw prywatnych.**

Państwo zniszczyło zupełnie prywatne rynki środków żywnościowych, skutkiem **napełnienia** rolnictwa **przestał być chłop podporą finansową akcji, zmierzającej do uprzemysłowienia Rosji sowieckiej**, przeciwnie, muszą być obecnie **inwestowane znaczne sumy na gospodarstwa rolne.**

W ciągu roku **zmieniło się tedy zupełnie oblicze gospodarcze Unji sowieckiej. Koszta uprzemysłowienia, które przez 11 lat ponosił chłop, zwalono** obecnie na barki **proletarjatu przemysłowego.**

Wynikiem tego jest **obniżenie się zarobków robotniczych o 30 proc.** Robotnicy otrzymują **faktycznie zamiast 12 pensyj miesięcznych** w roku **tylko 10** takich pensyj. Fakt ten niewątpliwie wywoła **skutki polityczne**, których **pierwsze objawy już się teraz dają zauważyć.**

Co się kryje pod długim płaszczem sowieckich żołnierzy?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Równe, 29 listopada *(Wf)*. Nielada sensację stanowiło przed paru dniami **pojawienie się w Ostrogu jeźdźca armji czerwonej na koniu i w pełnym rynsztunku, który nie mogąc dłużej znieść okropnego życia w szeregach sowieckich, uciekł** tak, jak stał, **do Polski.**

Żołnierz ten opowiada **o stosunkach, panujących w armji czerwonej** w słowach, budzących prawdziwą **grozę.** Przedewszystkiem **panuje w szeregach taka bezwzględna**, a przy tem **bezmyślna dyscyplina, że** blednąą wobec niej wszelkie szczegóły, jakie pod tym względem dostarczyły nam stosunki, panujące **za czasów carskiego absolutyzmu.**

Przytem **żołnierze są za byle co torturowani, nie otrzymują** w dostatecznej ilości **wyżywienia i mają swobodę ruchów tak skrępowaną**, że życie w czasie służby wojskowej staje się **prawdziwem piekłem.** To też żołnierze **uciekają masowo z szeregów i popełniają samobójstwo.**

Kawalerzysta, który to wszystko opowiadał, **płakał jak dziecko i na kolanach błagał, by go nie oddno w ręce bolszewików.** Prośbie jego **uczyniono zadość**, zaś **konia z rynsztunkiem odesłały nasze władze sowieckim władzom.**

Trzeba tu dodać, że opisany tu wypadek **nie jest pierwszym** w ostatnich czasach. Zanotowano już **kilka podobnych**, co dowodzi, jakie stosunki panują w czerwonej armji, skoro żołnierze uciekają, **narażając nawet życie** i pozostawiając swych najbliższych w ojczyźnie, a tak teraz nieszczęśliwym kraju, nie wiedząc, czy kiedykolwiek jeszcze ujrzą ich w życiu.

Żołnierz ten bardzo trafnie **scharakteryzował stan**, panujący obecnie **w bolszewickiem wojsku**, mówiąc, że **całą nędzę żołnierza**, całe jego **poniżenie i męczarnie, przykryły władze sowieckie... długim do kostek płaszczem wojskowym.**

Pogrom żydów na Białorusi sowieckiej.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wilno, 29 listopada. *(Hr)*. Z pogranicza sowieckiego donoszą o **pogromie ludności żydowskiej w** miasteczku Pleszkiewicze w dniu 27 b. m.

Grupa **robotników, sprowokowana pobiciem 15-letniego chłopca fabrycznego przez wyrostków żydowskich, rzuciła się na sklepy żydowskie, zdemolowała je, a następnie wtargnęła do mieszkań prywatnych. Pobito ciężko 13 żydów.** Zajście zlikwidowała milicja, aresztując 14 robotników.

Moskwa zwleka z wypuszczeniem kolonistów niemieckich.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Ryga, 29 listopada. *(Hr)*. W piątek **poselstwo niemieckie** oraz **dziennikarze wyjechali** specjalnym pociągiem **na granicę sowiecką dla przyjęcia pierwszego transportu kolonistów niemieckich.** Przywieziono kuchnie polowe, Czerwony Krzyż zabrał opatrunki itd.

Nie doczekano się jednak pociągu z emigrantami niemieckimi. Zapytana telegraficznie **Moskwa, dała wymijającą odpowiedź**, że wysłanie emigrantów zostało **odroczone.**

Poseł sowiecki w Atenach mordercą.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Ateny, 28 listopada. *(rg)*. Przed kilku tygodniami wielkie wrażenie wywołała **w Atenach nagła ucieczka posła sowieckiego Ustinowa.** Ucieczkę jego **łączono z kradzieżą ważnych dokumentów w czeckim urzędzie zagranicznym.** Obecnie dopiero wyszło na jaw, że **Ustinow grał główną rolę w aferze zamordowania urzędnika pewnego towarzystwa amerykańskiego w Atenach**, nazwiskiem **Kardaniski**, który otrzymał polecenie **wykradzenia z jednego z banków ateńskich półtora miljona drachm.**

Zwłoki Kardaniaki znaleziono w dwa tygodnie po włamaniu **w drewnianej trumnie przy wybrzeżu morskiem.** Pewne aluzje w ateńskim dzienniku komunistycznym **spowodowały policję na właściwą drogę śladów zbrodni.** Aresztowano dwóch **szoferów**, którzy zeznali że **Kardaniaki został zamordowany na polecenie posła Ustinowa.** Po wykradzeniu pieniędzy, które oddał na cele partji, **Kardaniaki zamierzał uciec do Moskwy**, aby tam **objąć jakieś stanowisko.** Gdy przekroczenie granicy okazało się niemożliwe Kardaniaki **zagroził doniesieniem o wszystkiem policji**, wobec czego poseł Ustinow wydał rozkaz zgładzenia go **ze świata.**

Policja posiada poszlaki, **że z polecenia Ustinowa** zostały zamordowane **dwie inne osoby, niebezpieczne dla partji komunistycznej.**

Kronika warszawska.

(Mł) **DODATKOWE POCIĄGI POSPIESZNE WARSZAWA-ZAKOPANE.** Ministerstwo komunikacji zamierza uruchomić w okresie zimowym od 20 grudnia do 10 stycznia 1930 r. codziennie a potem w czasie raz w tygodniu (wyjazd z Warszawy w piątek, a z Zakopanego w niedzielę) pociągi pospieszne Warszawa—Zakopane według rozkładu letniego, obowiązującego od 15 maja. Wyjazd z Warszawy 8.45 wiecz.

(Mł) **JEDNAKŻE W DOMU RODZICIELSKIM NAJLEPIEJ.** Trzej młodzi przyjaciele rówieśnicy Edward Zieliński, Witold Urbański i Edward Borzeński po lat 13, rodem z Radomia ,obmyślili porzucić dom rodzicielski i wspólnie odbyć podróż dookoła świata. Ubrawszy się w cieplejsza odzież, zabrawszy nieco pożywienia i nieco pieniędzy, wyruszyli w drogę. Zaniepokojeni ich zniknięciem rodzice, dali znać policji, na ślad jednak nie można było natrafić. Drogę z Radomia do Warszawy odbyli podróżnicy w ciągu 14 dni. **Po przybyciu do Warszawy wygłodzeni i wynędzniali ukryli się na strychu domu przy ul. Marszałkowskiej 26 i tam spędzili noc.** Rano dozorca domu Jan Przyjemski zauważył klatkę schodową posłyszał na strychu głośne chrapanie. Jakie było jego zdziwienie gdy znalazł śpiących na podłodze trzech podróżników. Dozorca zaopiekował się nimi i zawiadomił starostwo Warszawa-południe. Stąd dano znać do rodziców do Radomia i chłopcy odesłano. Przynajmniej oni na razie porzucić myśl o opuszczeniu rodziców i podróży dookoła świata.

(Mt) **ZŁODZIEJ PADŁ OD KULI WARTOWNIKA.** W nocy z czwartku na piątek szeregowiec I. baonu administracyjnego Paweł Gawid, pełniący służbę wartowniczą koło budynków wojskowych na Pradze przy ul. Jagiellońskiej 52 zauważył jakiegoś mężczyznę ubranego po cywilnemu, który chciał się dostać na teren zabudowań wojskowych. Mimo trzykrotnego ostrzeżenia osobnik ten nie chciał się zatrzymać, wobec czego wartownik wystrzelił, kładąc go trupem na miejscu. Ze znalezionych dokumentów wynika, że jest to 26-letni Stanisław Krzyszkowski, zamieszkały w domu noclegowym dla bezdomnych, t. zw. cyrku. Przypuszczalnie Krzyszkowski chciał się dostać do budynków wojskowych, celem dokonania kradzieży.

Kronika łódzka.

(W) **BURZA NA RADZIE MIEJSKIEJ.** Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie rady miejskiej, które przeciągnęło się wskutek burzliwej dyskusji do późnej nocy. Burzę wywołała sprawa teatralna. Na porządku dziennym znajdowała się bowiem sprawa subsydjum dla teatru Popularnego, który, jak wiadomo, prowadzony jest obecnie przez dyr. Gorczyńskiego. Miasto przyznaje teatrowi Popularnemu 25 tysięcy zł. pod warunkiem, że teatr przedkładać będzie sprawozdanie rachunkowe, a komisja teatralna będzie miała prawo ingerencji. Nad sprawą tą wywiązała się ożywiona dyskusja, w której cały szereg radnych domagał się przyznania teatrowi 50.000 zł., przyczem podnoszono w dyskusji, że dyr. Gorczyński podniósł znacznie poziom artystyczny teatru. W odpowiedzi na to wiceprezydent miasta dr Wieliński zaatakował dyr. Gorczyńskiego, oskarżając go, że ten przedstawił magistratowi sfałszowane bilanse, i że Związek artystów scen polskich ma rzekomo przeciwko p. Gorczyńskiemu skierować do prokuratury skargę o niewypłacanie pensyj aktorskich. Oświadczenie p. Wielińskiego wywołało burzę na sali.

W rozmowie z Naszym korespondentem dyr. Gorczyński oświadczył, że nie mu niewiadomo i na razie wogóle nie wie o jaki konkretny wieeprez. Wielińskiemu chodzi. Czeka on na sprecyzowanie tych zarzutów. Dyr. Gorczyński wyjaśnił, że jako przedsiębiorca teatralny, który korzystał tylko z subwencyj miejskich, nie był obowiązany przedkładać bilansów magistratowi, nie może być zatem mowy o jakiemś fałszerstwie tych bilansów. Dyr. Gorczyński wykazał tylko zestawienie zysków i strat i to drogą prywatną, chcąc uzyskać w ten sposób ulgi w odniesieniu do podatku widowiskowego. Dyr. Gorczyński raz jeszcze podkreślił, że dziwna wydaje mu się okoliczność, iż magistrat, zarzucając mu fałszerstwo bilansu, nie zareagował na to odrazu, lecz czekał na okazję.

(W) **W SPRAWIE ROZWIĄZANIA KASY CHORYCH.** B. wiceprezes zarządu kasy chorych Kaźmierczak zwrócił się do okr. urzędu ubezpieczeń w Warszawie z pismem, domagającym się jak najszybszego rozpatrzenia sprzeciwu, odnośnie do rozwiązania władz kasy i mianowania komisarza rządowego. Podobne pismo przesłał do okr. Urzędu ubezpieczeń Rzplitej, prezes rozwiązanego zarządu p. Kałużyński.

(W) **WYROK W PROCESIE O FAŁSZERSTWO PASZPORTÓW.** Proces przeciwko fałszerzom paszportów zagranicznych został zakończony w dniu wczorajszym, przyczem sąd skazał Kamieńca i Zandberga po roku więzienia.

(W) **CO BYŁO POWODEM SAMOBÓJSTWA KUPCA GOLDBAUMA?** Wczoraj donosiliśmy o samobójstwie, które popełnił znany kupiec łódzki, Bronisław Goldbaum, rzucając się z okna 4-go piętra w Grand hotelu. Goldbaum po przeniesieniu do domu, zmarł. Wczoraj odbył się jego pogrzeb. Przyczyną tragicznego kroku były niepowodzenia materjalne.

(W) **SPŁOSZENI BANDYCI.** Wczoraj około godz. 11 wieczorem trzech zamaskowanych bandytów z rewolwerami w ręku dokonało zuchwałego napadu na mieszkanie jubilera Borvsina, przy ul. Aleksandrowskiej 12. Bandyci zostali spłoszeni alarmem wszczętym przez domowników. Policja zarządziła ubiegłej nocy w całem mieście obławę, w wyniku której zatrzymano kilku podejrzanych osobników.

(W) **WIELKI POŻAR.** W dniu wczorajszym wybuchł groźny pożar w browarze Anstadta przy ul. Pomorskiej 36. Dzięki energicznej interwencji straży ogniowych, pożar po dwóch godzinach zdołano zlokalizować. Spłonęły jednak doszczętnie składy. Przyczyny pożaru na razie nie ustalono.

(W) **GROŹNY BANDYTA PRZED SĄDEM.** Przed sądem wojskowym stanął groźny bandyta b. szeregowiec 1-go pułku wojsk kolejowych w Krakowie Marjan Linka. W marcu 1929 r. zdezerterował on z wojska, ma również na sumieniu cały szereg napadów rabunkowych i mordów. M. i. 20 marca br. w towarzystwie 3-ch innych bandytów dokonał na szosie pod Aleksandrowem napadu na przejeżdżających kupców, których obrabował, a jednego z nich Skirę Lejbę zastrzelił. Za ten napad właśnie skazany został w dniu wczorajszym na rok i 8 miesięcy więzienia. Linka stanie jeszcze przed sądem łódzkim za cały szereg innych sprawek, a m. i. za napad na zagrodę Henryka Michajlisa, gdzie siekierą wymordował żonę gospodarza, jego matkę i dwoje dzieci. Linka dopiero teraz stanął przed sądem, gdyż przed 3-ma miesiącami ujęty został w Równem.

(W) **NA TROPIE SPRAWCÓW WŁAMANIA DO BANKU PRZEMYSŁOWCÓW ZGIERSKICH.** Śledztwo prowadzone intensywnie przez wojewódzki urząd śledczy w sprawie zuchwałego włamania kasiarzy do Banku przemysłowców zgierskich, nie dało dotąd konkretnych rezultatów. Włamywacze nie pozostawili śladów, z wyjątkiem butli z tlenem i ceraty, którą zasłonili okna. Kasiarzy było 4-ch. Wbrew przypuszczeniom, oprócz 40.000 zł. gotówką, kasiarze nie zabrali znajdujących się weksli na ogólną sumę 800 tysięcy zł., oraz na kilkadziesiąt tysięcy papierów wartościowych. Władze śledcze są już na właściwym tropie sprawców.

Kronika piotrkowska.

(AH) **KOMITET ORGANIZACYJNY „DNI PRZECIWGRUŹLICZYCH"** zorganizował się w tych dniach w Piotrkowie.

(AH) **KREDYTY NA ZATRUDNIENIE MIEJSKICH ROBOTNIKÓW SEZONOWYCH.** Prezydent m. p. Hudec bawił z radcą Jabłońskim w Warszawie, gdzie konferował w Ministerstwie pracy i opieki społecznej w sprawie przyznania dla Piotrkowa dalszych kredytów na zatrudnienie miejskich robotników sezonowych. Ministerstwo zgodziło się na przyznanie dalszych funduszów na ten cel, tak, że 240 robotników, którym groziła utrata pracy, będzie na razie miało zajęcie.

(AH) **ELEKTROWNIA PIOTRKOWSKA OBNIŻA CENĘ PRĄDU** od 1-go grudnia br. Taryfa za prąd dzienny, zużywany do aparatów elektrycznych w czasie od 6-tej rano do zmierzchu będzie wynosić 30 gr. 1 kgw. zamiast dotychczasowych 50 gr., również i opłata za licznik 2-taryfowy ulega zmniejszeniu.

(AH) **ZE ZW. NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH.** Na dorocznem walnem zebraniu oddziału Zw. zawodowego polskich szkół średnich wybrano nowy zarząd, który ukonstytuował się następująco: Stefan Byczyński (prezes), dr Adam Próchnik (wiceprezes), Wanda Grabowska (sekretarka), Wiktor Rusek (skarbnik) i Józef Zennerman.

(AH) **SPŁOSZONE KONIE WPADŁY NA STARCA.** Na przechodzącego ulicą w Radomsku 80-letniego starca wpadły spłoszone konie pozostawione bez opieki przez gospodarza Bolesława Sadzinka. Poturbowanego starca przewieziono do szpitala, gdzie stan jego jest bardzo ciężki.

(AH) **REPERTUAR KINOTEATRU „CZARY" W PIOTRKOWIE.** „Łódź podwodna S 44".

Naruszenie granicy węgierskiej
przez żandarmów jugosłowiańskich.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Budapest, 29 listopada. (Lk) Przed kilku dniami **do wsi Vizvar na pograniczu węgiersko-jugosłowiańskiem, na Węgrzech, wkroczyło pięciu żandarmów i dwuch tajnych urzędników policyjnych jugosłowiańskich, którzy otoczyli dom obywatela węgierskiego Dimitrowicza** w zamiarze **uwięzienia go.**

Gdy Dimitrowicz wezwaniu żandarmów, aby otworzył bramę domu, **nie uczynił zadość, oddali oni kilka strzałów karabinowych przez otwarte okna do mieszkania** Dimitrowicza, poczem **wycofali się na teren jugosłowiański.**

Dowództwo węgierskiej straży granicznej w Barcs przeprowadziło w tej **sprawie dokładne dochodzenia, które wykazały prawdziwość doniesienia Dimitrowicza.**

Z Körmedu donoszą o **drugiem zajściu na granicy węgierskiej.** W miejscowości **Oeriszentpeter bandyci jugosłowiańscy napadli na posiadłość bogatego węgierskiego włościanina Kolomana Tortha, splądrowali całe domostwo i zbiegli do Jugosłowacji.**

Mimo, że **władze węgierskie** w toku dochodzenia **ustaliły nazwiska bandytów i wynik śledztwa** podały do wiadomości władz jugosłowiańskich **nie podjęto tam żadnych kroków celem ujęcia sprawców napadu.**

Cała węgierska opinja publiczna jest silnie wzburzona z powodu częstych **napadów band jugosłowiańskich** na teren węgierski i skandaliczne stosunki na pograniczu jugosłowiańskiem przypisuje się traktatowi trianońskiemu, który uniemożliwia Węgrom utrzymania dostatecznej straży granicznej.

Spór angielsko-amerykański
o biegun południowy.

(Telegram własny „Il. Kuryera Codziennego")

Nowy Jork, 29 listopada (S). Dep. stanu ogłasza, że **pozostaje od listopada 1928 r. oficjalnie w korespondencji z Anglją w sprawie suwerenności nad biegunem południowym.**

Anglja wręczyła swego czasu **przy odjeździe ekspedycji Byrda notę,** w której **domaga się suwerenności nad 5 mil. akrów terytorjum bieguna południowego.**

Amerykański dep. stanu nie reaguje merytorycznie na to żądanie, wyrażając zapatrywanie, że **angielskie pretensje są niejasne.**

Ameryka jest zdania, że posiada **przynajmniej takie same prawa jak i Anglja do kraju Wilkesa i Grahama, do kraju Palmera i do gór Rockefellera,** a także do kraju **May-Byrd,** o którego istnieniu Anglicy przy wysyłaniu noty jeszcze nie wiedzieli. Nota trzymana jest w tonie **uprzejmym, ale stanowczym** (Patrz artykuł na str. 4-tej. Red.).

Kronika białostocka.

(H) **DYR. WYŻSZEGO URZĘDU GÓRN. DR MALAWSKI** wyjechał z Katowic do Paryża w sprawach urzędowych.

(So) **ELEKTRYFIKACJA MIAST POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO.** W białostockim urzędzie wojewódzkim odbywała się konferencja w sprawie elektryfikacji miast woj. białostockiego. W konferencji wziął udział delegat min. robót publicznych inż. Zieliński, przedstawiciele urzędu dyrekcji robót publ., oraz delegaci koła miast woj. białostockiego. Delegat ministerstwa informował się o toku prac przygotowawczych w sprawie elektryfikacji. W przyszłym miesiącu sprawa ta wejdzie pod obrady specjalnej komisji elektryfikacyjnej koła miast. Wnioski komisji rozpatrzone zostaną przez walny zjazd delegatów koła miast w styczniu roku przyszłego w Grodnie.

(So) **POŻAR W ODLEWNI ŻELAZA.** W odlewni żelaza J. Gotliba w Białymstoku (Łąkowa 1) wybuchł pożar w oddziale suszarni. Ogień zniszczył suszarnię i część odlewni. Straty obliczane są w wysokości 40.000 zł.

Kronika śląska.

(H) **AKADEMJA MARJAŃSKA W KATOWICACH** odbędzie się 8 grudnia o g. 4 pop. w sali koncertowej Konserwatorjum państwowego. Akademję urządzają Sodalicje Marjańskie przy udziale profesorów seminarjum.

(H) **ODCZYT DYSKUSYJNY.** W Izbie handlowej w Katowicach odbędzie się 5 grudnia o g. 7 wiecz. odczyt dyskusyjny pt.: „Zmiana granic województw w Polsce". Przemawiać będzie prof. Ormicki z Krakowa.

(F) **ZWYCIĘSTWO SOCJALISTÓW NAD KOMUNISTAMI.** Od dłuższego czasu toczyła się pomiędzy socjalistami a komunistami w Gdańsku zażarta walka o wpływy na masy robotnicze. Obecnie w portowych organizacjach robotniczych t. zw. „Deutscher Verkehrsbund", walka a zakończyła się zwycięstwem socjalistów, którzy spowodowali wykluczenie 5 komunistycznych członków zarządu tego zawodowego zjednoczenia. Zwycięstwo ułatwiła gdańskim socjalistom dobra organizacja, oraz zupełny brak przywódców gdańskiej partji komunistycznej.

(H) **SAMOBÓJSTWO GAJOWEGO.** 27 bm. wieczorem gajowy Jan Kowol w Wiśle wystrzałem z rewolweru pozbawił się życia. Przyczyna samobójstwa dotychczas nieustalona.

(H) **W NOWYM BYTOMIU STANIE NOWY GMACH GIMNAZJUM.** W Nowym Bytomiu pow. świętochłowickim odbyło się zebranie rodzicielskie uczniów gimnazjum im. Reja w liczbie około 350 osób. Zebrani żądają budowy gmachu dla tego gimnazjum, które dotychczas mieści się w nieodpowiednich lokalach. Wojewoda Grażyński oświadczył delegacji rodziców, że na przyszły rok jest w planie budowa gimnazjum w Nowym Bytomiu. Gmina ofiarowała na ten cel plac za darmo oraz instalacje wodociągów i światła elektrycznego.

(H) **SKAZANIE B. NACZELNIKA GMINY.** Wczoraj przed sądem karnym w Tarnowskich Górach odbyła się rozprawa przeciwko b. naczelnikowi gminy Radzionkowa Pawłowi Broncelowi. Oskarżonego bronił b. marszałek Wolny. Sąd skazał Broncela na 3 miesiące więzienia, którą to karę darowano mu na podstawie amnestji.

Kronika telegraficzna.

(J) **PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ WRACA ZE SPAŁY 1-GO GRUDNIA.** W niedzielę dnia 1 grudnia w godzinach rannych powraca po kilkudniowym pobycie w Spale p. Prezydent Rzplitej. O godz. 12 p. Prezydent po powrocie do Warszawy przyjmie hołd stanu średniego, który odbywa w tym czasie kongres w Warszawie. Delegacja wręczy p. Prezydentowi adres 200 miast polskich. O godz. 5 popołudniu odbędzie się na Zamku dekoracja krzyżem zasługi przeszło 100 pracowników na niwie organizacji stanu średniego, poczem p. Prezydent Rzplitej podejmować będzie uczestników herbatką.

(J) **P. PREMJER ŚWITALSKI** przyjął dnia 29 b. m. ministra spraw wewn. gen. Składkowskiego, oraz ministra komunikacji inż. Kühna, z którymi odbył kolejno dłuższą konferencję.

(J) **PUŁK. POŻERSKI STAROSTĄ GRODZKIM W GDYNI.** Jak się dowiadujemy, p. minister spraw wewn. gen. Składkowski podpisał nominację płk. Pożerskiego na stanowisko starosty grodzkiego w Gdyni na miejsce p. Władysława Staniszewskiego.

(Wir) **POSIEDZENIE KOMITETU EKONOMICZNEGO RADY MINISTRÓW** zostało wyznaczone na wtorek 1 grudnia o godz. 5 po poł. Na porządku obrad znajduje się szereg spraw gospodarczych. **Jest możliwe, iż w posiedzeniu tem weźmie już udział** minister skarbu Matuszewski, którego powrót do Warszawy oczekiwany jest w dniach najbliższych.

(Mt) **POSIEDZENIE KOMISJI DO BADANIA ZMIAN KOSZTÓW UTRZYMANIA** w celu ustalenia zmian, jakie zaszły w listopadzie w porównaniu z październikiem odbędzie się w głównym Urzędzie statystycznym w środę 4 grudnia b. r. o godz. 1 po poł.

NONSENSY KORESPONDENTA „TIMES'A" I „UNITED PRESS" O POLSCE. Wychodzący w Bostonie (Stany Zjedn.) „Kurjer Ilustrowany Codzienny" piętnuje alarmującą depeszę, nadesłaną przez warszawskiego korespondenta „Timesa", Szapirę, o rzekomych rozruchach w wielu miastach polskich, skierowanych przeciw rządowi polskiemu, ukutych przez korespondenta z kilku demonstracyj komunistów i socjalistów. — Nie trzeba dodawać, ile wiadomości takie robią złego na terenie amerykańskim, to też dziennik wspomniany domaga się by, jeżeli p. Szapiro będzie w dalszym ciągu wypisywał takie nonsensy o stosunkach w Polsce, odpowiednie czynniki w Warszawie „zabrały się do jego skóry" i zmusiły go do zaprzestania tej szkodliwej dla Polski roboty.

Równocześnie niemal ukazała się w amerykańskich pismach telegraficzna wiadomość, nadesłana przez „United Press" z Lozanny o stanie zdrowia Paderewskiego. Przy tej sposobności korespondent ubolewa, że „Paderewski, który wyswobodził Polskę z niewoli rosyjskiej, jest obecnie przymusowym wygnańcem, gdyż nie może wrócić do Polski ze względu na nieporozumienia z obecnymi przywódcami Polski". Takiemi wiadomościami karmi publiczność amerykańską jedna z największych światowych instytucyj prasowych.

(Ł.) **ZJAZD MATEMATYKÓW SEMINARJÓW NAUCZYCIELSKICH.** W dniach od 15 do 19 grudnia odbędzie się w Toruniu zjazd nauczycieli matematyków seminarjów nauczycielskich z województw: warszawskiego, białostockiego, łódzkiego i pomorskiego. W zjeździe weźmie udział około 40 nauczycieli.

(Ł.) **KONSOLIDACJA ORGANIZACYJ ROLNICZYCH NA POMORZU.** W związku z akcją unifikacji organizacyj rolniczych na terenie powiatu Tczew, dwie samodzielne organizacje, a to „Pomorskiego T-wa Rolniczego" i „Zw. Drobnych Rolników", zostały połączone i stanowić będą jedną organizację. Prezesi obu organizacyj w dniu 28 b. m. podpisali wspólną umowę.

(M) **NIE WIEDZIE SIĘ ZE SPADKIEM AMERYKAŃSKIM PO Ś. P. DĘBIŃSKIM.** W Grudziądzu odbyło się zebranie komitetu dla uzyskania spadku po ś. p. mjr. Dębińskim, zmarłym w Ameryce. W zebraniu wzięło udział mnóstwo osób zainteresowanej w tej sprawie. Na zebranie przybył wezwany przez komitet spadkowy niejaki pan P., który w swoim czasie został wysłany do Ameryki, celem poczynienia kroków na miejscu. Okazało się jednak, że pan P. dojechał tylko do Paryża i zabawił tam dłuższy czas, i gdzie, jak oświadczył na zebraniu, skradziono mu pieniądze, wręczone przez komitet. Kwestja ta była przedmiotem burzliwej dyskusji. Ostatecznie postanowiono wybrać innego członka komitetu i wysłać do Ameryki.

(el) **ZGON ZASŁUŻONEGO DZIAŁACZA.** Naczelnik kaliskiej straży ogniowej ochotniczej, Zygmunt Jelita-Mrowiński, po ciężkich cierpieniach zmarł 28 b. m. w wieku lat 60.

(Mt) **EGZAMIN KANDYDATÓW NA DROGISTÓW** w celu wydania uprawnień na zarządzanie lub posiadanie detalicznych składów aptecznych odbędzie się w departamencie służby zdrowia M. S. W. dn. 9 grudnia. Egzaminu dokona specjalna komisja, wyznaczona przez dyrektora dep. służby zdrowia.

ŚMIERĆ SZOFERA W PŁONĄCEM AUCIE Z MARGARYNĄ. Z Katowic donoszą: W okolicach Pszczyny zdarzyła się wczoraj katastrofa samochodowa, która pociągnęła za sobą spalenie się żywcem szofera w morzu płomieni. Oto na zakręcie między Kobiurą a Pszczyną zderzył się samochód osobowy z samochodem ciężarowym firmy „Dida", wiozącym margarynę. Wskutek zderzenia, samochód ciężarowy odrzucony został w bok, uderzył o drzewo, przyczem nastąpiła eksplozja w zbiorniku benzyny. Równocześnie z benzyną zaczął się palić tłuszcz roślinny. Szofer samochodu, który wskutek nieszczęśliwego zderzenia nabił się na kierownicę, poniósł straszliwą śmierć w płomieniach. Przywieziony wkrótce do szpitala w Pszczynie, zmarł.

(fd) **B. KRÓL BUŁGARSKI W WIEDNIU. — W dniu wczorajszym w godzinach porannych, nieoczekiwanie przybył do Wiednia i zamieszkał incognito w jednym z hoteli** śródmieścia b. król bułgarski Ferdynand Koburg. Wieczorem odjechał do Koburga, powstrzymując się od jakichkolwiek enuncjacyj. Dworzec zachodni był pod silną strażą mundurowej i cywilnej policji.

(S) **PRZYGOTOWAWCZA KONFERENCJA PRAWNIKÓW** nie odbędzie się, jak przypuszczano dotychczas w dniu 2 grudnia. Sądzą, że zwołana będzie na dzień 10 grudnia. Oficjalne zaproszenia wysłane zostaną w ciągu dnia jutrzejszego przez prezydenta ministrów Jaspara.

(ch) **BERLIN OTRZYMAŁ 10 MILJ. DOLARÓW POŻYCZKI.** Miasto Berlin uzyskało od banku nowojorskiego Dillon Read et Co i Mendelssohn et Co w Berlinie pożyczkę w wysokości 10 miljonów dolarów na przeciąg jednego roku. Oprocentowanie wynosi 7.5 procent i prowizja 1 procent. Pożyczka wymaga jeszcze zatwierdzenia przez rady nadzorcze obu banków.

(Hr) **WOLNA STREFA SOWIECKA W PORCIE LIBAWSKIM?** Koła gospodarcze Libawy opracowały i złożyły rządowi łotewskiemu projekt utworzenia w porcie w Libawie wolnej strefy, przeznaczonej dla eksportu towarów sowieckich. Wolny port objąłby strefę od portu wojennego do portu handlowego. Na urządzenie portu, tj. na budowę składów i przedłużenie odnóg kolejowych potrzebna jest suma około 300 tysięcy łatów.

(PAT) **DEMONSTRACJE STUDENCKIE W GANDAWIE.** Grupa złożona z 500 studentów urządziła na ulicach Gandawy manifestację przeciwko całkowitej flamandyzacji uniwersytetu. Policja interweniowała, przyczem doszło do kilku zajść. Z kolei zorganizowali demonstrację nacjonaliści flamandzcy.

(Lk) **WYBUCH GAZÓW W KOPALNI ANGIELSKIEJ.** W jednej z kopalń koło Cowerton (Walja) wskutek eksplozji gazów kopalnianych w czwartek wieczorem zostało 17 górników zasypanych. W piątek rano wydobyto ich już nieżywych. Pozatem kilku górników odniosło poważne poparzenia.

(ch) **WIELKI POŻAR W DOMU ROZRYWKOWYM W JAPONJI.** Z Tokio donoszą, że w mieście Atami wybuchł wielki pożar w domu rozrywkowym i zniszczył go zupełnie. Straż ogniowa nie mogła przybyć szybko, ponieważ była zajęta przy gaszeniu innego pożaru. W płomieniach zginęło siedmioro ludzi. Brakuje jeszcze 22 osób, w tem trojga dzieci.

Kurjer sportowy.

POLSCY SZERMIERZE UDAJĄ SIĘ NA MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ DO NIEMIEC. Na turniej szermierczy w Offenbachu (od 5—8 grudnia) jadą Papee, Nycz, Segda, Laskowski, Szempliński i Zabielski oraz trener Szombathely.

NOWOŚCI HOCKEYOWE. Drużyna hockeyowa LTC (Praga) pokonała reprezentację Brandenburga 15:1, a uległa drużynie Berlina SC 0:1.

Drużyna hockeyistów z Kanady przybywa do Europy i w czasie od 18 grudnia do 5 lutego grać będzie w Londynie, Berlinie, Wiedniu, Pradze, Budapeszcie, Medjolanie, Davos, St. Moritz i Chamonix.

Po zamknięciu kroniki.

W Krakowie będziemy szczepić ochronnie przeciwko gruźlicy metodą Calmeta!

Na posiedzeniu zarządu Tow. przeciwgruźliczego woj. krakowskiego, zapadły ważne uchwały co do dalszej akcji przeciwgruźliczej. M. in. postanowiono przystąpić w Krakowie do przeprowadzania **ochronnych szczepień przeciwko gruźlicy metodą Calmetta.** Opracowanie szczegółowego planu tych szczepień powierzono specjalnej komisji.

COGNAC
Monnet
NAJLEPSZY FRANCUSKI
4361k

Franciszek Bolesław Gliński

wicedyrektor Banku ziemskiego, założyciel i długoletni dyrektor Składnicy kółek rolniczych, obywatel miasta Łańcuta

zmarł dnia 18-go listopada 1929 r. pogrzeb odbył się dnia 20-go listopada b. r. 5712k

Kurjer radjowy.

Program stacyj radjofonicznych

na niedzielę, dnia 1 grudnia 1929 r.

Kraków (313) Godz. 10.15: Nabożeństwo z katedry poznańskiej. godz. 11.58: Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej, kom. meteor., godz. 12.10: Transmisja z Teatru Wielkiego we Lwowie — przemówienie p. min. Kwiatkowskiego o zmianie konstytucji, godz. 13: Koncert z Warszawy, godz. 14: Pogadanka dla rolników: Lek. weter. Z. Tokarski: „Kolka (morzysko) u koni", godz. 14.20: Muzyka z Warszawy, godz. 14.30: Odczyt p. t. „Perspektywy produkcji mięsa w Polsce" — wygł. dr R. Prawocheński, prof. U. J., godz. 14.50: Muzyka z Warszawy, godz. 15: Dr W. Płoski, doc. U. J. „Kronika rolnicza", godz. 15.20: Muzyka z Warszawy godz. 16: Koncert z Katowic, godz. 17.20: Felieton p. t. „Piotrecki radjowe" — wygł. p. M. Rusinek, godz. 17.40: Koncert z Warszawy, godz. 19: Rozmaitości, program na dzień następny, komunikaty, godz. 19.15: „Poeci intymni" (J. Baykowski, A. Nowakowski) — p. J. A. Gałuszka, godz. 19.58: Sygnał czasu, godz. 20: Słuchowisko pogodne z Poznania, godz. 20.30: Koncert wieczorny. Wykonawcy: pp. M. Szrajberówna (skrz.) G. Kniaginin jun. (śpiew), J. Hoffmann (fort.), dyr. B. Wallek-Walewski (akomp.), godz. 21.10: Transm-

kwadransa literackiego z Warszawy, godz. 22: Feljeton i komunikaty z Warszawy, godz. 23: Muzyka taneczna z restauracji „Pavillon", godz. 24: Hejnał z wieży Marjackiej.

Warszawa (1411.7) Godz. 10.15: Naboż. z katedry pozn., godz. 11.58: Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej, kom. meteor., godz. 12.10: Poranek symf. z Filharm. Warszawskiej, Orkiestra filh., Z. Dymmek (dyrekcja), oraz E. Altberżanka i E. Nosenblumówna (fort.), godz. 14: „Prace pszczolarza w czasie zimowym" — wygł. p. K. Bajorek, godz. 14.20: Orkiestra P. R., godz. 14.30: „Rolnik sieje i dla ptaka i dla robaka" — wygł. prof. S. Biedrzycki, godz. 14.50: Dwie pieśni odśpiewa p. T. Mankiewiczówna, godz. 15: Co słychać, o czem wiedzieć trzeba" — wygł. dyr. S. Medrzecki, godz. 15.20: Koncert wokalny, godz. 16: „O treln kwiatów" — opowie dr F. Burdecki, godz. 16.20: Muzyka gramof., godz. 16.35: Odczyt org. staraniem Izby handlowej polsko-rumuńskiej, godz. 16.55: Koncert żywych kanarków hodowli p. Kusiakowskiego, godz. 17.15: „Z przeżyć i dziejów narodu" — wygł. prof. H. Mościcki, godz. 17.40: Koncert reprez. orkiestry P. P. m. st. Warszawy pod dyr. Al. Sielskiego, godz. 19: Rozmaitości, godz. 19.25: Feljeton p. t. „W służbie jednej godziny" — wygł. p. M. Orlicz, godz. 19.40: Odczytanie programu na dzień nast. wiad. bieżące, godz. 19.58: Sygnał czasu, godz. 20: Słuchowisko z Poznania, godz. 20.30: Kom. teatrów miejskich, godz. 20.30: Koncert popularny. Orkiestra P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego, H. Lipowska (sopran), W. Jakubczyk (klarnet), prof. S. Śmiechowski (obój) i prof. L. Urstein (akomp.), godz. 21.10: Kwadrans literacki. Fragment z powieści J. Iwaszkiewicza, „Hilary syn buchaltera", godz. 21.25: Dalszy ciąg koncertu, godz. 22: Feljeton p. t. „W Sewilli" — wygł. p. M. Skrzetuski, godz. 22.15: Kom. meteor., polic., sportowy, godz. 22.35: Kom. PAT, godz. 23: Muzyka taneczna z „Oazy".

Poznań. (334.8). Godz. 10.15: Nabożeństwo z Katedry poznańskiej Kazanie wygł. ks. prałat S. Adamski, chór katedralny śpiewa pod dyr. ks. dr Glebutowskiego, godz. 12: Sygnał czasu, hejnał z wieży ratuszowej, godz. 12.05: Odczyt roln. pt. „Wpływ drobnoustrojów na przechowanie owoców" (wygł. p. Fr. Kraus), godz. 12.25: Odczyt roln. pt. „Zużytkowanie odpadków w gospodarstwie" (wygł. inż. K. Templer), godz. 12.45: Wykład dla gospodyń pt. „Lampa naftowa" wygł. mag. Starkówna, godz. 17: Koncert gramof., godz. 17.45: Audycja dla dzieci w wyk. p. Z. Noskowskiego, art. Teatru Polskiego, godz. 18.30: Nadprogram w wyk. art. Teatru Nowego pod kier. reż. p. Chmurkowskiego — oraz kom. okazyjne, godz. 18.50: Koncert solistów. Prof. W. Malawski (tenor), A. Kincel (skrzypce), godz. 19.40: „Silva rerum" — p. B. Busiakiewicz, godz. 20: Słuchowisko pogodne, godz. 20.30: Koncert wieczorny z Krakowa, godz. 21.10: Kwadrans literacki z Warszawy, godz. 22: Sygnał czasu — kom. sport., godz. 22.30: Radjografja (system Fultona), godz. 23: Muzyka tan. z winiarni „Carlton".

Katowice. (408.7). Godz. 10.15: Nabożeństwo z klasztoru OO. Franciszkanów w Panewnikach—Ligocie (Śląsk), godz. 11.58: Sygnał czasu, hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie, oraz kom. meteor., godz. 12.10: Transmisja z Warszawy, godz. 15: Ks. dr B. Rosiński: Z cyklu wykładów religijnych — „Bóg-Człowiek", godz. 15.40: Prof. J. Golachowski, lekarz weterynarji: „Zwalczanie chorób zakaźnych u zwierząt zagranicą", godz. 16: Koncert popularny z udziałem zesp. instrument. P. R., godz. 17.20: A. Moszkowski: Podstawowe wiadomości w grze szachowej, oraz aktualja dla zaawansowanych miłośników gry, godz. 17.40: Koncert Reprezent. Ork. P. P. w Warszawie, godz. 19: Rozmaitości, zapowiedź programu na dzień następny, kom. Teatru Pol., oraz przegląd widowisk, godz. 19.20: Kom. Tow. Czytelni Lud., godz. 19.25: „Bery i bojki śląskie" — Karlik z Kocyndra —(prof. St. Ligoń), godz. 19.58: Sygnał czasu z Warszawy, godz. 20: Słuchowisko pogodne z Poznania, godz. 20.30: Koncert wieczorny z Krakowa, godz. 21.25: D. c. koncertu z Krakowa, godz. 22: Feljeton z Warszawy, godz. 22.15: Komunikat meteor. z Warszawy, kom. sportowy, oraz zapowiedź programu na dzień następny w języku franc., godz. 22.35: Komunikat PAT-a, godz. 23: Muzika tan. z Warszawy.

Wilno (385). Godz. 10.15: Transmisja z Poznania, godz. 11.55: Transmisja z Warszawy, godz. 16.50: „Porodnia prawna" — prowadzi adw. St. Węsławski, godz. 17.15: „Czesław Jankowski" — odczyt, wygłosi W. Piotrowicz, godz. 17.40: Transmisja z Warszawy, godz. 19: „Kukułka wileńska", mówiony tyg. humorystyczny, godz. 19.25: 9-ta lekcja języka niemieckiego, prow. dr W. Jacobi, godz. 19.40: Program na poniedziałek, sygnał czasu z Warszawy i rozmaitości, godz. 20: Transmisja z Poznania, godz. 20.30: II. Niedziela Kameralna, transm. z siedziby Zw. literatów, prof. M. Kimontt-Jacynowa (fort.), prof. H. Sołomonow (I skrzyp.), M. Szabsaj (II. skrzyp.), M. Salnicki (altówka), A. Katz (wiolonczela), godz. 22: Transmisja z Warszawy.

10 Gramów ŚNIEŻKA Groszy 10
CZEKOLADA JASNA MLECZNA 7226k
A. PIASECKI s. A. KRAKÓW

Ingenieurschule Frankenhausen Kyffhäuser Wydział inżynierski i werkmistrzowski dla budowy maszyn i samochod., dla techniki prądów silnych i słabych. Wyższy osobny wydział dla budowy maszyn rolniczych i lotnictw .
4759k

Oszczędzaj mądrze!
Lokuj więc swoje pieniądze na 25% rocznie, ażebyś za parę lat był bogatym! Zgłoś się zaraz pisemnie (do 15/12 1929) pod „Bogaty" do Generalnej Ekspedycji Ogłoszeń, Lwów, Legjonów 1.
7385k

Najlepszy podarek gwiazdkowy
Wysyłamy za zaliczką zegarek z sekundnikiem „Chronometre Prima" za zł. 5.12 (zam. 25.—) z 8-e letnią gwarancją zegarek płaski wyregulowany do minuty, 2 szt. 10.38, 4 szt. 20.40, lepszy gat. 6.80 i 7.50. Chronometre Prima 9.50 i 12.—. Ze świecącym cyferblatem lub z nowego franc. złota 8.35, 10.50, 12.— i 15.—, znanej marki A. Moser zł. 17.35, 19.30, 22.— i 26.—, na rękę z paskiem 12.50, 14.75, 17.50. Łańcuszki z nowego franc. złota za dopłatą 1.50, 2.50, 4.— i 6.— 7621k
Fabr. Skład Zeg. „KOMERCJA", Warszawa, Dzielna 45 k

WIELKI ZŁOTY MEDAL P. W. K.
ARNOLD FIBIGER — Kalisz
ANTONI DRYGAS — Poznań i t. d.
WYŁĄCZNE ZASTĘPSTWO:
Konrad Kaim i Syn Lwów Kopernika 16

WILLA
8 pokojowa, wielkopańska, nowo pobudowana z ogrodem i wszystkiemi wygodami w centrum miasta Poznania wprost od właściciela
DO KUPIENIA.
Cena zł. 165.000 zł. — Oferty do Reklamy Polskiej Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6, pod „4339". 7623k

Okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie ogłosiła
Przetarg publiczny
na dostawę w okresie rocznym 90.000 kg. pokostu, czysto lnianego, 12.000 kg. terpentyny, 10.000 kg. bieli szarej i 3.000 kg. pumeksu. — Termin składania ofert do dnia 21 grudnia br.
Bliższe szczegóły ogłoszone są w „Monitorze Polskim" Nr. 273 z dnia 27 listopada 1929. 7611k

ELEKTRO-TECHNICZNE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
L. B. JAWOROWSKI. KRAKÓW. św. Tomasza 32.
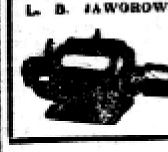
DYNAMO-MASZYNY
MOTORY prądu zmiennego i stałego
UZWOJENIA przepalonych maszyn
Wykonanie gwarancyjne. 5691k

Osłabienie błednicę leczy Hemogen oryginalny tylko z firmą Klawe
7695k

L. 3701/29.
Ogłoszenie.
Magistrat miasta Zaleszczyk rozpisuje niniejszem
KONKURS
na wydzierżawienie elektrowni miejskiej
będącej w ruchu. Oferty należy wnosić do Magistratu do dnia 20 grudnia 1929 r.
Warunki można przejrzeć w Magistracie codziennie od godz. 10-tej do 12-ej.
Zaleszczyki, dnia 25 listopada 1929 r.
7613k Burmistrz
Mgr. Bogusław Torbe

PYJAMY
damskie i męskie po niskich cenach, sprzedaje Wytwórnia Kraków. Koletek 1. III p.
6647k

DYWANY
linoleum, ceraty, firanki kapy, chodniki i portjery
M. HALPERN
Kraków, Poselska 18.
Udogodnienia przy kupnie. Tel. 1679. Tel. 1679.
7657k

RANY
ropiejące, zastarzałe, liszaje, wrzody itp. leczą szybko i bez bólu
MAŚĆ REDERA gojąca.
Słoiki po zł. 1·50 i 2·60
Skład gł. Apteka Redera, Kraków, Karmelicka 23
7504k

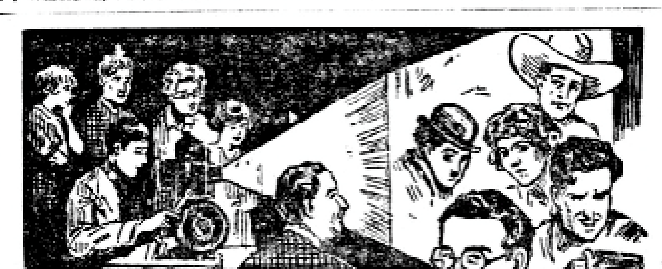
Każda pora roku dostarcza nam innych wrażeń i rozrywek.
W zimie, podczas długich wieczorów zimowych, najmilszą rozrywką jest KINO DOMOWE
Pathé-Baby
7502k
zapewniające absolutne bezpieczeństwo
Na składzie posiadamy bogatą kolekcję filmów niepalnych w najrozmaitszych rodzajach. Wypożyczanie filmów za minimalną opłatą
ALEKSANDER KOCH & Co. Warszawa, Sienkiewicza 2 tel. 234-05
Sprzedaż: F-ma F JOROWICZ, Kraków, Sławkowska 3

L. 6932/29 B. a.
Gmina miasta Krakowa rozpisuje niniejszem
przetarg ofertowy
na dostawę materjałów drzewnych
do budowli gminnych przeprowadzonych przez Budownictwo miejskie Oddz. A i B oraz dla Ekonomatu miejskiego na okres jednego roku tj. do 31 grudnia 1930 r. — Oferty należycie opieczętowane z dołączeniem kwitu na złożone wadjum w Głównej Kasie miejskiej w kwocie Zł. 2.000 (dwa tysiące) wnosić należy do dnia 9 grudnia br. godziny 12 w południe w biurze Naczelnika Budownictwa miejskiego Oddz. A. (Ratusz m. III. p. drzwi No. 29), w którym to dniu i godzinie nastąpi otwarcie ofert.
Gmina miasta Krakowa zastrzega sobie swobodny wybór oferty bez względu na jej wysokość lub nieprzyjęcie żadnej z nich, ewentualnie rozpisanie ponownego przetargu. Warunki ogólne przeglądnąć można w Budownictwie miej. Oddz. A. (Konserwacja; ratusz II. p. drzwi Nr. 17 w godzinach od 11—13 w południe, gdzie również udziela się bliższych informacji oraz wydaje formularze ofertowe za opłatą Zł. 3.—. Oferty później wniesione uwzględnione nie będą. 7624k
Kraków, dnia 26 listopada 1929 r.

EDGAR WALLACE. 62

ZAMARŁE OCZY LONDYNU.

— Czy długo będzie pan jeszcze trzymał swoich ludzi w przytułku mr. Holt? — pytał John Dearborn. — Moi pupile zaczynają już schodzić się z miasta, czują się strasznie zmęczeni i chcieliby ułożyć się do snu.

— Moi ludzie pozostaną tutaj tak długo, aż osobiście przekonam się, czy miss Ward znajduje się w tym domu — rzucił lakonicznie Holt — i dopóki nie znajdę tego sympatycznego człowieka, który raczył strzelać do mnie z okna sypialni...

— Strzelać do pana? — pytał w największym zdumieniu czcigodny kierownik przytułku — co pan chce przez to powiedzieć?...

— Dokładnie to samo co myślę — rzucił Larry opryskliwie. — W chwili właśnie, gdy pan rozmawiał z moim policjantem, którego chytrze zwabiono do pańskiej kancelarji, wtedy padł strzał w moim kierunku, który omal nie pozbawił mnie życia. — Zresztą, co tu dużo mówić, drzwi sypialni były od wnętrza zamknięte na klucz...

— Nie do uwierzenia — mruczał czcigodny Dearborn, potrząsając głową. — Rzeczywiście rozumiem teraz pańskie zdenerwowanie i strach.

— Strach? — zaśmiał się gorzko Holt — zapewniam pana, że zdenerwowanie i strach będziemy przeżywali, ale dopiero później, gdy rozwiążemy zagadkę tego domu.

Potem Holt dorzucił jeszcze ironiczną uwagę:

— Wypadek ten mr. Deaborn powinien pan zużyć do jednej ze swoich sztuk teatralnych.

Rumieniec wstydu, czy oburzenia odmalował się nagle na twarzy Deaborna.

— A czy przynajmniej widział pan choćby jedną z moich sztuk? — pytał czcigodny Dearborn z takim spokojem, jakby nie usłyszał poprzedniej uszczypliwej uwagi Holta.

— Niestety nie widziałem, ale przy pierwszej lepszej sposobności pójdę do teatru „Marcready", aby przypatrzeć się pańskim pomysłom.

Przełożony przytułku pokiwał z powątpiewaniem głową, potem mówił głosem pełnym smutku i przygnębienia:

— Czasem jednak nachodzą mnie wątpliwości, czy rzeczywiście sztuki moje są tak dobre, jak mi ludzie mówią... I doprawdy mam pewien żal, iż dotychczas nie widział pan ani jednej mojej pracy. Na szczęście jednak teatry przyjmują ciągle moje sztuki i to przynosi zysk naszemu ubogiemu przytułkowi...

— Ciekaw jednak jestem, kto ponosi koszta wystawiania pańskich sztuk? — pytał Larry, aby odsunąć jak najdalej od siebie dręczącą myśl o losie nieszczęśliwej Diany Ward.

— Koszta ponosi jeden pan, który w swej nieskończonej dobroci serdecznie opiekuje się ociemniałymi... Nigdy tego wspaniałomyślnego dobroczyńcy ludzkości nie widziałem, i ani razu człowiek ten nie odmówił mojej prośbie wystawienia jakiejkolwiek bądź mojej sztuki. Nieraz zdaje mi się, że czyni to poprostu z łaski.

— Sądzę jednak, że musi mieć i inne powody — rzucił Holt pełen współczucia dla ociemniałego człowieka.

Rozmowa ich stawała się jednak coraz bardziej uciążliwą, dlatego Larry ucieszył się bardzo, gdy rozległ się w kancelarji dzwonek telefonu. Dearborn chwycił za słuchawkę:

— Ależ naturalnie, stokroć lepiej, jeśli pan tak zrobi — polecał komuś przełożony, potem powiesił gwałtownie słuchawkę i zwrócił się do Holta:

— Przepraszam pana najmocniej za tę nieprzewidzianą dyskusję. W sprawach czysto domowych i gospodarczych, zapytywano mnie właśnie z kuchni... O ile środki pozwalały nam, poleciłem założyć w domu wewnętrzne telefony, aby w ten sposób uniknąć niepotrzebnej bieganiny po piętrach.

W tej właśnie chwili wpadły do kancelarji odgłosy jakiejś wrzawy w kurytarzu. Słychać było słowa skarg i żażaleń.

Ociemniali umieszczeni w sypialni Nr. 1 gwałtownie skarżyli się na to, iż policja nie chce ich wpuścić do sali na spoczynek. Wielu z nich przyzwyczajonych było do 11-godzinnego snu. Reszta popierała żądania swoich towarzyszy, awanturując się gwałtownie i twierdząc, że popełnia się na nich bezprawie.

(C. d. n.)

Różne

W MIESIĄCU grasz z nut na fortepianie. Samouczek nuty. Dwanaście złotych W. Grąd. Skawina. 3011g

DO wydzierżawienia zaraz gospoda Kółka Roln. (restauracja wyszynk) w Krościenku n. D. Wiadomość w Urzędzie miejskim Krościenko. — n. D. 3699g

ZGUBIONĄ książeczkę wojskową — wystawioną przez P. K. U. Żywiec na imię Tomasza Szułanika 1908 z Ujsol — unieważnia się. 3582g

PIES czarny dobry stróż mieszkania 5 mies. do oddania. Kraków ul. Ciemna 13 Goldas. 3855g

POSZUKUJE przejeżdżającego furmana, który przewoził stare żelazo w stronę Chrzanowa w czerwcu, od którego kupiłem części do sieczkarni, za wynagrodzeniem zgłoszenia wnosić do Adm. Kurjera pod „Furman“. — 3852g

KULTURALNA żydówka przystojna łagodna pragnie nawiązać znajomość towarzyską z panem po 40-ce celem wspólnego spędzania wolnych chwil. — Zgłoszenia Kurjer Kraków „Hymn“. 3846g

SZUKAM pożyczki 2—5 tys. dol. na hipotekę. — Zgłoszenia do Kurjera „Obywatel“. 3825g

PINRGORZANIE! — Pocóż się trudzić daleko, skoro macie w centrum miasta bogato zaopatrzoną wypożyczalnię książek. Nowości polskie i niemieckie. Urzędnicy, uczniowie bez kaucji „Kultura“ — Podgórze. Rynek gł. 12. 3119g

LISTU nie odebrałam proszę pisać według adresu do domu Lala. 254P

KTO pomoże do uzyskania w jak najkrótszym czasie egzaminu dojrzałości. Ukończone niższe gimnazjum w r. 1913 Gwarancja wymagana. Warunki do Adm. pod „Matura“. 3941g

GŁUCHOTA uleczalna. — Wynalazek „Eufonja“, zademonstrowany specjalistom. Usuwa przytępiony słuch, szum, cieknięcie uszu. Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnej, pouczającej broszury. Adres: „Eufonja“, Liszki, Kraków. 7988k

DUSIENKOWI zawsze drogiemu najserdeczniejsze życzenia przesyła Zosia. 3797g

PANI MARJA HELESKA która 2. III. 29 r. pisała do Adm. I. K. C. pod „Praca“ w pośrednictwie swojej kuzynki, a która nie odebrała odpowiedzi na poste restante b. uprzejmie proszoną jest o łaskawe podanie swego adresu w celu skomunikowania się osobiście do I. K. C. dla „Agronoma“. 3790g

MAŁO żądam — sposobu wypowiedzenia co gnębi boli jednakże naprożno. Dlaczego tak? dlaczego? Stefański. 3907g

DARMO! Redaktor Szyller — Szkolnik. (autor prac naukowych), dla dobrej sławy, w celu rozpowszechnienia pisma — „Świt“, określa charakter zdolności, przeznaczenie bezpłatnie. Nadeślij charakter pisma swój lub zainteresowanej osoby, napisz imię, rok, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę charakteru, poznasz kim jesteś, kim być możesz. Niniejsze ogłoszenie 75 gr. (znaczki pocztowe), na przesyłkę załączyć. — Przyjęcia osobiste płatne godz. 12—7 Warszawa — Szyller-Szkolnik Redakcja „Świt“ Nowowiejska 32 mieszkanie 6. 7961k

SIEROTKĘ ładną 2—3 letnią wezmie za swoję inteligentne małżeństwo. Zgłoszenia do Kurjera pod „Sierotka“. 3867g

WŁOŻĘ do intratnego interesu 25.000 wraz ewentualna współpracą. Wiadomość biura ogłoszeń — Kupczyca, Jagiellońska 7 pod „Gotówka“. 3889g

PANI inteligentna, wesoła, elegancka pozna pana kulturalnego na stanowisku 30—40 lat. celem wspólnego spędzania wieczorów Administracja Kurjera pod „Niesamowity kaprys“. 3801g

DNIA 2, 3 i 4 grudnia 1929 o godz. 9-tej rano odbędzie się przetarg publiczny na przedmioty znalezione w wagonach osobowych i na terytorjum kolejowem, a nie odebranych. Przetarg odbywać się będzie w Biurze znalezionych przedmiotów, przy Urzędzie Ruchu w Krakowie ul. Lubicz Nr. 14, Zawiadowca stacji. 3898g

GDZIE naprawić podeszwy tanio solidnie. — Iskrzyński Marka 17 — Sklep. 3778g

ZASTĘPSTWO na pat. aparaty biurowe, na woj. Krakowskie, Warszawskie, Wileńskie i Pomorskie do oddania. Aparaty nadają się do sprzedaży przez akwizytorów. Zgłoszenia Reichstein i Ruped inżynierowie Łódź Przejazd 26. 58Ld.

FINANSIŚCI. Wybudowałem większą mechaniczną piekarnię w Poznaniu. Do wykończenia drobnych braków i uruchomienia poszukuję finansisty jako wspólnika lub nabywcę — potrzeba 130.000. Zgłoszenia Kurjer Codz. Poznań pod „20.550“ 851P

KURS kroju i szycia rozpocznie się dnia 2 grudnia w lokalu konces. kursów kroju J. Zabielskiej, Kraków, ul. św. Krzyża 7, również dla pań w dzień zatrudnionych kurs wieczorny. Wpisy od 9 rano do 12 i od 4—7. — 3906g

RESTAURACJĘ wyszynk w mieście lub dużej wsi, blisko kolei, kościoła, posterunku Pol. wydzierżawię, wykupię lub spółka. Pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia do Kurjera pod „Nowy Rok“. 3947g

POSZUKUJĘ 2000 dolarów na zabezpieczenie hipoteczne 2 domów na 3 lata. Oferentowi prócz proc. zabezpieczam wykwintne mieszkanie i utrzymanie na sezon zimowy w Zakopanem. Szczegóły: Wiśniewski. Kraków, Łobzowska 25. 3946g

SKLEP z mieszkaniem na przedmieściu Krakowa ewentualnie na prowincji wydzierżawię zaraz. Zgłoszenia do Kurjera pod „S. W.“ 3942g

KTO pomoże człowiekowi niepospolitych zalet innie pospolitych zalet indywidualnych, przezwyciężyć fatalną sytuację życiową. Kurjer. pod „Ostatnie S-O-S“. 3931g

JAN JOB, w roku 1898, gmina Sędziszowa, pow. Gryhów, unieważnia skradzioną książeczkę wojskowa, wydaną przez P. K. U. Nowy Sącz. 3906g

MIÓD

prawdziwy pszczelny gwarantowany z własnych pasiek wysyłamy za zaliczeniem w puszkach: KARPACKI leczniczy na płuca, serce, astmę i żołądek 5 kg. btto 37.50 zł.; 10 kg. 75 zł. DESEROWY 5 kg. btto 23.50 zł., 10 kg. 43 zł. PODOLSKI 5 kg. btto 18.20 zł., 1 puszka z koszem 36 kg. ntto 155 zł., ceny obowiązują do 15. XII.

Spółdzielnia Pszczelarzy
„PSZCZOŁA“
Lwów, ul. Kopernika 20. Telefon 89-39. 4081.

Dancing!!

Praktyczny samouczek wszystkich nowoczesnych tańców salonowych bez pomocy nauczyciela — bogato ilustrowany, wysyła za nadesłaniem zł. 2.— w znaczkach pocztowych albo przekazem pocztowym — Księgarnia M. Wahla w Przemyślu. 7585k

1.000 kg. fosforu czerw.
30.000 kg. siarki
30.000 kg. kalafonji
bardzo korzystnie oddadzą
BRACIA SCHLIEPER
BYDGOSZCZ 7571k
Tel. 306. Tel. 361.

Oświetlenie
ulic i placów lan[illegible]mi
naftowo-ż[illegible]owemi
(odznaczonemi na P. W. K.)
„POLMET“ podnosi wy[illegible] gląd [illegible] zapewnia bezpieczeństwo. Do nabycia na spłaty ratalne we wszystkich [illegible]

„POLMET“
S. A.
LWÓW
ul. Nowej Rzeźni 25.
Telefon Nr 19-11.

NAJWYKWINTNIEJSZE PERFUMY
„LILAS ROYAL“
Parfumerie LUBIN
PARIS

Do nabycia w perfumerjach i składach aptecznych

Szczęśliwi i zdrowi.

Matka jest wesoła, dziecko promienieje. Oboje są zdrowi i szczęśliwi: szczęśliwi, gdyż zdrowi.

Istnieje stanowczo ścisły związek pomiędzy zdrowiem i zadowoleniem z życia. Lecz podstawą wszystkiego jest przedewszystkiem zdrowie. Ciało winno dnia każdego ciągnąć z pożywienia substancje oraz siły, które traci w ciągu dnia. Zdrowie i zdolność do pracy wymagają przeto dobrego odżywiania. Czemu więc nie zarzucamy pokarmów całkowicie pozbawionych wartości odżywczych, jakkolwiek są one wyraźnie szkodliwe dla zdrowia? Organizmy silne mogą przystosować się do tej anomalji. Lecz dla delikatnego zdrowia naszych żon i dzieci dobrem jest tylko to, co jest najlepszem.

Do tych pokarmów najlepszych należy bezwątpienia Ovomaltine. Czem jest ona bowiem, jeśli nie skupieniem pod postacią najłatwiej przez organizm przyswajaną wszystkich odżywczych składników zasadniczych pokarmów? Największem szczęściem mężczyzny jest, jak zwykliśmy mówić, wesoła i zdrowa żona, otoczona szczęśliwemi i wesołemi dziećmi. Jeśli jesteś tego zdania zacznij im dawać Ovomaltine'ę.

Filiżanka
OVOMALTINE'y
również i Ciebie wzmocni.

Żądać wszędzie.
Dr. A. WANDER S. A. BERN (Szwajcarja).

Fabryka odznaczona srebrnym Medalem na P. W. K. w Poznaniu

Wyrób krajowy

Kartoteki metalowe
„KARTO-INDEX“
POZNAN
ZYGMUNT GAWROŃSKI

„KARTO-INDEX“ łączy w sobie wszelkie zalety metalowych kartotek widocznego systemu poziomego.

Oszczędza czas.
Idealna przejrzystość.
Kontrola pracy.
7538k

Wymiar kart normalizacyjny 297x210 mm i 210x148 m/m.
Żadne kartoteki metalowe tego wymiaru nie posiadają! Zastosowane do każdej gałęzi Gosp. Narodowego
Zygmunt Gawroński, Poznań, ulica Skarbowa L. 11.
Uwaga: Uprasza się Sz. Klijentelę o zwracanie b a c z n e j u w a g i na poznańskie pochodzenie kartotek.

SULFOCOL
LAOKOON
No Rej. M. S. W. 281
leczy skutecznie **kaszel**, chrypkę, katary dróg oddechowych
Odrzucać naśladownictwa!
Do nabycia w aptekach
Cena flaszki — Zł. 2.60. 7639k

BEZPŁATNIE!

Redaktor Szyller-Szkolnik, (autor prac naukowych, określa charakter, zdolności i przeznaczenie bezinteresownie. Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę darmo. Poznasz, kim jesteś, kim być możesz. Warszawa, Psycho grafolog Szyller Szkolnik Nowowiejska 32 m. 6. Znaczkami pocztowemi 75 gr. na przesyłkę załączyć. Przyjęcia osobiste płatne godz. 11—7. 7962k

Magistrat Miasta Gdyni (Oddział Architektury) rozpisuje niniejszem

Publiczny przetarg ofertowy pisemny na wykonanie budowy w stanie surowym,

bloku miejskich budynków mieszkalnych (Kolonja Robotnicza — Grabowo).

Budynek posiada częściowo 4, a częściowo 5 kondygnacji o łącznej kubaturze 45.000 m³. — Warunki ogólne i szczegółowe budowy, plany, przedmiar oraz kosztorys ofertowy, są do przejrzenia w godzinach urzędowych w Magistracie Miasta Gdyni, Oddział Architektury, pokój 27.

Oferty wypełnione ściśle według przyległego wzoru wraz z kosztorysem sporządzonym przez wpisanie cen jednostkowych i sumarycznych w kosztorys ofertowy, mają być wniesione lub przesłane w zalakowanych kopertach z napisem: **„Oferta na budowę bloku miejskich budynków mieszkalnych, Kolonja Robotnicza — Grabowo“** do Magistratu Miasta Gdyni, pokój Nr. 15 do dnia 15 grudnia 1929 r. do godziny 10-tej rano, w którym to czasie nastąpi otwarcie ofert.

Do oferty winien być dołączony kwit na złożone w Głównej Kasie Miejskiej wadjum, w wysokości 5% oferowanej sumy, które winno spełniać wszelkie warunki wymagane od wadjów, przy oddawaniu robót rządowych.

Ślepe kosztorysy można nabywać w Magistracie m. Gdyni pokój Nr. 15 po cenie zł. 12.—.

Magistrat zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta względnie nieprzyjęcia żadnej z ofert. 7610k

Gdynia, dnia 26 listopada 1929 r.

MAGISTRAT MIASTA GDYNI
Inżynier Architekt
(—) Jan Bochniak
Kierownik Oddziału Architektury.

Widzi przyszłość każdego człowieka

Powie Wam czy przyszłość Wasza będzie szczęśliwa i jasna. Jakie osiągniecie powodzenie w przedsięwzięciach Waszych, w planach, miłości, małżeństwie i t.d.

Napisz do mnie

Kto nie może osobiście odwiedzić astrologa-chiromantę **W. Fyffello**, nadeśle: imię, datę urodzenia swoją lub osoby zainteresowanej i 95 groszy w znaczkach pocztowych. Otrzyma pocztą wypisaną **analizę - horoskop** swego życia i przeznaczenia.

Adres: Warszawa, ul. Bednarska 17.
Osobiście przyjmuje: 12-u—2-g. i 5-u—8-ej.

Uspakaja nerwy broszura p.t. „Droga do szczęścia i powodzenia“. **Bezpłatnie** wyślę pocztą po nadesłaniu 95 gr. znaczkami pocztowemi.
Adres: W. Fyffello, Warszawa, Bednarska 17.
7382k

Adres: Warszawa, ul. Bednarska 17.

Wystawowy Hotel „POLONIA“ w Poznaniu wydzierżawia pokoje umeblowane

na dłuższe okresy po cenie zniżonej, mianowicie:

pokoje jednołóżkowe od zł. 35.— do zł 120.— miesięcznie

pokoje dwułóżkowe od zł. 120.— do zł 170.— miesięcznie

pokoje trzyłóżkowe od zł. 160.— do zł 180.— miesięcznie.

Ceny powyższe rozumieją się łącznie z światłem, ogrzewaniem i obsługą. Pokoje są czyste, gustownie umeblowane, zaopatrzone w telefony, bieżącą ciepłą i zimną wodę, kanalizację, centralne ogrzewanie, światło elektryczne itd.

W gmachu znajdują się: 2 windy osobowe, restauracja, parowa pralnia, łazienki, fryzjernia, warsztat krawiecki itp. 7629k

Wszelkich informacji udziela:
Administracja Hotelu „POLONIA“
POZNAŃ, ulica Grunwaldzka 18.
Tel. 77-52, 77-53, 77-54.

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową P. K. U. Sarny — Wasyl Tkaczuk — Stepań, wieś Komarówka. 7952k

UMEBLOWANY pokój — frontowy komfort wynajmę panu. Lubelska 21 I p. drzw. 12 (Koniec Długiej). 3905g

POCZTA nie przyjmuje listów pod szyfr. Proszę o wiadomość do Biura „Ruch“ ul. Szczepańska. M. T. F. 3856g

POŻYCZĘ 500 dolarów za mieszkanie i 3 procent. Wiad. Adm. Kurjera pod „Mieszkanie 500 D.“ 3904g

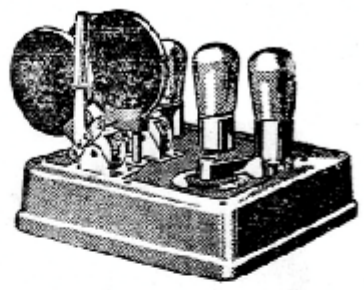

Obecnie już każdy może mieć „ORYGINALNY TELEFUNKEN"

odbiornik 3-lampowy

„Telefunken 10"

najpopularniejszy odbiornik doby obecnej oraz głośnik Telefunken **TYP L. 666.**

Wyjątkowo niska cena.

TELEFUNKEN

Żądajcie pokazów u sprzedawców. 7174k

Telefunken

Najstarsze doświadczenie.
Najnowsza konstrukcja.

Betonować przy zimno-wilgotnem powietrzu i przy mrozie

można tylko naszym 7216k

Szybkotwardniejącym Cementem Baukytowym

Po 24 godzinach taka sama wytrzymałość na ciśnienie, jak przy cemencie zwyczajnym dopiero po 28 dniach. — Natychmiastowa dostawa ze składu.

Tow. Handl. Przem. M. ZAGAJSKI Sp. Akc.

Warszawa, Zórawia 3. Tel. wydz. sprzed. 60-20, 297-53

Oddział Katowice, Mickiewicza 12 Tel. 22-80.

Yamilé

POAMDKI DO UST

OŁÓWKI DO OCZU

RÓŻE TŁUSTE I SUCHE 7271k

LES PRODUITS YAMILÉ, PARIS
PRZEDSTAWICIEL: A. WEINSTEIN, WARSZAWA
NATOLIŃSKA 7. TEL. 207-55.

Stocznia Gdańska

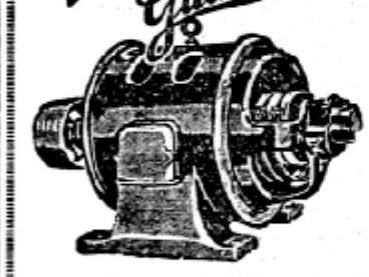

Silniki elektryczne prądu trójfazowego i stałego prądnice przetworniki olejowe

6210k

Stocznia Gdańska, Gdańsk i składy tejże:
Stocznia Gdańska, Kraków, ul. Wiślna 12, tel. 30-49.
L. B. Jaworowski, Kraków, ul. św. Tomasza 32.
F. Lord, Kraków, Lubicz 1.

MASZYNY DO PLISOWANIA

fabr. O. Lintner, Wiedeń. — Najnowszy model L. 16

Maszyny dla fabryk, cukrów, czekolady, farb, mydła, palarń kawy itp.
Młyny dla wszelkich przemiałów. Mieszadła, Gniotowniki i maszyny do środków leczniczych.
Automaty do masowego pakowania, ważenia i dozowania.
Piekarskie maszyny i urządzenia fabryk musztardy — dostarcza:

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE JÓZEF JARECKI

WARSZAWA, HOŻA N. 37, TELEFON 403-25. 7542k

PROSZEK OD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH

„KOWALSKINA"

USUWA NAJSILNIEJSZE BÓLE GŁOWY

A.K

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA.

7315k

Ostatnia Nowość!!

Wysyłamy za zaliczką

zegarek z sekundnikiem

z wiecznym szkłem

„Chronometre Prima"

za zł 5·42 (zam. 25·–)

z 8-o letnią gwarancją zegarek płaski wyregulowany do minuty, 2 szt. 10.35, 4 sz. 20.40, lepszy kal. 6.80 i 7.50, Chronometre Prima 9.50 i 12.—. Ze świecącym cyferbl. lub z nowego franc. złota 8.85, 10.50, 12.— i 15.—, znanej marki A. Moser zł. 17.35, 19.50, 22.— i 26.—, na rękę z paskiem 12.50, 14.35, 17.50. Łańcuszki z nowego franc. złota za dopłatą 1.50, 2.50, 4.— i 6.—. 7385k

FABR. SKŁAD ZEG. „ZEGAROPOL"
Warszawa, Twarda 24. A.

PIÓRNIKI

ODŁOŻONE

lecz w bardzo dobrym stanie, tanio do nabycia.

Adres: Fabryka Wyrobów Drzewnych Jaworze. 7615k

Dyrekcja Lasów Państwowych w Białowieży ogłasza

KONKURS
NA DOSTAWĘ CIĄGÓWKI CZOŁGOWEJ

lekkiego typu, wraz z pługiem i bronami do uprawy iąkowej. 7600k

Termin nadsyłania ofert do 1 stycznia 1930 r.

Dyrekcja.

MYDŁO TOALETOWE **„HERKULES"**

Fornarina

WARSZAWA 7496k

WRÓCIŁY PRZEDWOJENNE PIĘKNE KSIĄŻKI Z OBRAZKAMI

WYDAWNICTWA M. ARCTA

NAJTAŃSZE PODARKI NA ŚW. MIKOŁAJA!

ZOCHNA W KRAINIE ŚNIEŻEK — wiersz T. Pudłowskiego, 10 kolorow. ilustracyj Sybilli Olfers . . . Zł. 6.—

LEŚNA KRÓLEWNA — wiersz Or-Ota, 9 kolorowych obrazków . . . . . Zł. 6.—

BAŚŃ O ZIEMNYCH LUDKACH — wiersz J. Ejsmonda, 10 kolorowych plansz . . . . . Zł. 6.—

PRZYPOMINAMY INNE WYDAWNICTWA NIEMNIEJ WYTWORNE:

DZIECI I LALKI — W MOIM OGRÓDECZKU, 2 holenderskie książeczki z artystycznemi obrazkami kolorowemi Elzy Cramer, mogącemi zadowolnić najsubtelniejsze wymagania. Wiersz polski Br. Kosuthówny. Każda książeczka . . . . . Zł. 6.—

KLITUS BAJDUS — KOSZAŁKI OPAŁKI, 2 czysto polskie książki dużego formatu na grubym papierze dla małych dzieci. — Cudki, powiastki, wierszyki, piosenki, zabawy zebrane przez Br. Bogoszównę. Dużo kolorowych obrazków A. Gr. Ostrowskiej. Każda książka po . . . . . Zł. 7.—

WESELE MAŁGORZATKI według ludowego obyczaju pięknym wierszem J. Porazińską opowiedziane. — Bogato ozdobiona w pięciu kolorach przez St. Rohińskiego . . . . . Zł. 6.—

NOWOŚCI TEGOROCZNE.

Konopnicka M. PSAŁTERZ DZIECKA POLSKIEGO. Cudowny wiersz wielkiej poetki, ozdobiony prześlicznemi akwarelami A. Gawińskiego . . . . . Zł. 3.—

Buyno Arctowa M. CZAR BABA. Opowiadanie na tle ludowem z 10 kolorowemi obrazkami Gr. Ostrowskiej . . . . . Zł. 6.—

Dynowska M. DOMINO. Wierszyki do nadzwyczaj subtelnych rysunków Marji Weinles, które, po wycięciu i podklejeniu, dają kamienie do tej lubianej gry . . . . . Zł. 3.—

DLA MŁODZIEŻY POLECAMY:

ZUCHWAŁY LOT — Powieść lotnicza A. Galopina o 500 stronach tekstu z 200 kolorowemi i czarnemi obrazkami. — Brosz. 10. w opr. Zł. 12.—

WIĘZIEŃ NA MARSIE — Fantastyczna powieść G. le Rouge, z 12 rycinami brosz. . . . . Zł. 3. w opr. Zł. 5.—

KUNIGAS — znakomita powieść J. I. Kraszewskiego z dziejów Litwy, z 12 ilustracjami Androllego. Wytworny prezent także dla dorosłych. . . . . Brosz. Zł. 12.—
W opr. w płótno Zł. 16.—, ... w opr. w morę Zł. 18.—

WYSPA MĘDRCÓW — wielka powieść zeszytowa Marji Buyno-Arctowej, bogato ilustrowana przez A. Gawińskiego. Wychodzi od 1. X. 1929 r., jako Tygodnik Przygód i Powieści. — Zł. 15.—
Całość 40 zeszytów . . . . . Zł. 6.50
Kwartalnie . . . . . Zł. 6.50

CZEGO TU NIEMA — ZNAJDZIECIE W KATALOGU

WYDAWNICTW M. ARCTA

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 35. P. K. O. 196.

oraz we wszystkich lepszych księgarniach. 7533k

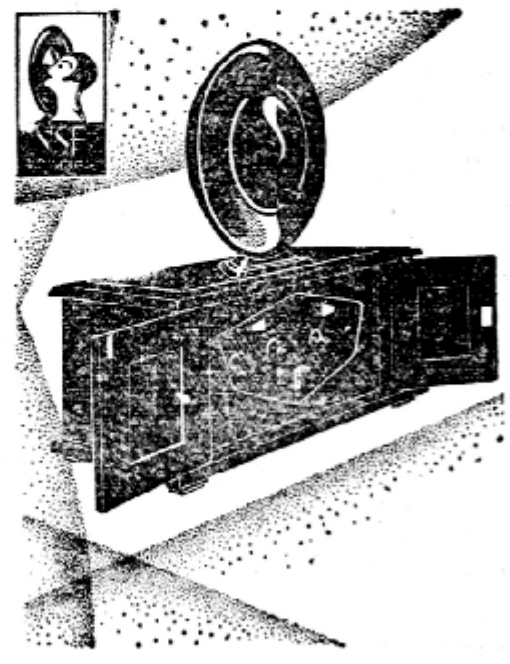

To jest

„RADJO HILVERSUM"

Tysiące robotników oraz setki najbardziej wykwalifikowanych inżynierów i techników pracuje przy produkcji holenderskiej fabryki radjoodbiorników „NEDERLANDSCHE SEINTOESTELLEN FABRIEK" w HILVERSUM.

Najlepsze maszyny i najbardziej nowoczesne laboratorja są do dyspozycji tych, którzy udoskonalają radjoodbiorniki HILVERSUM.

„RADJO HILVERSUM" to aparat znany w całym świecie ze swej czystości odbioru, wielkiej selektywności, łatwości w obsłudze i estetycznego wyglądu.

Do nabycia w firmach:

w Krakowie, „Philradio", Rynek Gł. 9.
we Lwowie, W. Drabik, Sykstuska 17.
w Katowicach, „Werka", Zamkowa 1.
w Bielsku, Alscher i Zipser, Kolejowa 11.

oraz we wszystkich większych miastach. 7469k

Piękność jest siłą

Czarująca artystka filmowa Lotte Lorring wyraża się w następujących słowach o Hortiflor-Creme: Jestem codziennie na nowo oczarowana działaniem Hortiflor-Creme. W preparacie Hortiflor-Creme z jego subtelnym zapachem odkryłam środek do pielęgnacji skóry, bez którego nie mogłabym się więcej obyć.

I dlatego każdy dbać powinien o swą piękność, gdyż urodę ludzką porównać można z pięknym kwiatem pociągającym oko ludzkie. Każdy więc starać się powinien o wspaniały aksamitny połysk skóry, czem działać może przyjemnie i pociągająco na otoczenie swoje. By jednakże zdobyć te cechy — należy skórę pielęgnować systematycznie i sumiennie, ponieważ i najpiękniejszy kwiat zamiera bez odpowiedniej pielęgnacji.

Należy wiedzieć, że człowiek oddycha nietylko płucami, lecz również porami skóry, które zatkane przez codziennie nakładający się proch i brud, nie mają możności wykonywania swych funkcji, co często powoduje plamy i wyrzuty na skórze i pociąga za sobą zanik piękności tejże. Temu zapobiec można przez umożliwienie skórze regularnego oddychania, a tę funkcję skóry ułatwia się przez systematyczne jej pielęgnowanie odpowiedniemi środkami kosmetycznemi.

Lekarze specjaliści w dziedzinie kosmetyki uznali, że Hortiflor-Creme umożliwia skórze wykonywania jej funkcji, przeczyszczając zupełnie pory: krem ten już przy lekkim masażu wnika głęboko w skórę i powraca, wsiąkając wszelkie brudy, znajdujące się w porach. Hortiflor-Creme jest dlatego najlepszym środkiem do odświeżenia i odmłodzenia skóry. Hortiflor-Creme działa tak skutecznie, że usuwa nawet plamy i niecestetyczne objawy na skórze, powstałe z powodu użycia nieodpowiednich środków lub nieumiejętnej pielęgnacji i już po krótkim czasie używania Hortiflor-Creme skóra staje się czystą, osiąga aksamitny połysk i promienieje pięknością. Hortiflor-Creme usuwa również szybko i pewnie zmarszczki i fałdy na twarzy i wytwarza wspaniały, aksamitny połysk skóry.

Słynna artystka Traute Flamme, znana kreatorka ról Moulin rowskich orzeka się w następujących słowach o Hortiflor-Creme: Już przed laty, kiedy zwrócono uwagę publiczności na Hortiflor-Creme, czułam się spowodowaną rzeczowemi argumentami Wpanów wypróbować ten środek. Dziś mogę powtedzieć, że od lat stałam się zachwyconą zwolenniczką Hortiflor-Creme, któremu zawdzięczam utrzymanie i rozwój piękności cery i świeżości mojej skóry. Mogę przeto środek Pański każdemu gorąco polecić.

Środki kosmetyczne szumnie reklamowane spotykamy często, lecz nie wszystkie posiadają wymaganą siłę działania i powodują często zanik elastyczności skóry, na której — jak na pergaminie — utrwalają się zmarczki i fałdy. Hortiflor-Creme posiada tę zaletę, że zapobiega stanowczo podobnym objawom i utrzymuje skórę w stanie elastycznym; co więcej, daje nawet i tym, którzy pielęgnowali nieumiejętnie swą skórę, możność pewnego usunięcia przedwcześnie powstałych zmarszczek i fałdów na twarzy.

Wytwórca Hortiflor-Creme, chcąc umożliwić Czytelnikowi zapoznanie się tą nową metodą pielęgnowania skóry, wysyła na żądanie bezpłatnie próbkę tego cudownie działającego środka Hortiflor-Creme. Pomimo, że próbka taka wystarczy tylko na kilkurazowe użycie, używający jest w stanie ocenić działanie Hortiflor-Creme.

Dla posiadających skórę z natury suchą, poleca się obok Hortiflor-Creme też Hortiflor-Rahm, którego główną cechą jest wspomaganie regeneracji skóry. Hortiflor-Rahm stanowi najlepszą ochronę skóry przeciwko wpływom zmiany pogody. Nadmienić należy, że Hortiflor-Rahm nadaje się wyśmienicie do użytku po myciu rąk, gdyż zapobiega szorstkości skóry.

Bezwarunkowo konieczne jest, by każdy zapoznał się przedewszystkiem ze sposobem odmładzania skóry, w jakim celu wysyłamy bezpłatnie i franko w poniższym kuponie podane broszurki i próbkę. Prosimy przeto o nadesłanie kuponu do Silvikrin-Vertrieb, Oddział Hortiflor — Gdańsk 307 Böttchergasse 23/27.

Kupon przesyłki bezpłatnej zaopatrzony w znaczek pocztowy przesłać do **Silvikrin-Vertrieb, Oddz. Hortiflor, Gdańsk 307, Böttchergasse 23/27.**

7620k

Proszę o przesłanie mi bezpłatnie:

1. **Próbkę Hortiflor-Creme**
2. Broszurę „Odrodzenie piękności";
3. Komunikaty o najnowszych sukcesach kosmetyki Hortiflor:
4. Prospekt „Sposób odmłodzenia skóry".

Nazwisko: .....

Miejscowość: .....

Ul. i nr. domu: .....

Poczta: .....

„OLLA" PREZERWATYWY ?!

Jak jedwab delikatne, Jak że'azo trwałe, Jedynie tylko „Olla" Są tak doskonałe!

58992

Kup zaraz — Będziesz zadowoloną!

AUTOMATYCZNY APARAT DO ONDULACJI WŁOSÓW

MON ONDULATEUR

Niezbędny dla każdej Pani!

Do nabycia w Krakowie: Tow. Handlowe „Reim", Rynek A-B; J. Głogowiecki, Rynek A-B; Albin Jaworski, Rynek 24; W. Halski, Sukiennice 22 i Szewska 23; Leserkiewicz, Rynek gł. 17; M. Sierotwińska, Sienna 12; D. Schönberg, pl. Szczepański 2; J. Hajem, Florjańska 33; H. Neufeld, Florjańska 12; W. Świerkosz, pl. Matejki 5; Drogerja „Sanitas", Długa 18. — **W Bielsku:** R. Gottlieb, ul. Rycerska 4; Drogerja „Sanitas", Kolejowa 2a. — **W Białej:** Drogerja Fr. Tarewskiego. — **W Krynicy:** Albin Jaworski, Hala Targowa. — **W Katowicach:** Eugenjusz Wachaw, Rynek 12; Lieberman, ul. św. Jana. — **W Król. Hucie:** Kar. Ciesliński, ul. Wolności; Fryderyk Fuchs, ul. Wolności. — **W Siemianowicach:** Kar. Weihrauch. — **W Mysłowicach:** J. Barwicki, ul. Pszczyńska; St. R. Klein, handel żelaza. — **W Wielkich Hajdukach:** Jan Salbert. — **W Sosnowcu:** Wł. Białas, ul. 3-go Maja 8; S. Ruciński, ul. Warszawska 6. — **W Będzinie:** Bracia Ruscińscy. — **Inne miejscowości w następnym numerze.** **Gdzie niema, wysyła bezpłatnie prospektus**

J. HABAS, KRAKÓW — ULICA RAJSKA L. 4. 7641k

Wezwanie wierzycieli

Wzywa się wszystkich wierzycieli firmy: „Spółka Inicjatywy Przemysłowej, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w Krakowie", aby do trzech miesięcy od dnia dzisiejszego zgłosili swoje roszczenia do tej firmy u ustanowionego likwidatora Gabryela Sokolnickiego we Lwowie, ul. Wiśniowieckich 1, gdyż po upływie tego czasu majątek Spółki zostanie rozdzielony między spełnionych. 7634k

NOWOŚĆ! NOWOŚĆ!

Dr. KEHREN

W cztery oczy...

Szkoła miłości małżeńskiej. W tym dziele po raz 1-szy mówi się bez fałszywego wstydu o najdrastyczniejszych rzeczach. Liczne wielobarwne ilustracje. Duża książka wysyła za nadesłaniem Zł. 9.— przekazem pocztowym

KSIĘGARNIA M. WAHLA W PRZEMYŚLU. 7656k

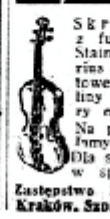

Skrzypce szkolne z futerałem zł. 22. Stainer lub Stradivarius zł. 90. Koncertowe od 40. bardzo ładny od 18—30 Gitary od 30 do 50 zł. Na prowincję wysyłamy z gwarancją. Dla szkół 1 Kolek ulga w spłatach. 7655k

Zastępstwo Instr. włoskich, Kraków, Szpitalna 4 (podw.)

L.: 1970/29.

Wydział powiatowy w Stanisławowie ogłasza

KONKURS

NA STANOWISKO LEKARZA OKRĘGOWEGO W MARJAMPOLU

z siedzibą w Marjampolu.

Do stanowiska tego przywiązane są pobory według grupy XII płac pracowników państwowych z 10% dodatkiem komunalnym.

Do okręgu tego należą następujące gminy:

1. Marjampol miasto, 2. Marjampol wieś, 3 Wołczków, 4. Tumierz, 5. Jeziorko, 6. Kończaki nowe, 7. Kończaki stare, 8. Krymidów, 9. Delejów, 10. Łany, 11. Wodniki, 12. Dubowce, 13. Pobereże, 14. Hanusowce, 15. Jezupol, 16. Kozina, 17. Wiktorów, 18. Sielec o łącznej ludności 19732 dusz.

Od kandydatów wymaga się:

a) obywatelstwa polskiego
b) nieprzekroczonego 40 r. życia
c) pozwolenia wykonywania praktyki lekarskiej
d) świadectwo zdrowia (przez lekarza urzędowego)
e) curriculum vitae.

Podania z powyższemi dokumentami należy nadesłać do dnia 15 grudnia 1929 r. do Wydziału powiatowego w Stanisławowie. Podania nieuwzględnione zostaną petentowi zwrócone wraz z załącznikami.

Nadmienia się, że w Marjampolu jest szpitalik, obecnie bez lekarza. 7612k

Stanisławów, dnia 20 listopada 1929.

Kierownik
Tymczasowego Zarządu Powiatowego
Starosta:
Dr. Janecki.

Jak będziesz we Wiedniu

nie zapomnij odwiedzić domu składowego z oryginalnemi Trench Coats

VII SCHOTTENFELDGASSE 28. TEL. B 31-5-20

Oprócz tego znajdziesz tam bogaty wybór nieprzemakalnych jedwabi damskich eponszów, crepe de chinowych płaszczów, te ostatnie w różnorodnych kolorach podszyte kashą 7217k

L- 19130/29

Magistrat miasta Stryja rozpisuje

KONKURS

na posadę naczelnego lekarza miejsk.

Warunki przyjęcia:

1) obywatelstwo polskie,
2) nieprzekroczony 40 rok życia
3) dyplom doktora wszech nauk lekarskich
4) conajmniej 4-letnia praktyka lekarska
5) egzamin administracyjno-sanitarny
6) dobry stan zdrowia.

Do posady tej są przywiązane pobory VII (siódmej) grupy szczebla A uposażenia dla pracowników państwowych z 15% dodatkiem komunalnym.

Posada ta jest na razie prowizoryczną, a stabilizacja będzie mogła nastąpić po roku zadowalniającej służby.

Podanie z odpisami świadectw i życiorysem winnie należy do Prezydjum Magistratu do dnia 15 grudnia 1929. 407L

W Stryju, dnia 20 listopada 1929.

Kierownik Zarządu Miasta:
Olga mp.

Co trzeci samochód zarejestrowany w Polsce — to Chevrolet.

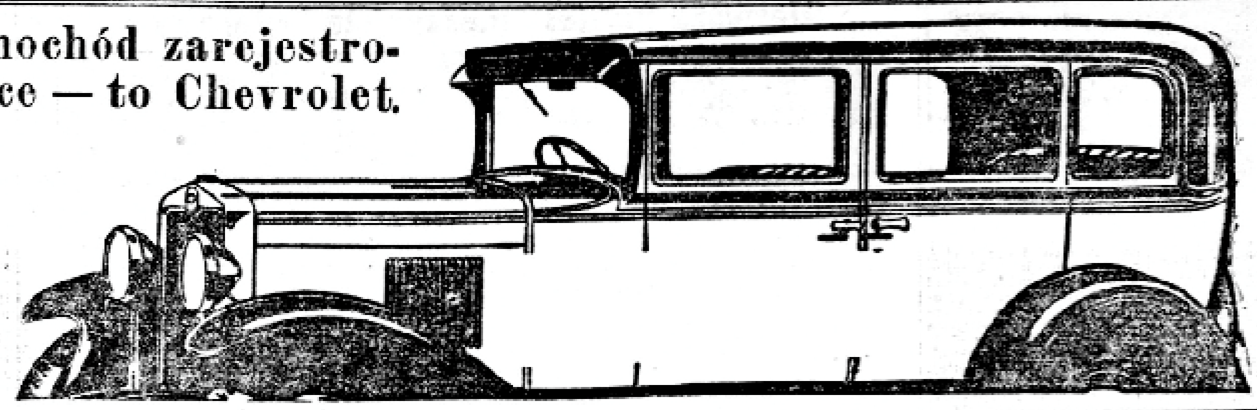

Olbrzymią swą popularność w Polsce zawdzięcza Chevrolet doskonałej konstrukcji, oszczędności w zużyciu paliwa, sprawności obsługi i umiarkowanej cenie. Ceny od zł. 10.650 loco fabryka Warszawa.

Kupno

KUPIĘ kompletne urządzenie do galwanizacji i niklowania, wraz z dynamo. Zgłoszenia pod „Kompletne" do Biura ogłoszeń Stattera, Kraków Rynek 8. 6781g

KUPUJĘ meble używane płacąc najwyższe ceny — Bertig Starowiślna 28 w podworzu. 3616g

INDYKI drób, dziczyznę zakupujemy. Zgłoszenia Gremium pensjonatów — Zakopane. 7743k

KUPIĘ tartak 1-trakowy lub sam trak w dobrym stanie. Zgłoszenia Związek Ziemian Kraków św. Jana 3. 3856g

KUPIĘ auto czteroosobowe kryte lub otwarte mało używane. Podać cenę firmę wozu i ilość zrobionych kilometrów do Il. Kurjera pod „Mało używane". 3841g

KUPIĘ kamienicę lub willę w obrębie Krakowa. Zgłoszenia pod Bol. Bilikiewicz Kraków Rynek 23. 3751g

GRAMOFON nowoczesny kupię okazyjnie za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer „Gamma". 3883g

FORTEPIAN pianino kupię. Zgłoszenia „Prasa" Kraków, Karmelicka 16, pod „Okazyjnie". 3938g

Sprzedaż

FORTEPIANY Kerntopf z angielską mechaniką — czarny Feiler Legnica bardzo krótki okazyjnie sprzeda Helena Smolarska Kraków Szewska 9. — 7956k

BEZPŁATNIE!! Kto chce bajecznie tanio nabyć płótna, wyroby lniane i wełniane, bieliznę, trykotaże pończochy, galanterję i wszystko co potrzeba dla domu, niech żąda natychmiast cennika, który odwrotnie wysyłamy bezpłatnie „NAP" Pierwszy Chrześcijański Dom Wysyłkowy Poznań Nowy Rynek 13. II. 7361k

GRZYBY suszone prawdziwe borowiki prima 20 złotych kilo plus porto wysyła Karpiński Kleszczany Wileńskie. 3681g

BRUSZNICOWE konfitury smażone cukrem 10 kilowe wiaderka, pobranie 25 złotych, Karpiński. — Kleszczany Wileńskie. — 3683g

ANTYKWARJAT ARTYSTYCZNY F. Stadzińskiego, Kraków, Straszewskiego 2. kupno — sprzedaż pierwszorzędnych dzieł sztuki, specjalność: gobeliny polskie. 7617k

SAMOCHODY okazyjnie, także najnowsze modele, najkorzystniej sprzedaje Automobilowe Biuro Inż. Z. Braun, Lwów, Tarnowskiego 7 tel. 74—98. 7401k

GRY towarzyskie bardzo zajmujące dla dzieci i dorosłych, szachy domina, karty do gry sprzedaje najtaniej Bracia Hilbiowie Kraków, Karmelicka 13. 7773k

RĘKAWICZKI najpiękniejsze, najtańsze. Pasiaki setki wzorów. Kilimy. Bazar Przemysłu Ludowego — Plac Marjacki 8. I. p. — 3885g

MEBLE kuchenne i przedpokojowe poleca nowo założony specjalny skład, Jasna 8. 7867k

BROŃ i amunicję zakupuje się najtaniej i najkorzystniej we fabryce broni T. Jaraczewski Poznań Wożna 6. telefon 32-66. — Cenniki na żądanie wysyłam bezpłatnie. 7779k

PERFUMY i wody kolońskie w kasetkach znane z dobroci od zł. 1 wzwyż poleca Ludwik Korzeniowski, Kraków, Florjańska 22. 7964k

DOM piętrowy ze sklepem do sprzedania w Krakowie. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod („32"). — 8718g

WOZY meblowe dobrze utrzymane 5—8 mtr. długie zaraz sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Codz. Poznań pod Nr. „2065". 248P

KILIM wytwórnia — Mikołajska 12. Liczne najwyższe odznaczenia, projektuje wybitni artyści. 7960k

NOWOŚCI w zapachach mojej niezrównanej wody kolońskiej, jak: Emeraude Reve de Noel, — Fleurs de Papillons i 12 innych zapachów tylko Ludwik Korzeniowski, — Kraków, Florjańska 22. 7966k

SIATKI męskie po 90 gr. Nessesery i manicury w kasetkach po cenach okazyjnych tylko Ludwik Korzeniowski, Kraków — Florjańska 22. 7965k

RYDZE kiszone faseczka 5 kg. 15 zł. 50, K. Chorążyna, Ustrzyki Dolne. — 410L

SOCZEWICĘ świeżego zbioru, przepiękną dużą, 5 kg. wraz z portem wysyła za pobraniem zł. 15.25 D/H. Karol KRUPIŃSKI, Lwów, Akademicka 4. 7867k

GARNITURY klubowe, szezlongi, otomany poduszki włóścienne itp. korzystne warunki Bordach, Florjańska 16. 3266g

URZĄDZENIA sklepowe z ladami do sprzedania — Wiadomość A. Adamski — Kraków-Dębniki Pułaskiego 14. 8608g

KRAWATY!! najmodniejsze największy wybór reklamowe ceny — Fabryka Krawatów Grodzka 4. 7810k

FABRYCZNIE nowy landolet 6-cio cylindrowy — 4-osobowy Chevrolet okazyjnie za zł. 13500 — do sprzedania w firmie Jan Kowalski i Ska Kraków, Groble 21, Tel. 1253. 7947k

KAMIENICA nowowybudowana, komfort, pierwszorzędne położenie Krakowa do sprzedania. Dopłata około trzydziestu tysięcy dolarów. Ewentualnie zamiana na mniejszą starą z dopłatą lub parcelę z dopłatą. Zgłoszenia Adm. Kurjera pod „Słońce". — 3852g

REALNOŚĆ główna ulica Krakowa nowa oficyna — zatwierdzony plan budowy frontowej kamienicy wolny lokal na sklep mieszkanie sprzedam. Informacje Kurjer „78.000" lub telefonem 2895. 3838g

MASZYNĘ pierścieniową dobrą sprzedam tanio. — Podgórze Zamojskiego 26 wskaże dozorca. 3842g

DO odstąpienia sklep galanteryjny przy ruchliwej ulicy w Krakowie. Zgłoszenia: Biuro ogłoszeń, Sienna, 12, pod „Sklep". 3934g

AUTO Austro - Daimler Typ A. D. M., w bardzo dobrym stanie sprzedam lub zamienię na mniejsze 4-osob., najchętniej Fiat 503. Zgłoszenia: Biuro ogłoszeń, Sienna 12, pod „A. D. M." 3840g

KILIMY artystyczne jakość bez konkurencji. — Florjańska 3, I. p. 7666k

MEBLE na RATY. Komplety i pojedyncze — najtaniej. Natowicz, Kraków Dietlowska 80. Dla urzędników i wojskowych dogodne spłaty. 7151k

ODCISKI usuwa radykalnie i bez bólu Redera płyn na odciski. Apteka Redera Kraków Karmelicka 23. 7792k

OBRAZY znanych Malarzy polskich w „Salonie Dzieł Sztuki" Wojciechowskiego, Kraków, św. Jana 3. — Dużo nowości! Ceny przystępne — udogodnienia przy kupnie. 7545k

JASEŁKA! Majcher. Polska w Betlejem 1'—. Matwij. Żłóbek betlejemski 1'—, Walczyński. Oratorjum Bożego Narodzenia ze śpiewami 2'—. Wieczorek, Jasełka polskie w 3-ch odsłonach 3'—. Po Kolędzie, Jasełka dla kolędników — '80. Jasełka w Sylwestrowa Noc, wizja senna w 1 odsł. —60. Wysyła po nadesłaniu należytości przekazem lub znaczkami pocztowemi w Il. fr. + porto. Księgarnia Zygmunta Jelenia w Tarnowie. 7935k

FABRYCZNIE nowa czterocylindrowa limuzyna Chevrolet okazyjnie za zł. 11500 do sprzedania. — Wiadomość Jan Kowalski i Ska, Kraków, Groble 21, Tel. 12-53. 7948k

OKAZYJNIE do sprzedania: Fiat, model 503 — torpedo zł. 3500 — Chevrolet 4 cyl. torpedo zł. 3500 — Chevrolet omnibus 6 cylindrowy zł. 13000 — Chevrolet omnibus 4 cylindrowy zł. 3500 w firmie Jan Kowalski i Ska Kraków, — Groble 21, Tel. 12-53. 7949k

MEBLE kuchenne, przedpokojowe i pokoje dziecięce w najlepszem wykonaniu poleca nowo otwarty magazyn „Specjalność" Kraków, Sławkowska 12 w podworzu. Ceny niskie. Dogodne warunki. 7166k

SAMOCHÓD 6-cylindrowy w bardzo dobrym stanie na chodzie okazyjnie tanio do nabycia. Pod „Austro-Daimler Kurjer. 3594g

RYDZE kiszone w beczułkach około 5 kg. za 15 zł. grzyby suszone 6 zł. po 22 zł. za 1 kg. gorodze brusznice smażone z cukrem 5 kg. za 16 zł. wysyła franco za pobraniem pocztowem Pinkas Stunner Kosów k. Kołomyi. 3424g

OKAZJA Pensjonat w Szczawnicy nowy 8 pokoi i kuchnia sprzedam za 12.000 zł. gotówką. Szczawnica zł. Szalaja 467. — 3558g

ZA listy zastawne 17-letniej pożyczki dolarowej Towarzystwa Kredytowego sprzedam sto morgów pola nadającego się na parcelację lub folwark wartości nominalnej 30 tysięcy dolarów. Zgłoszenia Administracja Lwów „Wschodnia Małopolska" 398L

DO sprzedania urządzenie sklepowe Podgórze ul. Lwowska L. 2. Mieszkania. 3685g

OKAZJA. Kilka ostatnich parcel w pięknem letnisku Lanckorona do nabycia na wyjątkowo niskiej cenie zł. 1.10 za metr kwadratowy. 20 minut piechotą ze stacji Kalwarja. Droga dojazdowa dobra. Glina w terenie, koszt wypalenia tysiąca cegieł około 30 zł. drzewo budulcowe własne, bo teren zalesiony. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Pensjonaty i wille". 7894k

CERĘ ŚWIEŻĄ i czystą uzyskuje się, pijąc Redera Zioła na przemianę materji. Paletko 2 złote Apteka Redera Kraków, Karmelicka 23. 7684k

FIRANKI ręcznej roboty Wytwórnia WANE Lwów plac Marjacki 5, I piętro. 7351k

KILIMY wytwórni „Grot" Kraków, Starowiślna 10, wystawione w Pałacu Sztuki, Plac Szczepański 4. — 7215k

FORTEPIANY, pianina meble sypialnie — jadalnie gabinety, salony dywany oryginalne perskie smyrneńskie i strzyżone, kilimy, chodniki, kapy, portjery, firanki, narzuty materje do obicia mebli łóżka mosiężne i metalowe materace otomany i t. d. poleca na dogodnych warunkach Szymon Grubner Rzeszów. Bernardyńska 9. tel. 85. 7849k

„SUCCESS" — typ 41 — maszyny kuśnierskie angielskiej fabryki Allbook & Hashfield Ltd London: maszyny bębenkowe do szycia i haftu, tak do użytku domowego jak do celów rzemieślniczych w cenie od 260 do 1080 zł. — rowery francuskie „Louvet" jakoteż części składowe do wszelkich maszyn i rowerów poleca Tow. handlowe „Irwing" Kraków, Grodzka 50, tel. 4742. Cenniki bezpłatnie. 7479k

PIECYK szwajcarski ozdobny okazyjnie do sprzedania ul. Straszewskiego 9 parter na lewo. 3845g

MŁYN nowoczesny, cegielnię sprzedam, wydzierżawię okazyjnie Marchwicki Poznań Wybickiego 1. 253P

OKAZJA! Ozdoby choinkowe po wyjątkowo niskich cenach. Komplet 210 sztuk zł. 45'—, 100 sztuk zł. 25'—, 50 — zł. 15'—, 25 — zł. 9'—. Wysyłamy za zaliczeniem po otrzymaniu 30 proc. zadatku. Warszawa, Al. Jerozolimskie 134/16, Karpowicz. 7889k

WILLA komfortowa, piętrowa, murowana, kryta dachówą, dół 6 pokoi — góra 5 pokoi z przynależnościami, ogród owocowy, stajnia, wozownia, ewent. garaż. Gotówka potrzebna 8—10.000 dolarów, reszta według umowy Wiadomość Kazimierza Wielkiego 103, telef. 2466. 3835g

KILIMY na 4—8 rat sprzedaje dla reklamy po cenach konkurencyjnych — Wytwórnia „Ostoja" — Kraków Juljusza Lea 5. naprzeciw Parku Krakowskiego. 7967k

OBRAZY Malarzy Polskich w największym wyborze po cenach konkurencyjnych dostarcza od lat 50-ciu firma Frist Kraków Florjańska 37. 3825g

KINO pierwszorzędne, zabezpieczające, świetne zyski, z powodu wyjazdu spólnika okazyjnie tanio zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Piotrków Trybunalski Skr. pocztowa 33. — 7963k

PERSKI dywan (Tebrys) 3×4 w bardzo dobrym stanie okazyjnie do sprzedania. Urbach, Bracka 6. — III. p. 3819g

Z POWODU choroby — sprzedam restaurację-dancing z ładnem obszernem mieszkaniem w mieście przemysłowym G. Śląska. Gotówka 14.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Krakowskiego Katowice, Teatralna 6 pod „Do objęcia zaraz". 7962k

KAŻDA pani może wyglądać o 10—12 cm. szczuplej nosząc najnowsze gorsety z firmy A. Cleverie Kraków Szewska 10. 3803g

RZADKA okazja. Z powodu wyjazdu duża kamienica na Kazimierzu do sprzedania. — Zgłoszenia pod „8.000 Dol" Kurjer. 3822g

UWAGA. Obuwie męskie damskie i dziecięce sprzedaje po cenach własnych kosztów. Wytwórnia obuwia Józefa Żbika Długa 63. 3825g

KILIMY art. pasiaki dywany poleca wytwórnia „Makata" Kraków, Straszewskiego 28. 7021k

BAZAR Krajowy Kraków Rynek gł. 23, poleca oryginalne Pantofle Zakopiańskie — Serdaki, Guńki, Kamizelki damskie. Wyroby Syndyk. Koszykarskiego. Lalki. 3823g

SKLEP do sprzedania — wraz z towarem mieszanym. Wiadomość Krupnicza 24 sklep Wiejski „Olszyna". 3636g

NARCIARSKIE buty — pierwszorzędne zł. 52 — „Stadion" Kraków, Grodzka 26. 3643g

SAMOCHÓD „Citroën" — prawie nowy sześcio-cylindrowy sprzedam za sumę hipoteczną miejską lub ziemską. Oferty Warszawa Foksal 14, m. 6 Kabalski. 161W

SKLEP kolonjalny z mieszkaniem, śródmieście. — sprzeda Pankiewicz Poznań Wielkie Garbary 42. 246P

UPOMINKI gwiazdkowe poleca najtaniej dla każdego wieku Ziembicki — Kraków, Plac Marjacki 2. 7919k

TEATRALNA damska garderobe do sprzedania Filipa 23, oficyny I. — 3834g

FUTRO męskie prawie nowe dwa ubrania smokingowe i frak sprzedam Garncarska 8 parter prawo od 3—5. 3835g

SPRZEDAM sklep kórzenny wraz z mieszkaniem i towarem. Wiadomość z grzeczności u Pani Makowskiej w sklepie św. Jana 14 w Krakowie. 3863g

STYLIZATOR, kocioł i brytwanna miedziana, waga dziesiętna okazyjnie do sprzedania. Wiadomość Długa 38, biuro. 3881g

KAPELUSZE Pluszowe — Koszule — Krawaty — Pyjamy — Pullovery — Obuwie. Poleca: Au Bon Marché, Kraków, Szpital na 11. 3888g

WIEDEŃSKA sypialnia oraz inne meble: 2 szafy, konsola, stół, otomana, lampy, piecyk żelazny, urządzenie kuchenne okazyjnie do nabycia. Wiadomość: Telefon 3115 — 3953g

GDYNIA. Kawiarnia, cukiernia i restauracja do sprzedania. Oferty Gdynia, skrytka pocztowa 5. 3946g

PIEC żelazny używany okazyjnie sprzedam. Izak Witler. Skład płócien i bielizny Stradom 5. — 3917g

ORZECHY włoskie 24 zł. miód pszczelny kuracyjny 20, jabłka 12 pięciokilowe wysyłki franco. Zalieska wysyła Sal. Selzer Zaleszczyki. 2181g

Matrymonialne

NAJSKUTECZNIEJ kojarzy małżeństwa Biuro „Przyszłość" Warszawa, Jasna 15. 1796k

SZUKAM dla mej siostry ładnej blondynki kawalera żyda inteligentnego — przystojnego wykształconego w wieku 29—35 ze sfer kupieckich lub urzędniczych. Zgłoszenia do Admin. Kurjera „Egzystencja zapewniona" Kraków. 7859k

CHCESZ się ożenić lub wyjść zamąż szybko i dobrze, zgłoś się do największego biura matrymonjalnego „Postęp" — Warszawa, Poznańska 22. Na każde listowne zgłoszenie wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert. 7861k

W KARNAWALE chcę wyjść zamąż Mam posag wyprawę, młodość, urodę, wykształcenie ale nie mam znajomości. Który z panów ma równe moim zaletom zaslety poważną ofertę (bezwarunk. z fotografją) i bliższemi danemi o sobie do Adm. Kurjera do 10 grudnia pod „Dobra partja". 3821g

PANNA lat 20 przystojna elegancka blondynka, na posadzie pozna w celu matrymonialnym pana zamożnego na wyższem stanowisku do lat 36. Zgłoszenia do Kurjera „Oczy czarne". 3116g

SZATYNA lat 25 przystojna dobrego charakteru — ma wyprawę i pięć tysięcy zł. pozna dobrego rzemieślnika do lat 35. Zgłoszenia do Kurjera pod „Dobre serce". 3736g

KONCYPIENT adwokacki kawaler lat 30 oficer rezerwy, katolik bez nałogów poślubiłby sympatyczną pannę lub wdówkę posażną, chętnie ze sfer kupieckich lub przemysłowych. Rzecz traktowana całkiem serjo. Oferty pod „Dr. E. S." Adm. Kurjera. 3862g

SWAT ustosunkowany w zamożnych sferach katolickich poszukiwany. Zgłoszenia pod „Krakowianin 99". 3851g

WDOWA bezdzietna lat średnich posiadająca 5.000 zł. gotówki prowadząca przemysł pozna człowieka na stanowisku rządowem w wieku lat 45—55. Zgłoszenia do Kurjera pod „Własne mieszkanie". — 3957g

Lokale

POKOJU z osobnem wejściem poszukuję od 1. I. 1930. Zgł. do I. K. C. pod „Spokojna urzędniczka". 3460g

POKOJE UMEBLOWANE mieszkania poleca najstarsze biuro mieszkaniowe Szachowski Zaciszе 4, telef. 2268. 7881k

MIESZKANIA - POKOJE poleca — największy wybór Skowroński — Rynek 39. Telefon 2805. 7542k

3— 4 POKOJE w śródmieściu z komfortem poszukiwane. Zgłoszenia „A—B" Biuro ogłoszeń Hupczyca Jagiellońska 7. 3764g

POSZUKUJĘ komfortowego pokoju tylko w centrum z wygodami — natychmiast, telefon 21-67, 9—12 rano. 3792g

POSZUKUJĘ od zaraz pokoju z kuchnią w śródmieściu. Czynsz z góry lub według umowy Zgłoszenia pisemne do Adm. „I. K. C." pod „1.500" 7367k

ZAPŁACĘ czynsz roczny z góry za mieszkanie składające się z trzech pokoi i kuchni w obrębie Krakowa. Zgłoszenia do Kurjera pod „K. B. 3" — 3895g

POKOJU z osobnem wejściem, śródmieście, front, na sprzedaż dywanów — poszukuję. — Zgłoszenia: Lea 5, parter, „Ostoja". 3574g

POKÓJ umeblowany komfort odnajmę bezdzietnemu małżeństwu tyd. lub urzędniczkom. Dietla 30 II. p. lewo 6—11 i 3—5. — 3858g

W NOWYM Sączu od 15 grudnia poszukuje pokoju i kuchni rodzina osób 4 za czynszem z góry. Zgłoszenia z podaniem warunków do Adm. Kurjera, Kraków, pod „Mieszkanie w Sączu". 3961g

POKÓJ kawalerski wynajmę. Tarłowska 3 II prawo. 3854g

POKÓJ z kuchnią od 1 grudnia do wynajęcia w Bieżanowie. Wiadomość Długa 67 cukiernia. — 3850g

KAWALER rękodzielnik poszukuje wspólnego pokoju u osób bezdzietnych. Zgłoszenia do Kurjera pod „A może". 3844g

2 LUB 3 pokoje kuchnia łaz. komfort 250 zł. na rok z góry. Pędzichów 18, IV p. 3827g

POKÓJ przedpokój i kuchnia w nowym domu za czynszem miesięcznym do wynajęcia od 1 grudnia. Podgórze Lwowska 3, I. p. 3846g

POKÓJ frontowy umeblowany wynajmę panu na stanowisku. Straszewskiego 4, I. piętro na lewo. 3872g

BOKS lub magazyn 35 zł. wynajmie Groble 5. — 7976k

2 POKOJE kuchnia do wynajęcia w Prokocimiu Wiadomość Kraków, Niecała 14, I. naprzeciw schodów. 3679g

1 POKÓJ z kuchnią od 1 grudnia obok przystanku autobusowego w Woli Duchackiej L. 12 do wynajęcia. Wiadomość u siróża. 3752g

PANI ze sfer towarzyskich separowana poszukuje pokoju przy inteligentnej solidnej rodzinie z całkowitem lub częściowem utrzymaniem. Zgłoszenia z podaniem warunków do Adm. Kurjera pod „Nie wymagająca". 7980k

LOKAL na magazyn lub cichy przemysł do wynajęcia. Nowowiejska 5. 3915g

POKÓJ elegancko umeblowany dla zamożniejszego Pana zaraz do wynajęcia. Długa 41 parter lewo. — 3766g

POSZUKUJĘ od zaraz pokoju w śródmieściu z oddzielnem wejściem z utrzymaniem. Oferty sub „Akademiczka" Kraków Kurjer. 57Ld

POKÓJ frontowy słoneczny, umeblowany, wejście osobne wprost klatki schodowej do wynajęcia Długa 38 parter na lewo. 3862g

POKÓJ frontowy umeblowany dla 2 panów do wynajęcia ul. Florjańska 26 I p. front. 3861g

POKÓJ frontowy umeblowany I piętro wchód ze schodów dla osoby spokojnej wynajmę XXII Zamojskiego 34. 3884g

POKOJE z utrzymaniem słoneczne poleca pensjonat Kraków, Sobieskiego L. 5. 3872g

POKÓJ wynajmę staremu zamożnemu panu — Radziwiłłowska 17 III p. prawo. 3824g

MIESZKANIE wspólne dla panienki pracującej Podzamcze 14, — wprost schodów. III. 3903g

DO wynajęcia pokój z piecem kuchennym. — Czynsz dwuletni. Wiadomość Restauracja Zwierzyniecka 8. 3879g

POKOJE umeblowane — komfort, też na krótki czas, Senacka 6 II p. — 3943g

POKOJU umeblowanego lub nie, wejście osobne poszukuję. Zgłoszenia Kurier „Lekarz 191". 3941g

POKÓJ kawalerski dla dwóch osób z utrzymaniem do wynajęcia zaraz. [illegible]

Nauka i wychowanie

FRANCUSKI niemiecki początkującym ceny przystępne akademiczka Wielopole 22. II piętro 4 drzwi 3951g

NIEMIECKI francuski — (początkującym) oraz fortepian rutynowana siła. — Wielopole 22. II piętro 4 drzwi. 6801g

KTÓRY z pp. profesorów Liceum Handlowego podejmie się udzielać lekcji eksternistce. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Codz. Poznań pod Nr. „20838". 250P

BUCHALTERJI [illegible] — Współczesne wykłady Palliera gwarantują wielodziesięciną samodzielność! Warszawa, Nowogrodzka 48. Zamiejscowi listownie. 7782k

ZNANE od szeregu lat koncesjonowane kursy kroju i szycia „Józefina" — Kraków, ul. Długa L. 11. Kurs rozpoczyna się 2-go grudnia br. Wpisy przyjmuje się począwszy od 28 bm. od godz. 9—18. Formy na zamówienia. 7934k

SZYBKO I PEWNIE wyuczy każdego listownie buchalterji — stenografji, korespondencji. — Po ukończeniu świadectwo. — Listowna nauka handlowa S. Karliona — Przemyśl, ul. Wolna 6. — 6026k

PIANISTKA b. uczenica Konserwatorjum udziela lekcyj S. Rieserówna Kraków Kołłątaja 9, II. — 3874g

2 ZŁ. GODZINA. lekcje muzyki (fortepian), francuskiego udziela siła rutynowana Al. Krasińskiego 6 IV piętro, prawa. 3831g

PROF. J. Stankiewiczowa udziela lekcyj gry fortepianowej wszystkie stopnie, także starszym początkującym. Zwierzyniec, klasztor Norbertanek w podworzu na lewo od 2—6. 3831g

KTO chce biegle władać językami, wyuczyć się prędko mówić po francusku, angielsku — zapisze się do rutynowanej nauczycielki. Ceny niskie Administracja Kurjera pod „Umiejętna nauka". 3864g

ZDROJOWISKA

ZAKOPANE — pensjonat „ARWA" ul. Zamojskiego poleca pokoje słoneczne — centralne ogrzewanie — wikt 5 razy dziennie wykwintny. — w sezonie pełnym od 12 zł. — Prof. Drowa Walterowa. 3787g

PORONIN pod Zakopanem, pensjonat „Józefa", ul. Kasprowicza — poleca pokoje słoneczne z werandami. Ceny 1 zł. 5-razowe utrzymanie. 7946k

ZAKOPANE. „Januszek" ul. Chałubińskiego pensjonat Wandy Rychlickiej. Dziedziniec, will. parków. — Dom ciepły. Wodociąg, elektryczność, łazienka. — Pokój ładny z utrzymaniem 8.50 zł. od 15 grudnia 10 do 12.50 zł. 3251g

ZAKOPANE Willa „Gordona" Droga do Białego poleca pokoje z całodziennem utrzymaniem po przystępnych cenach. 3870g

RABKA. PENSION PRIMAVERA. Piękne położenie, komfort, wykwintna kuchnia. Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Centralnie ogrzewane korytarze i łazienki. — Kąpiele solankowe na miejscu. Zgłoszenia Kraków. Aleja Krasińskiego 21, tel. 4100 lub Rabka — tel. 20. 7938k

ZAKOPANE Jaszczurówka pensjonat „Jarczysko" kuchnia pierwszorzędna — kanalizacja — elektryczność — pokoje ciepłe. — 3912g

PORONIN pensjonat „Jędrzejówka" Stefanii Machowskiej poleca pokoje na sezon zimowy. 2910g

TATARÓW nad Prutem: Pensjonat Zofjówka od 15 grudnia otwarty, ceny przystępne, kuchnia smaczna, wiadomość na miejscu. 2011g

WOROCHTA. Pierwszorzędny Pensjonat „Warszawianka" poleca ogrzane z komfortem urządzone pokoje z całem utrzymaniem. 3'8L

Różne

UŻYTYCH dnia 1 września br. w pociągu kolejowym z Rabki do Krakowa wobec WPaństwa Rozalji i Izaka Willerów, zamieszkałych w Krakowie, Sebastjana 13, słów obelżywych i bezpodstawnych zarzutów mocno żałuję, takowe cofam i za wyrządzoną przykrość WPaństwa Willerów bardzo przepraszam oraz składam zł. 15 na cel Towarzystwa Opieki nad psychicznie chorymi i zł. 15 na rzecz ofiar palestyńskich. — Chaim Wertheimer Podgórze pl. Zgody 3. 3831g

TADEUSZ Zydroń unieważnia zgubioną książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Kraków. 3871g

NAPRAWA kilimów, dywanów, gobelinów perską techniką — „Ostoja", Kraków, Juljusza Lea 5. 7828k

PAN Z—ski — Spotkalski Kraków, Rabka proszony jest tą drogą o odpowiedź ewent. zwrot listów do Adm. Kurjera pod „Wnuka". 3625g

WIECZORY DŁUGIE uprzyjemnić sobie można tylko najświeższemi nowościami z wypożyczalni Adolfa Gumplowicza — Bracka 9, front. 7494k

UNIEWAŻNIAM książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. [illegible] myśl na imię Kaszczak Józef r. 1902. 3783g

UNIEWAŻNIAM książkę wojskową wystawioną — przez P. K. U. Kraków, na nazwisko Karol Łyko. 3831g

STANOWISKO samodzielne zupełnie niezależne można uzyskać, kupując los za 10 zł. w kolekturze Braci Safier, Kraków, Rynek gł. 6. 7711k

UNIEWAŻNIAM zgubioną książeczkę wojskową P. K. U. Sarny — Sergjusz Wołoszyn Stepań — wieś Wołosza. 7953k

PANIA Janinę Markowską siostrę p. Zofji Zajączkowskiej przed laty mieszkająca „Sobieszczyzna" proszę uprzejmie o podanie adresu Krynica post. rest. „Sobieszczyzna" 3736g

NA 1 hipotekę poszukuje chrześcijanin za pierwszorzędnem zabezpieczeniem pożyczki dolarowej na 15 procent. Zgłoszenia Zjednoczenie Rynek 6. 8122g

ARTYSTYCZNEGO wykonania pokrowców, poduszek, abażurów różnorodnych robót ręcznych wyucza i wykonanie Zdobnictwo Zwolinkiewicza 3. 3882g

ROZPYLACZE naprawia tanio solidnie Perfumerja „Alba", Kraków, Szczepańska 7. 7683k

PRZYJAZD do Warszawy zbyteczny Biuro Gabrjela Krewera Ska Marszałkowska 139 załatwia szybko dokładnie wszelkie sprawy instytucjach sądowych — skarbowych wojskowych i innych opłata P. K. O. 2025 zł 10.— 7729k

WYJAZD do Warszawy zbyteczny! Załatwiamy zlecenia w ministerstwach sądach, bankach, instytucjach państwowych prywatnych, — Interwencje, windykacje, legalizacje. Two „Ajencja Stołeczna", Warszawa, Plac Małachowskiego 2. 117W

CZTERDZIESTOLETNIEGO zapewniam słowem honoru o dyskrecji. Proszę odebrać list w Adm. Kurjera dla „Czterdziestoletniego". 3877g

MEREŻKI, hafty, endel, najtaniej najszybciej, najstaranniej „Polars" Sławkowska 12. 4043k

CHOROBY serca Basedów astma Sanatorjum „Salus" dra Kuprzyka Kraków, Szujskiego — 7696k

CHŁOPCZYKA 3/4 letniego oddam na wychowanie za opłatą miesięczną tylko rodzinie wyznania mojżeszowego. Zgłoszenia Kurjer Codz. Poznań pod „Ładny". 247P

DOLARÓWKA Obie razem mają rocznie osiem ciągnień. Najbliższe już 2 stycznia. Główna wygrana dolarów 70.000, 8.000 i 3.000 i t. d.

8

PREMJÓWKA Polecamy na spłatę 1 dolarówka, 1 premjówka — obie razem 228 zł. w 19 ratach po 12 zł. 7642k

Krakowskie prawo jazdy jest ważnem na całą Polskę.
KURSY SAMOCHODOWE
ST. SZYBOWICZA
Kraków, Arjańska L. 1. — Tel. 5477.
Wysyła na żądanie prospekt i pisemne wyjaśnienia. 7857k

Wolne posady

STANOWISKO samodzielne zupełnie niezależne możesz uzyskać kupując los za zł. 10 w kolekturze Bracci Safier, Kraków, Rynek gł. 5. 7891k

ZASTĘPCY I SUBZASTĘPCY LOSÓW. Udzielamy zastępstwa sprzedaży obligacji państwowych na raty oraz towarzystwa asekuracyjnego wszystkich działów. **PŁACIMY BEZKONKURENCYJNĄ NAJWYŻSZĄ PROWIZJĘ.** Oferty: Powszechny Bank Gospodarczy, Stanisławów, Szydłowskiego, — Gmach Sokoła. 7901k

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK
Czytelnia naukowa i beletrystyczna KRAKÓW ul. św. Jana 6
posiada stale wszelkie nowości powieściowe. Bogaty dział naukowy książki dla młodzieży. Wysyła na prowincję w praktycznych, lekkich skrzyneczkach. — Warunki przystępne.
Katalog kompletny 3 złote.
4512k

1.500—3.400 ZŁOTYCH miesięcznie zarobią zdolni zastępcy i subzastępcy przy sprzedaży ratalnej obligacyj — najnowszym systemem na rachunek poważnego Banku. **NAJWYŻSZA** prowizja, zdolnym pensja, patent, kolej, diety. — **UWAGA!** Ułatwiona sprzedaż — najniższe ceny. Skrupulatne obliczenia prowizyjne. Początkujących pouczamy. Oferty: Lwów, skrytka pocztowa 206. 7890k

ZDOLNA ekspedjentka z kilkuletnią praktyką w masarni potrzebna do firmy Walerjan Brachel, — Kraków ul. Florjańska 51 (dawn. J. Bialik). 3750g

OGRODNIKA pszczelarza wszechstronnie uzdolnionego w swoim fachu poszukuje od 1-go stycznia Zarząd dóbr Jasienica — Kościelna pow. Brzozów Małopolska. 3770g

STENOTYPISTA (ka) z gruntowną znajomością języka polskiego i niemieckiego, oraz stenografją w obu językach poszukiwany (a) do poważnego przedsiębiorstwa. Reflektuje się wyłącznie na siły pierwszorzędne. Oferty z życiorysem, referencjami i warunkami przesłać: Chrzanów Młp., skrytka pocztowa 22. 3655g

ZDOLNI ZASTĘPCY
do sprzedaży obligacyj na raty poszukiwani. Płacimy więcej, niż dwie pełne raty i wolny przejazd kolejami.
P. K. P.
Natychmiastowe zgłoszenia pod „Karta Kolejowa" do Il. Kurjera Codz. — Lwów, Kopernika 9. 3151.

POSADĘ otrzymawszy — opłacacie prowadzące Kursy Samochodowe. Inżynier From, Warszawa Hoża 38. 7880k

OGRODNIKA starszego bezdzietnego przyjmę do ogrodu 4 morgowego w Krakowie od 1 stycznia. — Zgłoszenia do Kurjera — pod „Willa ogród". — 3694g

POWAŻNA INSTYTUCJA BANKOWA poszukuje — zdolnych zastępców do nowo utworzonego działu losowego. Niebywała okazja. — Bezkonkurencyjna prowizja. Stałe wynagrodzenia, miesięczne bilety podróży. Pod „Początkujących pouczamy" do Adm. 7908k

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żórawia 42a. Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu — prawa, kaligrafji — pisania na maszynach — towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 7881k

PRZYJMĘ zaraz zdrową młodą czystą kucharkę z pierwszorzędnemi poleceniami. Zgłoszenia Kraków Zbożowa 2. 3697g

ZDOLNYCH ZASTĘPCÓW, DOBRZE WPROWADZONYCH, dla sprzedaży losów na raty poszukuje poważna instytucja bankowa na bardzo korzystnych wprost **REKORDOWYCH** warunkach, o których przez **OSOBISTĄ KONFERENCJĘ** z Dyrektorem tej instytucji, mogą się WPanowie z łatwością przekonać. — **ZGŁOSZENIA 29 i 30-go** między godz. 9—12, 3—6 **W KRAKOWIE W „GRAND HOTELU".** 3813g

POSADĘ najłatwiej otrzymasz ukończywszy najlepsze Kursy Samochodowe Inż. Kleber Sosnowiec, — Warszawska 22 Inż. Kleber i Studencki. Królewska Huta Katowicka 19. Długoterminowe spłaty ratami. 7878k

1.200 złotych miesięcznie mogą zarobić odsprzedawcy na targach, jarmarkach, wystawach, oraz domokrążni w sprzedaży poszukiwanych nowości. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Praktyczne Nowości". 2824g

BRAK szoferów. Zostań nim! Szkoła Samochodowa Tuszyńskiego, Warszawa Złota 25. 7721k

STENOGRAFJI polskiej niemieckiej, wyucza listownie Instytut Stenograficzny — Warszawa — Krucza 26. 7682k

PANIENKA inteligentna poszukiwana. Zgłoszenia Mikeska Sławkowska 19. 3722g

15 ZŁ. dziennie nietrudno zarobić lekką pracą piśmienną. Zgłoszenia firma Carbon Gdynia. 3894g

ZARZĄD Dóbr Więckowice p. Bystrowice koło Jarosławia poszukuje od 1. 1. 1930 ogrodnika chętniej kawalera. Ogród warzywny, inspekta, drzewa owocowe, oranżerja kwiaty. Odpisu świadectw ofert nie zwraca się. 3813g

CZELADNIKA piernikarskiego poszukuje Bydoń w Jaśle. 3578g

POTRZEBNA nauczycielka na wyjazd do prowadzenia V klasy gimnazjalnej z francuskim. Wiadomość Klinika wewnętrzna Kraków Kopernika 15 pawilon separatka Nr. 4. — 3861g

POSZUKUJĘ chłopca do garderoby. Zgłoszenia: Bank, Podzamcze 3 portjer. 3900g

CHEMIKA poszukuje się dla laboratorjum kopalni kruszcu ołowiu i cynku. Długoletnia praktyka w tym fakultecie pożądana. Przynależność polska i znajomość języka polskiego jak i niemieckiego w słowie i piśmie konieczna. Zgłoszenia prosimy skierować do Adm. Kurjera pod „Laboratorjum" przy załączeniu fotografji i odpisów świadectw. — 7979k

KUCHARKA wykwintna do małego pensjonatu pierwszej klasy w Zakopanem od 15 grudnia potrzebna, zgłaszać się ul. Józefitów 21, róg Lea — II piętro od 10 do 11 i od 3 do 4 pp. 3845g

LEŚNIK pracowity skromnych wymagań, potrzebny na posezę. Obszerne dane pod „Traktowanie na równi" do Kurjera — Kraków. 3906g

LWOWSKIE KURSY SZOFERSKIE
Inż. Aleks. JUHREGO 500-k
Lwów, ul. Kopernika L. 54
prowadzone przy największych warsztatach i garażach samochod. w Małopolsce. Najlepiej uczą na szoferów fachowców. Mieszkania przyjezdnym. Piszcie o bezpłatne ilustrowane prospekty. 7196k

Pierwsza kobieta maszynistą kolejowym.

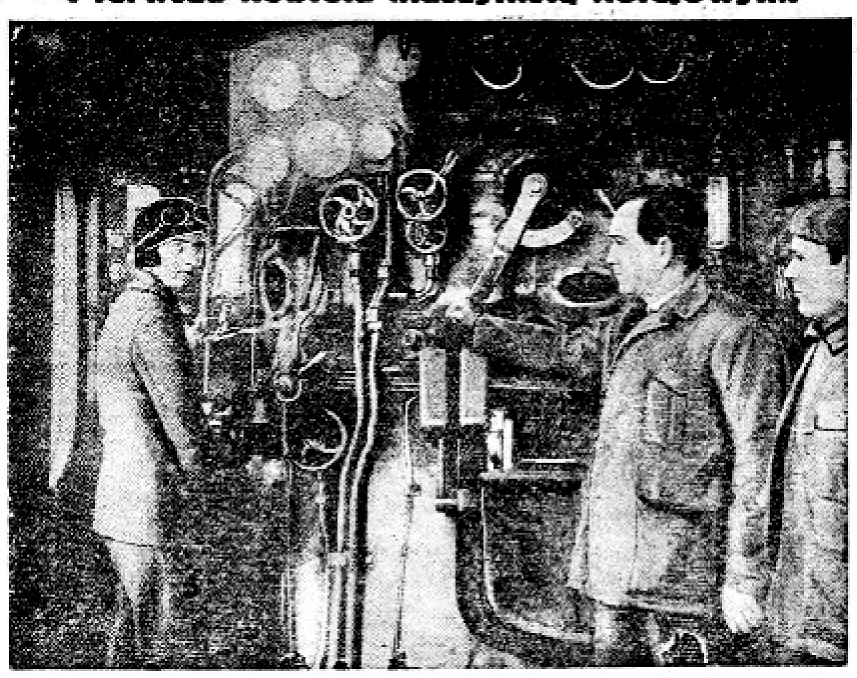

Arystokratka hiszpańska, senorita *Pilar Careaga*, córka *hr. Codagua*, złożyła egzamin z prowadzenia lokomotywy, otrzymując równocześnie tytuł inżyniera. Ilustracja przedstawia senoritę Pilar Careaga, pierwszą maszynistkę kolejową w Hiszpanji na swem stanowisku przy pracy.

WOJEWÓDZKA szkoła ogrodnicza poszukuje od 15 stycznia 1930 rutynowanego ogrodnika warzywnika, posiadającego odpowiednie kwalifikacje do nauczania w szkołach ogrodniczych. Warunki według umowy. Podania z odpisem świadectw należy wnieść najdalej do 20 grudnia br. do Adm. Il. Kurjera Codz. w Krakowie (Wielopole L. 1) pod „Ogrodnik 7978" 7976g

KOMINIARSKIEGO — starszego czeladnika z kilkuletnią praktyką przyjmie Zakład kominiarski w Myślenicach. Zgłoszenia z odpisami świadectw składać do 1. I. 1930 r. — Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 3355g

CHŁOPCA do praktyki przyjmie A. Klapholz — fryzjer, Kraków, Kalwaryjska 46. 3885g

NAUCZYCIEL tańców o wytwornem obejściu poszukiwany na zastępstwo. Zgłoszenia Adm. Kurjera pod „Zastępca". 3825g

KARBOWY, Ślązak, znający się na żywieniu inwentarza i na roli, samotny, z dłuższą praktyką, potrzebny na mały folwark. Zgłoszenia do Kurjera pod „Karbowy". 3955g

GOSPODYNI poszukuje separowany mężczyzna, — któraby zajęła się prowadzeniem gospodarstwa, oraz wychowaniem małych dzieci. Oferty proszę zgłaszać do Adm. Il. Kurjera Codz., pod „Nr. 3963". — Posada jest do objęcia od zaraz. 3964g

MAGISTRA farmacji rutynowanego, z wieloletnią dłuższą praktyką, na stałą posadę poszukuje apteka w Krakowie. Oferty z referencjami pod „Apteka" do Il. Kurjera Codz. w Krakowie. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 7990k

20 ZŁ. dziennie lekką pracą u siebie w domu zarobi każdy. Zgłoszenia: Sandomierz, Kiosk. 3928g

MAGAZYNIER-ekspedjent obeznany z sortowaniem i pakowaniem szkła galanteryjnego poszukiwany do Huty Szklanej „Orzesze", poczta Orzesze, G. Śląsk. 3962g

FOTOGRAFA samodzielnego poszukuję, reflektuję na siłę dobrą A. Borowiec, Końskie. 3897g

CHŁOPCA do posyłek — przyjmie Biuro techniczne Szajer, Wiślna 6. — 3918g

POSZUKUJĘ samodzielnego technika do projektowania i obliczenia centralnych ogrzewań. Zgłoszenia pod „Radjator" do Adm. Kurjera. 3890g

Posad poszukują

MAGISTRA farmacji nowego typu bez praktyki poszukuje posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia pod „Nowy typ 34". — 3307g

BARDZO zdolna krawcowa z pierwszorzędnemi poleceniami poleca się. — Kurniki 7, I. p. 7351k

Powiem Ci w sekrecie,
że kupuję koszule nocne w różnych kolorach po 6.90 i 7.90, haftowane 8.90, strojne 10.80, koszule kolorowe z koronkami 5.90, 6.90, 7.50. Pierwszorzędny gatunek 8.90, 9.50. Jedwabne 9.80, 12.80. Koszule białe ¼ tur. 11.50, madapolam strojne ¼ tur. 13.90 w najtańszej Wytwórni bielizny 7535k
„ŁABĘDŹ" — KRAKÓW, ULICA STAROWIŚLNA 6.

TECHNIK dentystyczny siła pierwszorzędna samodzielnie pracujący w złocie i kauczuku we wszelkich systemach poszukuje posady od zaraz. Łaskawe oferty z warunkami proszę pod A. Schneps Rzeszów Lwowska. 3814g

ABSOLWENT gimnazjum Podhorajny rezerwy energiczny, sumienny poszukuje pracy. Najchętniej w dużem mieście. Łaskawe zgłoszenia nadsyłać pod adresem Biura Inżyniera Siennickiego Lublin Krak. Przedmieście 55 dla „B" 3810g

MYDLARZ, obeznany z wyrobem wszelkich mydeł, środków do prania i bieleniem poszukuje posady natychmiast. Pierwszorzędne referencje i świadectwa. Oferty pod „Nr. 3705". 3705g

SUBSTYTUT notarjalny z samoistną praktyką — przyjmie posadę najchętniej jako stały zastępstwo. Zgłoszenia pod „Substytut". 3558g

CZELADNIK masarski z ukończoną praktyką w Krakowie, poszukuje pracy. Tadeusz Molek, poste restante Tarnów. 3925g

PANIENKA z dobrej rodziny poszukuje posady do dzieci od 3 lat lub do szycia dom kat. w Krakowie zgłaszać się do Kurjera telef. 4904 pod „Wesoła". 3914g

KUCHARZ starszy w latach z pełną wiedzą w swym fachu poszukuje posady zaraz do większego domu prywatnego restauracji pensjonatu lub oficerskiego klubu. Adres Stocki Rakowicka 8, Kraków. 3913g

OTWORZĘ pracownię obuwia przy instytucji państwowej lub wojskowej — specjalista butów dla pp. oficerów, pierwszorzędna siła w modelizowaniu, absolwent kursu majsterskiego w Wiedniu. Zgłoszenia do Biura ogłoszeń Tunego, Drohobycz, Rynek. 7986k

PILNA, zdolną i zupełnie biegłą pracowniczkę biurową z ukończoną szkołą handlową i po odbytej dłuższej praktyce polecić może jak najlepiej od 1 stycznia lub później. Zarząd Dóbr i Przedsiębiorstw dra Romana hr. Scipio, Łopuszka Wielka, p. Kańczuga. 3929g

LOSY 2-ej KLASY
są już do nabycia w największej i najszczęśliwszej Kolekturze Loterji Państw.
„NADZIEJA", Lwów, Sykstuska 6
Główna wygrana: **750.000 złotych** | Ciągnienie już **11 i 12 grudnia br.**
Wielka wygrana I. kl. w kwocie Zł. 40.000 padła na losy wraz z blankietem P. K. O. na bezpłatną
Ceny losów:
ćwiartka Zł. 20.—; połówka Zł. 40.—; cały Zł. 80.—.
Na zamówienia przesyłamy natychmiast oryginalne losy wraz z blankietem P. K. O. na bezpłatną przesyłkę należytości. 7504k

Biały Tydzień!!
Płótna, bielizna stołowa i różne wyroby sławnej Fabryki Żyrardów — wyjątkowe ceny od 1 grudnia 1929. 7636k
Można oglądać u Firmy
Józef MASSAR
Kraków, ul. Florjańska L. 15.

OGRODNIK, lat 30, żonaty, specjalista w kwieciarstwie szklarniowem, warzywnictwie, sadownictwie — poszukuje posady. Zgłoszenia: Adam Geisheimer, Podhajce, Dwór Zahajce. 7985k

OGRODNIK pomocnik ogrodniczy współcześnie wykłady 7-letnią praktyką — poszukuje od zaraz posady. Zgłoszenia Tomasz Szmieszek Boruszowice — pocz. Strzybnica pow. Tarnowskie Góry. Woj. Śląskie. 3889g

RZĄDCA gospodarczy żonaty bezdzietny z ukończoną szkołą rolniczą znający się na gospodarstwie rolnem leśnem i rybnem z długoletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady od 1 stycznia 930. Odpisy świadectw i referencje na żądanie. Zgłoszenia pod „Sumienny 1908" do Administracji. — 3680g

OSOBA umiejąca szyć poszukuje zajęcia u krawcowej bezpłatnie w celu lepszego wydoskonalenia się w tym zawodzie. Wiadomość do Kurjera pod „Krawcowa". 3639k

RUTYNOWANY buchalter bilansista katolik szuka posady reflekt. na wyjazd. Pierwszorzędne ref. — Zgł. w Administracji Kurjera pod „Wyjazd zaraz". — 3671g

ZBOŻOWIEC rutynowany książkowy z 7-letnią praktyką lat 28 zna języki polski niemiecki i francuski w słowie i piśmie, biegły korespondent. Obecnie na niewypowiedzianem samodzielnem stanowisku zmieni posadę od 1-go grudnia lub później. Zgłoszenia do „Par" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod „5723". — 7809k

RUTYNOWANA książkowa poszukuje pracy w godzinach wieczornych. — Zgłoszenia: Kurjer Codz. Poznań pod „Nr. 20848". 139P

RUTYNOWANA buchalterka bilansistka oraz korespondentka specjalistka w uporządkowaniu buchalterji, wyrabianiu zaległości poszukuje pracy godzinowej. Administracja Kurjera „Wuka". 3746g

SZOFER trzeźwy, sumienny, szuka posady zaraz miejscowość obojętna — najchętniej do jakiegokolwiek przedsiębiorstwa — może być także w jednej osobie agentem. Zgłoszenia do Kurjera pod „Zdolny szofer". 3849g

PANIENKA z ukończoną 7-mą gimnazjalną i rocznym kursem handlowym, umiejąca pisać na maszynie, znająca stenografję poszukuje jakiegokolwiek zajęcia za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Wdzięczność". 7977k

MŁODY URZĘDNIK na niewypowiedzianej posadzie, w jednem z najpoważniejszych Towarzystw naftowych, ze znajomością korespondencji, buchalterji, stenografji polskiej, pisania na maszynie, język polski i niemiecki, obznajomiony z wszelkiemi czynnościami biurowemi, poszukuje posady celem poprawy bytu. Zgłoszenia „Par" Kraków, Rynek gł. 46 pod „Energiczny". — 7833k

MŁODY człowiek poszukuje posady jakiejkolwiek, najchętniej w sklepie, restauracji lub innej. Zgłoszenia Biuro ogłoszeń — Sienna 12 pod „Prawdziwie uczciwy". 3933g

DYSTYNGOWANA, wykształcona muzykalna panna, przyjmie posadę towarzyszki, nauczycielki lub zarząd domu. Zgłoszenia „Impromptu". — Adm. Kurjera. 3869g

KUCHMISTRZ restauracyjno-pensjonatowy kawaler znający cukiernictwo poszukuje posady w Krynicy, Zakopanem. — Warunki przystępne. — Zgłoszenia pod „Rutynowany" Ilustr. Kurjer — Łódź Piłsudskiego 65. — 56Łd.

MŁODA inteligentna osoba umiejąca dobrze gotować szuka posady gospodyni u samotnego pana — lub wdowca z dziećmi. — Zgłoszenia Kurjer Codzienny Warszawa Nowogrodzka 36 pod „Sumienna". 154W

PANNA z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady biurowej. Zgłoszenia do Adm. pod „Początek". 3795g

MŁODA, sympatyczna dobrej prezentacji z ukończoną Szkołą Handlową, praktyką biurową w większem przedsiębiorstwie z ładnem pismem pisząca na maszynie poszukuje jakiejkolwiek posady biurowej. Listy do Kurjera pod „Halszka". 3778g

KUCHARKA z bardzo dobremi poleceniami poszukuje posady, ul. Siemiradzkiego Nr. 19, dozorca. 3876g

POSZUKUJĘ posady urzędnika biurowego lub starszego pomocnika handlowego. Posiadam świadectwo z 9-cio letniej pracy w handlu galanteryjnym, świadectwo kursów buchalteryjnych, — znajomość języków polskiego, niemieckiego, rosyjskiego. Piszę na maszynie. Posiadam prawo jazdy. Miejscowość obojętna. Posadę mogę objąć zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Administracji Ilustr. Kurj. Codz. pod „Obowiązek 1899" 3868g

RUTINIERTES Kinderfräulein mit reiner deutscher Aussprache und mehrjährige Praxis sucht Stelle bei grösseren Kindern vom 1. Dezember — Unter „Kindergesellschafterin" an die Adm. des Il. Kurjer. 3863g

DYSTYNGOWANY praktykant z dłuższą praktyką poszukuje posady na dokończenie praktyki może być na prowincji. Zgłoszenia do Kurjera pod „Praktykant 25". 3886g

RUTYNOWANA zarządczyni pensjonatu, poszukuje posady, ewentualnie do zarządu domu, lub do samotnej osoby. Oferty do Il. Kurj. Codz. pod „Alina". 3887g

ABSOLWENT szkoły handlowej, kawaler lat 25, znający wszelkie systemy buchalterji, arytmetykę handlową, korespondencję, stenografję, naukę wekslową, pisanie maszyną, w języku polskim i niemieckim, poszukuje posady biurowej, możliwie samodzielnej. — Oferty: Robert Mojżyrz, Czyżowice, pow. Rybnik. 3896g

MASZYNISTA i tokarz — pierwszorzędna siła z bardzo dobremi poleceniami poszukuje posady. Zgłoszenia do Admin. Lwów, pod „Zaraz". 412L

EKONOM starszy doświadczony, poszukuje posady samodzielnej na mniejszy folwark za skromnem wynagrodzeniem od 1-go lutego 1930. Adres Ekonom Łęki Górne dwór p. Pilzno ad Tarnów. 3906g

KIEROWNIK warsztatów mechanicznych maszyn rolniczych pierwszorzędna siła poszukuje posady lub przystąpi do spółki do warsztatów mechanicznych. Zgłoszenia do Adm. Kurjera Lwów pod „II. K.". 415L

KONCYPIENT z praktyką sądową oraz pięciomiesięczną adwokacką poszukuje posady. Zgłoszenia Lwów. Kurjer „Skromny" 416L

POSZUKUJĘ zajęcia — przy dziecku. Umiem szyć. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Kielce pod „Pilne". 13Kl

Motocykle i rowery
światowej sławy
„PEUGEOT"
na specjalnie dogodnych warunkach przez sezon zimowy — poleca:
Generalna Reprezentacja „CYCLES-PEUGEOT" LWÓW, Romanowicza 18.
Zastępstwa na motocykle i rowery są jeszcze do oddania na poszczególne województwa i powiaty. 7609k

Humor zagraniczny.

Niefortunne polowanie na małpę.

Ceny ogłoszeń w dniach powszednich:

za 1 mm w 1 szp.	przed tekstem lub wśród artykułu wstępnego	zł. 3.— (str. IV-łamowa)
„ „	w kronice	zł. 2.50 (str. IV-łamowa)
„ „	w nadesłanem	zł. 1.50 (str. IV-łamowa)
„ „	w ogłosz. zw. po tekście	zł. 0.50 (str. VIII-łamowa)
„ „	zwyczajne między drobnemi	zł. 0.75 (str. VIII-łamowa)
Drobne za słowo		zł. 0.25 (str. VIII-łamowa)
„ „	treści matrymonjalnej	zł. 0.30 (str. VIII-łamowa)
„ „	dla poszukujących pracy	zł. 0.10 (str. VIII-łamowa)
Każde ogłoszenie drobne w dzień powszedni, najmniej		zł. 2.50

Ceny ogłoszeń w niedziele i dnie świąteczne.

za 1 mm w 1 szp.	przed tekstem lub wśród artykułu wstępnego	zł. 3.75
„ „	w kronice	zł. 3.20
„ „	w nadesłanem	zł. 2.—
„ „	w ogłosz. zw. po tekście	zł. 0.65
„ „	zwyczajne między drobnemi	zł. 1.—
Drobne za słowo		zł. 0.32
„ „	treści matrymonjalnej	zł. 0.40
„ „	dla poszukujących pracy	zł. 0.13
Każde ogłoszenie drobne w niedzielę i dnie świąteczne, najmniej		zł. 3.20

Nekrologi do 60 mm. 60% taniej. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%. Za układ tabelaryczny 50%, za układ kolorowy 100% drożej. Ogłoszenia drobne umieszczamy wyłącznie za gotówkę. Wyrazy wybrane tłustym drukiem liczy się podwójnie.

Redaktor naczelny i wydawca: Marjan Dąbrowski. — Redaktor odpowiedzialny: Jan Stankiewicz. — Zakłady graficzne „Ilustr. Kuryera Codz." — Zarządca Feliks Kocznydski.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Monika Rejtner
Anna Osiadacz
Anna Piątkowska
Zygmunt Fit

Film „Nie kochać w taką noc” sfinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Projekt finansowany ze środków budżetu Państwa
w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości
oraz odbudowy polskiej państwowości.